

T.C. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı | Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü

TAGEM 2011 Yılı Program Değerlendirme Toplantıları Su Yönetimi

21-25 Mart 2011

Mirada Del Mar

ANTALYA

www.tagem.gov.tr

GÜNDEM

I. GENEL AÇILIŞ (TEK SALON)

II. ALT GRUPLARDA PROJELERİN GÖRÜŞÜLMESİ

1. Bir Önceki Gurup Kararlarının Gözden geçirilmesi
2. Devam Eden Projelerin Görüşülmesi
3. Yeni Teklif Projelerinin Görüşülmesi
4. Sonuçlanan projelerin Görüşülmesi
5. TÜBİTAK ve Diğer Kaynaklı Projelerin Görüşülmesi (Bilgi Amaçlı)
6. Gurup Kararları
7. Yeni Gurup Divanının seçilmesi
8. Dilekler

III. GENEL DEĞERLENDİRME ve KAPANIŞ

KATILIMCI LİSTESİ

SIRA NO	ADI SOYADI	KURUMU
1	Dr.Müslüm BEYAZGÜL	TAGEM
2	Şule KÜÇÜKCOŞKUN	TAGEM
3	Doç.Dr. Semih Metin SEZEN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TARSUS
4	Yeşim BOZKURT ÇOLAK	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TARSUS
5	Sebahattin ÇELİK	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TOKAT
6	Oğuzhan AYDIN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TOKAT
7	İ. Kürşat ÖZYURT	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TOKAT
8	Özlem AKAR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TOKAT
9	Dr. Ali Fuat TARI	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
10	Dr. Aynur ÖZBAHÇE	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
11	Şerife ÇAY	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
12	Süleyman AKKAYA	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
13	Oktay OKUR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
14	Feti KİRTİŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
15	Salih EVREN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
16	Erdal DAŞCI	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
17	Mesut Cemal ADIGÜZEL	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
18	Hülya BAKIR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
19	Mehmet Ali BİNGÖL	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
20	Talip TUNÇ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
21	Ayşe EREL	Toprak ve Su Kaynakları AEM-SAMSUN
22	İdris USLU	UTAEM
23	Tolga ALTAY	UTAEM
24	Yıldırım KAYAM	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
25	Dr.Nil KORKMAZ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
26	C.Oğuz ACAR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
27	Süleyman ŞEN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
28	Z.Lamia BİLİR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
29	Lutfullah ARUĞASLAN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
30	Şener ÖZÇELİK	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
31	Dr. Fatih BAKANOĞULLARI	Atatürk Toprak ve Su Kaynak. AEM-KIRKLARELİ
32	Soner GÜNAY	Atatürk Toprak ve Su Kaynak. AEM-KIRKLARELİ
33	Ali GİDİRİŞLİOĞLU	Atatürk Toprak ve Su Kaynak.AEM-KIRKLARELİ
34	Dr.Bülent SÖNMEZ	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
35	Dr.Suat AKGÜL	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
36	Ashıhan AKGÜL	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
37	Dr.İnci TEKELİ	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
38	Oğuz DEMİRKIRAN	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
39	Hicrettin CEBEL	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
40	Fusun SARISAMUR	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
41	Dr.Aysel AĞAR	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
42	Dr.Ahmet AĞAR	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
43	Sevinç MADENOĞLU	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M

44	Dr.Sevinç Uslu KIRAN	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
45	Fatma ÖZKAY	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
46	Muhittin Taygun MERTCAN	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
47	İnci ÖRS	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
48	Dr. Ertuğrul KARAŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
49	Adnan CENGİZ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
50	Demet UYGAN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
51	Hasan BOYACI	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
52	Gönen GÖNÜLTAŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
53	Abdullah ALTAY	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
54	Abdullah Suat NACAR	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
55	Dr.Veli DEĞİRMENCİ	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
56	Dr.Meral TAŞ	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
57	Murat TARİNİ	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
58	Selami KAYA	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
59	Dr.Köksal AYDINŞAKİR	BATEM
60	Nazmi DİNÇ	BATEM
61	Mesut IŞIK	BATEM
62	Nigar ANGIN	Çukurova Tarımsal A.E.M
63	Hasbi YILMAZ	Atatürk Bahçe Kùltürleri M.A.E.M. YALOVA
64	Dr.Cenk KÜÇÜKYUMUK	Eğirdir Bahçe Kùltürleri A.E.M
65	Prof.Dr.İdris BAHÇECİ	Harran Üniv. Zir. Fak.
66	Naci SEVİNÇ	EMEKLİ Uzman
67	Prof.Dr. Rıza KANBER	Çukurova Üniv. Zir. Fak. TYS Bölümü
68	Prof.Dr.Ramazan ÇAKMAKCI	Atatürk.Ünv.Ziraat Fak.
69	Doç.Dr.Recep KOTAN	Atatürk.Ünv.Ziraat Fak.
70	Doç.Dr.Fatih Mehmet KIZILOĞLU	Atatürk.Ünv.Ziraat Fak.
71	Yrd.Doç.Dr.Eyüp Selim KÖKSAL	19. Mayıs Unv. Ziraat Fak.
72	Prof. Dr. Levent ŞAYLAN	İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakùltesi
73	Prof. Dr. Ahmet İSTANBULLUOĞLU	Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakùltesi
74	Doç. Dr. Recep ÇAKIR	OnsekizMart.Ü.Mes.Yük.O.Lapseki ÇANAKKALE
75	Yard.Doç.Dr. Sema KALE	SD Ün.Ziraat Fak
76	Prof.Dr. Öner ÇETİN	Dicle Üniversitesi Ziraat Fakùltesi
77	Prof.Dr. Günay ERPUL	Ankara Üniversitesi Ziraat Fakùltesi
78	Prof.Dr. Ersoy YILDIRIM	Ankara Üniversitesi Ziraat Fakùltesi
79	Prof.Dr. Süleyman TABAN	Ankara Üniversitesi Ziraat Fakùltesi
80	Prof.Dr. Engin YURTSEVER	Ankara Üniversitesi Ziraat Fakùltesi
81	Bülent İŞÇİMEN	Alata Bahçe Kùltürleri A.E.M.
82	Dr.Arzu GÜNDÜZ	Tekirdağ Bağcılık A.E.M
83	Doç.Dr Kadri YÜREKLİ	GOP Üniv. Ziraat Fak. Tar. Yap. ve Sul. B.
84	Doç. Dr. Berkant ÖDEMİŞ	Mustafa Kemal Üniv. Zir. Fak., HATAY
85	Mustafa BİLİR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN

DEVAM EDEN PROJELER

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No:	TAGEM-93110B01
Proje Başlığı	Ankara-Haymana-Çatalkaya Deresi Havzası Yağış ve Akımlarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. İnci TEKELİ
Yardımcı Araştırmacılar	Oğuz DEMİRKIRAN- Füsün SARISAMUR
Başlama-Bitiş Tarihleri	1993-2017
Projenin Bütçesi:	
Proje Özeti: 2010 su yılına ait, havza yıllık ortalama yağışı aritmetik metotla 535.2 mm bulunmuştur. Bu su yılında altı istasyonda kaydedilen yağış miktarları, R-33 istasyonunda 544.8 mm, R-34 istasyonunda 518.3 mm, R-35 istasyonunda 465.6 mm, R-36 istasyonunda 543.4 mm, R-37 istasyonunda 473.6 mm ve R-38 istasyonunda ise 665.2 mm olarak tespit edilmiştir. Havzada en fazla ortalama yağış Haziran ayında (120.5 mm), en az yağış ise Ağustos ayında (0.7 mm) gözlemlenmiştir. 2010 su yılında ortalama 535.2 mm.lik yağışa karşın 43.406 mm.lik akım ölçülmüştür. Yıl içerisinde kaydedilen akımlar analiz edilerek bileşenlerine ayrılmıştır. Buna göre, yıllık toplam akım miktarı olan 43.406 mm'nin; 3.682 mm'si yüzey akım, 4.348 mm'si yüzey altı akım ve 35.376 mm'si de taban akımdır. Yıllık yüzey akış katsayısı ise % 0.688 olarak bulunmuştur. Havzada 2010 su yılında 365 gün akım gözlenmiştir. En yüksek günlük havza ortalama yağışı 28 Haziran tarihinde 33.9 mm olarak kaydedilmiştir. Bu yağışın istasyonlarda ölçülen miktarları; R-33'de 30.0 mm, R-34'de 26.0 mm, R-35'de 53.6 mm, R-36'da 28.3 mm, R-37'de 29.6 mm ve R-38'de ise 36.0 mm'dir. Yıllık yağışın mevsimlere göre dağılımı % 18.07 ilkbahar, % 38.65 kış, % 24.91 yaz ve % 18.4 ile sonbahar ayları şeklinde olmuştur. Yıllık akımların mevsimlere göre dağılımı ise; % 42.6 ilkbahar, % 21.6 yaz, % 26.4 kış ve % 9.4 ile sonbahar ayları şeklindedir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No:	
Proje Başlığı	Haymana-Soğulca, İkizce, Kızılkoyun ve Nallıhan-Bozyaka Göletleri Havzası Sediment Verimi Araştırması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Oğuz DEMİRKİRAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Suat AKGÜL Yakup KÖŞKER
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2011
Projenin Bütçesi:	
Proje Özeti Proje çalışmasının yapıldığı gölet havzalarında K değerinin hesaplanması amacıyla toprak örnekleri alındı. Çalışma kapsamında bu yıl İkizce gölet havzasından 71 adet, Kızılkoyun gölet havzasından 43 adet ve Nallıhan-Bozyaka gölet havzasından 50 adet toprak örneği alınmıştır. Alınan toprak örneklerinde bünye (çok ince kum dahil), organik madde ve hidrolik iletkenlik analizleri devam etmektedir. Ayrıca proje dahilinde göletlerde sediment ölçümü bu yıl içerisinde yapılacaktır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No	
Proje Başlığı	Mogan Gölü Havzasında toprak erodibilite değerinin konumsal ve zamansal değişiminin belirlenmesi,
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş(lar)	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Oğuz Başkan
Yardımcı Araştırmacılar	Yakup Köşker Oğuz Demirkıran Dr. Suat Akgül
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2012
Proje Bütçesi	35.000 TL

Proje Özeti:

Geleneksel yollarla üretilen toprak haritalarında tanımlanan her bir özelliğin o seri içinde değişmediği kabul edilir. Klasik istatistik yöntemler kullanılarak yapılan bu sınıflandırmada toprak özelliklerinin konumsal ve zamansal değişimleri dikkate alınmaz. Bu yöntem kullanılarak oluşturulan toprak erodibilite değerleri için de aynı durum söz konusudur. Böyle haritalarda belirsizlik oranının yüksek olması, toprak ve kaynaklarının korumasına yönelik planlamalarda yanlış payının artmasına neden olabilir. Gerçekte toprak özellikleri konumsal olarak değişiklik göstermelerinin yanında, iklim faktörlerinden, arazi kullanım değişikliğinden ve topoğrafik faktörlerden kaynaklanan zamansal değişim de gösterirler.

Araştırma alanı olarak seçilen yaklaşık 1000 km² lik alana sahip Mogan Gölü Havzasında Ankara Toprak Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü tarafından 2000 yılında yapılan çalışmada havzanın erozyon haritası çıkartılmıştır. Bu çalışmayla söz konusu havzada aynı koordinatlardan alınacak toprak örnekleriyle toprak erodibilite değerinin 10 yıllık süreç içerisindeki konumsal ve zamansal değişimi belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmayla geçmişte oluşturulan toprak erodibilite haritası karşılaştırılarak değişim alansal olarak hesaplanacaktır. Böylece toprak erodibilite değerinin değişimi belirlenerek alana özgü yönetim planlarının geliştirilmesi sağlanacaktır.

Bu amaçla 2010 yılı içerisinde hasat döneminden sonra çalışma alanından yaklaşık 200 adet yüzey örnekleme yapılmıştır. Alınan örneklerde proje gereği analizler devam etmektedir.

Proje devam etmektedir.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No:	TAGEM-BB-090203A-4
Proje Başlığı	İlgaz dağı Karanlıkdere Havzası Kar Hidrolojisi Araştırma Projesi- Kar Erimelerinden Kaynaklanan Süspanse Sediment Taşınımının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	EİEİ-DSİ
Proje Yürütücüsü	Hicrettin CEBEL
Yardımcı Araştırmacılar	Doç.Dr.Oğuz BAŞKAN-Oğuz DEMİRKIRAN- Dr. İnci TEKELİ- Dr. Suat AKGÜL- Yakup KÖŞKER
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2014
Projenin Bütçesi:	2010: 49000 TL-2011 18200TL -2012 18200TL-2013 -18200TL -2014 18200 TL
Proje Özeti Akım ve Sediment verimlerinin ölçümünü yapmak için havza çıkışında AKIM ve SEDİMENT GÖZLEM İSTASYONU’u kuruluş çalışmalarında EŞİK projesi hazırlanmış ve uygulaması bitirilmiştir. Akım gözlemleri için bir adet Elektronik limnigraf alınmış olup istasyona montajı yapıldıktan sonra ölçümlere başlanacaktır. Sediment verimlerinin ölçülmesi için gerekli hazırlıklar tamamlanmıştır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No	
Proje Başlığı	Karanlıkdere alt havzasında kar derinliği ve yoğunluğu dağılımının konumsal yapısının belirlenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Determination of spatial variability of snow depth and density in Karanlıkdere sub catchment.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş(lar)	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Oğuz Başkan
Yardımcı Araştırmacılar	Oğuz Başkan Yakup Köşker İnci Tekeli Oğuz Demirkıran Hicrettin Cebel
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2015
Proje Toplam Bütçesi	48.500 TL
Proje Özeti 2010 yılında arazinin uygun yerlerine tesadüfi olarak 63 adet 10 cm aralıkla boyanmış 2 metre uzunluğunda alimunyum direkler dikilmiştir. Şubat ve mart aylarında kar ölçüm etüdlerine başlanacaktır. Proje devam etmektedir.	

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No:	
Proje Başlığı	İlgaz Dağı Karanlıkdere Havzası Kar Hidrolojisi Araştırma Projesi- SRM Model Kullanılarak Kar Erimelerinden Kaynaklanan Akımların Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM, EİEİ
Proje Yürütücüsü	Oğuz DEMİRKİRAN
Yardımcı Araştırmacılar	Oğuz DEMİRKİRAN- Dr. Suat AKGÜL Dr. İnci TEKELİ- Yakup KÖŞKER- Doç. Dr. Oğuz BAŞKAN- Hicrettin CEBEL
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2014
Projenin Bütçesi:	2010: 2014: 115 800 TL
Proje Özeti Havzada uygulanacak model için gerekli verilerin temini için gerekli çalışmalar başlamış olup 2011 yılı içinde gerek otomatik meteoroloji istasyonu, gerekse akım gözlem istasyonundan alınacak veriler ve havzada yapılacak KAR ETÜDLERİ sonucu elde edilecek veriler model içerisinde değerlendirilmesine başlanacaktır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No	
Proje Başlığı	Asartepe Baraj Havzasında Arazi Kullanımı ve Topoğrafyaya Bağlı Olarak Toprak Erozyon Duyarlılığı ve Bazı Fiziksel Toprak Özelliklerinin Konumsal Değişimlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM, Ankara Ü. Ziraat Fak. Toprak Böl.
Proje Yürütücüsü	Sevinç MADENOĞLU Ziraat Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Günay ERPUL
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2009 -2012
Proje Bütçesi:	2009 : 20000 TL 2010:

Proje Özeti:

Toprak özellikleri ve ürün verim bileşenleri, rastlantısal konumsal dağılımlara sahip olmak yerine konumsal bağımlılığa sahiptir. Toprak özellikleri arasındaki konumsal bağımlılığın derecesi farklı olmaktadır ve arazi ve toprak özellikleriyle değişmektedir. Tarım alanları içinde veya arasında toprak fiziksel özelliklerinin konumsal değişimi, jeolojik ve pedolojik toprak yapan faktörler nedeniyle doğaldır; fakat bazı değişkenliklere sürüm veya diğer yönetim şekilleri neden olmaktadır. Bu faktörler konumsal ve zamansal ölçekte birbirleriyle etkileşim içindedir ve daha sonra lokal olarak erozyon ve birikme prosesleri tarafından değiştirilmektedirler. Bu çalışmada Sakarya Havzası'na dahil olan İlhan Çayı Alt Havzası'nda yer alan Asartepe Baraj Havzası'nda alüviyal ve eğimli tarım arazilerinde bazı toprak fiziksel özelliklerinin konumsal değişimleri ve birbirleriyle ilişkileri jeostatistiksel olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Alanda incelenecek fiziksel toprak özellikleri; bünye, hacim ağırlığı, sature hidrolik iletkenlik, tarla kapasitesi, solma noktası, kullanılabilir su tutma kapasitesi, agregat stabilitesi, organik maddedir. Ayrıca, yine çalışma alanında beş farklı arazi kullanımı ve topoğrafyaya sahip alanda; (nadas alanı, alüviyal tarım arazisi, eğimli tarım arazisi, bozuk meşelik alan, mera alanı) bünye, tane büyüklüğü dağılımı, sature hidrolik iletkenlik ve organik madde analizleri yapılarak; dört farklı denklem ile toprak erozyon duyarlılığı hesaplanacak ve konumsal değişimi belirlenecektir.

Projede 2010 yılında, çalışma havzasından alınan toprak örneklerinin analizleri tamamlanmıştır, istatistiksel ve jeostatistiksel değerlendirmeler yapılmıştır, toprak erozyon duyarlılığı konumsal değişim haritaları oluşturulmuştur.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TARSUS

Proje No	
Proje Başlığı	Eğimli Arazilerde Kapari Bitkisinin Erozyona Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tarsus Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Kadir KUŞVURAN
Yardımcı Araştırmacılar	Zir. Yük. Müh. Salim EKER
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2015
Proje Bütçesi	2011:15632TL 2012:8450TL
Proje Özeti: Ağaçsız ve erozyona açık alanlar ile kuru tarım alanlarındaki genel sorunların, kuraklık ve sıcaklık olduğu dikkate alındığında, kapari, bu şartlarda yetişebilen bitkilerin en önemlisidir. Zira, bu zor şartlarda yetişebilecek bitkilerin sayısı da çok azdır. Küresel ısınma ile ilgili üretilen senaryoların ülkemizle direkt ilgili olanına göre, gerekli ve yeterli tedbirlerin zamanında alınmaması halinde, 2070-2100 yıllarında ülkemizin büyük bir bölümü çölleşecektir. Alınabilecek yegane önlem ise, kuraklık ve sıcaklığa dayanıklı bitki geliştirmek, yetiştirmek ve ağaçlandırma çalışmalarını hızlandırmaktır. Son yıllarda gerçekleşen iklim değişiklikleri; yağışların azalması, aylara düzensiz dağılımı ve sıcaklıkların artışı şeklinde olmaktadır. Bu durum, özellikle, güney sahillerimizde, ülkemizin iç kısımlarındaki düşük rakımlı güney yamaçlarda kendini daha çok hissettirmekte ve kuru tarım alanlarında verimi olumsuz etkilemektedir. Bu çalışma ile yukarıda belirtilen mevcut şartlarda yetişebilen alternatif bir bitkiyi uygulamaya koyarak hem düşen yağışı yerinde tutarak toprak rutubetini korumak, hem de büyük maliyetlerle yapılan gölet ve barajlarımıza toplama havzalarından gelebilecek Sedimenti önleyerek bu yapıların dolu savak kapasitelerinin ömürlerinin uzatılabileceğinin bilimsel olarak ortaya konması hedeflenmiştir. Proje ödeneği 2011 yılında verileceğinden dolayı deneme 2011 yılında kurulacaktır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/MENEMEN

Proje No	
Proje Başlığı	Balıkesir-Bigadiç Kocadere Havzası Yağış ve Akımlarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, İZMİR
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM - Bahçe Bitkileri Araştırmaları Daire Başk.
Proje Yürütücüsü	C. Oğuz ACAR - Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Gülay YOLCU - Zir. Yük. Müh. Kezban ŞAHİN TAYSUN - Zir. Yük. Müh. Lutfullah ARUĞASLAN - Jeoloji Müh. Dr. Nejat ÖZDEN - Zir. Yük. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	1987 - 2011
Projenin Toplam Bütçesi	20691 TL
Proje Özeti Araştırma havzası Balıkesir İli, Bigadiç İlçesinde, güney-kuzeybatı yönünde olup, içerisinde Yağcıbedir (R-1) ve Durasılar (R-3), sınırında Kargın (R-2) köyleri bulunmaktadır. Havza kuzeyinde Yumruklu Çetmi, kuzeybatısında Salmanlar ve batısında ise Işıklar köyü komşu köylerdir. Havza çıkışının Balıkesir İline olan uzaklığı 48 km, Bigadiç İlçesine olan uzaklığı ise 8 km dir. Kocadere Havzası 39°25'12'' N enlemi, 28°11'52'' E boylamında olup, havza çıkışının rakımı 255 m dir. Susurluk büyük akarsu havzası içerisinde yer alan Kocadere 1/25 000 ölçekli topoğrafik haritada akarsular merteye sistemine göre 3. dereceden bir kolu teşkil etmektedir. Bu araştırma ile; - Su toplama havzalarında yağış karakteristiklerinin saptanması, yağmur yağışlarının derinlik, alan, süre (DAS) ve frekans ilişkilerinin bulunması, - Homojen havza birimlerini veya alt havzaları içine alarak gittikçe büyüyen havzalarda akım hidrograflarını oluşturan akımların nasıl kombine olduklarının saptanması, - Toplam veya eklenik akım miktarları ile birim zamandaki akım miktarları üzerinde, havza karakteristiklerinin etkilerinin saptanması, - Bu araştırmadan elde edilen sonuçların rasat yapılamayan benzer havzalara aktarılması amaçlanmaktadır.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ MENEMEN

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

Proje No	
Proje Başlığı	Kocadere Havzasında RUSLE ile Potansiyel Toprak Erozyonunun Belirlenmesi ve Toprak Korunumunun Planlanması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	E.Ü. Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü
Proje Yürütücüsü	Dr. Gülay YILMAZ - Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Kezban ŞAHİN TAYSUN - Zir. Yük. Müh. C. Oğuz ACAR - Zir. Yük. Müh. Dr. Nejat ÖZDEN - Zir. Yük. Müh. Lutfullah ARUĞASLAN - Jeoloji Müh. Z. Lamia BİLİR - Kimya Müh. Prof. Dr. Alaettin TAYSUN - Zir. Yük. Müh. Prof. Dr. Huriye UYSAL - Zir. Yük. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2005 – 2011(1 Yıl Uzatma Aldı)
Projenin Toplam Bütçesi	2010: 14100 TL 2011: 15510 TL
Proje Özeti Projede; - Araştırma alanı olan Kocadere Havzasında, yıllık ortalama sediment verimini tahmin etmede MUSLE denklemi ile saptanan ve arazide örneklemelerle ölçülen sediment veriminin karşılaştırılarak RUSLE ve MUSLE'nin havzaya uygunluğunun araştırılması, - RUSLE metodolojisi ve UA-CBS'nin birlikte kullanımı ile araştırma havzasının potansiyel toprak erozyonunun belirlenerek sürdürülebilir bir tarım için havzada uygulanabilir önlemlerin belirlenip toprak korunum planlamasının yapılması amaçlanmaktadır. Araştırmanın uygulandığı Kocadere havzası 11,366 km ² 'lik yağış alanına sahip temsili bir su toplama havzasıdır. Kocadere Havzasında bir alt havza olan Kökez Deresi havzası çıkış kodundaki savak üzerinde akım-sediment ve yağış ölçümleri yapılmaktadır. Kökez Deresi alt havzası 3,745 km ² 'lik alana sahiptir. Araştırmada toprak kaybının tahmininde kullanılan metodoloji, RUSLE modelinin öngördüğü her bir faktör için ayrımlı CBS katmanlarının oluşturulmasını içermektedir. Proje amaçları doğrultusunda normal devam etmekte olup; yağış, akış ve sediment ölçümleri yapılmaktadır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

Proje No	TAGEM/BB- TOPRAKSU 03110E01
Proje Adı	Eskişehir Merkez Çukurhisar Gölet Havzasında Yağış ve Akım Karakteristikleri ile Sediment Veriminin Araştırılması
Yürütücü Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Eskişehir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Başlama- Bitiş Tarihleri	2003 - 2028
Projenin Toplam Bütçesi:	27500,00 YTL
2010 Bütçesi:	1100,00 YTL
Proje Lideri	Dr. Ertuğrul KARAŞ (Ziraat Y.Müh.)
Proje Yürütücüleri	Oğuz DEMİRKİRAN (Jeoloji Y. Müh.)

Proje Özeti:

Havzadaki yağışlar aritmetik metotla ortalaması bulunarak değerlendirilmiştir. Yağış istasyonlarından R-4'de 346.0 mm, R-5'de 420.9 mm yağış kaydedilmiştir. Havza ortalama yağışı 383.8 mm'dir. Su yılının en yağışlı ay 79.5 mm ile Şubat olurken, Ekim ayı 0.2 mm yağış ile en kurak ay olmuştur. Havza ortalama günlük en yüksek yağışı 02.04.2009'da 17.3 mm olarak kaydedilmiştir. Bu yağış R-4'de 17.0 mm, R-5'de 17.5 mm olarak ölçülmüştür. Su yılında havzada 81 gün ve yağış istasyonlarında R-4'de 65 gün, R-5'te 68 gün yağış kaydedilmiştir. 10 mm'yi geçen yağılı gün sayısı R-4'te 12 ve R-5'de 14 olurken, havzada yağış istasyonlarında kaydedilen tüm yağışlar 25 mm'nin altında olmuştur. Havzada 2010 su yılında savakta elektronik limnigrafla su seviyeleri ölçülmüş; meydana gelen akımlar, havzada sıcaklık artışına bağlı olarak toprakta tutulan ve yüzeyde biriken karın erimesi sonucu su yılında ilk akım 7 Mart 2010 günü gözlenmiş, 30 Mayıs 2010 tarihine kadar devam etmiştir. Su yılında yağış miktarı yörede kaydedilen ortalamanın genel olarak altında ve şiddetlilikleri düşük karakterli olmuştur. Bu sebeple de meydana gelen akımlar üzerinde yağış şiddetlerinin bir etkisi de olmamıştır. Su yılında seviye olarak kaydedilen akımlar, muline ile savak anahtar eğrisi çıkarılamadığı için akım hidrografi ve günlük ortalama debiler verilememiştir. Havzada 2010 su yılında sediment ölçümü yapılmamıştır.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ KONYA

Proje No	TAGEM tarafından doldurulacaktır.	
Proje Başlığı	Karapınar Rüzgar Erozyon Sahasında Farklı Koruyucu Kuşak (Shelter-Belt) Çalışmalarının Rüzgarla taşınan Toprakların Korunumu Üzerine Etkileri	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Konya	
Projeyi Destekleyen Kuruluş		
Proje Yürütücüsü	Mustafa OKUR	Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Necati ŞİMŞEKLİ	Ziraat Yüksek Mühendisi
	Feti KİRTİŞ	Ziraat Yüksek Mühendisi
	Süleyman AKKAYA	Ziraat Mühendisi
	Kemal DUYAN	Jeoloji Mühendisi
	Erdal GÖNÜLAL	Ziraat Mühendisi
	Oktay OKUR	Ziraat Yüksek Mühendisi
	Prof. Dr. Alaettin TAYSUN	Ziraat Yüksek Mühendisi (Emekli öğretim üyesi)
	2008-2015	
Projenin Toplam Bütçesi	2009:7300 TL 2010:6850 TL 2011:10200 TL	
Proje Özeti	İç Anadolu bölgesinde, karasal iklim kuşağında tarım yapılan tüm alanlarda havada asılı sediment taşınımı devam etmektedir. Bu tehdidi en aza indirmek için tarım arazilerinin hiç olmazsa hakim rüzgar yönüne dik kenarlarını çalı-ağaç türü bitkilerle kapatarak canlı bir koruyucu kuşak oluşturmak gerekmektedir. Bu konudaki bilgi ve tanıtım eksikliğini kapatarak bölgemize en uygun koruyucu kuşak ağaç türünü ve bunu destekleyecek çalı türü bir bitki çeşidini tespit ederek söz konusu taşınımın önüne geçebilmek. Konya Karapınar rüzgar erozyon sahasında rüzgarla kaybolan toprak kayıplarının önlenmesi, geliştirilecek en uygun koruyucu kuşak çalışmasını belirlemek amacıyla hem tarım alanda hem de hiçbir kontrol tedbirinin alınmadığı tamamen bozulmuş bitkisiz alanda yürütülmektedir. Deneme rüzgarla kaybolan toprak kayıplarının önüne geçebilmek, uygun koruyucu kuşak çalışmalarını ortaya koymak amacıyla hem bitkili (yonca), hem de hiçbir kontrol tedbirinin alınmadığı tamamen bitkisiz alanda 5x10 m parsellerde yürütülmektedir. Parseller rüzgar istikametine dik yönde kurulmuş ve hakim rüzgar esiş yönüne planlanarak göre parselin kuzey kenarlarına sediment kapıcı kollektörler yerleştirilerek oluşan toprak kayıplarının burada ölçülmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonunda bölgede tarım alanlarında sediment taşınması şeklinde oluşacak toprak kayıpların azaltılması amacıyla uygulanacak koruyucu kuşak ağaçlandırmalar ve alınacak tedbirler ortaya koyulacaktır. Rüzgar erozyonunun etkin olduğu Orta Anadolu’da uygulanacak bariyerlerin yüksekliğinin tespitinde oldukça faydalı olacak bu çalışmanın uygulamada kabul görmesi için bir demonstrasyonla yöre halkına tanıtımı yapılacaktır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ KONYA

Proje No	
Proje Başlığı	Konya-Karapınar Meralarında Kontrollü Yakmanın Toprak Özellikleri ve Doğal Bitki Örtüsü Çeşitliliği Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Konya
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Feti KİRTİŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa OKUR Necati ŞİMŞEKLİ Süleyman AKKAYA Oktay OKUR
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2016
Proje Bütçesi	2008: 48900 YTL 2009: 8250 TL 2010: 8250 TL
Proje Özeti: Enstitümüz Karapınar istasyon arazimizde koruma altındaki yaklaşık 35 000 da. büyüklüğündeki meralarımız zaman zaman dış etkenlerden kaynaklanan sebeplerle yangın tehlikesi yaşamakta ve nerdeyse her yıl bir miktar mera ve orman alanı tahrip olmaktadır. Bu alanlarda bulunan doğal bitki örtüsü zamanla kendini toplayarak yeniden araziye kapatmaktadır. Bu noktadan hareketle Erozyon riski yüksek olan zayıflamış meralarda değişik ıslah yöntemleri ile , tahrip olan örtünün geri kazanılması, iyileştirilen örtünün bitki kökleriyle toprağın sıkı bir şekilde tutulması sağlanarak erozyon riskinin azaltılması gerekmektedir. Şiddetli erozyona maruz fakir meralarda yapılacak ıslah çalışmalarında toprakların yerinde tutulması ve erozyonun önlenmesi meradan üretilecek hayvansal üretimin artırılmasından daha öncelikli hedef olduğundan, Kontrollü ve değişik mevsimlerde yakmanın mera alanındaki toprak özellikleri ve bitki kompozisyonuna etkileri tespit edilmeye çalışılmaktadır. Bu tip alanlarda uygulanacak iyileştirme ve ıslah yöntemini bugüne kadar yapılan kendi halinde sadece koruma uygulaması yerine, süreci daha iyi yönetebilecek etkin ve hızlı çözümler üretebilmek adına ıslah yöntemlerinin yeniden gözden geçirilerek eskisinden daha gümrah bir mera örtüsü tesis edebilmek, Kontrollü yakma uygulamasının meralardaki bitki kompozisyonu ve gelişimi üzerine etkileri izlemek, Toprak yapısı dolayısıyla erozyona dayanıklılığı üzerine etkilerini; araştırma amacıyla bu proje yürütülmektedir. Projenin ilk yılında yapılacak olan faaliyetler iş takvimine uygun olarak tamamlanmış olup herhangi bir aksaklık görülmemiştir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TOKAT

Proje No	
Proje Başlığı	Akdoğan Havzası Yağış ve Akımlarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tokat Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Özlem AKAR
Yardımcı araştırmacılar	Yrd. Doç. Dr. İrfan OĞUZ
Başlama-Bitiş tarihi	1987-2011
Projenin Toplam Bütçesi	2010: 5 000 TL 2011: 5 000 TL
Proje Özeti: Bu araştırmada, toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi, muhafazası ve üretimde kullanılması amacı ile planlama, projelendirme ve uygulama yapan yatırımcı kuruluşların ihtiyaç duydukları bölgesel yağış ve akım karakteristiklerini belirlemek amaçlanmıştır. 2010 su yılında Akdoğan Havzası'nda bulunan üç yağış istasyonundan R6 istasyonunda 453.6 mm, R7 istasyonunda 494.8 mm ve R8 istasyonunda 471.5 mm yağış ölçülmüştür. Havza ortalaması Aritmetik ve Thiessen Metodlarına göre ayrı ayrı hesaplanmıştır. 2010 su yılında yağışın aylık dağılımı incelendiğinde en fazla yağış 94.7 mm ile Kasım ayında ölçülmüştür. Yağışların günlük dağılımı incelendiğinde ise günlük maksimum yağış 34.1 mm olarak 13.11.2009 tarihinde R7 istasyonunda ölçülmüştür. 2010 su yılında yağışın mevsimlere dağılımı incelendiğinde yıllık toplam yağışın % 30.1'i ilkbahar, % 6.5'u yaz, % 23.8'i sonbahar ve % 39.7'i kış aylarında düşmüştür. Kış mevsimi en fazla yağış alan mevsim, yaz mevsimi ise en az yağış alan mevsim olmuştur. 2010 su yılında Akdoğan Havzasında 473.3 mm' lik toplam yağışa karşılık 70.76 mm' lik toplam akım olmuştur. Bu akımın; 17.67 mm' si taban akım, 29.82 mm' si yüzeyaltı akım ve 23.21 mm' si de yüzey akımdır. Havzanın yıllık ortalama yüzey akış katsayısı % 43.8 'dir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
ROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TOKAT

Proje No	
Proje Başlığı	Tokat-Artova Yöresi Meralarında Nem Muhafazası Yöntemlerinin Vejetasyon, Toprak Özellikleri ve Nem Korunumuna Etkilerinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tokat Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Özlem AKAR
Yardımcı araştırmacılar	Yrd. Doç.Dr. İrfan OĞUZ, Tahsin TAŞYÜREK, Yrd.Doç.Dr. Bedrettin SELVİ, Dr. Gülçin ALTINTAŞ
Başlama-Bitiş tarihi	2006-2011
Projenin Toplam Bütçesi	2010:4 100TL2011:4 700 TL

Projenin Özet Tanıtımı :

Bu araştırmada, Tokat – Artova yöresi meralarında bazı nem muhafazası yöntemleri karşılaştırılarak nem korunumu, toprak özellikleri ve vejetasyon üzerine olan etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

2010 su yılında yıllık toplam yağış 371.3 mm olmuştur. En fazla yağış Kasım ayında düşerken Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında hiç yağış düşmemiştir. 2010 su yılında ilkbahar mevsiminde 135.0 mm (% 36.3), yaz mevsiminde 2.5 mm (% 0.67), sonbahar mevsiminde 87.2 mm (% 23.5) ve kış mevsiminde 146.6 mm (% 39.5) olmak üzere yağış mevsimlere dağılmıştır. Toplam yağışın % 75.8’ i kış ve ilkbahar mevsimlerinde meydana gelmiştir.

2010 su yılında örnek alınan dönemler için en fazla rutubet birikimi A konusunda meydana gelmiştir. C konusu profilde biriken nem miktarı en düşük olmuştur.

2010 su yılında en fazla örtülülük % 74 ile B konusunda, en az örtülülük ise % 30 ile D konusunda meydana gelmiştir. Araştırma parselleri kuru ot verimleri ise 3 tekerrürlü olarak belirlenmiştir. En fazla kuru ot % 31.33 oranında örtülülük sağlamasına rağmen, 115.89 kg/da ile E konusunda elde edilmiştir.

2010 su yılında, araştırma parsellerinde yüzey sıkışma değerleri (penetrasyon dirençleri) , örtülülük yüzdesi ile kuru ot verimleri arasında anlamlı paralelliğin olmadığı görülmektedir.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
ROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TOKAT

Proje No	
Proje Başlığı	Sivas İli Şarkışla İlçesi Doğallığı Bozulmuş Meralarında Bitkilendirme, Dinlendirme ve Gübreleme Uygulamalarının Toprak Özellikleri, Nem Korunması ve Toprak Kayıplarına Etkisinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tokat Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Özlem AKAR
Yardımcı araştırmacılar	Yrd. Doç.Dr.İrfan OĞUZ, Tahsin TAŞYÜREK, Yrd. Doç. Dr. Fergan KARAER,
Başlama-Bitiş tarihi	2003 - 2012
Projenin Toplam Bütçesi	2010: 4 000 TL 2011: 5 000 TL

Projenin Özet Tanıtımı :

Bu araştırma, meraları tahrip olmuş Sivas Yöresinde doğal mera vejetasyonuna uygun bitkilerle bitkilendirmenin ve gübrelemenin toprak özelliklerine, erozyona ve vejetasyona etkilerini belirlemek için yürütülmektedir.

2010 su yılında araştırma yerine düşen günlük yağışlar Çizelge 9.1' de verilmiştir. Çizelge 9.1' e göre 2010 su yılında yıllık toplam yağış 477.7 mm olmuştur. En fazla yağış Mart ayında, en az yağış ise Temmuz ve Ağustos aylarında meydana gelmiştir.

Araştırma yeri parsellerinde 2010 su yılında ölçülebilecek kadar toprak kaybı meydana gelmemiştir. Toprağın sürekli kuru koşullarda bulunması ve toprakların çok geçirgen olmaları nedenleriyle parsellerin hiç birinden ölçülebilecek kadar toprak kaybı meydana gelmemiştir.

Araştırma konuları rutubet kapsamlarını belirlemek amacıyla gravimetrik analizler yapılmış ve bulunan % rutubet değerleri mm su' ya çevrilmiştir. Profilde biriken nem değerleri konulara göre büyükten küçüğe doğru sıralandığında, en fazla rutubet A konusunda birikmiş olup, C, D ve B konularında sıralanmıştır. 2010 su yılında düşen yağış, miktar ve yoğunluk olarak fazla olmaması ve toprağın kuru koşulları nedeniyle tüm konularda tutulmuştur. Rutubet birikimindeki farklılıklar yağışın tutulmasından değil, mera bitkilerinin mevcut suyu kullanmalarından kaynaklanmıştır.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının
Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/SAMSUN

Proje No	
Proje Başlığı	Samsun-Kavak- Minöz Deresi Havzası Yağış ve Akımların Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ayşe EREL – Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	---
Başlama-Bitiş Tarihleri	1994-2018
Proje Bütçesi	2009:1.550TL 2010:1.700TL 2011:2.000TL
Proje Özeti: Temsili havzalarda yapılan bu hidrolojik çalışmalar ile, havzalardan elde edilen yağış değerleri, derinlik-alan-süre ve şiddet-süre-tekerrür eğrileri, plüviograf katsayıları, yağış ve akım frekanslarına ait değerler elde edilmektedir. Bu veriler araştırma havzasına benzer havzalarda ve yeterli yağış rasatları bulunmayan alanlarda kullanılabilir. Ayrıca 60 dakikalık olarak hesaplanan birim hidrograflar veya aynı süreli S hidrografından benzer havzaların çeşitli süreli yağışlardan oluşabilecek taşkın hidrografları çıkarılabilmekte, böylece uygulayıcı proje mühendisleri tarafından havzadan gelebilecek suyun tespiti, yani havza su verimi ve gelebilecek feyezan hesaplamasında kullanılmaktadır. Bu yolla tesisi edilecek sulama göletlerinde daha sağlıklı hesap yapılmasına yardımcı olacaktır. 2009 su yılı hesaplamalarına göre havzaya, aritmetik ortalamaya göre 639.9 mm, thiessen ortalamaya göre ise 645.4 mm yağış düşmüştür. Havzaya ait aylık toplam akım 122.232 mm, yüzey akım 16.348 mm, yüzey altı akım 0.371mm, taban akım 105.516 mm ve yüzey akış katsayısı da %2.55 olarak bulunmuştur.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının
Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/SAMSUN

Proje No	TAGEM-BB-850203H1
Proje Başlığı	Samsun-Havza- Kuşkonağı Köyü Göleti Sediment Verimi Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ayşe EREL- Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Oğuz DEMİRKİRAN-Jeoloji Yük. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	1985-2009
Proje Bütçesi	2009:1.200TL 2010:1.300TL 2011:1.500TL

Proje Özeti:

Su yapılarının planlanmasında sediment veriminin gerçeğe en yakın biçimde hesaplanması gerekmektedir. Bu hesaplamalar, bir dizi ampirik formüllerle yapılmaktadır. Bu formüller geliştirildikleri ülkelerde yapılan denemelerin sonucuna dayalı olduğundan ülkemizin şartlarına uymayabilmektedir. Bunun sonucu olarak yapılan tesisler ya erkenden işlevlerini yitirmekte ya da gereğinden fazla kapasite verildiğinden yüksek maliyetli olmaktadır. Her iki halde de yapılan tesisler ekonomik olmamaktadır.

1985-2006 yılında hazırlanan ara rapor sonuçlarına göre 1985 yılından 2006 yılına kadar gölette 25597 m³ ton sediment birikmiştir. 1985 yılında 241 210 m³ olan maksimum su depolama kapasitesi 215 613 m³'e düşmüştür. 2006 yılında gölet kapasite olarak % 10.61'ini kaybetmiştir.

Kuşkonağı Göletinin ölçümle bulunan değere göre yıllık ortalama sediment verimi 1218.90 m³/yıl veya 1828.35 ton/yıl olmuştur.

Kuşkonağı Göletinde biriken sediment miktarını bazı ampirik denklemlerle hesaplayarak en yakın sediment tahminini veren yöntem belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Brüt erozyon nisbeti yöntemi, Gw Musgrave, USLE, EİEİ I ve EİEİ II yöntemleri ele alınmıştır. Ele alınan tahminlerin tümü ölçümle bulunan sediment miktarından oldukça farklı tahminlerde bulunmuşlardır.

Doğrudan ölçüm sonucuna en yakın tahmini EİEİ I Eşitliği yöntemi vermiştir. Bu yöntemle göre gölette birikmesi tahmin edilen sedimet miktarı 1046.66 m³/yıl veya 1570 ton/yıl olarak bulunmuştur.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının
Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/SAMSUN

Proje No	TAGEM-BB-040203H1
Proje Başlığı	Minöz Deresi Havzası Doğal Mera Alanlarında Farklı Mera Islah Yöntemlerinin Bitki Örtüsü Gelişimi ile Toprak ve Su Korunumuna Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ayşe EREL- Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Doç. Dr. Coşkun GÜLSER- Zir. Yük. Müh Dr. Mehmet Arif ÖZYAZICI- Zir. Yük. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2004-2012
Proje Bütçesi	2009: 2.850TL 2010: 3.000TL 2011: 3.350TL

Proje Özeti:

Bu araştırmada Minöz Deresi Havzası doğal mera topraklarında; çeşitli mera ıslah yöntemleri ve sentetik toprak düzenleyicilerinden poliakrilamidin (PAM), toprak ve su kayıpları ve agregat stabilitesi üzerine olan etkileri ile farklı ıslah yöntemlerinin meranın bitki örtüsü gelişimine etkisi araştırılmaktadır. Araştırma sonunda elde edilen bulgular ile en etkin mera ıslah yöntemi ve bu yöntemin erozyonu önlemedeki etkisi ortaya konulmuştur. Ayrıca erosiv yağışlardan hesaplanan Yağış İndisi (R) fakörü 81.41 ton-m/hax(cm/saat) olarak bulunmuş olup, toprak kayıpları ile ilişkilendirilmiştir. Ayrıca her uygulama sonunda parsellerdeki botanik kompozisyon ve kuru ot verimi hesaplanarak uygulamalar arası farklar ortaya konmuştur.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının
Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/SAMSUN

Proje No	
Proje Başlığı	Samsun-Bafra Kıyı Kumullarının Stabilizasyonunda Kullanılabilecek Uygun Yöntemlerin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ayşe EREL- Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Osman ÖZDEMİR- Zir. Yük. Müh. Remziye ŞENGÜL-Zir. Müh. Prof. Dr. Nutullah ÖZDEMİR-Zir. Yük. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2012
Proje Bütçesi	2009:3.300TL 2010:3.400TL 2011:3.500TL
Proje Özeti: Bu proje ile, proje sahasının çevresinde bulunan tarım arazilerinin, kumulların hareketi ile meydana gelen olumsuz etkilerinden korunması ve tarımsal verimliliğin artırılması, proje kapsamındaki kumsal alanda kum hareketinin durdurularak topoğrafik yapının korunması; buna bağlı olarak da bölgenin flora ve faunasının korunarak, bölgenin bitki örtüsünün zenginleştirilmesi hedeflenmektedir. Proje konuları canlı ve cansız perde ana konuları ile, hydroseeding, geleneksel otlandırma ve ağaçlandırma alt konularından oluşmaktadır. Cansız perde olarak doğal vejetasyonda var olan kamış bitkisi, canlı perde olarak da yabancı iğde kullanılmıştır. Çalışma sonucunda ağaçların gelişimi ve tutma oranları izlenmektedir. Projede uygulamalar arası farkları ortaya koymak amacıyla total station aleti yardımıyla alınan kot farklarından yapılan ölçümler hesaplanarak, değerlendirmeler yapılmıştır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

**GAP TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje No.	
Proje Başlığı	Şanlıurfa Yöresi Antepfıstığı Bahçelerinde Farklı Örtü Malzemelerinin Kullanıldığı Negarim Tipi Mikrohavza Tekniği İle Su Hasadının İncelenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	- HR Üniv. Zir. Fak. Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü. Şanlıurfa. - Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Gaziantep.
Proje Yürütücüsü	Abdullah Suat NACAR - Ziraat Y. Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Selami KAYA - Ziraat Y. Mühendisi Ö. Faruk ÜNAL - Ziraat Y. Mühendisi Meryem Güneş - Ziraat Y. Mühendisi Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Gaziantep. Dr. İzzet AÇAR - Ziraat Y. Mühendisi - “
Başlama – Bitiş Tarihleri	2005 – 2019 (15 yıl)
Projenin Toplam Bütçesi	2009 : 4 900 TL, 2010 : 5 390 TL, 2011 : 5 800 TL
Proje Özeti Yağışların az olduğu yörelerde antepfıstığı bahçelerinde su kazanımı ve nem korunumunu sağlayacak değişik kültürel önlemlerin bilinmesi, bunların karşılaştırılabilmesi çok önemlidir. Oluşturulan mikro havzada rutubet rejiminin ve tutulmanın bilinmesi de gereklidir. Arazi sıkıntısı sürekli artarken, dünyadaki marjinal alanlar tarımda daha fazla kullanılmaktadır. Bu alanların çoğu; düzensiz yağışların görüldüğü, suların yüzey akış olarak kaybolduğu kurak ve yarıkurak kuşaklarda bulunmaktadır. Halen çalışma yapılan kurağa eğimli yarıkurak alanlarda su hasadı; toprak ve su korunumunun en iyi yolu olarak görülmektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin en önemli bitkilerinden olan Antepfıstığının yetiştirme alanlarının önemli iki sorunu; yağış yetersizliği ve periyodisitedir. Bu durum verim düşüklüğüne neden olmaktadır. Bu nedenle böyle bir projenin uygulanmasına ihtiyaç duyulmuştur.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının
Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

Proje No:	TAGEM-BB- 950203K01
Proje Başlığı :	Erzurum-İlica-Sinirbaşı Deresi Havzası Yağış ve Akımlarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş :	Erzurum Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş :	Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü
Proje Yürütücüsü:	Hülya BAKIR-Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar:	Tamer COŞKUN-Ziraat Yüksek Mühendisi M.Ali BINGÖL-Ziraat Yüksek Mühendisi Erdal DAŞCI-Ziraat Yüksek Mühendisi Hikmet BİRHAN-Ziraat Yüksek Mühendisi Prof.Dr.Taşkın ÖZTAŞ- Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü
Başlama-Bitiş Tarihleri:	1995-2020
Projenin Toplam Bütçesi:	2009:10000 TL 2010:10000 TL 2011:10000 TL
Proje Özeti Havza yıllık ortalama yağışı aritmetik metotla 490.7 mm bulunmuştur.Yıllık ortalama yağışın 71.7 mm'si kar su eşdeğeri, 419 mm'si yağmur yağışıdır. Havzada 2010 su yılında kaydedilen günlük maksimum yağış 15.03.2010 tarihinde 29.5 mm' lik yağıştır. Su toplama alanı 1.465 km² olan Erzurum-İlica-Sinirbaşı Deresi Havzasında D-B ve K-G doğrultularında 50x50 m aralıklarla transektler oluşturulmuş, her bir kesişim noktasında kar derinliği ve her iki kesişim noktasından birinde ise kar yoğunluk ölçümleri yapılmıştır. Ölçülen değerler arasındaki yapısal varyans semivariogram analizi ile modellendirildikten sonra havza içerisinde ölçüm yapılmayan alanlardaki kar derinlik ve yoğunluğu blok kriging analizi ile belirlenmiştir. 2010 su yılında yapılan 2 farklı dönemdeki (2 Şubat ve 2 Mart) kar ölçümleri jeostatistiksel yöntemlerle değerlendirilmiştir. Sinirbaşı Deresi Havzasında 02.03.2010 tarihinde 467 noktada kar derinliği ve 121 noktada kar yoğunluğu ölçümü yapılmıştır. Ölçüm yapılan noktalardan güney yönünde ölçüm sayısı az olduğu için değerlendirmeye dahil edilmemiştir. Kuzey, doğu ve batı yönleri için 3 ayrı eğim grubunda, 3 farklı rakımda değerlendirme yapılmıştır. İstatistiksel değerlendirme SPSS programında 2 faktörlü, 3'lü faktöryel düzenlemeli, interaksyonel model kullanılarak kar yoğunluğu, kar derinliği ve kar su eşdeğeri için ayrı ayrı yapılmıştır. Havzada kar erimesinden meydana gelen akımlar 18 Şubat-28 Mart 2010 tarihleri arasında devam etmiştir. Havzada kaydedilen 375 L/s'lik yıllık en yüksek anlık debi 12.03.2010 tarihinde kar erimelerinden meydana gelmiştir. 2010 su yılında havzada akım kaydedilen gün sayısı 21, toplam akım miktarı 81.14 mm'dir.	

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Tarım- İklim Değişikliği Etkileşimi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No:	
Proje Başlığı	Tuz Stresine Tolerans Seviyeleri Belirlenmiş Bazı Genotiplerin Kuraklık Stresine Tepkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü/Ankara
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Böl.
Proje Yürütücüsü	Dr.Sevinç KIRAN (Zir. Yük.Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Fatma ÖZKAY(Çevre Yük.Müh.) Prof.Dr.Şebnem ELLİALTIOĞLU Dr.Şebnem KUŞVURAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2013
Projenin Bütçesi:	2011: 61.012 TL 2012:150 TL
Proje Özeti Kuraklık ve tuzluluk bitkisel üretimi sınırlandıran en önemli stres koşullarını oluşturmaktadır. Özellikle ekonomik öneme sahip bitkilerin çoğunun kuraklığa ve tuzluluğa karşı duyarlı olması, dayanıklı bireylerin seçilmesi ve ıslahını ön plana çıkarmaktadır. Domates (<i>Solanum lycopersicum L.</i>) 10.985 355 ton , patlıcan (<i>Solanum melongena L.</i>) 813 686 ton, kabak (<i>Cucurbita pepo L.</i>) 378706 ton ve kavun (<i>Cucumis melo L.</i>) 1 749 935 ton üretim değerleriyle ülkemizde özellikle kurak ve yarı kurak bölgelerde en fazla yetiştiriciliği yapılan yazlık sebzeler arasında yer almaktadır (TÜİK 2008). Yetiştiriciliğin yapıldığı yerlerde kuraklık ve tuzluluk sorununun giderek artması bitkisel üretimi önemli ölçüde sınırlandırmaktadır. Bu çalışmada; daha önce tuza tolerans seviyeleri belirlenmiş domates (<i>Solanum lycopersicum L.</i>) patlıcan (<i>Solanum melongena L.</i>), kabak (<i>Cucurbita pepo L.</i>) ve kavun (<i>Cucumis melo L.</i>) türlerine ait genotiplerin kuraklık stresi altında kurağa tolerans seviyelerini morfolojik ve fizyolojik bazı özelliklerindeki değişimleri inceleyerek belirlemek, tuz stresine tolerans gösteren genotipler arasından kuraklığa tolerans gösteren genotipleri seçmek, amaçlanmaktadır. Çalışmamızda; daha önce tuza tolerans seviyeleri belirlenmiş olan domates, patlıcan, kavun ve kabak türlerine ait 16 genotip kullanılacaktır. Çalışmamızda kullanılacak Genotiplere ait tohumlar saksılara ekilecek, fide haline geldikten sonra kuraklık uygulamaları başlanacaktır. Stres belirtileri görüldüğünde; alınan bitki örneklerinin; taze ve kuru ağırlık, nispi nem içeriği belirlenecek, yaprak alanı ölçülecek, mineral element, klorofil, lipidperoksidasyon, antioksidatif enzim analizleri yapılacaktır. Çalışmaya Mart -Nisan aylarında başlanacaktır. Bu amaçla; kullanılacak orta bünyeli toprak temin edilmiştir. Diğer hazırlıklar da devam etmektedir.	

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No:	
Proje Başlığı	Uzaktan Algılamayla Bitki Su Tüketimi Tahmininin Lizimetre ile Değerlendirilmesi ve Şekerpancarında Kullanım Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü O.M.Ü Ziraat Fakültesi-Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	O.M.Ü Ziraat Fakültesi
Proje Yürütücüsü	Yard. Doç. Dr. Eyüp Selim KÖKSAL
Yardımcı Araştırmacılar	İnci ÖRS, Kadri AVAĞ, Nevzat DEREKÖY, Dr. Sevinç USLUKIRAN, Doç. Dr. Oğuz BAŞKAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2011
Projenin Bütçesi:	2009: TL 2010: TL 2011: TL
Proje Özeti Bitki su tüketiminin tahmin edilmesi birçok araştırmaya konu olmuştur. Kullanılan yöntemler genellikle iklim parametrelerine dayanmakta ve bitkilerin tam sulandığı koşulları temel almaktadır. Gelişen teknoloji sayesinde gerçek zamanlı bitki su tüketiminin tahmin edilmesinde kullanılmak üzere bitki izleme olanakları ortaya çıkmıştır ve günümüzde bu verilerin sulama suyu yönetiminde kullanımı araştırılmaktadır. Özellikle UA teknikleri ile bitkilerin izlenmesi enerji dengesi bileşenlerinin varsayılan bitki koşuluna göre değil, gerçekleşen bitki özelliklerine göre belirlenmesine olanak tanımaktadır. UA sistemlerinin bu amaçla sunduğu başlıca veri olarak, elektromanyetik spektrum termal bölgesinde meydana gelen yansıma oranlarına göre belirlenen yüzey sıcaklığı ve yakın kızıl ötesi bölgedeki yansıma oranlarına dayan spektral indeksler sayılabilir. Bununla birlikte bitki su tüketimi tahmin etmek amacı ile bir yöntem geliştirilmesinde veya geliştirilen yöntemlerin doğruluklarının sınanmasında ve kalibre edilmesinde en temel dayanak tartılı lizimetre sistemi ile elemanları ölçülen toprak su bütçesidir. Amaç tartılı lizimetre sistemi kullanarak şeker pancarı bitkisinde uzaktan algılanmış veriler ve iklim parametreleri ile enerji dengesine dayalı bitki su tüketimi tahmin yöntemlerini karşılaştırmak, yöreye ve bitkiye göre kalibre etmek ve yeni yöntemler geliştirilebilmesi için sağlıklı veriler elde etmektir. Ancak projenin tamamlanabilmesi için, proje ekibinin organizasyon ihtiyacı ortaya çıkmış, altyapıdaki bazı eksiklerinin tamamlanabilmesi bakımından da TUBİTAK desteğine gereksinim duyulmuştur. Bu nedenle 2010 yılında proje sağlıklı olarak yürütülememiştir. Yeni proje çalışma organizasyonu yapılmıştır. Çünkü proje ekibi sulama, sulama suyu yönetimi, tartılı lizimetre sistemleri, tarla denemeleri, tarla düzeyli UA cihazlarının kullanılması, toprak su bütçesi ve enerji dengesi yöntemlerinin kullanılması ve toprak fiziği konularında uzman olan araştırmacılardan oluşmaktadır. Lizimetre tankına ve çevresine şeker pancarı bitkisi ekilecek ve arazi hazırlığı, ekim, gübreleme, tarımsal mücadele, sulama ve hasat gibi tarımsal uygulamalar yapılacaktır. Bununla birlikte lizimetre tankında ve etrafında bulunan bitkiler sabit ve taşınabilir cihazlarla sürekli izlenecektir. Elde edilen veriler kullanılarak proje yönteminde öngörülen tüm hesaplama ve analizler gerçekleştirilerek çalışma hedeflerine ulaşılabilecektir.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ TARSUS

Proje No	
Proje Başlığı	Çukurova Koşullarında Kısmi Kök Kuruluşu (PRD) ve Kısıntılı Damla Sulama Programlarının Royal Sofralık Üzüm Çeşidinin Verimine ve Su Kullanım Randımanına Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tarsus Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Yeşim BOZKURT ÇOLAK
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Attila YAZAR Prof. Dr. Semih TANGOLAR Doç. Dr. S. Metin SEZEN Zir. Yük. Müh. Salim EKER Dr. Serpil TANGOLAR Zir. Müh. Zeyni AKTAŞ Zir. Yük. Müh. Günsu ALTINDIŞLI ATAĞ Zir. Yük. Müh. Kadir KUŞVURAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2012
Proje Bütçesi	2009: 19500 TL 2010: 9000 TL 2011:10000 TL
Proje Özeti	Çukurova koşullarında kısıntılı ve kısmi kök kuruluşu damla sulama programlarının Royal sofralık üzüm çeşidinin verim, kalite ve su kullanım randımanına etkilerinin belirlenmesi amacıyla üç yıl süreyle (2009-2012) Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Bağcılık Araştırma alanında yer alan Royal sofralık üzüm çeşidi üzerinde yürütülmektedir. Çalışmada, Royal sofralık üzüm çeşidinde altı farklı sulama konusu ele alınmıştır. Bunlar; Tam sulama konusu (TS), bir haftalık sulama aralığında 80 cm'lik toprak profilindeki eksik neminin tarla kapasitesine getirileceği konu; geleneksel kısıntılı sulama (KS-75), TS konusuna uygulanan suyun %75'inin verildiği konu; geleneksel kısıntılı sulama (KS-50), TS konusuna uygulanan suyun yarısının verildiği konu; Yarı ıslatmalı (PRD)-75 konusu, TS konusuna verilen suyun %75'inin alternatif olarak bir lateralden uygulandığı konu; Yarı ıslatmalı (PRD)-50 konusu, TS konusuna verilen suyun yarısının alternatif olarak bir lateralden uygulandığı konu; SUSUZ konusu ise sulanmayan tanık konu olmaktadır. Sulama aralığı haftada bir gün yapılmıştır. Deneme tesadüf blokları deneme deseninde üç yinelemeli olarak yürütülmektedir.

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ TARSUS

Proje No	
Proje Başlığı	Akdeniz İklim Koşullarında Damla Yöntemiyle Uygulanan Geleneksel ve Kısmi Kök Kuruluşu (PRD) Kısıntılı Sulama Stratejilerinin Ayçiçeği Verimi ve Yağ Kalitesine Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tarsus Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Mustafa Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Adana Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüsü	Doç.Dr. S. Metin SEZEN
Yardımcı Araştırmacılar	Prof.Dr. Attila YAZAR Prof.Dr. Halis ARIÖĞLU Prof.Dr. Haydar ŞENGÜL Zir.Yük.Müh. Salim EKER Dr. Dilşat Bozdoğan KONUŞKAN Zir.Yük.Müh. Hale ESEN Dr. Yeşim Bozkurt ÇOLAK Zir.Yük.Müh. Günsu Altındişli ATAĞ Zir.Yük.Müh. Kadir KUŞVURAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2011
Proje Bütçesi	2009: 26910TL 2010:10000TL
Proje Özeti: Çukurova Bölgesinde özellikle son yıllarda eşik alanlarda yüksek yoğunlukla üretimi yapılan yağlık ayçiçeği bitkisinde damla sulama yöntemiyle farklı düzeylerde sulamanın verim ve kalite üzerine etkilerinin belirlenmesi amacıyla Tarsus Toprak ve Su Kaynakları Topçu İşletmesinde yürütülmektedir. Diğer bir deyişle, ayçiçeği için en uygun sulama programının açık su yüzeyi buharlaşmasından yararlanılarak oluşturulmasıdır. Çalışmada üç farklı sulama aralığı (A sınıf buharlaşma kabından (Class A Pan) olan yığışimli buharlaşma miktarlarına göre) ve geleneksel kısıntılı sulamada dört farklı sulama düzeyi (kpc katsayıları) ve kısmi kök kuruluşu sisteminde ise iki farklı sulama düzeyi ele alınmaktadır. Deneme bölünmüş parseller deneme deseninde dört yinelemeli olarak yürütülmektedir.	

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/MENEMEN

Proje No	
Proje Başlığı	Evsel Kaynaklı Arıtılmış Suların Bazı Toprak ve Bitki Özellikleri Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	İZSU Genel Müdürlüğü-İZMİR E.Ü. Ziraat Fak. Tarımsal Yapılar ve Sulama Böl.-Bornova/İZMİR Menemen Sol Sahil Sulama Birliği-Menemen/İZMİR Menemen Ziraat Odası-Menemen/İZMİR
Proje Yürütücüsü	Mehmet GÜNDÜZ - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Nil KORKMAZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Dr. Selçuk GÖÇMEZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Süleyman ŞEN - Ziraat Mühendisi Lamia BİLİR - Kimya Mühendisi Prof. Dr. Şerafettin AŞIK - Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2013
Projenin Toplam Bütçesi	2010: 64300 TL 2011:19100 TL 2012:19100 TL 2013: 2500
Proje Özeti Türkiye, küresel ısınmadan dolayı su kaynaklarının olumsuz etkileneceği risk grubu ülkeler arasındadır. Bu nedenle son yıllarda atık suların, seyreltilmiş deniz suyunun ve drenaj kanal veya taban sularının tarımda kullanılması ile ilgili olarak bazı ölçütlerin eldesi için çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmanın amacı; evsel kaynaklı arıtılmış sular ile sulamanın toprağın bazı fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik özellikleri ile yetiştirilecek bitkilerin verim ve diğer özellikleri üzerine etkilerini incelemektir. Çalışmada, 0-120 cm derinliğe kadar yanal sızdırmazlığı sağlanan küçük parsellerde pamuk+fiğ yetiştirilmektedir. Deneme konuları A: %100 evsel arıtma çıkış suyu, B: %75 evsel arıtma çıkış suyu + %25 kuyu suyu karışımı, C: %50 evsel arıtma çıkış suyu + %50 kuyu suyu karışımı, D: %25 evsel arıtma çıkış suyu + %75 kuyu suyu karışımı, E: Kuyu suyu 2010 yılında pamuk bitkisi konulara göre 4 defa sulanmıştır. Toprak örnekleri deneme başlangıcında ve pamuk hasadından sonra, bitki örnekleri ise pamuk hasadında alınmıştır. Deneme başlangıcında alınan toprak örneklerinin fiziksel ve mikrobiyolojik analizleri tamamlanmış olup diğer analizler devam etmektedir. Su örneklerinin mikrobiyolojik analizleri tamamlanmış ancak bazı kimyasal analizleri devam etmektedir.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/MENEMEN

Proje No	
Proje Başlığı	Menemen Sol Sahil Sulama Alanında Taban Suyunun Zamansal ve Mekansal Değişiminin Jeostatistiksel Yöntemlerle Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	E.Ü Ziraat Fak. Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü DSİ II. Bölge Müdürlüğü Menemen Sol Sahil Sulama Birliği Menemen Ziraat Odası
Proje Yürütücüsü	Dr. Nil KORKMAZ - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet GÜNDÜZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Dr. Nejat ÖZDEN - Ziraat Yüksek Mühendisi Süleyman ŞEN - Ziraat Mühendisi Lamia BİLİR - Kimya Mühendisi Prof. Dr. Şerafettin AŞIK - Ziraat Yüksek Mühendisi Dr. A. Behiç TEKİN - Ziraat Yüksek Mühendisi Selçuk GÜZELSES - Ziraat Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2013
Projenin Toplam Bütçesi	2010: 81250 TL 2011: 17250 TL 2012: 17250 TL 2013: 2250 TL
Proje Özeti Dünya gıda gereksiniminin karşılanmasında sulu tarım alanları en önemli rolü oynamaktadır. Sulamaya açılan alanlarda zamanla drenaj problemlerinin ortaya çıktığı ve dolayısıyla sulamadan beklenen yararların sağlanamadığı bilinmektedir. Aşırı ve kontrolsüz yapılan sulamalar taban suyu seviyesinin yükselmesine neden olmaktadır. Sulu tarımın sürdürülebilirliği açısından taban suyu hareketinin ve kalitesinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve izin verilebilir sınırlarda tutulması oldukça önemlidir. Taban suyunun kapilarite ile bitki kök bölgesi derinliğine kadar yükselmesi, topraktaki hava-su dengesini hava aleyhine bozmakta ve bileşimindeki tuzların üst katmanlarda veya bitki kök bölgesinde kalması tuzluluk ve alkalilik sorunlarını yaratmaktadır. Bu çalışmada, Ege Bölgesinin sahil bölümünde bulunan Menemen Sol Sahil sulama sistemi arazilerinin taban suyu derinliği ile taban suyu kalitesini CBS ve jeostatistiksel yöntemlerle değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu bağlamda, taban suyu derinliği ve kalitesinin zamansal ve mekansal değişimi belirlenecektir. Sulama alanında iki pilot bölge seçilmiş ve taban suyu gözlem kuyuları yerleştirilmiştir.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/MENEMEN

Proje No	
Proje Başlığı	Yüzeyaltı Akışlı Yapay Sulak Alanlarda Farklı Dolgu Malzemelerinin Evsel Atık Suların Arıtılmasında Etkinliğinin Saptanması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Yıldırım KAYAM - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Yrd. Doç. Dr. Selçuk GÖÇMEZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Lamia BİLİR - Kimya Mühendisi Süleyman ŞEN - Ziraat Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2005 - 2010
Projenin Toplam Bütçesi	2009: 8 074 TL 2010: 8 074 TL
Proje Özeti Yapay sulak alanlarda kullanılan farklı dolgu materyallerinin arıtma suyunda kirlilik parametrelerinin giderimi ve sistemin hidrolik özelliklerine etkilerinin incelenmesi, sistem performansının mevsimlere göre değişiminin izlenmesi ve çıkış suyunun, sulama suyu kalitesi açısından incelenmesi amacıyla hazırlanan projede üç farklı dolgu materyali denenmektedir. Bunlar; A – 15-25 mm çaplı B tipi mıcır (50 cm) + 1-3 mm kum (10 cm) B – 15-25 mm çaplı doğal dere çakılı (50 cm) + 1-3 mm kum (10 cm) C – Boyutları 10-20 mm olan volkanik cüruf (50 cm) + 1-3 mm kum (10 cm) olarak belirlenmiştir. Evsel atık suların yapay sulak alanlar kullanılarak arıtılması esasına göre yürütülen bu araştırmada, üç adet yüzeyaltı akışlı sulak alan sistemi kurularak, farklı dolgu materyallerinin doğal arıtma sistemlerinde kirlilik parametrelerinin giderimi üzerindeki etkileri incelenmektedir. Bu amaçları gerçekleştirmek için 2007 yılı içinde İzmir-Torbalı Çakırbeyli Köyündeki mevcut doğal arıtma sisteminin yanında bulunan alanda deneme kurulmuştur. 2010 yılında, sistemlerden elde edilen veriler değerlendirilmiştir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/MENEMEN

Proje No	
Proje Başlığı	Yüzeyaltı Damla Sulama ile Sulanan Pamuk ve Mısırın Sulama Programının Oluşturulması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	E.Ü Ziraat Fak. Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü
Proje Yürütücüsü	Süleyman ŞEN - Ziraat Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Nil KORKMAZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Mehmet GÜNDÜZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Yıldırım KAYAM - Ziraat Yüksek Mühendisi Lamia BİLİR - Kimya Mühendisi Prof. Dr. Musa AVCI - Ziraat Yüksek Mühendisi Prof. Dr. Şerafettin AŞIK - Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2013
Projenin Toplam Bütçesi	2011: 26000 TL 2012: 6000 TL 2013: 6000 TL
Proje Özeti Küresel ısınma ve iklim değişikliğinden en fazla etkilenecek yerler arasında ülkemizin de olması, tarımda sulama suyunu etkin kullanan sistemlerin uygulanmasını kaçınılmaz kılmaktadır. Dünyada ve ülkemizde küresel ısınma konusunda yapılan çalışmalar, iklim değişikliğinin bulunduğumuz bölgenin su kaynaklarını kısıtlayıcı bir rol oynayacağını göstermektedir. Tarım sektörü, tarım suyunu daha etkin kullanımı için hem dünyada hem de ülkemizde büyük baskı altındadır. Çünkü toplam su kaynaklarının %70'i tarımda kullanılmaktadır. Bu nedenle, sulu tarımda bitkilerin sulama suyu gereksinimlerinin optimizasyonu konusunda araştırma çalışmaları gün geçtikçe daha da önem kazanmaktadır. Sulama suyunun en etkin kullanıldığı sistemler arasında, yüzeyaltı damla sulama da yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı; Menemen Ovası koşullarında yüzeyaltı damla sulama ile sulanan pamuk ve mısırın en yüksek verimi sağlayan sulama aralığı, sulama suyu miktarı, su tüketimi ve sulamaların kalite üzerine etkisini belirlemektir. Denemede ana konular; sulama gün aralığı ($D_1=3$ ve $D_1=6$ gün) alt konular; Class A Pan Katsayılarıdır. ($S_1 : K_p$ 0.90, $S_2 : K_p$ 0.60, $S_3 : K_p$ 0.30, $S_4 : K_p$ 0.00 (Susuz konu)). Bu çalışmanın sonucunda, yüzeyaltı damla sulama ile pamuk ve mısırın mevsimsel su tüketimi, su kullanım etkinliği, verim ve kalite üzerine olan etkileri belirlenecek ve yüzeyaltı damla sulama sisteminin çalışması, işletimi konusunda elde edilen bilgilerin çiftçilerimize, ilgili kamu kurum ve kuruluşlara aktarılması sağlanacaktır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

Proje No	TAGEM-BB-100205E2
Proje Başlığı	Eskişehir Koşullarında Hareketli Lineer Yağmurlama Sulama Sistemi ile Sulanan Bazı Şekerpancarı Çeşitlerinin Sulama Programının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Demet UYGAN (Zir. Yük. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Hasan BOYACI (Zir. Müh.) Gönen GÖNÜLTAŞ (Zir. Yük. Müh.) Volkan ALVEROĞLU (Zir. Müh.) Prof. Dr. Öner ÇETİN (Zir. Yük. Müh.) Aytuğ SOFUOĞLU (Zir. Müh.)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2013
Proje Bütçesi	2011: 35000 TL 2012: 5000 TL 2013: 5000 TL
Proje Özeti: Şekerpancarı Türkiye’de en önemli endüstri bitkisinden biridir. Şekerpancarının, diğer endüstri bitkileri içindeki payı % 31 ‘dir. Eskişehir’de ise endüstri bitkileri içinde % 95 gibi çok yüksek bir paya sahiptir. Mevcut Şekerpancarı ekili alanların % 41’i yağmurlama sulama sitemi ile sulanmaktadır. Bu araştırma projesinde, hareketli lineer yağmurlama sulama sistemi ile bölgede yapılmış çalışmalar sonucunda maksimum verimi sağlayan sulama suyu esas alınarak, bu değerin üst ve alt değerleri şeklinde aynı hat üzerinde farklı sulama suyu düzeyleri ile 2 farklı şekerpancarı çeşidi üzerinde faktöriyel deneme deseni, 3 tekerrürlü olarak uygulanacaktır. Denemeler Eskişehir- Ankara devlet karayolu üzerindeki Enstitü arazisinde yürütülecektir. Denemede, bazı şekerpancarı çeşitlerinin (Esperenza, Ernestia, A Sınıfı buharlaşma kabından oluşan haftalık buharlaşma değerlerine göre farklı sulama suyu düzeylerinin (1000, 900, 800, 700, 600 ve 500 mm) uygulanmasıyla şekerpancarı verim ve kalitesine etkileri belirlenecektir. Deneme, bazı Şekerpancarı çeşitlerinin doğrusal hareketli yağmurlama sulama sistemi kullanılarak yörede yaygın olarak yetiştirilen bazı şekerpancarı çeşitlerinin verim ve kalitesi üzerine etkisinin belirlenmesi ve bazı Şekerpancarı çeşitlerinin su-verim ilişkisinden yararlanılarak suyun farklı sulama suyu dozlarındaki bitki verim potansiyelini artırmak, su ve enerjiden tasarruf sağlamak amacıyla yapılmaktadır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

Proje No	TAGEM – BB-090206E1
Proje Başlığı	Eskişehir Koşullarında Damla Sulama Sistemi ile Sulanan Mısır Bitkisinin Sulama Programının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Hasan BOYACI (Zir. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Demet UYGAN (Zir. Yük. Müh.) Gönen GÖNÜLTAŞ (Zir. Yük. Müh.)
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2010-31.12.2012
Proje Bütçesi	2010: 22610 TL 2011: 11610 TL 2012: 11610 TL
Proje Özeti: Bu çalışma, Eskişehir koşullarında 2010 yılında damla sulama sistemi ile sulanan danelik TTM-813 mısır çeşidinin sulama programının belirlenmesi amacıyla Enstitü arazisinde yürütülmüştür. Denemede, standart A Sınıfı buharlaşma kap katsayıları (%50, 75, 100 ve 125) ana konuları, farklı lateral aralıkları (70 cm 140 cm) alt konuları ile deneme konuları oluşturulmuştur. Deneme tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme desenine göre 8 konu ve 3 tekrarlamalı olarak düzenlenmiştir. Denememenin 2010 yılı sonuçlarına göre, sulamaya bitkinin ekiminden hemen sonra çıkış suyu, 12 Temmuz tarihinde tüm parselleri tarla kapasitesine getirecek eşit miktarda su verilmiş ve 1 hafta sonra da konulu uygulamalara geçilmiştir. Toplam 14 sulama uygulaması yapılmıştır. Deneme süresince tüm konulara uygulanan sulama suyu; Kpc1 olan konulara 357 mm, Kpc2 olan konulara 486.5 mm, kpc3 olan konulara 616 mm ve Kpc4 olan konulara da 746.3 mm olarak verilmiştir. Bitki su tüketimi de 384-734 mm arasında değişmiştir. Bu su uygulamaları ve bitki su tüketim değerlerine göre danelik TTM-813 mısır çeşidinin istatistiki anlamda kap katsayılarının % 99 güvenle önemli olduğu, lateral aralıklarının önemsiz olduğu, interaksiyonlarının da önemsiz olduğu ve bu iki faktörün verimi bağımsız olarak etkilediği anlaşılmıştır. Mısır bitkisinin uygulanan sulama suyu miktarına göre verim ortalamaları 666-1124 kg/da arasında değişmiştir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

Proje No	TAGEM-BB-100201E1
Proje Başlığı	Damla Sulama Sistemi ile Sulanan Haşhaşın Sulama Programının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Gönen GÖNÜLTAŞ (Zir. Yük. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Demet UYGAN (Zir. Yük. Müh.) Hasan BOYACI (Zir. Müh.) Abdullah ALTAY (Kimyager) Ferda ÇELİKOĞLU KOŞAR (Zir. Yük. Müh.) Dr. Arzu BALCI KÖSE (Zir. Yük. Müh.) Dr. Hüseyin Camcı (Zir. Yük. Müh.)
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2011- 31.12.2014
Proje Bütçesi	2011: 13000 TL 2012: 7000 TL 2013: 7000 TL 2014: 7000 TL
Proje Özeti: Deneme Eskişehir- Ankara devlet karayolu üzerindeki Enstitü arazisinde yürütülecektir. Deneme de; Damla Sulama sistemiyle sulanan haşhaş bitkisinin Tınaz Tepe çeşidine uygulanan kısıntılı sulama uygulamaları sonucundaki verim ve sulama programının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Sulamalar, toprak nemi izlemelerine göre ve sulama gün aralığının 7 gün olarak alınmasına göre yapılacaktır. İlk sulama uygulaması, toprak nemi %50'ye düştüğünde yapılacaktır. Deneme; Tesadüf Bloklarında Bölünmüş Parseller deneme desenine göre 3 tekrarlamalı olarak yürütülecektir. Ana konular: çiçeklenme dönemine kadar sulama ve olum dönemine kadar sulama olarak alınacak, alt konular ise sulamasız, tam sulama ve tanık konunun %75-50-25'i şeklinde uygulanacaktır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/KONYA

Proje No	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Karapınar Yöresinde Sulama Suyunun Etkinliğinin Artırılmasında Zeolitin Kullanım Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Konya Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Rota Madencilik
Proje Yürütücüsü	Dr. Aynur ÖZBAHÇE
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. A.Fuat TARI Zir.Müh. Necati ŞİMŞEKLİ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2012
Projenin Toplam Bütçesi	2009:.....TL 2010:.....TL 2011: 24.000 TL

Proje Özeti

Küresel ısınma bugün konuşulan ve üzerinde durulan en önemli konuların başında gelmektedir. İnsanoğlunun geleceğini tehdit eden bu olguya ülkemiz, dolayısı ile de bölgemiz açısından iyi bakmak, sorunun ne boyutta olduğunu görmek ve gelecekte karşılaşılabileceğimiz sonuçları doğru algılamamız ihtiyaç değil, bir zorunluluk halini almıştır. Son yıllarda suya olan talep artışı ve yağış rejimindeki değişikliklerinin yanı sıra yağış miktarındaki düşüşler Konya Ovası'nda yer altı ve yerüstü su kaynaklarının azalmasına neden olmuştur. Küresel ısınma ile ilgili tüm senaryolarda Türkiye, çok yakında su fakiri ülkeler arasına girecektir. Kuraklık ve suya talebin artması ile Konya'daki barajlar son 72 yılın en düşük seviyesine inmiştir. Tarımsal alanlardaki adeta vahşi sulamalar, İç Anadolu Bölgesi'ni tamamen çölleşmeye doğru sürüklemektedir. Doğal denge insan sağlığı aleyhine her geçen gün bozulmaktadır.

Konya Ovası'ndaki su sıkıntısına çözüm için hazırladığımız bu proje ile; ülkemizde rüzgar erozyonunun en fazla olduğu kumlu topraklara sahip Karapınar Yöresi'nde sulama suyu ve yağın yağışların etkinliğini artırmak amacı ile toprakta düşük olan elverişli su tutma kapasitesinin zeolit uygulayarak artırılması hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra; bölgede tarımı hızla yayılan patates yetiştiriciliğinde modern sulama sistemlerinin bölgede yaygınlaştırılmasını sağlamak için uygulayacağımız damla sulama ile sulama programının oluşturulması da amaçlanmaktadır. Bu proje sonuçlandığı takdirde, zeolitin toprağın su tutma kapasitesi üzerine etkisinin belirlenmesi açısından ülkemizde **bir ilki** oluşturması itibariyle özgün bir değere sahiptir. Sulama suyunda oluşturulabilecek her damla su tasarrufu sadece su miktarında değil aynı zamanda gübre ve enerjiden de tasarrufu sağlayacaktır.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/KONYA

Proje No	TAGEM-BB-07-02-06F-01
Proje Başlığı	Konya Ovasında Etkin Drenaj Zarf Malzemelerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü -KONYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Konya İl Özel İdaresi
Proje Yürütücüsü	A. Fuat TARI
Yardımcı Araştırmacılar	Oktay OKUR İdris BAHÇECİ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2015
Proje Bütçesi	2009: 3 075 TL 2010: 3 075 TL 2011: 3 075 TL
Proje Özeti : Bu proje kapalı drenaj sistemlerinde kullanılabilecek alternatif zarf malzemelerinin karşılaştırılması ve uygun zarf malzemesinin seçimi amacı ile ele alınmıştır. Araştırmada zarf malzemesi olarak, iki farklı jeotekstil malzemesi, buğday sapı ve zarf malzemesiz (granüle üst toprak) olmak üzere 4 ayrı uygulama karşılaştırılacaktır. Her konu için yapılacak ölçüm ve gözlemler sonucunda giriş dirençleri hesaplanarak dren borusu içerisinde siltasyon birikiminin olup olmadığı tespit edilecektir. Araştırma sonucunda bu alternatif zarf malzemelerinin kullanılabilirliği konusunda yatırımcı kuruluşlara öneride bulunulacaktır. Projenin yürütülmesinde üçüncü yıl olan 2010 yılında projeyi destekleyen Konya İl Özel İdaresince drenaj sisteminin araziye tesis edilemeyeceği bildirilmiştir. Bu nedenle 2010 yılına ilişkin bulgu elde edilememiştir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/KONYA

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu’da Değişik Gelişme Dönemlerinde Sulanan Buğdayın Su-Verim İlişkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü -KONYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Dr. Ali Fuat TARI
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Aynur ÖZBAHÇE Seydi AKDOĞAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2015
Proje Bütçesi	2010: 28 850 TL 2011: 18 750 TL 2009: 0 TL
Proje Özeti: Bu araştırmada, Konya Ovası’nın ana bitkisi olan buğdayın mevsimlik ve mevsim içi (büyüme dönemleri için) su-verim fonksiyonlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bulunan su-verim fonksiyonlarından yararlanılarak kısıntılı su kullanma koşullarında sulama sistemlerinin planlanması ve işletilmesi için ölçütler ile birim alandan optimum ürün alınmasını sağlayacak su miktarının belirlenmesi mümkün olacaktır. Bu amaçla buğdayın 3 farklı döneminde (sapa kalkma, başaklanma ve süt olum) uygulanacak sulama suyu miktarlarında farklı düzeylerde kısıntılar uygulanmaktadır. Böylece farklı su miktarları ve uygulama zamanları ile bunlara karşılık elde edilecek verimler değerlendirilerek dönemsel ve mevsimlik verim tepki etmeni değerleri (ky) elde edilecektir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/KONYA

Proje No	
Proje Başlığı	Konya Kentsel Atık Sularının Tarımsal Sulamada Kullanılması ve Mısır Bitkisi Yetiştiriciliğine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Konya Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Çukurova Üniversitesi-ADANA Konya Su ve Kanalizasyon İdaresi (KOSKİ)-KONYA
Proje Yürütücüsü	Şerife ÇAY (Ziraat Yüksek Mühendisi)
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Rıza KANBER
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2011
Projenin Toplam Bütçesi	2009:.....TL 2010:6000.TL 2011:6000.TL
Proje Özeti	Deneme, tesadüf parselleri deneme desenine göre 4 tekrarlamalı olarak planlanarak, toprak hazırlığı ve ekim yapılmıştır. Deneme konuları; Konya kenti atık suları (KS), Arıtılmış atık su (AS), ve temiz su (TS) ve eşit oranda karışımları; arıtılmış atık su+ temiz su (AS+TS), Konya kenti atık su+ temiz su (KS+TS), Konya kenti atık su +arıtılmış atık su (KS+AS) konularından oluşmaktadır. Sulama suyu miktarları, açık su yüzü buharlaşma değerlerine ve mısır bitkisi katsayısına göre hesaplanmıştır. İlk sulamada toprak katmanının 90 cm derinliğinde belirlenen eksik su ve tarla kapasitesine getirilmiştir. Sulamalara sabit pan buharlaşma değerine (80 mm) göre devam edilmiştir. Toplam 7 sulama yapılmıştır. Denemede kullanılan suların kimyasal ve biyolojik analizleri her sulamada yapılmıştır. Parsellerde seçilen örnek bitkilerde, periyodik olarak, boy ve yaprak gelişimi izlenmiştir. Deneme parsellerinden derlenen yaprak örneklerinin alanları ve yaprak alan indeksi belirlenmiştir. Ayrıca alınan örneklerde biyo-kütle ölçümü yapılmıştır. Fenolojik gözlemler kaydedilmiştir. Hasattan sonra, örnek bitkiler üzerinde, boy, koçan sayısı, koçan boyu, koçanda dane sayısı, bin dane ağırlığı, dane verimi ve hasat indeksi belirlenmiştir. Denemede toprak, su ve bitkilerde fiziksel, kimyasal analizler yapılmıştır. Bitkide hasat dönemi farklı organlarda (kök, yaprak, gövde ve dane) makro, mikro ve ağır metal içeriklerinin belirlenmesi için laboratuvar çalışmaları devam etmektedir.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/KONYA

Proje No	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Konya Ovasında Kullanılan Hareketli Sulama Sistemlerinin Performanslarının Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Konya Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Dr.A. Fuat TARI
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Aynur ÖZBAHÇE, Osman ÖLMEZ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2012
Projenin Toplam Bütçesi	2009:.....TL 2010:.....TL 2011: 12.000 TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Ülkemizin başlıca tarım bölgelerinden olan Konya Ovasında yaklaşık 500 bin hektar alanda sulu tarım yapılmaktadır. Ovanın sahip olduğu su kaynaklarının yetersiz kalması nedeniyle son yıllarda basınçlı sistemlerle yapılan sulamalar yaygınlaşmış olup günümüzde %80 oranında bir seviyeye ulaşmıştır. Modern sulama tekniklerinin yaygınlaşması ile Konya Ovasında hareketli sulama sistemleri de hızla kullanılmaya başlanmıştır. 400 000 ha alanda yağmurlama sulama metodunun kullanıldığı Ovada Center Pivot ve Doğrusal hareketli sulama sistemleri üreticilere sağladığı bazı avantajlarından dolayı ciddi bir seçenek olarak ortaya çıkmıştır. Son beş yılda 50'nin üzerinde hareketli sulama sistemi ovada kullanılmaya başlanmış olup bu sayı her geçen yıl daha da artmaktadır. Üreticiye ciddi bir ilk yatırım maliyet yükü oluşturmalarına karşın işçilik tasarrufu ve su uygulama avantajları nedeniyle tercih edilen söz konusu sistemlerin gerek su uygulamaları yönünden gerekse ekonomik yönden değerlendirilmesi zorunludur. Bu projede ovada kullanılmakta olan hareketli sulama sistemlerinin performans göstergeleri olan sulama yeknesaklığı (CU-DU) belirlenecektir. Ayrıca sistemlerin yeterliliği ve su uygulama hızları da belirlenecektir. Bunu yanı sıra ovada yaygın kullanılan taşınabilir yağmurlama sulama sistemleri ile hareketli sulama sistemlerinin ekonomik açıdan karşılaştırılması yapılacaktır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/KONYA

Proje No	.
Proje Başlığı	Toprak Kökenli Patojenlerle Mücadelede Kemigasyonun Kullanım Olanakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Konya Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Dr. Aynur ÖZBAHÇE
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. A.Fuat TARI Doç.Dr. Seral YÜCEL Uzm. Tahsin AY
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2012
Projenin Toplam Bütçesi	2009:.....TL 2010:.....TL 2011: 20.000 TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Farklı iklim bölgelerine sahip olan ülkemizde; çeşitli tarımsal ürünler yetiştirilmektedir. Bu ürünler içerisinde sebze üretimi dünya da, ülkemizde ve Konya İli'nde önemli yer tutmaktadır. Meyvesi yenilen sebzeler grubunda yer alan kavun, bazı yıllar 4 ay gibi kısa sayılabilecek bir yetiştiricilik periyodunda üreticiye oldukça iyi gelir sağlamaktadır. Bilhassa 1970'li yıllarda bir marka haline gelene <i>Çumra Kavunu</i>'nun üretimi bölgemizde, toprak kökenli patojenlerden dolayı son yıllarda azalmıştır. Bahsedilen yıllarda 175.699 ton ile Türkiye'de en fazla kavun üretiminin yapıldığı il Konya iken, 2001 verilerine göre 63.022 ton üretimle 3.sırada yer almıştır. Bitkisel üretimin artırılmasında, ürünü olumsuz yönde etkileyen hastalık ve zararlılarla mücadele oldukça önemli problemlerin başında gelmektedir. Tarımsal üretimde, kaliteyi artırırken, kolay ve çabuk etkisinden dolayı tercih edilen kimyasallar gelişigüzel ve yoğun olarak kullanıldığında; canlılar arasındaki doğal denge bozulmakta, zehirlenmelere, çevre kirliliğine, hastalık ve zararlıların direnç kazanmalarına neden olmakta ve istenmeyen kalıntı sorunları ortaya çıkmaktadır. Bu olumsuzlukları azaltmaya yönelik çalışmalardan biri de ilaçların, zamanında uygun miktarda yalnızca hedefe ulaştırılmasıdır. Böylece aşırı ilaçlama en aza indirilerek çevre kirliliği önlenabilmektedir. Bu yüzden alanın tamamının ilaçlanması yerine, sadece hastalık ve zararlıların geliştiği bölgenin ilaçlanması önemlidir. Damla sulama yöntemi bu anlamda kullanılacak en etkin metottur. Bu proje ile hastalık ve zararlılarla mücadelede kimyasalların sulama sistemi ile birlikte verildiği kemigasyon yönteminin etkinliği araştırılacaktır.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TOKAT

Proje No	
Proje Başlığı	Farklı Sulama Yöntem Ve Düzeylerinin Domates Yetiştiriciliğinde Su-Verim İlişkileri İle Bazı Fungal Hastalıklar Üzerine Etkileri Ve Uygulanan Yöntemlerin Ekonomik Analizi
Projeyi Yürüten Kuruluş	TOPRAK VE SU KAYNAKLARI TOKAT ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tokat Merkez Yaş Sebze ve Meyve Üreticileri Birliği
Proje Yürütücüsü	Oğuzhan AYDIN - Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	İ.Kürşat ÖZYURT- Zir. Yük. Müh. Dr. Sebahattin ÇELİK- Zir. Yük. Müh. Atila ALTINTAŞ - Zir. Yük. Müh. Dr. Ayşe YEŞİLAYER- Zir. Yük. Müh. Ö.Faruk NOYAN - Zir. Yük. Müh. Caner AYMAK- Zir. Yük. Müh. Mualla AYDIN- Zir. Yük. Müh. Doç. Dr. Yusuf YANAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2012
Proje Bütçesi	2011 : 8.000 2012 : 3.000 TOPLAM : 11.000
Proje Özeti : 2011 projenin ilk yılıdır. Yörede yoğun bir üretim alanına sahip olan domates yetiştiriciliğinde yürütülecek bu çalışma ile ; İki farklı yöntem (karık sulama ve damla sulama)'ın su-verim-kalite ilişkilerini ortaya koymak, Farklı sulama yöntemlerinin alan bazında maliyetlerini belirlemek ve yöntemleri fayda/masraf analizlerini yaparak karşılaştırmak, Yörede domates üretiminde önemli bir sorun teşkil eden fungal hastalıkların sulama yöntemi ile ilişkisi belirlenmeye çalışmak, İki farklı karık sulama işletim biçimini de karşılaştırarak karık sulamada alternatif uygulamaların su-verim-ekonomi ve hastalıklarla ilişkisini ortaya koymak amaçlanmıştır. Değinilen amaçlar için Tesadüf Blokları Deneme Desenine göre 3 konulu ve 3 yinelemeli olarak planlanan araştırmada Ana Konular; D: Damla sulama yöntemi ile sulama K: Normal Karık sulama yöntemi ile sulama AK: Ardışık Karık Sulama yöntemi ile sulama olarak belirlenmiştir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/SAMSUN

Proje No	TAGEM-BB-090201H1
Proje Başlığı	Damla Sulama İle Sulanan Salçalık Biberin Bitki Su Tüketimi ve Bitki Katsayısının Toprak Su Bütçesi ve Enerji Dengesine Dayalı Olarak Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Cengiz ARTIK
Yardımcı Araştırmacılar	Yrd.Doç.Dr.Eyüp Selim KÖKSAL Yrd.Doç.Dr.Kadir Ersin TEMİZEL
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010 - 2012
Proje Bütçesi	2010: 22.500 TL 2011: 18.500 TL 2012: 16.500 TL
Proje Özeti	Çalışma kapsamında 2010 yılı yetiştirme döneminde arazi denemesi kurulmuş gerekli tüm tarımsal işlemler yapılmıştır. 2010 yılı yetiştirme dönemi içerisinde deneme alanı toplam 377 mm yağış almıştır. Deneme konuları olan S1, S2, S3 ve S4'e sırasıyla toplam 365 mm, 266 mm, 168 mm ve 36 mm sulama suyu uygulanmış ve bu doğrultuda toprak su bütçesine göre sırasıyla 550 mm, 495 mm, 431 mm ve 296 mm bitki su tüketimi hesaplanmış ve sırasıyla 3274 kg/da, 2742 kg/da, 1780 kg/da ve 1642 kg/da salçalık biber elde edilmiştir. Çalışma kapsamında projede öngörüldüğü gibi, spektral yansıma oranı, bitki taç sıcaklığı ve parsel yüzey sıcaklığı, net radyasyon, toprak sıcaklığı, yaprak su içeriği, klorofil içeriği ve meyve kalite parametrelerine ilişkin ölçümler yapılmıştır. Bu doğrultuda raporda ayrıntıları verilen CWSI, WDI, SR, NDVI, SAVI, WI, OSAVI ve DVI gibi su stresi ve vejetasyona ilişkin çeşitli göstergeler hesaplanmıştır. Ayrıca uzaktan algılama-enerji dengesi yöntemi ile bitki su tüketimi tahmin edilerek, toprak su bütçesine göre hesaplanan değerler ile karşılaştırılmıştır.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/SAMSUN

Proje No	TAGEM-BB-060201H1
Proje Başlığı	Orta Karadeniz Koşullarında Doğal Arıtma Sisteminde Kullanılabilecek Farklı Bitki Türlerinin ve Arıtma Verimlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr.Gülen ÖZYAZICI
Yardımcı Araştırmacılar	Güler Yasemin ÜSTÜN Prof. Dr.Yüksel ARDALI
Başlama-Bitiş Tarihleri	2006-2010
Proje Bütçesi	2009: 7560 TL 2010: 10850 TL
Proje Özeti	Yapay sulak alanlarda kullanılan üç bitkinin (<i>Juncus acutus</i>, <i>Cortaderia sellona</i> ve <i>Phragmites australis</i>) kirlilik parametrelerinin giderimi üzerindeki etkilerinin incelenmesi, sistem performansının mevsimlere göre değişiminin izlenmesi amacı ile her ay atık su örneği alınmış ve alınan su örneklerinde projede belirtilen analizler yapılmıştır. Sonuçlar Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde belirtilen deşarj kriterleri sınır değerleri ile karşılaştırılmıştır. Her üç bitkinin vegetasyon dönemi sonunda (Kasım-Aralık) her havuzun 4 farklı noktasından 1 m²'lik alandan bitkiler hasat edilmiş ve bitkiler tarafından kaldırılan besin maddesi miktarları belirlenmiştir. Tesis giriş suyu ve her üç havuzun (<i>Juncus acutus</i>, <i>Cortaderia sellona</i>, <i>Phragmites australis</i>) çıkış suyu pH değerlerinin Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde belirtilen deşarj kriterleri sınır değerlerinin (6-9) arasında kaldığı belirlenmiştir. Tesis çıkış sularının Elektiriki Geçirgenlik (dS/m) değerleri C₃ ve C₄ sınıfı sulama suyuna girmektedir.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

**GAP TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje No	
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Zeytinde Sulamanın Periyodisite ve Yağ Kalitesi Üzerine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Şanlıurfa
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Proje Yürütücüsü	Dr. Meral ANLAĞAN TAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Abdullah Suat NACAR Dr. Veli DEĞİRMENCİ Dr. Zeki KARİPÇİN Dr. Ebru SAKAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2013
Proje Bütçesi	2009 – 32.608 TL 2010 - 6.993 TL 2011 - 7.969 TL
Proje, Şanlıurfa İl Özel İdaresine bağlı Şehit Nusret Fidanlığı alanında bulunan 2002 yılında Gemlik Çeşidiyle tesis edilen kurudaki zeytin bahçesinde yürütülecektir. Bu yıl grup kararı doğrultusunda sadece ağaç başına verimler alınmış ve kaydedilmiştir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

**GAP TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje No	
Proje Başlığı	GAP Harran Ovası Koşullarında Kışlık Kanola Bitkisinin Sulama Programının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	
Proje Yürütücüsü	Dr. Veli DEĞİRMENCİ Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Meral ANLAĞAN Zir.Yük. Müh. Abdullah Suat NACAR Zir.Yük. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2012
Proje Bütçesi	2010: 5000 YTL 2011:4000 TL 2012: 4000 TL
Proje Özeti	Bu çalışmada kışlık kanola bitkisinde farklı sulama uygulama programlarının tohum verimi ve yağ verimine etkileri belirlenecektir. Araştırma tesadüf blokları deneme deseninde 3 tekerrürlü olarak yürütülecektir. Deneme konuları bitkinin gelişme dönemleri dikkate alınarak sulama programı oluşturulmuştur. Sulamalarda gelişme dönemleri(Vejetatif, çiçeklenme ve dane dönemi) %50 gerçekleştiğinde 1 sulama yapılacaktır. Deneme konuları A- Tam sulama(tüm dönemlerde sulama toplam 3 sulama), B- Çiçeklenme ve dane dönemlerinde sulama, C- Vejetatif ve dane dönemlerinde sulama, D- vejetatif ve çiçeklenme dönemlerinde sulama, E- Vejetatif dönemde sulama, F- çiçeklenme döneminde sulama, G- Dane döneminde sulama, H- Susuz. Deneme sonucunda konuların parsellerinin dane verim, verim özellikleri belirlenecek istatistiksel analiz yapılacak ve mevsimlik-aylık su tüketimleri, mevsimlik su tüketimleri belirlenmiştir. Konuların verimleri arasında farklılık bulunmamıştır.Sonuç olarak yağış durumu yeterli olması durumunda kanolada sulamaya ihtiyaç duyulmamaktadır.
Anahtar Kelimeler	: Kanola, sulama programı, Harran Ovası

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

**GAP TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/SANLIURFA**

Proje No	
Proje Başlığı	Kablosuz Algılama Ağları kullanılarak toprak Nemi ve tuzluluğunun geniş alanlarda izlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	
Proje Yürütücüsü	Murat AYDOĞDU
Yardımcı Araştırmacılar	Murat TARİNİ Prof. Dr. Can AYDAY Şaban Şafak Abdullah Suat NACAR Dr. Abdülkadir SÜRÜCÜ Harun Tolga AKÇAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2012 (24 ay)
Proje Bütçesi	2010: 68490 TL 2011: 17010 TL Toplam 85.500 TL
Proje Özeti	Doğru sulamanın ürün kalitesi ve ürün miktarında artışla orantılı olduğu bilinir. Çevrenin zamana ve konuma bağlı olarak değişkenlerinin bilinmesinin, çiftçi bazında ekim planını nasıl etkilediği de bilinir. Örneğin; toprak özelliklerinin, meteorolojik koşulların ve toprak neminin bilinmesi bu doğrultuda yapılan sulama takvimine göre üretimde daha az su ve daha az enerji kullanımı ile ürün kalitesini ve miktarını arttırabilir. Tarımsal üretim alanlarında tuzluluk, toprakların verimliliğini olumsuz yönde etkileyen, bitkisel verimi sınırlandıran önemli bir problemdir. Bunun doğal sonucu olarak da bitkilerde üretime dayalı verim kaybı yaşanmakta, bu durum ise hem üreticiyi hem de Ülke ekonomisini olumsuz yönde etkilemektedir. İdeal bitki gelişimi için toprakta yeterli nemin bulunmaması halinde, sulama yapılarak optimum verim elde edilir. Özellikle kurak ve yarı kurak iklimlerde bitki ihtiyacından fazla su kullanılması halinde taban suyu ve dolayısıyla tuzlulaşma problemi meydana gelmektedir. Tuzluluğun şiddeti ve mevsimsel değişimi bitki çeşidine göre farklı şekilde zarar vererek verimi düşürmektedir. Kablosuz Algılama Ağları son zamanlarda oldukça gündemde olan ve birçok alanda uygulanabilen yeni bir teknolojidir. Kablosuz algılama ağları kullanılarak ortamla etkileşimli olarak veri toplanabilmekte, bu veri bilgiye dönüştürülmekte, kollektif bir şekilde değerlendirilebilmekte ve gerektiğinde bilgiye dayalı olarak ortam üzerinde değişiklikler yapılabilmektedir. 2010 yılında başlaması gereken çalışmada ihale sürecindeki yaşanan problem dolayısıyla proje başlatılamamıştır. 2011 yılında ihalenin yenilenerek cihazların satın alınması ile bir sulama sezonunda yapılan tarımsal faaliyetlerin tamamı içerisinde topraktaki nem, tuzluluk ve sıcaklık değişimi kablosuz algılama ağları vasıtası ile takip edilecek, elde edilecek data lar klasik analiz yöntemleri ile karşılaştırılıp karar mekanizmasının yönlendirilmesi ve sistemin izlenmesi yapılacaktır.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

**GAP TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje No:	
Proje Başlığı	GAP Bölgesi Harran Ovasında Yüzeyaltı Drenaj Sistemlerinin Tasarım Ölçütlerinin Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarım Reformu Şanlıurfa Bölge Müdürlüğü Harran Ün. Zir. Fak. Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü
Proje Yürütücüsü	Abdullah Suat NACAR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Veli DEĞİRMENCİ Prof. Dr. İdris BAHÇECİ Dr. Meral TAŞ Abdullah ŞAKAK Hüseyin GÜNGÖR
Başlama- Bitiş Tarihleri	2007-2012
Projenin Bütçesi:	2009:5830 TL 2010: 4 070 TL 2011: 4477
Proje Özeti: Enstitü sahasında yürütülecek deneme 3 farklı bileşenden oluşmaktadır. D-1- Farklı dren aralıklarının sulama etkinliği, verim ve toprak tuzlanması üzerine etkilerinin belirlenmesi: D-2. Sabit su tablası derinliğine göre belirlenen dren aralıkları, D-3. Zarf malzemesi seçenekleri D-4 Harran Ovasında Yapılacak Gözlem ve Ölçmeler Bu proje Önceden Şanlıurfa İl Özel İdaresinin ortaklığında drenaj inşaatlarının yapılmasıyla yürütülmesi planlanırken İl Özel İdaresinin Ova drenajına ödenek ayırmaması nedeniyle planlanan tarihte başlayamamıştır. Harran Ovası drenajı ile ilgili olarak Tarım Reformu Genel Müdürlüğü görevlendirilerek ödenek ayrılmıştır. Buradaki yetkililer ile görüşülerek projenin kurulması için destek sözü alınmış ve 2010 yılında kurulması planlanılmıştı, ancak denemenin kurulması düşünülen arazimizin bulunduğu alanın TRGM'nin drenaj ihalelerinde yer almaması sonucu gerçekleştirilememiştir.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

**GAP TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje No	
Proje Başlığı	Harran Ovası Koşullarında Aspir Bitkisinde Sulamanın Verim ve Yağ Kalitesi Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	
Proje Yürütücüsü	Abdullah Suat NACAR - Zir.Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Halil HATİPOĞLU- Zir. Müh. Dr. Meral ANLAĞAN TAŞ - Zir.Yük. Müh. Dr. Veli DEĞİRMENCİ- Zir.Yük. Müh. Abdullah ŞAKAK- Zir. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2012
Proje Bütçesi	2010: 2500 TL 2011: 1750 TL 2012: 2000 TL Toplam: 6250 TL
Proje Özeti	Bu çalışmada yazlık ve kışlık olarak iki ayrı deneme deseninde aspir bitkisinde farklı sulama uygulama programlarının tohum verimi ve yağ verimine etkileri belirlenecektir. Araştırma tesadüf blokları deneme deseninde 3 tekerrürlü olarak yürütülecektir. Deneme konuları bitkinin gelişme dönemleri dikkate alınarak sulama programı oluşturulmuştur. Deneme konuları S1-Susuz, S2- Sapa kalkma döneminde 1 su, S3- Çiçeklenme öncesi 1 su, S4- Tohum bağlama devresinde 1 su, S5-Sapa kalkma döneminde 1 su + Çiçeklenme öncesi 1 su, S6- Sapa kalkma döneminde 1 su + tohum bağlama devresinde 1 su ,S7- Çiçeklenme öncesi 1 su + tohum bağlama devresinde 1 su, S8- Sapa kalkma döneminde 1 su + Çiçeklenme öncesi 1 su + tohum bağlama devresinde 1 su, S9- S8 konusundaki ile aynı dönemlerde sulama (her sulamada uygulanacak su miktarı S8 konusunun %50'si) Deneme sonucunda konuların parsellerinin dane verim, verim özellikleri belirlenecek istatistiksel analiz yapılacak ve mevsimlik-aylık su tüketimleri, mevsimlik su tüketimleri belirlenecektir.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

Proje No:	TAGEM-BB-020201K1
Proje Başlığı	Iğdır Ovası Koşullarında Damla Sulamanın Kayısı Ağaçlarının Gelişimine ve Verimine Etkisi ile Sulama Programının Belirlenmesi
ProjeyiYürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Erzurum Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Salih EVREN Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Yrd. Doç. Dr. Sebahattin KAYA Erdal DAŞCI Zir. Yük. Müh. Mesut Cemal ADIGÜZEL Zir. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2002-2010
Proje Bütçesi	2010: 15 000.- TL 2011: 5 000.- TL

Proje Özeti:

A Sınıfı Buharlaşma Kabından olan buharlaşma miktarı baz alınarak, 6 sulama konusundan oluşan bu proje; 3 tekerrürlü ve tesadüf blokları deneme desenine göre ve damla sulama sistemi kullanılarak, Toprak ve Su Kaynakları Iğdır Araştırma İstasyonu'nda yürütülmüştür.

Konulu uygulamalara 2002 yılında başlanılmıştır. 2002 yılından 2005 yılına kadar meyve verimi olmadığından meyve verimi ile ilgili her hangi bir değerlendirme yapılamamıştır.

2002-2010 yıllarında su konularına göre gövde en kesiti gelişim farkları arasında yapılan varyans analizinde fark bulunmuş olup, meyve verimi ve meyve kalite analizleri yönünden konular arasında fark bulunamamıştır

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

Proje No:	TAGEM-BB-080201K2
Proje Başlığı:	Hidrojel Uygulamalarının Farklı Toprak Tiplerinde Su ve Gübre Kullanımı Üzerine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Erzurum Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-Atatürk Üniv. Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü* -Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü**
Proje Yürütücüsü	Mesut Cemal ADIGÜZEL Ziraat Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Salih EVREN Zir. Yük. Müh. Erdal DAŞCI Zir. Yük. Müh. Zinnur GÖZÜBÜYÜK Zir. Yük. Müh. Prof. Dr. Üstün ŞAHİN* Doç. Dr. Metin TURAN** Doç. Dr. Fatih M. KIZILOĞLU *
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2011
Proje Bütçesi:	2010: 9100 TL 2011: 15 000 TL
Proje Özeti: Çalışmanın amacı; değişik düzeyde hidrojel uygulamalarının, yarı kurak serin iklim koşullarında yetiştiriciliği yapılan buğday, şeker pancarı ve adi fiğ bitkilerinde su ve gübre kullanımı ile sulama aralıkları üzerine etkilerini ortaya koymaktır. Çalışma kapsamında arazi koşullarında toprağa uygulanan hidrojinin toprağın su tutma kapasitesi, besin yayılabilirliği yanında bitkilerin su ve besin kullanım etkinliği, sulama aralığındaki değişim, verim ve verim unsurları üzerine etkileri incelenmektedir. Araştırma Erzurum Pasinler ve Erzurum merkez olmak üzere iki ayrı lokasyonda kuru ve sulu şartlarda çakılı olarak tam şansa bağlı tesadüf blokları deneme planına göre yürütülmektedir. Deneme de kontrol ve 5 farklı düzeyde granüler hidrojel dozu üç tekerrürlü olarak uygulanmaktadır. Araştırmada suluda buğday-şekerpancarı-adi fiğ münavebesi uygulanmakta, kuruda ise sadece buğday bitkisi münavebesiz yetiştirilmektedir. Parsellerin tamamına ekim öncesi hidrojel uygulaması yapılmıştır. Toprağın 15-25cm derinliğine ağırlık esasına göre % 0 (kontrol), % 0.01; % 0.03; % 0.05; % 0.07 ve % 0.09 düzeyinde hidrojel uygulanmıştır. Kuru şartlarda 2009-2010 yıllarında proje ile ilgili olarak her iki lokasyonda da kurağa dayanıklı kışlık (Doğu 88) buğday ekimi yapılmıştır. Sulu şartlarda ise 2010 yılında şekerpancarı, fiğ ve buğday (Bezostaya) ekimleri yapılmıştır	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

Proje No:	TAGEM-BB-090201K1
Proje Başlığı	Bitki Gelişimini Teşvik Eden Bakterileri Kullanarak Şeker Pancarında Su Stresine Dayanıklılığın Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Erzurum Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Tarımsal Yapılar ve Sulama Böl. Atatürk Üniv. Erzurum Meslek Yüksek Okulu
Proje Yürütücüsü	Erdal DAŞCI
Yardımcı Araştırmacılar	Salih EVREN Mesut Cemal ADIGÜZEL Prof. Dr. Ramazan ÇAKMAKCI Doç. Dr. Recep KOTAN Doç. Dr. Fatih KIZILOĞLU Doç. Dr. Mustafa ERAT
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2012
Projenin Bütçesi	2010: 47.000TL ; 2011: 25.000 TL; 2012 : 25,000 TL

Proje Özeti:

Bu araştırmada; bitki savunma enzim aktivitesini artırdığı belirlenmiş olan bitki gelişimini teşvik edici bakteri izolatlarının şeker pancarının su stresi (su kısıtı ve aşırı sulu şartlarda) koşullarında verim ve kalite parametreleri üzerine etkileri belirlenecektir.

Deneme, tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme planına göre üç tekerrürlü olarak toplam 108 parselde yürütülmüştür. Denemede daha önce saksı denemeleri ile belirlenen yedi farklı bakteri izolatı kullanılmıştır. Ana parsellere su uygulamaları, alt parsellere ise dokuz konu uygulaması (yedi bakteri ırkı uygulaması, iki kontrol; (K1) gübresiz ve bakterisiz, (K2) mineral gübre uygulanmış) tesadüfi olarak dağıtılmıştır.

A sınıfı buharlaşma kabından oluşan buharlaşma miktarının 4 farklı pan katsayısı (0,25, 0,50, 1,00 ve 1,50) ile düzeltilmesiyle oluşturulan dört sulama konusu uygulanmıştır. İlk sulama 06.07.2010 tarihinde yapılmış ve tüm konulara eşit miktarda su verilmiştir. Sulamalar yedi gün aralıklarla yapılmıştır. Konulu su uygulamalarına 13.07.2010 tarihinde başlanmış ve 20.09.2010 tarihinde son verilmiştir. Yetiştirme periyodu süresince sulama öncesi ve sulama sonrasında gerekli nem takibi yapılmış ve toprak nem düzeyindeki değişim ile bitki su tüketimi hesaplanmıştır. 11 Eylül tarihinde şeker pancarında hasat yapılmış, verimler belirlenmiş ve gerekli kimyasal analizler yapılmıştır.

AFA ADI

: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI

: Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

Proje No:	TAGEM-BB-090201K2
Proje Başlığı	Lizimetrelerde Şeker Pancarı Yetiştiriciliğinde Biyolojik Gübrelemenin Yer Altı Su kalitesi ve Azot Yıkanması Üzerine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Erzurum Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	- Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü* -Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü** - Atatürk Üniv.Ziraat Fak. Tarımsal Yapılar ve Sulama Böl.***
Proje Yürütücüsü	Salih EVREN Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	- Erdal DAŞCI Zir. Yük. Müh. - Talip TUNÇ Zir. Yük. Müh. - Mesut Cemal ADIGÜZEL Zir. Müh. - Doç. Dr. Recep KOTAN ** - Prof. Dr. Ramazan ÇAKMAKCI* - Doç. Dr. Fatih KIZILOĞLU***
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2012
Proje Bütçesi	2010: 40.000TL ; 2011: 10.000 TL ; 2012: 10.000 TL

Proje Özeti:

Kimyasal gübrelerin; global azot döngüsü, yeraltı sularının kirlenmesi ve kimyasal kirlenme başta olmak üzere sera gazlarının artması gibi bir çok olayda olumsuz etkisi bulunmaktadır. Uygulanan azotun bir kısmı yıkanmakta ve NO_3^- nitrojeni olarak yeraltı sularını kirletmektedir.

Bu araştırma bitki gelişmesini teşvik edici bakterileri aşılamalarının, kontrol (gübre ve bakteri uygulanmamış) ve azot gübresine kıyasla (normal gübre dozu), şeker pancarı gelişme, verim ve yer altı suyu kirliliği üzerine etkisinin belirlenmesi amacıyla yürütülmektedir.

Araştırmada 2 farklı bitki gelişimini teşvik edici bakteri kombinasyonu (B1: *Paenibacillus polymyxa* TV12E + *Bacillus megaterium* TV11C ve B2: *Bacillus subtilis* TV17C + *Paenibacillus lentimorbus* TV30C) şeker pancarı tohumlarına inokule edilerek önceden yerleştirilmiş ve bozulmuş toprak örnekli lizimetrelere ekim yapılmıştır. Çıkış, gelişme ve sulama dönemlerinde olmak üzere lizimetrelerin alt drenaj vanalarından alınan su numunelerinde özellikle azot yıkanması belirlenmiştir. Bu araştırma ile bölgede kimyasal gübre uygulamasına kıyasla biyolojik gübrelemenin bitkisel üretim ve yer altı sularına olan olumlu etkileri ortaya konulacaktır

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

**ATATÜRK TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/KIRKLARELİ**

Proje No	TAGEM-BB-080201L2
Proje Başlığı	Plastik Seralarda Yetiştirilen Bazı Bitkilerin Sulama Zamanı ve Su Kullanımı Planlaması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü Onsekiz Mart Üniversitesi Lapseki Meslek Yüksek Okulu
Proje Yürütücüsü	Dr. Ülviye ÇEBİ
Yardımcı Araştırmacılar	Doç. Dr. Recep ÇAKIR Ali GİDİRİŞLİOĞLU Yrd. Doç. Dr. Süreyya ALTINTAŞ
Başlama-Bitiş Tarihi	2008-2011
Projenin Toplam Bütçesi	2009: 22 764 TL 2010: 39 014 TL 2011: 26 264 TL
Proje Özeti:	Projede, ısıtılmasız plastik serada, 2 ürün hıyar ve bir ürün baş salata şeklinde yoğun üretim koşullarında yapılan araştırmalarda, iki farklı sulama aralığı (A1: 2 gün ara ile sulama, A2: 4 gün ara ile sulama) ile A sınıfı buharlaşma kapından meydana gelen yığışimli buharlaşma miktarının dört farklı katsayısı (K1: Class A-pan Epx0.75, K2: Class A-pan Epx1.00, K3:Class A-pan Epx1.25, K4:Class A-pan Epx1.50) ele alınmıştır. 2010 yılında iki ürün hıyar ve bir ürün marul ekimi yapılmıştır. I. ve II. Ürün hıyar bitkisinin su tüketimleri ve verimleri belirlenmiş ayrıca ürünlerde bazı kalite analizleri de yapılmıştır. 2009 yılında yetiştirilen marul bitkisinin su tüketimi, verim ve bazı kalite parametreleri de 2010 yılı gelişme raporunda yer almaktadır. İlk üründe en yüksek su tüketimi D2I4 (331 mm) konusunda olurken en düşük su tüketimi D2I1 (196) konusunda olmuştur. D1I4 konusundan 12053 kg/da ile en yüksek verim elde edilirken en düşük verim 8322 kg/da ile D1I1 konusundan elde edilmiştir. İkinci üründe en yüksek su tüketimi D1I4 (303 mm) konusunda, en düşük su tüketimi D2I1 (158 mm) konusunda olmuştur. En yüksek verim ilk üründe olduğu gibi D1I4 (8927) konusundan elde edilirken en düşük verim 5308 ile D2I1 konusundan elde edilmiştir. 2009 yılında yetiştirilen marul bitkisinde en yüksek su tüketimi D1I4 (138 mm) konusunda, en düşük su tüketimi D2I1 (86 mm) konusunda belirlenmiştir. D1I4 konusunda en yüksek verim (6380 kg/da) elde edilirken, en düşük verim 4947,9 kg/da ile D2I1 konusunda belirlenmiştir.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

**ATATÜRK TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/KIRKLARELİ**

Proje No	TAGEMBB09.3.2.1		
Proje Başlığı	Asit Karakterli Toprakları Kireçlemenin Ayçiçeği ve Mısır Bitkilerinin Su Kullanma Randımanı Üzerine Etkisinin Araştırılması		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü		
Proje Yürütücüsü	Mehmet Ali GÜRBÜZ		
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Ahmet Nedim YÜKSEL		
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2011		
Proje Bütçesi	2009: 15.000 TL	2010: 15.000 TL	2011: --
Proje Özeti: Bu projede, Trakya’da bulunan asit karakterli topraklarda, kireçleme uygulamasının, sulama olanağı olan alanlarda yoğun olarak yetiştirilen mısır ve ayçiçeği bitkilerinin su kullanma randımanı üzerine etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla Kırklareli’nde kuvvetli asit (pH:4,7) karakterde toprağı olan bir tarlada, 2008’de toprağın tanık (K_0) ve farklı derinliklerindeki asitliği giderecek miktarda (0-15 cm (K_1) ve 0-30 cm (K_2) bir defa kireçleme yapılmıştır. Yapılan kireçlemenin etkileri, 3 yıl boyunca, bir önceki yıl ekilen ürünlerin yeri değiştirilerek münavebeye gidilmiş ve sulama konuları aşağıdaki şekilde uygulanmıştır. S_0: Sulama yapılmayan uygulama, S_1: S_2 ‘deki uygulamanın yarısı kadar su uygulama, %50 S_2: Fenolojik dönemlere göre 0-90 cm toprak profilindeki nem içeriğinin tarla kapasitesine tamamlanması, %100 2008, 2009 ve 2010 yıllarında yürütülen tarla denemelerinden elde edilen sonuçlara göre, her üç sulama uygulamasında da en yüksek su kullanım randımanı değerleri, genellikle K_1 (0-15 cm toprak derinliğini hedefleyen kireçleme) seviyesinden elde edilmiştir. Ayçiçeği ve mısır bitkilerinde, bitki su tüketiminin yanı sıra, verim, kuru madde birikimi, bitki boyu, klorofil içeriği ve bazı kalite özellikleri belirlenmiştir.			

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

BATI AKDENİZ TARIMSALARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ANTALYA

Proje No:	TAGEM-BB-110201N02
Proje Başlığı	Kesme Çiçek Gül Yetiştiriciliğinde Farklı Yetiştirme Ortamı ve Sulama Suyu Tuzluluk Seviyelerinin Verim ve Kaliteye Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	BATEM
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Köksal AYDINŞAKİR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Özgül KARAGÜZEL, Doç. Dr. Dursun BÜYÜKTAŞ, Zir. Yük. Müh. Sezin TANDOĞAN, Tek. Bayram KOLAK
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2014
Projenin Toplam Bütçesi:	2011: 14 000 TL 2012: 7 000 TL 2013: 7 000 TL
Proje Özeti	Bu araştırma ile ülkemiz kesme çiçek üretiminde önemli bir paya sahip gül bitkisinin farklı topraksız kültür ortamlarında (kokopeat+perlit: 25:75; torf+perlit: 50:50 ve perlit+zeolit: 75:25) ve farklı sulama suyu tuzluluk düzeylerinde (kontrol:1.5 dS m⁻¹, kontrol+1.5 dS m⁻¹, kontrol+3.0 dS m⁻¹, kontrol+4.5 dS m⁻¹ ve kontrol+6.0 dS m⁻¹) yetiştirilmesi durumunda bitki gelişimi, verimi ve kalitesinde ortaya çıkacak etkilerin saptanması ve bitki su tüketimine ilişkin değerlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Projenin 2010 yılı Mayıs ayında kesin kabulü ile birlikte 2011 yılı Program Değerlendirme Toplantılarına kadar, fidelerin dikileceği yetiştirme yataklarının temini yapılmıştır. 2011 yılı içerisinde, temin edilen yetiştirme yataklarının projede belirtilen yetiştirme ortamları ile doldurulması, gül fidanlarının temini, sulama ve drenaj sisteminin yerleştirilmesi, fidanların dikimi ve kültürel işlemler, farklı sulama suyu tuzluluk seviyelerinin uygulanması ve gerekli verilerin kaydedilmesi işlemleri yapılacaktır.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

BATI AKDENİZ TARIMSALARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ANTALYA

Proje No	TAGEM-BB-090201N01
Proje Başlığı	Antalya Koşullarında Damla Sulama Yöntemi ile Sulanan Narın Sulama Programının Oluşturulması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü ANTALYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Nazmi DİNÇ
Yardımcı Araştırmacılar	Mesut IŞIK Alpaslan ŞAHİN Nuri ARI Muzaffer Ali CAN Prof. Dr. Ruhi BAŞTUĞ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2016
Proje Bütçesi	2009: 34 500 TL 2010: 12000TL 2011: 7000 TL

Proje Özeti:

Tropik ve subtropik iklim meyvesi olarak bilinmekle birlikte sıcak ve ılıman iklim bölgelerinde de sınırlı bir şekilde yetişebilen narın dünyada ve ülkemizdeki üretim ve tüketimi her geçen gün artmaktadır. Ülkemizde en fazla nar üretimi Akdeniz (%53), Ege (%20) ve Güneydoğu Anadolu (%8.4) bölgelerinde yapılmakta olup toplam üretiminin yaklaşık %38'lik kısmı ise Antalya'da gerçekleştirilmektedir. Bu durum nar üretiminin özellikle Antalya ilinde yoğunlaştığını göstermektedir.

Antalya yöresinde narın sulanmasında yaygın olarak salma sulama yöntemleri kullanılmaktadır. Sulama sistemlerindeki su kayıpları, iletim, dağıtım ve uygulama aşamalarında meydana gelmektedir. Bunlara ek olarak, şebeke ağının yetersizliği, sistemin etkin işletilmemesi ve sulayıcıların bilgisizliği anılan kayıpları artırmaktadır. Bu nedenlerle minimum sulama suyu ile optimum verimin elde edilebilmesi için, narın damla sulama yöntemi ile sulama kriterlerinin bilinmesine yöre çiftçisine ve yatırımcı kuruluşlara aktarılmasına gereksinim vardır.

B u çalışma ile;

Damla sulama ile sulanan nar ağaçlarında en uygun sulama programının elde edilmesi,
Yeni kurulmuş nar bahçelerinde sulamanın ürüne yatma zamanına etkisinin belirlenmesi,
Nar ağaçlarında sulama suyu miktarı ile verim arasındaki ilişkilerin ortaya çıkarılması,
Damla sulamanın ağaç gelişimine etkisinin belirlenmesi amaçlanmıştır

Denemede ana konular üç günlük ($D_1=3$ gün) ve altı günlük ($D_2=6$ gün) sulama aralıklarından oluşturulmuştur. Alt konuları ise (sulama düzeyleri); Class A Pan buharlaşma kabından oluşan buharlaşmanın 4 farklı pan katsayısı ile çarpılmasıyla ($K_{cp1}= 0.50$, $K_{cp2}= 0.75$, $K_{cp3}= 1.00$ ve $K_{cp4}= 1.25$) oluşturulmuştur.

Konulu sulama uygulamalarına 28.05.2010 tarihinde başlanılmış ve 01.10.2010 tarihinde son verilmiştir. İlk sulamada tüm konularda 0-60 cm toprak profili tarla kapasitesine getirilmiştir. 3 günde bir sulanan konuda 42 kez, 6 günde bir sulanan konuda 21 kez sulama yapılmıştır. 2010 yılı sulama sezonunda (28 Mayıs – 1 Ekim tarihleri arasında) toplam buharlaşma miktarı 815 mm olarak ölçülmüştür. Buharlaşma miktarları, ıslatılan alan oranı ve parsel alanı dikkate alınarak sulama suyu miktarları konular bazında; $K_{cp1}= 187,2$ mm, $K_{cp2}= 268,71$ mm, $K_{cp3}=350,2$ mm ve $K_{cp4}= 431,7$ mm olarak hesaplanmıştır.

Antalya yöresinde narın hasat tarihi 15 Ekim'dir. Bu nedenle meyvelerin son olgunlaşma döneminde hasattan 14 gün önce sulamaya son verilmiştir.

2010 yılını denemenin ikinci yılıdır. Verim ve verim öğeleri ile ilgili ölçüm ve gözlemler ağaçlar meyve vermeye başlayınca (üçüncü yıldan sonra) yapılacaktır.

AFA ADI : Meyve-Bağ
PROGRAM ADI :

TEKİRDAĞ BAĞCILIK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Proje No:	BBMB-10-25
Proje Başlığı	Tekirdağ Koşullarında Cabernet Sauvignon Ve M. Palieri Üzüm Çeşitleri Üzerinde Kısmi Kök Kuruluğu (Prd) Ve Kısıtlı Sulama Programlarının (Rdı) Asmanın Gelişimi, Verim Ve Şarap Kalitesi Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü
Proje Yürütücüsü	Dr. Arzu GÜNDÜZ
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet SAĞLAM, Dr. Cengiz ÖZER, G. Güvenç AVCI, Mehmet GÜLCÜ, Lerzan ÖZTÜRK, Prof. Dr. Halim ORTA
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2011-31.12.2013
Projenin Toplam Bütçesi:	2011:32 000 TL 2012: 8500 TL 2013: 8500 TL Toplam: 49.000 TL

Proje Özeti: Bu çalışma ile Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü arazisinde tesis edilmiş olan Cabernet Sauvignon ve M. Palieri üzüm çeşitleri üzerinde, 2011-2013 yılları arasında 4 farklı sulama konusu uygulanacaktır. Bunlar; Tam sulama(ET %100), Kısmi kök kuruluğu(ET %50), Kısıtlı sulama(ET %50) ve Susuz konularıdır. PRD sulama tekniği, bitki sırasının her iki tarafına yerleştirilen iki lateralden birinin bir sulamada, diğerinin izleyen sulamada çalıştırılması şeklinde uygulanan kısıtlı sulama uygulamasıdır. PRD tekniğinde bitkinin kök bölgesi ikiye ayrılmakta ve köklerin bir bölümüne ardışık olarak değiştirilmek kaydıyla su verilmeyerek stres oluşturulmakta ve bunun sonucunda köklerden vejetatif aksama bazı hormonal sinyaller iletilerek vejetatif gelişiminin yavaşlatılması amaçlanmaktadır. Düzenli kısıtlı sulama tekniği asmanın tükettiği su miktarından az bir miktarın genellikle belirli bir asma gelişim periyodunda uygulandığı stratejidir. Düzenli kısıtlı sulama uygulamasında asmadan istenilen sonucun elde edilmesinde uygulanan su kısıtının derecesi ve zamanı önemlidir. Uygulanacak kısıtlı sulama stratejilerinin asma üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla, yaprak su potansiyeli, toprak nem düzeyi ölçümleri eş zamanlı olarak gerçekleştirilecektir. Asmadaki söz konusu fizyolojik parametreler ve toprak nem düzeyinin yanında atmosferik veriler de düzenli olarak takip edilerek kısıtlı sulama stratejilerine bağlı olarak toprak-su-bitki-atmosfer ilişkileri de ortaya konacaktır. Bu parametreler, verim ve kalite unsurları ile birlikte değerlendirilerek kısıtlı su kaynaklarına sahip yöre için optimum su kullanım randımanını sağlayacak en uygun sulama stratejisi belirlenecektir.

Araştırmada kısıtlı sulama stratejileri ile asma taç gelişimi kontrol altında tutularak, geleneksel sulama yöntemlerine nazaran daha az su kullanılması, meyve ve şarap kalitesinde artış sağlanması beklenmektedir. Bölgemizde bağda kısıtlı sulama stratejilerinin henüz uygulanmamış olması nedeniyle bu yeni yaklaşımların verim, meyve ve şarap kalitesinde göstereceği tepki belirlenecektir. Araştırma neticesinde bu yeni yaklaşımların uygulanabilirliği yöredeki üzüm üreticilerine gösterilecek ve asma-su ilişkileri konusunda mevcut bilgi birikimine katkı sağlanılacaktır. 2010 yılı içerisinde deneme alanında ki eksik fidanlar çıkartılıp aşı ile tamamlanmaya çalışılmıştır.

YENİ TEKLİF PROJELER

AFA ADI: Toprak ve Su Kaynakları

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ANKARA

Proje No	
Proje Başlığı	Develi'de Kıraç Alanlarda Kabak Çekirdeği Yetiştiriciliğinde Verim Artışı Sağlamak İçin Mikro Su Hasadı Teknikleri Kullanımı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü (TGSKMAE)
Proje Yürütücüsü	İnci ÖRS (Ziraat Mühendisi-TGSKMAE)
Yardımcı Araştırmacılar	Fusun SARISAMUR (Ziraat Yük. Müh.-TGSKMAE) Doç. Dr. Ali ÜNLÜKARA (Erciyes Üniversitesi Seyrani Zir. Fak. Tarımsal Yap.ve Sul.) Doç. Dr. Halit YETİŞİR (Erciyes Üniversitesi Seyrani Zir. Fak. Bahçe Bitkileri Böl.)
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012- 2014
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: TL 2014: TL
Proje Özeti:	Bu proje çerezlik kabak yetiştiriciliğinin yaygın şekilde yapıldığı Nevşehir ve Kayseri illerinde kurak alanlarda tarla içi su hasadı teknikleri kullanılarak verim artışı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaçla Kayseri Develi ilçesi araştırma alanı seçilmiştir. Söz konusu ilçede Erciyes eteklerinden Develi ovasına kadar, Yeşilhisar, Yahyalı ve Tomarza ilçeleri kurak alanlarında çerezlik kabak yetiştiriciliği yapılmaktadır. Erciyes eteklerinde bir tarlada ve Seyrani Ziraat Fakültesi deneme alanında olmak üzere Develi ilçesinde 2 farklı alanda deneme yürütülecektir. Seyrani Ziraat Fakültesi deneme alanında kuru şartlarda hem su hasadı tekniklerinin etkisinin belirlenmesi amaçlanırken, sulama yapılan parseller ve farklı dönemlerde kısıntılı su uygulaması yapılan parsellerde de çerezlik kabak çekirdeği için bitkinin suya duyarlılığını gösteren verim tepki faktörlerinin (ky) belirlenmesi amaçlanmaktadır. Tarla içi mikro hasat tekniği konularını tarlanın tesviye eğrilerine paralel sürümüyle oluşturulacak malç örtülü sırtların farklı genişlikleri meydana getirmektedir. Malç kaplı sırtlar arasında 20 cm bitki yetiştirme alanı bulunmaktadır. Buna göre sırt aralıkları S_1 konusu için $20+30= 50$ cm, S_2 konusu için $20+50= 70$ cm ve S_3 konusu için $20+70= 90$ cm dir. Çiftçilerin ilçede yaygın olarak kullandıkları malçsız ve sırsız düz arazi üzerinde 70 cm sıra aralığı ise kontrol konusu olarak dikkate alınacaktır. Buna göre kuru tarım alanında toplam 4 konu yer almaktadır. Ziraat Fakültesi deneme alanında ise bu konulara ek olarak kabağın vejetatif gelişme dönemi, çiçeklenme dönemi, meyve olum dönemi, hasat dönemi ve tüm gelişme döneminde tarla kapasitesine göre uygulanacak suyun $I_1= \%100$'ü, $I_2= \%75$'i ve $I_3= \%50$'si kesinti yapılarak uygulanacak sulama konuları oluşturmaktadır. Buna göre de sulu alanda 5 konu yer almaktadır. Tesadüf Parselleri Deneme Desenine göre kurulacak deneme de her konu 3 kez tekrarlanacaktır. Kuru ve sulu parsellerde toprak nem takibi Zaman Etkili Yansıma Ölçer (TDR) ile takip edilecektir. Yağmurun alansal değişkenlik göstermesi nedeniyle her bir alanda 2 adet pulviyograf ile yağış kaydedilecektir. Meteorolojik hava elemanlarının takibinde ise Ziraat fakültesine ait Otomatik Meteoroloji istasyonu kullanılacaktır. İki yıl yürütülecek olan denemede malçla kaplı farklı sırt aralıkları için en uygun sırt genişliği belirlenecektir. Elde edilen verim tepki faktörleri, toprak nem takibi ve ölçülen yağışlar kullanılarak verimde meydana gelen düşüşün nedeni ortaya konulacaktır.
Anahtar Kelimeler:	: Mikro su hasadı, kabak çekirdeği, verim tepki faktörü

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TOKAT

Proje No	
Proje Başlığı	Tokat Koşullarında Kuraklığın Buğday Verimine Etkisini Tahmin Amacıyla Bitki Spesifik Kuraklık İndisi (CSDI) Yaklaşımının Model Parametrelerinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tokat Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Özlem AKAR
Yardımcı araştırmacılar	Doç. Dr. Kadri YÜREKLİ, Yrd. Doç. Dr. İrfan OĞUZ, Sinan KILIÇ, Doç. Dr. Ali ÜNLÜKARA
Başlama-Bitiş tarihi	2012 – 2016
Projenin Toplam Bütçesi	2012: 66 600 TL, 2013: 5 100 TL, 2014: 5 500 TL, 2015: 5 900 TL, 2016: 7 400 TL.
Projenin Özet Tanıtımı: Ülkemiz küresel iklim değişikliğinden etkilenecek ülkeler arasında gösterilmektedir. Büyük ölçüde suya ihtiyaç duyan tarım sektörü su yetersizliğinden doğrudan en fazla etkilenecek sektördür. Doğrudan bu etkinin yanı sıra, tarıma dayalı sanayi de olası kuraklıktan ciddi anlamda pay alacağı kesindir. Bu çalışma, ülkemiz tarımla uğraşan kesiminin ana üretim materyali olan buğdayın (ülkemizde daha çok kuru koşullarda yetiştiriciliği yapılan) olası yağış miktarlarındaki azalmaya bağlı olarak verimde meydana gelecek azalmayı tahmin etmektir. Böylece, gerek üretici gerekse ülkemiz açısından meydana gelecek zararların en aza indirilmesi anlamında, üretilmesi gerekli sosyo-ekonomik problemlerin çözümüne önceden ışık tutmaktır. Kuraklığın tahmini için Bitki Spesifik Kuraklık İndisi (CSDI) kullanılacaktır. Bu yöntemin en önemli avantajı, geliştirilen indis için en önemli parametre olarak, bitkinin farklı dönemlerde suya karşı duyarlılığının dikkate alınmasıdır. Çünkü her bitkinin topraktaki neme karşı hassasiyeti farklı olmaktadır. Araştırma, Tokat İli Artova İlçesinde 10 tekerrürlü olarak yürütülecektir. Her bir deneme konusu yaklaşık 0.5 da olacaktır. Her parselde 1 yağış ölçer, 5 farklı noktaya nem sensörü ve 1 datalogger yerleştirilerek tel çit ile çevrilecektir. Araştırma yerlerine ait toprak ve iklim ve nem verileri proje süresi (beş yıl) boyunca toplanacaktır. Çalışma her yıl belli özelliklere sahip farklı tarlalarda yürütülecektir. Toprak ile ilgili veriler, tarla kapasitesi, solma noktası ve hacim ağırlığı olarak ele alınacak ve arazi çalışmaları ile belirlenecektir. İklim verileri ise FAO Penman Monteith ilişkisinden referans bitki su tüketimini tahmin etmek için gereklidir. Bu amaçla solar radyasyon, güneşlenme süresi, hava sıcaklığı ve rüzgâr hızı gibi veriler ihtiyaç duyulmakta olup bu veriler en yakın meteoroloji istasyonundan temin edilecektir. Toprak nem içeriği ve zamansal değişimi nem sensörleri ile sürekli izlenecektir.	
Anahtar Kelimeler:	

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No	
Proje Başlığı	Humik Asit Türevi Adsorbant Maddelerin Kullanılarak Drenaj ve Endüstriyel Atık Suların İyileştirilebilmesi ve Sulamada Kullanılabilirliği Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü (TGSKMAE)
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ)
Proje Yürütücüsü	Fatma ÖZKAY (Çevre Yüksek Mühendisi)
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Aysel M. AĞAR (Zir.Yük. Müh.) Dr. Ahmet AĞAR (Zir.Yük. Müh.) Dr. Kadriye KALINBACAK (Zir.Yük. Müh.) İnci ÖRS (Zir. Müh.) M.Hilmi SEÇMEN (Zir. Müh.) Dr.İsmail TAŞ (Harran Üniv. Zir.Fak.Tarımsal Yap.ve Sul.)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2013
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: TL 2013: TL
Proje Özeti : Humik asitler (HA), bitkilerin gelişiminde doğrudan ve dolaylı olarak önemli rol oynarlar. Dolaylı etkiler arasında; ağır metallerin toksik etkisini azalttığı, toprak tuzluluğunu düşürdüğü, alkali şartlarda iyonları şelatladığı bildirilmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada HA türevi adsorbant maddelerin drenaj ve endüstriyel atık suların sulama suyu olarak kullanılabilirliğini sağlamak amacıyla iyileştirilip iyileştirilemeyeceği toprak ve bitkide yaratabileceği olumsuzlukları elemine edip edemeyeceğinin araştırılması amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu çalışma, TKİ ile TAGEM arasında yapılmış olan protokol gereği olarak ele alınmaktadır. Çalışmada TKİ tarafından üretilen HA türevi adsorbant maddelerin uygulama düzeyleri ve uygulama şekli ortaya konmaya çalışılacaktır. Bu amaçla çalışma, serada 2 ayrı deneme olarak yürütülecektir. Araştırmanın ilk yılında Humik asit +ağır metaller (Pb, Cd, Al ve Zn) ile tuzlu toprak ve alkali toprak ve sorunsuz toprak olmak üzere 3 ayrı ortamda çalışılacak ve ağır metallerin humik asitlerle tutulup tutulamadığı araştırılacaktır. Çalışmada, marul bitkisi yetiştirilecek, deneme sonunda bitkinin bünyesinde ağır metal analizleri yapılacaktır. Denemenin başlangıç ve bitişinde toprak analizleri yapılacaktır. Araştırmanın 2.yılında uygulanacak olan diğer deneme ise yine serada tuzlu ve alkali sularla çalışılacaktır. Aynı SAR seviyesinde farklı tuzluluklara sahip sular ve aynı tuzlulukta farklı SAR seviyelerine sahip sulama sularının humik asit türevi adsorbant maddelerle iyileştirilip iyileştirilemediği yada olumsuz etkilerin elemine edilip edilemediği saptanmaya çalışılacaktır. Suni olarak hazırlanacak sorunlu sular, farklı miktarlarda kullanılacak HA ile farklı sürelerle muamele edilecek, elde edilen suların kalitesi laboratuvarında analiz edilecektir. Ayrıca HA türevi adsorbantlar farklı seviyelerde problemsiz topraklara karıştırıldıktan sonra aynı tuzluluk ve SAR seviyesine sahip sulama suları ile sulama yapılarak yetiştirilecek olan bitkinin konu bazında verimleri, denemenin başlangıç ve bitişinde topraklarda tuzluluk analizleri yapılacaktır. Her iki çalışmanın uygulamalarında HA bulunmayan konular Kontrol konusu olarak değerlendirilecektir.	
Anahtar Kelimeler: Humik asit, Ağır metal, Drenaj suyu, Tuzlu su, Alkali su, Endüstriyel atık suyu, Adsorbant madde, Suların iyileştirilmesi,	

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Su Kullanım Etkinliğinin Arttırılması

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

Proje No	TAGEMBB-110201E01
Proje Başlığı	Tarımsal Amaçlı Kullanılan Su Tutucu Polimerlerin Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müd.
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Abdullah ALTAY (Kimyager)
Yardımcı Araştırmacılar	Demet UYGAN (Zir. Yük. Müh.) Gülser YALÇIN (Zir. Müh.) Özgür ATEŞ (Biyolog)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2013
Proje Bütçesi	2012: 46.310,00 TL 2013: 4.250,00 TL
Proje Özeti:Endüstriden uzay teknolojisine kadar değişen alanlarda yaygın şekilde kullanılan polimerler, son yıllarda tarımda da kullanılmaya başlanmıştır. Polimerler tarımsal amaçlı olarak su ve bitki besin maddesi tasarrufu, erozyonun önlenmesi gibi amaçlarla kullanılmaktadır. Çalışma kapsamında, saksı sisteminde toprağa uygulanan hidrojel in toprağın su tutma kapasitesi, besin yarayışlılığı yanında bitkilerin su ve besin kullanım etkinliği, sulama aralığındaki değişim üzerine etkileri incelenecektir. Çalışmamız Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Laboratuvarında fiziksel analizlerin yapılması ve arazisinde saksı denemesi olarak yürütülecektir. Saksılara iki farklı bünyeli (Arazi toprağı ve kumlu toprak) konulacaktır. Denemede materyalin 5 farklı seviyesi (D1:Kontrol: 0 gr/saksı; D2: 15 gr/saksı; D3: 30 gr/saksı; D4: 45 gr/saksı; D5: 60 gr/saksı) 120 lt'lik saksılarda kullanılacaktır. Çalışma, tesadüf parselleri deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak domates ve biber ekimiyle yürütülecektir. Elde edilen laboratuvar ve saksı denemesi sonuçları materyalin fiziksel özelliklerinin aydınlanmasının yanı sıra su ve gübrenin kullanım etkinliği açısından hem bu materyal ile çalışan araştırmacılara hem de kullanacak yetiştiricilere yol gösterecektir.	
Anahtar Kelimeler: Toprak Düzenleyicisi, Su Kullanım Etkinliği, Su Tutucu, Polimer.	

AFA ADI : Meyve-Bağ
PROGRAM ADI: Subtropik Meyveler

ALATA BAHÇE KÜLTÜRLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/MERSİN

Proje No:	
Proje Başlığı	Farklı Su Düzeyleri ile Azot ve Potasyum Uygulamalarının Nar Meyvesinde (<i>Punica granatum L.</i>) Çatlamaya Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Bülent İŞÇİMEN
Yardımcı Araştırmacılar	Doç. Dr. Berkant ÖDEMİŞ Yrd. Doç. Cenap YILMAZ Mustafa ÜNLÜ Hasan PINAR
Başlama- Bitiş Tarihleri	Aralık-2011-Ocak-2014
Projenin yıllara Göre Bütçesi	Aralık 2011: 2 000 TL 2012: 23.000 TL 2013: 14.000 TL. Ocak 2014: 1.000 TL TOPLAM : 40.000 TL
Proje Özeti Akdeniz Bölgesi, Ülkemizin en önemli nar yetiştiricisi bölgelerinden birisidir. Nar meyvesindeki çatlama sorunu en önemli sebeplerden birisidir. Bu bölgede nar meyvesinde çatlamanın giderilmesinde uygun sulama ve gübreleme yönetimi konusunda geniş kapsamlı bir çalışma bölgede yürütülmemiştir. Sunulan bu proje ile nar üretiminde karşılaşılan su ve gübre yönetiminin bölge koşullarına uygun oranlarının belirlenmesine çalışılacaktır. Araştırma Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü 'nün arazisinde toplam 150 ağaçta ve Hicaz (5 yaşlı) nar çeşidi ile yürütülecektir. Damla sulama yönteminin kullanılacağı denemede 4 farklı su düzeyi ve 2 farklı gübre ve 3 dozu ele alınacaktır. Farklı azot -potasyum oranları ile sulama düzeylerinin, Nar meyvesinin kalite özelliklerine ve meyve çatlamasına etkilerinin belirlenmesi ve bu sayede ticari anlamda verimliliğin artırılması ve damla sulama yöntemi kullanılarak nar bitkisinde kısıtlı sulama olanakları araştırılacaktır. Araştırmada farklı sulama düzeylerine ek olarak Azot ve Potasyumun değişik oranları (bitkinin ihtiyaç duyduğunun eksigi ve fazlası olarak) gübrelerinin farklı dozlarının verim, çatlama ve meyve kalitesine etkileri ortaya konulmaya çalışılacaktır. İki yıllık deneme sonunda ölçülen parametrelerin tamamı sulama suyu- bitki su tüketimi ve gübre düzeyleri ile ilişkilendirilmeye çalışılacaktır.	
Anahtar Kelimeler: Nar, Çatlama, Sulama düzeyi, Gübreleme, Azot, Potasyum	

SONUÇLANAN PROJELER

AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TARSUS

Proje No	
Proje Başlığı	Mersin-Tarsus Topçu Deresi Havzasında Yağış, Akım ve Alt Havzasında Sediment Veriminin Araştırılması
Projenin İngilizce Başlığı	Precipitation, runoff and Sub-Basin Sediment Yield Investigation of the Topçu Creek Watershed in Tarsus-Mersin
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarsus Toprak ve Su kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Kadir KUŞVURAN
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama-Bitiş Tarihleri	1984-2009
Proje Toplam Bütçesi	2011:1000 TL
Projenin Özet Tanıtımı: Bu çalışmada, alanı 1.69 km² olan Mersin-Tarsus Topçu Deresi Havzasında 1985-2009 su yıllarını içeren süre için hidrolojik araştırma sonuçları sunulmaktadır. Yağışla ilgili çalışmalarda, yağışın zamansal ve alansal dağılımını, havza ortalama değerleri ve frekans analizleri verilmektedir. Akım çalışmalarında ise ortalama değerler, bireysel sağanak hidrografları ve bunlardan bulunan havza ortalama birim hidrografi verilmekte, ayrıca bu hidrograf değişik sentetik metotlarla bulunan hidrograflarda karşılaştırılmaktadır. Havzanın 1985-2009 dönemi için yıllık yağış ortalaması 631.9 mm'dir. 1985-2009 döneminde ortalama 631.9 mm yağışa karşın 46.58 mm akım elde edilmiştir. Havzaya ait 1.0 saatlik ortalama birim hidrograf elemanları $q_p=437.79$ L/s, $t_p=1.0$ saat ve $t_b=5.0$ saat olarak bulunmuştur. Topçu deresi alt havzasında 2000-2009 su yılları arasında 89.213 ton/ha sediment verimi meydana gelmiştir.	
Anahtar Kelimeler: Havza, yağış, Akım, Sediment, Tarsus, Topçu Deresi, Sentetik Metot	

AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

**TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje No.	
Proje Başlığı	Adıyaman – Kahta – Harabe Deresi Havzası Yağış ve Akım Karakteristikleri
Projenin İngilizce Başlığı	The Precipitation and Runoff Characteristics of Watershed of Kahta - Harabe Creek - Adıyaman
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Şanlıurfa
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	-
Proje Yürütücüsü	Selami KAYA - Ziraat Y. Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Abdullah ŞAKAK - Ziraat Mühendisi Murat TARİNİ - Ziraat Mühendisi
Başlama – Bitiş Tarihleri	1984 - 2009
Projenin Toplam Bütçesi	16 825 TL
Proje Özeti Su toplama havzalarında meydana gelen yağışların miktar, süre, şiddet ve tekerrür gibi karakteristiklerinin araştırılması. Yağmur yağışlarının derinlik - alan - süre (DAS) ve frekans ilişkilerinin saptanması. Yağışların meydana getireceği akımların feyezan piki, havza su veriminin vs. bilinmesi, su mühendisliği açısından oldukça önemli konulardır. Bu amaçlarla; homojen havza birimlerini veya alt havzaları içine alarak gittikçe büyüyen havzalarda akım hidrograflarını oluşturan akımların nasıl kombine olduğunu saptamak. Toplam veya eklenik akım miktarları ile birim zamandaki akım miktarları üzerinde, havza karakteristiklerinin etkisini saptamak ve bu araştırmadan elde edilen sonuçların benzer havzalara aktarılabilmesini sağlamak gerekir. Bu hidrolojik verilerin, mevcut bazı amprik yöntem ve yaklaşımlar yerine, bu konudaki araştırma çalışmalarından elde edilmesi ve uygulayıcı proje mühendislerine aktarılması amacıyla bu araştırma 25 yıl süreyle yürütülmüş ve sonuçlandırılmıştır.	
Anahtar Kelimeler : Adıyaman, Kahta, Harabe Deresi, Yağış, Akım	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

Proje No:	
Proje Başlığı :	Erzurum Şartlarında Kar Örtüsünün Mera Kalite Derecesi ve Toprak Özellikleri Üzerine Etkisinin Belirlenmesi Toprak Erozyon Riskinin Değerlendirilmesi Erzurum
Projenin İngilizce Başlığı	Evaluate of Soil Erosion Risk and Determine Effecton on Rangeland Quality and Soil Features of Snow Cover in Erzurum Conditions
Projeyi Yürüten Kuruluş :	Erzurum Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş :	Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü
Proje Yürütücüsü:	Atilla ÖZLÜ -Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar:	
Başlama-Bitiş Tarihleri:	2007-2011
Projenin Toplam Bütçesi:	
Proje Özeti :	Bu çalışmada Erzurum-Sinirbaşı deresi havzasında belirlenen kar taşınım ve birikim örtüsü altında farklı topoğrafik şartlara sahip toprakların bazı fiziksel, kimyasal ve hidrofiziksel özellikleri, mera kalite derecesi ve bitki örtüsünün toprağı kaplama oranları ve CORINE yöntemi ile erozyon değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu amaçla havza yüz metre aralıklı olarak üç farklı yükselti (1810-1925, 1925-2025, 2025-2125 m) grubuna, her yükselti grubunda kendi içerisinde dört farklı eğim (%0-5,%5-15, %15-30 ve %30<) grubuna ve eğim gruplarıda iki farklı kar örtüsü (kar taşınım ve birikim) grubuna ayrılarak bu alanları temsilen havzada toprak profilleri açılmıştır: Açılan 23 adet toprak profilinde bazı toprak analizleri yapılmıştır. Kar taşınım alanlarında kaba bünyeli toprak materyalin artışına bağlı olarak hidrolik iletkenlik ve kütle yoğunluğun arttığı, ince bünyeli materyalin azaldığı görülmüştür.. Taşınmanın etkisiyle yüksek rakım ve eğimlerde nispi olarak artan kum içeriğine paralel olarak kütle yoğunluğu ve hidrolik iletkenlik değerlerinde artış, tarla kapasitesi, solma noktası, katyon değişim kapasitesi ve elektriki iletkenlik değerlerinde ise azalışlar meydana gelmiştir. Eğimle birlikte kar örtü durumundaki değişim toprak özellikleri üzerinde önemli etkisi olduğu kar taşınım alanlarındaki toprak kil içeriği, eğimdeki artışa bağlı olarak azalış gösterirken birikim alanlarında ise toprak özellikleri bakımından eğim grupları arasında herhangi bir farklılık görülmemiştir
Anahtar Kelimeler :	Toprak, Kar örtüsü, Mera , Erozyon

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

Proje No:	
Proje Başlığı :	Erzurum Yöresi Mera Alanlarında Farklı Islah Metotlarının Toprak ve Su Kayıplarına Etkilerinin Belirlenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Rangeland Areas of Erzurum region , Determination of Effects Different amendment Methods on soil and water loss
Projeyi Yürüten Kuruluş :	Erzurum Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş :	Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü
Proje Yürütücüsü:	Tamer COŞKUN -Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar:	N.Zeynep YILDIRIM -Ziraat Yüksek Müh. Hülya BAKIR -Ziraat Yüksek Mühendisi Hikmet BİRHAN-Ziraat Yüksek Mühendisi Doç.Dr.Binali Çomaklı- Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr.Mahmut Daşcı
Başlama-Bitiş Tarihleri:	2004-2009
Projenin Toplam Bütçesi:	30.000TL
Proje Özeti :	Mera alanlarını korumak ve geliştirmek iki açıdan önem taşımaktadır. Birincisi hayvanların kaba yem ihtiyacının sağlanması ve ikincisi ise toprak ve su muhafazası açısından. Kaderine terk edilen mera alanları verimsizleşerek hayvancılığımızın gelişmesini tehdit ederken diğer yandan da toprak örtülülük oranı düştüğü için erozyonun artmasına da neden olmaktadır. Doğal veya jeolojik erozyon insan aktivitelerinden bağımsız olarak iklimatik ve topoğrafik şartlardan ileri gelir. Jeolojik erozyona hassas olduğu kabul edilen dünyadaki alanların yaklaşık %80’ni meralar oluşturmaktadır. Bu çalışma aşağıdaki amaçları doğrultusunda yapılmıştır; - Mera alanlarından meydana gelebilecek tahmini toprak ve su kayıplarının niceliksel olarak belirlenmesi ve ıslah metotlarının toprak ve su kayıplarına etkisini araştırmak. - Uygulanacak ıslah metotlarının mera kalitesine ve verimine etkisinin belirlenmesi. Proje tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme desenine göre kurulmuş ve her iki bölümde Suni mera, üstten tohumlama, Doğal mera (gübreli), Doğal mera (şahit) konuları olmak üzere dört konu uygulanmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre ıslah metotları hem erozyon üzerine hem de mera kalite ve verimine önemli derecede etkili olduğu belirlenmiştir. Toprak ve su kayıpları açısından ana faktör olarak belirlediğimiz otlatmaya kapalı bölüm otlatmaya açık bölüme göre %40-50 civarında avantajlı olduğu tespit edilmiştir. Mera kalite ve verim parametreleri de incelenmiş ve yine otlatmaya kapalı bölümde önemli derecede yüksek verim ve kalite değerleri elde edilmiştir.
Anahtar Kelimeler :	Mera , Erozyon, Mera ıslahı

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

Proje No:	
Proje Başlığı :	Erzurum- Sinirbaşı Havzasında Bazı Kar Erime Modellerinin Uygulanma Olanaklarının Araştırılması
Projenin İngilizce Başlığı	To research on Application of some Snow Melt Models in Erzurum-Sinirbaşı Basin
Projeyi Yürüten Kuruluş :	Erzurum Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş :	
Proje Yürütücüsü:	Atilla ÖZLÜ -Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar:	Dr. M. Ali ÇAKAL, Ziraat Müh. Hülya BAKIR, Ziraat Yük. Müh. Tamer COŞKUN, Ziraat Yük. Müh. Hikmet BİRHAN, Ziraat Yük. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri:	2007-2010
Projenin Toplam Bütçesi:	
Proje Özeti :	Bu araştırmayla, fiziksel temelli bir kar erime modeli olan Utah Enerji Balans (Utah Energy Balance (UEB))’nin çalıştırılması ve uygulanabilirliği araştırılmıştır. Kar erime tahminlerinde kullanılan UEB ve benzeri fiziksel temelli modeller, kar kütlesi ile onun çevresi arasında enerji değişimini esas almakta olup bir havzadan başka bir havzaya uygulanması sırasında kalibrasyonuna gerek duyulmaz. UEB modelinin çalıştırılması için gerekli olan kar derinliği ve yoğunluğu, kısıdalga güneş radyasyonu, albedo, rüzgar hızı, hava ve kar üstü sıcaklığı, atmosfer basıncı, rüzgar hızı ve yağışı gibi veriler 2007, 2008, 2009 yıllarında saatlik olarak araştırmanın yürütüldüğü havzada bulunan meteoroloji istasyonundan alınmıştır Yapılan incelemeler sonucunda kar yağışlarının başlangıç tarihlerinde bir kayma yaşandığı, erime sürecinden ziyade erime başlangıç ve bitiş tarihleri arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Geçmiş yıllarda, kar yağışlarının kalıcı bir örtü oluşturması Aralık ayı ile Ocak ayı başlarında, erime dönemi ise Şubat ayı sonları ile Mart ayı başlarında gerçekleşmekte iken son yıllarda kalıcı örtü Ocak ayına, erime dönemi ise Mart ayı ile Nisan ayı başlarına doğru kaydığı gözlemlenmiştir. Kar kütlesinin erimesi için gerekli ısı enerjisi hava sıcaklığı, kar örtüsünün albedosu ve rüzgar hızı ile yakın ilişkili olduğu kaydedilmiştir. Güneşten gelen ısı enerjisine bağlı olarak kar kütlesinden yayılan ısı enerjisi ile hava ve kar sıcaklığı, kar yoğunluğu ve rüzgar hızı arasında negatif ilişkiler($p<0.01$) tespit edilmiştir.
Anahtar Kelimeler :	Kar modeli, enerji değişimi, kar erime başlangıcı, kar erime süreci

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

**ATATÜRK TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/KIRKLARELİ**

Proje No:	KHGM-85110L01
Projenin Adı	Edirne Kumdere Havzası Yağış ve Akım Karakteristikleri
	Precipitation and Runoff Characteristics of Kum Creek in Edirne
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Fatih BAKANOGULLARI - Soner GÜNAY
Başlama-Bitiş Tarihi	1985-2009
Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti	
Havza yağış ve akım karakteristiklerinin araştırılması ve elde edilen bulguların benzer havzalara aktarılması amacıyla, Vize deresi havzasında araştırmalara 1985 su yılında başlanmış ve 2009 yılında bitirilmiş olup toplam proje süresi 25 yıldır. Araştırma havzası 4.40 km² alana sahip olup havzada 3 adet yağış istasyonu kurulmuş ve havza çıkışında 1/5 şevli beton savak ile bir limnigraf yerleştirilmiştir. Araştırmanın 1985-2009 su yıllarını kapsayan döneminde 25 yıllık yağış ve yıllık akım değerleri mevcuttur. Havzanın 25 yıllık yağış ortalaması 558.1 mm, akım ortalaması 14.275 mm dir. Bu akımın 9.812 mm si yüzey akış, 2.876 mm si yüzeyaltı akım ve 1.581 mm side ana akımdır. Havza yıllık ortalama yüzey akış katsayısı % 1.397 olarak belirlenmiştir. Yağışların mevsimlere göre dağılımı; sonbahar % 27.36, kış % 23.98, ilkbahar % 26.75 ve yaz % 21.90 şeklindedir. Yağış miktarları istasyon yüksekliklerine göre önemli bir değişiklik göstermemektedir. Havzanın 15, 30, 45 ve 60 dakikalık yağışlarına ait derinlik-alan-süre çalışmaları yapılmış, yağışların şiddet-süre-tekerrür eğrileri ve plüviograf katsayıları çıkarılmıştır. Havzaya düşen yağış ve akımların yıllık ortalama ve aylık maksimum verileri ile frekans analizleri yapılmış, dağılım ve tekerrür olasılıkları belirlenmiştir. Havzanın 60 dakika süreli ortalama birim hidrografında pik debisi (q_p) 599.7 L/s, taban süresi (t_b) 8.2 saat, pike erişme süresi (t_p) 1.3 saattir. S_{60} hidrografının sabit değeri 3669.1 L/s olarak elde edilmiştir. Havza yıllık su verimi hesabında kullanılan M. Turc yöntemindeki A katsayısı Kumdere havzası için 987.38 olarak hesaplanmış, benzer havzaların birim hidrograflarının sentetik olarak çıkarılmasında kullanılan Snyder metodu katsayıları olan $C_t = 0.358$ ve $C_p = 0.472$ olarak, Mockus metodu katsayıları $K = 0,174$ ve $H = 2.641$ olarak hesaplanmıştır. Havzanın yağış ve akım değerleri ile iki yöntemle kuraklık analizleri yapılmıştır. Standart indeks ile yapılan değerlendirmede yıllık akımlar incelendiğinde 1987, 2001, 2007, 2008, ve 2009 yılları Şiddetli kurak, yıllar olarak belirlenmiştir. Yıllık yağış verileri incelendiğinde ise 2000, 2007 ve 2008 yılları kurak yıl olarak belirlenmiştir.	
Anahtar kelimeler: Edirne, Kum Deresi, Havza, Akım, Yağış, Hidrograf, Kuraklık .	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Su Toplama Havzalarında Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi

**ATATÜRK TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/KIRKLARELİ**

Proje No	TAGEMBB080203L1
Projenin Adı	Trakya Bölgesi, Damlıca ve Vize Deresi Kırsal Havzalarında Hidrolojik Model kullanarak Aylık Akımların Belirlenmesi
Projenin İngilizce Adı	Determination of Monthly Runoff using Hydrological Model in Damlıca and Vize Creek Watershed in Thrace Region
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş	Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fak. Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü
Proje Yürütücüsü	Dr. Fatih BAKANOGULLARI
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Ahmet İSTANBULLUOĞLU Doç Dr Fatih KONUKÇU Yrd. Doç Dr. Mehmet ŞENER Soner GÜNAY
Başlama-Bitiş Tarihi	2008-2010
Projenin Toplam Bütçesi:	42810,00 TL

Proje Özeti:

Bu çalışmada, Damlıca ve Vize deresi havzalarında aylık akımların ve havza su verimini belirlemede Sürekli Simülasyon (Benzeşim) Modeli olan SWMHMS (Small Watershed Monthly Hydrologic Modeling System) bilgisayar programının uygulanma olanakları araştırılmıştır. Modelin araştırma havzalarında simülasyon yapabilmesi için gerekli olan günlük yağışlar, evapotranspirasyonu belirlemek için aylık ortalama sıcaklık verileri, bitki su tüketim katsayıları ve aylık güneşlenme saatleri yüzde değerleri, havzaya ait altı adet hidrolojik parametreler (Yüzey akış eğri numarası, Elverişli su tutma kapasitesi, Sızan su kapasitesi, Taban akım katsayısı, Perkolasyon katsayısı, Başlangıçtaki yağış tutulma katsayısı) belirlenmiştir. Model evapotranspirasyonu Blaney-Criddle eşitliği ile yüzey akımı Amerikan Toprak Muhafaza Servisinin Curve Number (yüzey akış eğri numarası) yöntemine göre belirlemektedir. Havzalara ait altı hidrolojik parametrenin değerlendirilmesi için SWMHMS modeli optimizasyon ve hassaslık analizi yapabilme imkanını da vermektedir. Bunun için ölçülmüş akım değerlerine ihtiyaç vardır.

Trakya Bölgesinde yer alan Damlıca ve Vize deresi havzalarında ölçülen uzun yıllar yağış ve akım verileri, havzalar için bulunan hidrolojik, meteorolojik parametreler SWMHMS bilgisayar modelinde kullanılarak simülasyon, optimizasyon ve hassaslık analizi yapılmıştır.

Sonuçta gözlenen ve tahmin edilen akımlar karşılaştırılmıştır. Hidrolojik parametreler değerlendirilmiş ve bu değerlerin hassaslık analizleri yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Damlıca, Vize, Havza, SWMHMS, Hidrolojik Model, Yağış, Akış

PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ MENEMEN

Proje No	
Proje Başlığı	Yüzeyaltı Akışlı Yapay Sulak Alanlarda Bitki Materyali Olarak Kullanılan <i>Vetiveria zizanioides</i> ve <i>Phragmites australis</i> 'in Evsel Atık Suların Arıtılmasında Etkinliğinin Saptanması
Projenin İngilizce Başlığı	Efficiency of Vetiver zizanioides and Phragmites australis on municipal waste water treatment as plant materials for subsurface flow constructed wetland
Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Yrd. Doç. Dr. Selçuk GÖÇMEZ - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Yıldırım KAYAM - Ziraat Yüksek Mühendisi Z. Lamia BİLİR - Kimya Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2005 - 2010
Projenin Toplam Bütçesi:	50 701 TL
Proje Özeti Doğal arıtma sistemlerinin etkinliği ile ilgili birçok konunun incelendiği ve bölge koşullarına uygun bitkilerin belirlendiği bu araştırmada, İzmir-Menemen-Çukurköy'ün evsel nitelikli atık suları kullanılmıştır. Projede; evsel atık suların arıtılmasında kullanılan sucul bitkilerin kirlilik parametrelerinin giderimi üzerindeki etkilerinin incelenmesi, sistem performansının mevsimlere göre değişiminin izlenmesi ve hidrolik açıdan değerlendirilmesi, bitkiler tarafından kaldırılan besin maddelerinin saptanması, çıkış suyunun sulama suyu kalitesi bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada iki farklı kök yapılarına sahip bitkinin atık su arıtım performansı incelenmiştir. Buna göre deneme konuları; <i>Phragmites australis</i> ve <i>Vetiveria zizanioides</i> bitkilerinden oluşmaktadır. Köyün fosseptik sisteminden çıkan atıksu ikiye bölünerek her parselde eşit miktarda verilmiştir. Parsellerin boyutları ise, Metcalf - Eddy (1994) yöntemine göre atık suyun debisi, giren suyun Biyolojik Oksijen İhtiyacı ve dolgu materyalinin hidrolik özellikleri göz önüne alınarak dizayn edilmiştir. Buna göre tesis; $2 \times 12 \times 50 = 1200 \text{ m}^2$ olarak tasarımı yapılmış, bu alan 600'er m^2'lik iki eşit parçaya bölünmüştür. 2006 - 2010 yıllarına ilişkin su örnekleri ayda iki kez olmak üzere alınmış ve analizleri yapılarak değerlendirilmiştir.	
Anahtar Kelimeler: Doğal Arıtma, Yapay sulak alan, <i>Vetiveria zizanioides</i> , <i>Phragmites australis</i> , Menemen.	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ MENEMEN

Proje No	
Proje Başlığı	Ege Bölgesinde Tesis Edilen Yapay Sulak Alanların İzlenmesi ve Performanslarının Değerlendirilmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Monitoring and Performance Assesing Constructed Wetlands Established by Rural Services in Aegean Region of Türkiye
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Menemen Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Lamia BİLİR - Kimya Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Yrd. Doç. Dr. Selçuk GÖÇMEZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Yıldırım KAYAM - Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2005 - 2009
Projenin Toplam Bütçesi	37 460 TL
Proje Özeti Ege Bölgesi'nde mülga Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından İzmir İli Torbalı İlçesi Çakırbeyli ve Korucuk köylerine, Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü ve Menemen Kaymakamlığının katkıları ile Menemen İlçesi Çukurköy'e tesis edilmiş olan üç yapay sulak alanda yürütülen araştırma 2005 yılında başlatılmış, 2009 yılında sona ermiştir. Çalışmalar her üç tesisin giriş ve çıkışından ayda iki kez su örneği alınarak ve laboratuvar analizleri yapılarak gerçekleştirilmiştir. Alınan örneklerde KOİ, BOİ, AKM, Top-N; Top-P analizleri yapılmıştır. Analizler sonucunda tesislerin giderim performansları saptanmıştır. Bu tesislerin giderim performanslarının beş yıllık ortalama değerleri Torbalı-Çakırbeyli'de KOİ %67,5; BOİ %75,5; AKM %70,2; Top.-N %37,7; Top.-P %52,9 olarak saptanmıştır. Torbalı-Korucuk'ta ise dört yıllık performans ortalaması alınmıştır. Sistem tıkanıklığından dolayı 2007 yılında örnek alınamamıştır. Buna göre KOİ %64,0; BOİ %75,6; AKM %80,4; Top.-N %29,3 ve Top.-P ise %40,1 olarak saptanmıştır. Menemen Çukurköy'de <i>vetiveria zizanioides</i> bitkisinin kullanıldığı sistemin 2007, 2008, ve 2009 yıllarının ortalama giderim performansları KOİ %58,2; BOİ %64,0; AKM %81,7; Top.-N %34,0 ve Top.-P %34,6'dır. Çukurköy tesisinin <i>phragmites australis</i> kullanılan havuzunun üç yıllık giderim ortalaması KOİ %58,4; BOİ %63,0; AKM %76,1; Top.-N %32,7; Top.-P %31,5 olarak bulunmuştur. Sulama suyu açısından yapılan değerlendirmelerde; sistemden çıkan suyun alkalilik açısından herhangi bir sorun teşkil etmediği, ancak tuzluluk açısından giderimin yeterli olmadığı ve suların T₃ ile T₄ sınıfında olduğu saptanmıştır.	
Anahtar Kelimeler: Ege Bölgesi, atıksu, doğal arıtma, performans	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ ESKİŞEHİR

Proje No	06220E01
Proje Başlığı	Eskişehir ve Sakarya İlleri’nde Kurulu Bazı Damla Sulama Sistemlerinin Performanslarının Belirlenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Determination of Performance of Some Drip Irrigation Systems in Eskişehir and Sakarya Provinces
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	-
Proje Yürütücüsü	Demet UYGAN (Zir. Yük. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Hasan BOYACI (Zir. Müh.) Gönen GÖNÜLTAŞ (Zir.Yük.Müh.) Prof. Dr. Öner ÇETİN (Zir.Yük.Müh.)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2007-2009
Proje Toplam Bütçesi	2007: 5265.00 TL 2008: 5265.00 TL 2009: 5265.00 TL Toplam: 15795 TL

Proje Özeti: Bu çalışmada, Eskişehir ve Sakarya yöresinde damla sulama yöntemi uygulanan ve çeşitli ürünlerin yetiştirildiği 13 adet işletmede 2007, 2008 ve 2009 ‘da, sulama sistemleri incelenmiştir. Seçilen işletmelerde mevcut sulama durumu ortaya konmuş, mevcut koşullar göz önüne alınarak damla sulama sistem unsurları incelenmiş ve damla sulama sistemleri kullanımının performansının değerlendirilmesi yapılmıştır. Buna göre; seçilen işletmelerde, ölçme-gözlem, tarla testleri ve anketler yapılmıştır. Seçilen işletmelerin, EU değerleri genelde % 80-90’la”mükemmelle iyi değerleri arasında belirlenmiş olup, genelinde Meriam ve Keller (1978)’in damla sulama için belirttiği % 75-90 olan kabul edilebilirlik sınırları içerisinde belirlenmiştir. Aktüel randımanları(AELQ) ise sistemin genelinde %70’den küçük olup “çok kötü “olarak belirlenmiştir. Damlatıcı debi değişimi (Vqs) değerleri tüm seçilen sistemlerde 0,12-0,20 değerleri arasında bulunmuş olup, kabul edilebilir sınırlar (% 10-20) içerisinde olduğu belirlenmiştir. Sistem randımanları (E) bakımından özellikle 4,5 ve 8. işletmelerin değerleri oldukça düşük bulunmuştur. İstatistiksel yeknesaklık kavramına göre, seçilen sistemlerin tümünde değerler % 80-90 değerleri arasında olduğundan “iyi” sınıfına girmektedir. Ancak damla sulama sistemlerinde genel olarak önerilen, hidrolik değişim nedeniyle kabul edilebilir yeknesaklık $\geq$ % 90 alınmıştır. Seçilen işletmelerde 4, 7, 8, 9, 12 ve 13. işletmelerin, ıslatma alanları<%30 olarak belirlenmiştir. Sonuç olarak, test sonuçlarından da anlaşıldığına göre; bir damla sulama sistemi kurulmadan ve işletilmeden önce mutlaka damlatıcıların test edilmesi gerekmektedir. Yapımcıların hataları nedeniyle yapımcı verilerine göre yapılan dizaynlar, bizim seçmiş olduğumuz işletmelerdeki sonuçlara göre de; düşük su dağılım türdeşliği değerleri ile sonuçlanmaktadır. Buna bağlı olarak da, arazideki bazı bitkilere gereğinden fazla, bazılarında da gereğinden az su uygulanmış olmaktadır. Filtre çıkışlarında mutlaka basınç ölçer olmalı ve bu basınç ölçerdeki basınç değeri işletmenin istenilen basınç değerinden düşükse filtrelerdeki tıkanıklık kontrol edilerek, aksaklıklar giderilmelidir.

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ KONYA

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Koşullarında Damla Sulama Yöntemi ile Sulanan Şeker Pancarının Sulama Ölçütlerinin Belirlenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	The Determination of Irrigation Criteriums of Irrigated Drip Irrigation Sugarbeet in Center Anatolia Conditions
Projeyi Yürüten Kuruluş	Konya Toprak ve Su kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	Konya Şeker T.A.Ş.
Proje Yürütücüsü	Dr. Ali Fuat TARI
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Aynur ÖZBAHÇE Gülseren ATA
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2009
Projenin Toplam Bütçesi	24 500 TL
Proje Özeti Orta Anadolu’da sulanan alanlarda hububattan sonra en çok tarımı yapılan şekerpancarı bitkisi son yıllarda yoğun olarak su tasarrufu sağlayan sistemlerle sulanmaya başlanmıştır. Konya Şeker T.A.Ş. bölgede her geçen gün etkisini artıran su yetersizliğini göze alarak şeker pancarı tarımında damla sulama sisteminin kullanılması amacıyla damla sulama sistemi üreten fabrika kurmuştur. Bölgede yayılmaya başlayan damla sulama yöntemi ile şeker pancarı yetiştiriciliğine done sağlamak ve sulama suyunun etkin kullanılmasını sağlamak amacıyla bu araştırma projesi yürütülmüştür. Bölünmüş parseller deneme deseninde yürütülen proje iki ayrı denemeden oluşmaktadır. Birinci denemede her bitki sırasında bir lateral hattı döşenmiştir. İkinci denemede ise iki bitki sırası tek lateral hattından sulanmıştır. Denemelerde ana konuları sulama gün aralıkları (4-8-12 günde bir sulama) alt konuları ise açık su yüzeyi buharlaşma katsayıları (Kpc) (1,25 -1,00 – 0,75 – 0,50) oluşturmaktadır. Deneme süresince bitkiye ilişkin gelişme dönemleri ve örtü yüzdesi gözlenmiştir. Ayrıca yetiştirme sezonu boyunca bitki su tüketimi, sulama suyu miktarı, toprak nem içeriği, açık su yüzeyi buharlaşması belirlenmiştir.	
Anahtar Kelimeler: Sugarbeet, Class A Pan, drip irrigation, WUE, yield	

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ TOKAT

Proje No	
Proje Başlığı	Tokat Kazova Yöresinde Doğal Arıtma Sisteminde Kullanılabilecek Farklı Bitki Türlerinin Arıtma Verimi Üzerine Etkilerinin Ve Kullanılacak En Uygun Bitki Türünün Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Ve Su Kaynakları Tokat Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tokat Valiliği İl Özel İdaresi İmar İşleri Birim Amirliği
Proje Yürütücüsü	Oğuzhan AYDIN Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	İ. Kürşat ÖZYURT Zir. Yük. Müh. Bahattin POLAT İnş. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2005-2009
Projenin Toplam Bütçesi	10.000 TL
Proje Özeti	Yörede Doğal Arıtma Sistemlerinde kullanılan farklı bitki türlerinin arıtma verimi üzerine etkisinin belirlenmesi, Doğal Arıtma Sistemlerinde kullanılabilecek yöreye en uygun bitki türünün saptanması, Doğal Arıtma Sistem performansının mevsimlere göre değişiminin izlenilmesi ve sistemden çıkan suyun sulama suyu kalitesi yönünden incelenmesi amacıyla 5 yıldır yürütülen bu çalışanın konularını 2 farklı sucul bitki türün ayrı ayrı ve birlikte dikiminin; Yüzeyaltı Yatay Akışlı Doğal Arıtma Sisteminde sağladığı atıksu arıtım verimleri oluşturmaktadır. Araştırmada; konular ; A (“<i>Phragmites Australis</i>” sucul bitkisinin atıksu arıtma verimi), B (“<i>Typha Latifolia</i> “ sucul bitkisinin atıksu arıtma verimi) , C (2 bitki türünün beraber dikiminin atıksu arıtma verimi) olarak belirlenmiş ve Yüzeyaltı Yatay Akışlı Doğal Arıtma Sistemi Dizayn Parametrelerine göre hesaplanan 3 ayrı doğal arıtma havuzunda ve her havuzda ki 972 adet sucul bitkide yürütülmüştür.

PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ TOKAT

Proje No	
Proje Başlığı	Tokat Niksar Yöresinde Damla Sulama Sistemiyle Sulanan Sanayi Domatesinde Farklı Sulama Aralığı Ve Düzeylerinin Verim Ve Kalite Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Ve Su Kaynakları Tokat Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Olca Gıda San. Tic. Ltd.Şti. (Olca Salça Fabrikası)
Proje Yürütücüsü	Oğuzhan AYDIN Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	İ. Kürşat ÖZYURT Zir. Yük. Müh. Ö. Faruk NOYAN Zir. Yük. Müh. Caner AYMAK Zir. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2010
Projenin Toplam Bütçesi	11.150 TL
Proje Özeti	Niksar Ovasında yoğun bir üretim alanına sahip olan Sanayi domatesi yetiştiriciliğinde; damla sulama yönteminde, farklı sulama aralıkları ve düzeylerinin verim, su tüketimi ve kalite parametreleri üzerine etkileri araştırmak, yöre için uygun damla sulama programı ortaya çıkarmak ve yörede yaygın olarak üretimi yapılan Sanayi Domatesi Tarımında Damla Sulama Yönteminin kullanılabilirliğini ortaya koymak amacıyla yürütülen bu çalışmada iki farklı sulama aralığı (Ana konular), ve A sınıfı buharlaşma kabından meydana gelen yığışimli buharlaşma miktarının dört farklı katsayısı (Alt konular) ele alınmıştır. Araştırmanın Ana Konularını; A₁:Açık su yüzeyinde oluşan yığışimli buharlaşma miktarının $25 \text{ mm} \pm 5$ ve A₂:Açık su yüzeyinde oluşan yığışimli buharlaşma miktarının $45 \text{ mm} \pm 5$ olduğu anda sulama içerirken Alt konuları ise A sınıfı Buharlaşma kabının farklı katsayıları içermektedir I₁ = Class A-pan $E_p \times 0.50$, I₂= Class A-pan $E_p \times 0.75$, I₃= Class A-pan $E_p \times 1.00$, I₄= Class A-pan $E_p \times 1.25$.
Anahtar Kelimeler:	Sulama, Damla Sulama, Salçalık Domates, E_{pan} , Buharlaşma

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi

**GAP TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje No:	
Proje Başlığı	Şanlıurfa Bozova Yaylak Ovası Sulama Projesi Kapsamında Bulunan Yağmurlama Sulama Sistemlerinin Etkinliklerinin Belirlenmesi
Proje İngilizce Başlığı	The Determination the effectiveness Sprinkler Irrigation Systems on Irrigation Project Within Şanlıurfa Bozova- Yaylak Plain
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Şanlıurfa
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Proje Yürütücüsü	Dr. Meral ANLAĞAN TAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Abdullah Suat NACAR Dr. Veli DEĞİRMENCİ Doç. Dr. İdris BAHÇECİ İbrahim YILDIZ
Başlama- Bitiş Tarihleri	2006-2009
Proje Toplam Bütçesi:	11.750 TL
Proje Özeti:	Bu çalışma, DSİ tarafından Bozova Yaylak Ovasında inşa edilen yüksek basınçlı, kapalı borulu proje sahasında yağmurlama sulama sistemlerinin performanslarını izlemek , sistemin etkin çalışıp çalışmadığını ortaya koymak amacıyla 2007- 2009 yılları arasında yürütülmüştür. Bu amaçla Proje sahasında yapılan sulamalar izlenmiş ve Christiansen Eşdağılım Katsayısı (CU), Dağılım Türdeşliği (DU), yağmurlama başlık basınçları ve değişimi, yağmurlama başlık debileri ve değişimi, sulama suyunun tarla yüzeyine dağılımı ve uygulanan sulama suyu miktarları değerlendirilmiştir. Araştırma süresince 2007- 2008 yıllarında 21, 2009 yılında ise 3 çiftçi arazisinde 11 adet yağmurlama sulama sistemi izlenmiştir. Çalışma sonucunda CU değerlerinin % 69.2 ile % 77.47 arasında, DU değerlerinin de % 46.78 ile % 63.73 arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca sistemdeki debi ve basınç değişimlerinin izin verilebilir sınırlar üzerinde olduğu gözlenmiştir.
Anahtar Kelimeler:	Yağmurlama sulama, performans, Christiansen eşdağılım katsayısı, dağılım türdeşliği

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi

**GAP TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje No:	
Proje Başlığı	Harran Ovası Koşullarında Karık Sulama Yönteminde Farklı İşletim Tekniklerinin Toprak ve Su Kayıpları ile II. Ürün Mısır Verimine Etkisi
Proje İngilizce Başlığı	Effect of product yield of II. crop corn and soil water losses at different operating techniques in furrow irrigation method in the Harran Plain conditions
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Şanlıurfa
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	
Proje Yürütücüsü	Dr. Veli DEĞİRMENCİ Zir.Yük.Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Meral ANLAĞAN TAŞ Zir.Yük.Müh. Abdullah Suat NACAR Zir.Yük.Müh.
Başlama- Bitiş Tarihleri	2007-2009
Proje Toplam Bütçesi:	15000 TL
Proje Özeti:	Harran Ovası koşullarında karık sulama yönteminde farklı işletim tekniklerinin toprak ve su kayıpları II. ürün mısır verimine etkisini belirlemek amacıyla GAP toprak Su ve tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından Koruklu Talat Demirören Araştırma İstasyonu arazisinde 2007-2009 yılları arasında yürütülmüştür. Deneme konuları; Serbest drenajlı karık sulaması, Serbest drenajlı karık sulaması(ilerleme evresi tamamlanınca debide %50 azaltım), Atlamalı karık sulaması(her sulamada aynı karıkların sulandığı atlamalı karıklar), atlamalı karık sulaması(her sulamada farklı karıkların sulandığı atlamalı karıklar) Deneme sonucunda uygulanan su miktarının az olması uygulama randımanının yüksek olması nedeniyle alternatif olarak tek karığın sulandığı konu önerilebilir.
Anahtar Kelimeler:	Alternatif sulama, Harran Ovası, Sulama

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Su Kullanım Etkinliğinin Belirlenmesi

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

Proje No:	TAGEM-BB-980201K1
Proje Başlığı	Erzurum İklim Koşullarında Tartılı Lizimetre İle Bitki Su Tüketimlerinin Ölçülmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Plant Water Consumption Measurement with Weighing Lysimeter under Erzurum Climate Conditions
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Erzurum Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	- Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü* - Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü**
Proje Yürütücüsü	Salih EVREN Ziraat Yük. Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Doç. Dr. Mustafa ÜNLÜ Öğretim Üyesi** Prof. Dr. Taşkın ÖZTAŞ Öğretim Üyesi * Prof. Dr. Rıza KANBER Öğretim Üyesi**
Başlama-Bitiş Tarihleri	1998-2010
Projenin Toplam Bütçesi	180 000-TL.(1998-2010)
Proje Özeti: - Toprak ve bitki yüzeylerinden meydana gelen evaporasyon ve transpirasyonun doğrudan ölçümleri yapılarak bu işlemler üzerine etkili olan etmenleri incelemek. - Evapotranspirasyonu tahmin eden veya ölçen dolaylı yöntemlerin (ampirik modeller) değerlendirilmesi için bir karşılaştırma standardı olarak hizmet vermek, - Bozulmuş toprak örnekli lizimetreleri, toprak-su-bitki ilişkileri açısından incelemek ve karşılaştırmak.	

PROGRAM ADI :

Proje No	.
Proje Başlığı	Gübre Sanayi Atığı Fosfojipsin Çorak Toprakların İslahında Kullanılmasının Radyotoksikolojik Olarak Araştırılması
Proje İngilizce Başlığı	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü (TGSKMAE)
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Dr. Ahmet İ. AĞAR (Zir.Yük. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Bülent SÖNMEZ (Zir.Yük. Müh.) Fakı ERGÜL (Zir.Yük. Müh.) Nevzat DEREKÖY (Kim. Müh.)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2004 - 2009
Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti : Toprak ıslahında yaygın bir kullanım alanı olan fosfojipsin olası radyotoksik etkilerini belirlemek, çevreye ve insan sağlığına zarar vermeden kullanılması için hangi miktarlarda kullanıldığında güvenilir radyoaktivite sınırları altında olacağını belirlemek amacı ile dekara 0-250-500-750-1000 kg fosfojips uygulanarak arpa ve mısır bitkisinde oluşacak radyoaktivite izlenmiştir. Kullanılan fosfojipsin (Ra-226 değeri 455.95 Bq/kg dır. Denemede farklı dozdaki fosfojips uygulamalarından hasat sonunda elde edilen bitki örneklerindeki Ra-226 değerleri deteksiyon limitinin altında çıkmıştır Ayrıca bitki örneklerinde yüksek çıkan K-40 değerlerinin doğal topraktan kaynaklandığı görülmektedir. Ortalama R-226 değeri 456 Bq/kg olan, denemede kullandığımız fosfojips in dekara bir ton uygulanması ile bitkide ve toprakta radyolojik açıdan bir olumsuzluk yaratmadığı tespit edilmiştir. Yücel ve arkadaşlarının çalışması deneme sonucumuzu desteklemektedir. Yaptıkları doz belirleme çalışmasında ortalama ra-226 değeri 465 Bq/kg olan fosfojips kullanmışlar ve 1-1,5 ton da fosfojipsin ıslah da kullanılabileceğini belirtmişlerdir (Yücel ve arkadaşları, 2004).	
Anahtar Kelimeler: fosfojips, radyasyon, radyotoksik	

BİLGİ AMACIYLA SUNULAN PROJELER

TÜBİTAK 1001 Projesi

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje Başlığı	Buğdayda Kısıtlı Su Koşullarında Oksijen ve Karbon İzotop Oranlarından ($^{18}\text{O}/^{16}\text{O}$ ve $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$) Yararlanılarak Bitki Su Kullanım (Transpirasyon) Etkinliğinin Belirlenmesi
Proje Lideri	Dr. Sema KALE
Yürütücü Kuruluş	Süleyman Demirel Ü. Ziraat Fak. Tarımsal Yapılar ve Sulama Böl.
Proje Yürütücüleri	Sevinç MADENOĞLU TGSKMAE Dr. Bülent SÖNMEZ TGSKMAE Yrd. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER A.Ü.Ziraat Fak.Tarım Mak. Böl. Prof. Dr. Gökhan ÇAYCI A. Ü. Ziraat Fak. Toprak Böl. Prof. Dr. Cihat KÜTÜK A. Ü. Ziraat Fak. Toprak Böl.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009–2012
Projenin Toplam Bütçesi:	58 300 TL

Proje Özeti:Proje Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsüne bağlı Ankara-Mürted Ovasında bulunan Sarayköy Araştırma İstasyonunda, 4 farklı sulama suyu uygulaması ile 4 tekerrürlü olarak tesadüf blokları deneme desenine göre yürütülecektir. Bu çalışmada, buğdayda sulama öncesi ve sonrası toprak suyunun, bitki sapının ve atmosferik su buharının oksijen izotopik kompozisyonu ve konsantrasyonu analiz edilecektir. Bitki transpirasyonun belirlenmesi için sulama öncesi ve sonrası buğday sapından, topraktan olan evaporasyonun belirlenmesi için 0-5 cm'lik toprak yüzeyinden örnekler alınacaktır. Bitki örtüsünün değişik seviyelerindeki atmosferik su buharının ölçülmesi için cryogenic tuzak kullanılacaktır. Alınan tüm örneklerde oksijen ve karbon analizi Kütle Spektrometresi kullanılacaktır (Analizler Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu Seibersdorf-Avusturya laboratuvarında yapılacaktır). Toprak nemi nötronmetre aleti kullanılarak ölçülecektir. Toprak nem ölçümleri ve oksijen izotop kompozisyonu kullanılarak toplam ET değeri içerinden Evaporasyon ve Transpirasyon değerleri ayrılabilmesinde “Keeling plots metodu” kullanılacaktır. Ayrıca transpirasyon hızı ile ilişkili olduğu için su gereksiniminin önemli bir ölçütü olan stoma direnci porometre aleti kullanılarak ölçülecektir. Deneme alanına 50 m uzaklıkta bulunan otomatik iklim istasyonundan saatlik yağış, hava sıcaklığı (maksimum, minimum ve ortalama), A sınıfı kap buharlaşması (15 Nisan 2009'dan itibaren), rüzgar hızı, nispi nem, solar radyasyon ve güneşlenme süresi verileri temin edilmiştir ve ölçümler proje süresince kesintisiz alınmaktadır. Kışlık buğday ekimi yapılacak deneme alanı Ağustos ayı sonunda döner kulaklı pullukla sürüldükten sonra kombikürüm ile ekime hazırlanmıştır. 2010 yılında proje çalışmasında; deneme alanında 3,5 m x 5 m boyutunda 16 adet parsel oluşturulmuştur. Parseller arasında 4 m ve bloklar arasında ise 5 m aralık bırakılmıştır Her bir parselden kimyasal ve fiziksel analiz için toprak örnekleri alınmıştır Her parselin orta noktasına gelecek şekilde 100 cm' ye kadar (alt katmanda çok taşlı bir tabakanın bulunması nedeniyle 120 cm' ye inmek mümkün olamamıştır) nötron metre borusu çakılmıştır. Deneme alanı topraklarına göre nötron metrenin kalibrasyonu yapılmıştır. Bunun için deneme alanının yakınında 1m x1 m boyutlarında üç ayrı parsel oluşturulmuştur. Bu parsellerin orta noktalarına 100 cm derinliğe kadar nötron metre boruları yerleştirilmiştir. Mart ayından itibaren deneme alanında ölçümlere başlanmıştır. Parsellere, doymun, tarla kapasitesi ve tarla kapasitesinden %50 eksik olacak şekilde su uygulanmıştır. Her bir parselden doymun koşuldan kuru koşula gelene kadar 0-30 cm, 30-60 cm ve 60-90 cm derinliklerden nötron metre nem ölçümü alınmıştır. Nötron metre borusuna yakın noktalardan gravimetrik nem ölçümü için toprak örnekleri alınmıştır. Regresyon analizine göre $\theta_h = 8,21 + 18,2 \times \text{SO}$ ($R^2=0,96^{**}$) eşitliği ile tanımlanan doğrusal bir ilişki elde edilmiştir. İzotopik analizler için gerekli örneklemenin yapılmasında gerekli olan soğuk tuzak aleti alınmış ve 2010 yılında izotop örneklemeleri yapılmıştır.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TARSUS

TÜBİTAK 1007 ve 1001 PROJELERİ

Proje Başlığı	Akdeniz İklim Koşullarında Karık ve Damla Yöntemleriyle Uygulanan Kısmi Kök Kuruluşu (PRD) ve Geleneksel Kısıntılı Sulama Stratejilerinin Salçalık Biberin Verim ve Kalitesine Etkilerinin Belirlenmesi
Proje Lideri	Doç.Dr. S. Metin SEZEN
Yürütücü Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tarsus Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüleri	Prof.Dr. Attila YAZAR Doç.Dr. Yıldız DAŞGAN Yrd.Doç.Dr. Asiye AKYILDIZ Prof.Dr. Haydar ŞENGÜL Doç.Dr. Seral YÜCEL Zir.Yük.Müh. Salim EKER Dr. Yeşim Bozkurt ÇOLAK
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2011
Projenin Toplam Bütçesi	142122
Proje Özeti Önerilen çalışmanın temel amacı Çukurova Bölgesinde yüksek yoğunlukla üretimi yapılan salçalık biber yetiştiriciliğinde verim ve kalitenin artırılması amacıyla modern ve yeni sulama teknolojileri ile çiftçinin hali hazırda uyguladığı sulama yöntemlerini karşılaştırmak ve maksimum faydayı sağlayacak sulama programlarını hazırlamaktır. Bunların yanı sıra, su kullanım randımanı, salça kalitesine etki yapan renk, kuru madde, toplam karotenoid sulama yöntemi ve programının etkisi araştırılmaktadır. Farklı sulama yöntemi ve programının uygulandığı biber alanlarında toprak kökenli patojenlerin yol açtığı hastalıkların çıkış oranları belirlenmektedir. Sonuçta, Çukurova bölgesinde tam, geleneksel ve kısmi kök kuruluşu kısıntılı sulama stratejileri altında salçalık biberde su-verim ilişkilerinin belirlenmesi, bitkiye dayalı sulama programlarının oluşturulması ve birim sulama suyu ile daha fazla kaliteli ürünü verebilecek sulama programlarının saptanması amaçlanmıştır. Bu amaçla, karık ve damla sulama sistemi ile farklı sulama suyu altında yetiştirilecek salçalık biber bitkisinde sulama zamanı planlamasında ve bitkide su stresi seviyesinin belirlenmesinde bitki-toprak-atmosfer ölçümlerini kapsayan yeni sulama teknolojileri (PRD, geleneksel ve alternatif kısıntılı sulama gibi) kullanılmaktadır. Araştırmada, deneme konuları, damla sulama parsellerinde 60 cm toprak derinliğinde kullanılabilir nemin %25'i kullanıldığında tam sulama konusu tarla kapasitesine getirilmektedir. Diğer konular ise tam sulama konusunun %75 ve 50'inin uygulanması şeklinde oluşturulan farklı sulama düzeyleri ile farklı PRD uygulamalarıdır (sabit PRD, alternatif PRD). Ayrıca, çiftçilerin yoğun kullandığı karık sulama yöntemiyle alternatif karık ve sabit karık gibi farklı karık işletim biçimleri de incelenmektedir.	
Anahtar Kelimeler: Salçalık kırmızı biber, karık, damla sulama, su kullanma randımanı, kalite, kısmi kök kuruluşu, kısıntılı sulama, toprak kökenli patojenler, renk, karotenoid	

Proje Başlığı	İçme Ve Kullanma Suyu Kaynağı Olarak Kullanılan Eğirdir Gölü Havza Koruma Planı Ve Özel Hüküm Belirlenmesi Projesi
Proje Lideri	Dr. Kemal GÜNEŞ
Yürütücü Kuruluş	TÜBİTAK-MAM
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Çevre ve Orman Bakanlığı İstanbul Teknik Üniversitesi Harran Üniversitesi
Proje Yürütücüleri	Murat Aydoğdu
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2011 (2 yıl)
Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti: Eğirdir Gölü’ndeki her türlü kirlenmenin önlenmesi, koruma kullanma planı ve programının hazırlanması ile su kalitesinin korunarak iyileştirilmesi ve en iyi şekilde kullanımının sağlanması amacıyla, 12 Ağustos 2009 tarihinde Çevre ve Orman Bakanlığı’nca “İçme ve Kullanma Suyu Kaynağı Olarak Kullanılan Eğirdir Gölü Havza Koruma Planı ve Özel Hüküm Belirlenmesi Projesi” başlatılmıştır. Bu sayede Gölün koruma-kullanma dengesinin gözetilerek havza koruma planının oluşturulması ve Gölün şimdiki ve gelecekteki kullanımına yönelik özel hükümlerin bilimsel verilere dayanılarak oluşturulması sağlanmıştır. Gölün mevcut kirlilik durumu 4 mevsim boyunca incelenmiş ve daha önce yapılan çalışmalar ile entegre edilerek su kalitesi ve hidrodinamik yapısı ortaya çıkarılmıştır. Göl havzasının mevcut dokusu (tarım, yerleşim, sanayi vb.) yüksek çözünürlüklü uydu görüntüleriyle belirlenmiştir. Havzanın jeolojik yapısı detaylı olarak incelenmiş ve koruma mesafelerinin oluşturulmasında, yüzeysel akışla gelen kirlilik ile birlikte temel kriter olarak ele alınmıştır. Yapılan çalışmalar sonunda havzadaki temel kirletici unsurların başında tarım sektörü gelmektedir. Bunun azaltılması konusunda bir dizi önlemler alınarak hükümlerde ve havza koruma planında yer verilmiştir. Eğirdir gölü havzasında bulunan büyük yerleşim birimlerinin nutrient (azot ve fosfor) giderimini sağlayan atıksu arıtma tesislerinin olmaması gölün su kalitesini olumsuz olarak etkileyen bir diğer önemli faktördür. Bu kapsamda her bir yerleşim biriminin yapısına özgü arıtma sistemleri alternatifli olarak belirlenerek ön fizibilite çalışması yapılmıştır. Havzada Yalvaç deri sanayi ve Gül yağı üretimi dışında önemli bir sanayi kolunun olmaması göl su kalitesi açısından bir avantaj olarak görülmektedir. Ancak Yalvaç ilçesinde bulunan deri sanayi atıksularının arıtılması ve şimdiye kadar kirletilmiş olan alanların rehabilite edilmesi konusu proje kapsamında belirlenen özel hükümlerde yer bulmuştur.	
Anahtar Kelimeler:	

Proje Başlığı	İçme Ve Kullanma Suyu Kaynağı Olarak Kullanılan Atatürk Baraj Gölü Havza Koruma Planı Ve Özel Hüküm Belirlenmesi Projesi
Proje Lideri	Dr. Kemal GÜNEŞ
Yürütücü Kuruluş	TÜBİTAK-MAM
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Çevre ve Orman Bakanlığı İstanbul Teknik Üniversitesi Harran Üniversitesi
Proje Yürütücüleri	Murat Aydoğdu Mahmut Yüksel
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2011 (2 yıl)
Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti: Atatürk Baraj Gölü başta sulama ve elektrik üretimi olmak üzere civarındaki yerleşim birimlerince de içme suyu kaynağı olarak ta hizmet vermektedir. Proje ile Gölün mevcut kirlilik durumu 4 mevsim boyunca incelenmiş ve daha önce yapılan çalışmalar da entegre edilerek su kalite ve hidrodinamik yapısı ortaya çıkarılmıştır. Göl havzasının mevcut dokusu (tarım,yerleşim,sanayi vb.) yüksek çözünürlüklü uydu görüntüleriyle belirlenmiş ve planlamalarda bu veriler ile elde edilen diğer verilerle birleştirilerek değerlendirilmiştir. Havzanın jeolojik yapısı detaylı olarak incelenmiş ve koruma mesafelerinin oluşturulmasında yüzeysel akışla gelen kirlilikle birlikte temel kriter olarak ele alınmıştır. Yapılan çalışmalar sonunda havzadaki temel kirlenici unsurların başında tarım sektörü gelmektedir. Bunun azaltılması konusunda bir dizi önlemler alınarak hükümlerde yer verilmiştir. Havzadaki tüm faaliyet alanları kapsamlı olarak ele alınarak bunların gölün mevcut ve gelecekteki su kalitesine olacak etkileri bilgisayar modellemeleri ile birlikte ortaya çıkarılmış ve özel hükümdeki yerlerini almıştır. Özel hüküm çalışmalarının 10 yıl veya gerek görülmesi durumunda daha erken bir dönemde yeniden gözden geçirilmesiyle birtakım faaliyetlerde revizyonlara gidilmesi mümkün olabilecektir.	
Anahtar Kelimeler:	

**ATATÜRK TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/KIRKLARELİ**

TÜBİTAK 1001

Proje No:	109R006
Projenin Adı	Buğday Bitkisinin Karbondioksit, Su Buharı ve Enerji Akılarının Belirlenmesi
Proje Lideri	Prof. Dr Levent ŞAYLAN
Projeyi Yürüten Kuruluş	İ.T.Ü. Uçak ve Uzay Bilimleri Fak. Meteoroloji Müh. Bölümü
Proje Yürütücüleri	Prof. Dr. Zerefşah KAYMAZ, Dr. Fatih BAKANOGULLARI
Başlama-Bitiş Tarihleri	Eylül 2009-Eylül 2012 (36 ay)
Projenin Toplam Bütçesi:	385000,00TL

Proje Özeti:

Kırklareli ili Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü arazisinde yürütülen projenin 2. döneminde ölçümlere devam edilmiş ve sistemin kontrolü, bakımı yapılarak veriler düzenli olarak toplanmıştır. Bu dönemde buğday bitkisinin gelişme aşaması tamamlanmıştır (2009-2010, 1. gelişme dönemi). Aletlerin araziye yerleştirildiği günden bitkinin hasadına kadar olan dönemde projede belirtilen CO₂, H₂O ve enerji akıları ölçülmüştür. Bitki gelişimi ile ilgili fenolojik aşamalar düzenli olarak kaydedilmiştir ve bunlara ilave olarak buğday bitkisinin biyokütlesi, yaprak alan indeksi ve yansıtma değerleri (spektoradyometre ile) ölçülmüştür.

Projenin 2. döneminde yukarıdakilere ilave olarak, ölçüm sistemlerinin düzenli bakımı, kontrolü, verilerin veri toplayıcılardan alınması, verilerin analizi, verilerin hatalarının belirlenmesi; bitki ile ilgili kayıtlar, ölçümler ve gözlemler yapılmıştır. Proje çalışma takviminde belirtildiği gibi, bu dönemde deneme alanının toprağının fiziksel ve kimyasal özelliklerinin analizi için örnekler alınmıştır.

Projede belirtilen ölçümlerden buğday bitkisi gelişme dönemi boyunca; buharlaşma gizli ısı akısı ve Buğdayın Net Karbon Değişimi (NEE) Eddy Kovaryans (EC) yöntemi ile ölçülmüştür. Yine projede belirtilen verilerden Net radyasyonun ile Toprak ısı akısı değerleri doğrudan ölçülmüştür. Hissedilebilir ısı akısının değişimi ve Buharlaşma gizli ısı akısı değerleri EC ve Bowen Oranı Enerji Dengesi (BREB) yöntemleri ile elde edilmiştir. BREB yöntemi kullanılarak Bowen Oranının (β) bitki gelişme dönemi boyunca değişimi hesaplanmıştır. 3. dönemde bu verilerden yararlanarak Buğday Bitkisinin İlk gelişme dönemi süresince Aerodinamik ve Yüzey iletkenliklerinin değişimi belirlenecektir. Fotosentetik Foton Akı Yoğunluğu ve Toprak su içeriği değişimleri bu gelişme döneminde ölçülmüş ve bunların zaman serileri ortaya konmuştur.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ KONYA

TÜBİTAK 1002 (110 O 024)

Proje Başlığı	Konya Ovası Sulaması sahasında bazı toprak özelliklerinin değişiminin belirlenmesi ve haritalanmasında jeostatistik tahmin ve simulasyon metotlarının karşılaştırılması
Proje Lideri	Dr. Fevzi Akbaş
Projeyi Yürüten Kuruluş	TSKAE Konya
Proje Yürütücüleri	Dr. Hakan Yıldız, Salih Bitgi, Süleyman Arslan
Başlama-Bitiş Tarihleri	1.05.2010 – 1.05.2011
Projenin Toplam Bütçesi	23.650 TL
Proje Özeti Detaylı toprak haritaları tarımsal amaçlı kullanıcılar için temel kaynaktır. Ancak, ülkemizde işlenebilir arazi varlığımızın sadece % 6.7'lik kısmında detaylı toprak etütleri bitirilebilmiştir. Bu durum kullanıcılar için bilgi sıkıntısı doğurmaktadır. Bu çalışmada yaklaşık 21.000 ha alanda bazı toprak özelliklerinin değişimin belirlenmesi, haritalanması ve toprak veri tabanı üretimi yapılacaktır. Toprak özelliklerine ait haritalarının hazırlanmasında son yıllarda yaygın olarak kullanılan jeostatistiksel yöntemlerden kriging tekniğine ilaveten simulasyon teknikleri de kullanılacaktır. Çalışmanın amacı toprak özelliklerinin haritalanmasında kriging ve simulasyon tekniklerini kullanarak üretilen haritalardaki farklılıkları ortaya koymaktır. Kriging teknikleri ile üretilen haritalarda lokal detayların kaybolması ve sonuçların yuvarlatılması sonucu arazi kullanımı ile ilgili yanlış yorumlamalara yol açabilmektedir. Simulasyon teknikleri bu anlamda arazideki doğal değişkenlik desenini ortaya koyma ve yorumlamada kriging metotlarına göre daha avantajlı olduğu düşünülmektedir. Konya Ovası Sulaması kapsamında yer alan KOS 4 ve KOS 7 sahaları çalışma alanı olarak belirlenmiş olup alan Konya şehir merkezinin 50 km güneydoğusunda yer almaktadır. Örneklemme iki aşamada gerçekleştirilecektir. Öncelikle çalışma alanı 1000 m'lik kare gridlere ayrılacak ve karelerin köşelerinden yaklaşık 210 noktadan örnek alınacaktır. Buna ilave olarak kısa mesafe değişkenliğini modellemek için 200 m'lik ve 500 m'lik (toplam 132) mesafelerde de örneklemme yapılacaktır. Toplam 342 noktadan 0-20 cm ve 20-40 cm olmak üzere 2 derinlikten 684 adet bozulmuş toprak örneği alınacaktır. Örneklerde her iki derinlikte: tekstür (kil, silt, kum), organik madde, kireç, pH, EC, ve yüzey toprakta elverişli fosfor, toplam azot, bor, DTPA da ekstrakte edilebilir Fe, Mn, Zn, Cu, değişebilir Ca, Mg, K, Na analizleri yapılacaktır. Tanımsal veri analizi sonrası jeostatistik teknikler kullanılarak öncelikle toprak özellikleri ordinary kriging yöntemi ile haritalanacaktır. Ardışık gauss simulasyonu (Sequential Gaussian Simulation) yöntemi kullanılarak simulasyon haritaları üretilecek elde edilen haritalardan değişimler yorumlanacaktır. Karar alma açısından kriging ve simulasyon yöntemi arasındaki farklılıklar ortaya konulacaktır.	
Anahtar Kelimeler: jeostatistik yöntemler, kriging, simulasyon, ardışık gauss simulasyonu, toprak veri tabanı	

**ATATÜRK TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/KIRKLARELİ**

TÜBİTAK 2515 COST

Proje No	108O567
Projenin Adı	İklim Değişimini Bitki Gelişimine Olan Etkilerinin Bitki Gelişimi Modelleri İle İncelenmesi
Proje Lideri	Prof. Dr Levent ŞAYLAN
Projeyi Yürüten Kuruluş	İ.T.Ü. Uçak ve Uzay Bilimleri Fak. Meteoroloji Müh. Bölümü
Proje Yürütücüleri	Dr. Fatih BAKANOGULLARI Dr. Barış ÇALDAĞ
Başlama-Bitiş Tarihleri	Nisan2009-Nisan2012 (36 ay)
Proje Yürütücüsü	Dr. Fatih BAKANOGULLARI Soner GÜNAY
Başlama-Bitiş Tarihi	2009-2012
Projenin Toplam Bütçesi	330250,00TL

Proje Özeti:

Projenin bu döneminde projede planlandığı gibi “Buğday bitkisi için toprak ve bitki ile ilgili ölçümlerin ve analizlerin yapılması, Buğdayın yetiştirilmesi ve tarımsal faaliyetlerin yapılması” ve “Model için gerekli meteorolojik, toprak ve bitki faktörlerinin ölçülmesi, gözlenmesi” ve “modeller için gerekli girdi dosyalarının oluşturulması” gerçekleştirilmiş ve bunlara ilave olarak Mısır bitkisinin yetiştirilmesine başlanmıştır. Eylül ayı son haftasında mısır bitkisi gelişimini tamamlamış ve böylece bir gelişme dönemi boyunca toprak, bitki ve meteorolojik veriler ölçülmüş ve gözlenmiştir.

Toprak, bitki ile ilgili tarımsal faaliyetlerin yapılması, bitki, toprak ve meteorolojik faktörlerin ölçümü ve model için gerekli meteorolojik, toprak ve bitki faktörlerinin ölçülmesi ve gözlenmesi yapılmıştır. Bu dönemde buğday bitkisi gelişimini tamamlamış ve hasat edilmiştir. Mısır bitkisi ekilmiş ve mısır bitkisi üzerinde de ölçüm ve gözlemlere başlanmıştır. Buğday bitkisinin 2009-2010 gelişme dönemi boyunca meteorolojik ve bitki ile ilgili modellerde gerekli olan veriler düzenli olarak ölçülmüş ve gözlenmiştir. Buğday bitkisinin hasat edilmesinden sonra sistemin kontrolü aletlerin bakımı yapılmıştır.

Projede kullanılan modellerde buharlaşma hesaplamasında yararlanılan Penman-Monteith yaklaşımı için gerekli olan meteorolojik verilerin tamamı ölçülmüştür. Önümüzdeki 4. dönemde ölçülen verilerden yararlanarak modellerin potansiyel buharlaşmayı hesaplaması mümkün olacaktır. Mikrometeorolojik yöntemle belirlenecek gerçek evapotranspirasyon ile modelin sonuçları karşılaştırılacaktır. Buğday, Mısır bitkileri için gelişme dönemi boyunca bitki üzerinde farklı yüksekliklere yerleştirilen sıcaklık, nem sensörleri ve psikrometrelerden sıcaklık, nem ve dolayısıyla buhar basınç gradyanları ölçümlerinden gelen gerçek evapotranspirasyonu belirlemek için veriler toplanmıştır.

Mısır bitkisi bu gelişme döneminde planlandığı gibi ekilmiş ve tarımsal faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Mısır ekili ve ayçiçeği ekilecek tarım alanlarına meteoroloji istasyonları yerleştirilmiştir. Bu istasyonlardan meteorolojik veriler düzenli olarak alınmaktadır. Mısır ekilen alandan ve ayçiçeği ekilmesi projede planlanan alandan veriler alınmaktadır. Mevcut tarım alanlarından projede modeller için gerekli olabilecek veriler toplanmaktadır.

Projede belirtilen tüm aşamalar başarı ile devam etmektedir. Veri kaybı ile karşılaşılmamıştır. Aletlerin, ölçüm sistemlerinin bakım ve kontrolü projenin başından beri düzenli olarak yapılmaktadır.

Proje Başlığı	Ekonomik Öneme Sahip İzmir Kekiği (<i>Origanum onites</i>)'nin Farklı Sulama Suyu Miktarı ve Tuzluluk Düzeylerinde Verim ve Uçucu Yağ Bileşenlerinin Belirlenmesi
Proje Lideri	Dr. Köksal AYDINŞAKİR
Projeyi Yürüten Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüleri	Doç. Dr. Dursun BÜYÜKTAŞ, Doç. Dr. Birsen OKSAL, Dr. Muharrem GÖLÜKÇÜ, Zir.Yük.Müh. Fatma UYSAL, Biy. Nurtaç ÇINAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	Ocak 2012-Ocak 2015
Projenin Toplam Bütçesi	45 000 TL
Proje Özeti Türkiye pek çok bitkinin gen merkezi olmasının yanında, bazı endemik türlerin de bulunduğu coğrafik bölgeleri içermektedir. İnsanlar yüzyıllardan beri hastalıklara karşı elde ettikleri bitkiler ile çare bulmaya çalışmışlardır. Hastalıkları, bitkiler ile tedavi etme yöntemleri oldukça başarılı sonuçlar vermiştir. Bundan dolayı bitkilerin tedavide kullanımı, günümüze kadar devam etmiştir. Ekonomik değere sahip olan ve doğadan toplanan tıbbi bitkilerden biri olan <i>Origanum onites</i> L. ülkemiz ekonomisine gelir getiren ve tarımı artırıldığı takdirde daha da fazla gelir getirebilecek bitkiler arasında yer almaktadır. Doğal floradan bu bitkilerin aşırı toplanmasının önüne geçebilmek için söz konusu bitkilerin yetiştirme tekniği ile ilgili çalışmaların zaman kaybedilmeden yapılması ve üreticilere sonuçların ulaştırılması gerekmektedir. Yapılacak olan araştırmaların sonucunda bu bitkilerin ülke tarımına girmesi ile hızla artmakta olan işsizlik sorununa bir ölçüde istihdam sağlanmış olacaktır. Önerilen bu çalışma ile en önemli tarımsal girdi olan ve gün geçtikçe azalan sulama suyu ve kalitesi ile Türkiye tıbbi ve aromatik bitkiler ihracatının tek başına % 50'ye yakın bir kısmını karşılayan ve üretimi yapılan <i>Origanum onites</i> L. (İzmir kekiği)'in verimi ve uçucu yağ bileşenleri arasındaki ilişki ortaya çıkarılacaktır. Araştırma ile <i>Origanum onites</i>'in beş farklı sulama suyu miktarı ve beş farklı sulama suyu tuzluluk düzeyleri altında verim ve uçucu yağ kalitesini etkileyen parametreler üzerine etkileri belirlenecektir. Bu sayede kurak ve tuzlu koşullar altında <i>Origanum onites</i>'in su ve tuz stresine tepkisi değerlendirilerek geleceğe dönük su kısıtı ve tuzluluk durumunda su kaynaklarından optimum yararlanabilme eğilimleri saptanacaktır. Ayrıca bu araştırmadan elde edilecek bulgular, özellikle <i>Thymus</i>, <i>Satureja</i>, <i>Coridothymus</i> ve <i>Thymbra</i> olarak bilinen kekik türlerine, adaçayı, biberiye, kimyon, nane ve lavanta gibi diğer tıbbi ve aromatik bitkilerle ilgili ileride yapılacak su stresi ve tuzluluk çalışmalarına da ışık tutacaktır.	
Anahtar Kelimeler: Tuzluluk, Kekik, Sulama, Stres	

DİĞER PROJELER (AB, İl Özel İdaresi vb.)

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No:	IAEA RCNo:14463
Proje Başlığı	Buğdayda farklı su koşullarının karbon ($^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$) ve oksijen ($^{18}\text{O} / ^{16}\text{O}$) izotopik değişimine olan etkilerinin belirlenmesi ve bitki stres indeksleri ile ilişkilendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	TAGEM-Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez AE (TGSKMAE)
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) A.Ü. Ziraat Fakültesi (Toprak ve Tarım Makinaları Bölümü) SD. Ü Ziraat Fakültesi (Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü)
Proje Yürütücüsü	Dr. Bülent SÖNMEZ
Yardımcı Araştırmacılar	Sevinç MADENOĞLU, Kadri AVAĞ, İnci ÖRS (TGSKMAE); Yard. Doç. Dr. Sema KALE (SDÜ). Prof. Dr. Gökhan ÇAYCI, Prof. Dr. Cihat KÜTÜK, Yard. Doç. Dr. Ufuk TÜRKER (AÜ).
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2011
Projenin Bütçesi:	24 000 Euro
Proje Özeti Proje, buğday bitkisinde infrared termometre ve porometre yardımıyla bitki su parametrelerinin tespiti ve tarla bazında sözkonusu bu parametreler ve C&O nin izotopik oranları arasındaki ilişkinin ortaya konulması, su kullanım etkinliğinin hesaplanması ile farklı su koşullarının karbon ($^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$) ve oksijen ($^{18}\text{O} / ^{16}\text{O}$) izotopik değişiminin bitki stres indekslerine olan etkilerinin belirlenmesi amacıyla Ankara-Sarayköy’de yürütülmektedir. Deneme konularını 4 sulama uygulaması (Sulama yok, düşük, orta ve yüksek su stresi) oluşturmakta ve çalışma 4 tekrarlamalı olarak yürütülmektedir. İzotopik analizler için gerekli toprak ve bitki örnekleri alınmıştır. Örnekler IAEA’ye gönderilmiştir. 2009-2010 döneminde yağış ve tam sulama koşullarının da dikkate alındığı 5 ha’ lık iki sulama deneme parseli daha çalışmaya ilave edilmiştir. Sonuçlar toprak-su kapsamının kanopi sıcaklığı ile bitkinin stoma direncinin belirlenmesini etkilediğini, en yüksek sulama seviyesinin stoma iletkenliğini arttırdığını göstermiştir. Bulgular IAEA 2010 proje değerlendirme toplantısında sunulmuş ve kabul edilmiştir.	

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MAE/ANKARA

Proje No:	TAEK- A3.H1.P2.01
------------------	-------------------

Proje Başlığı	Bitkisel Üretimin Nükleer ve İlgili Teknikler ile Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	TAEK-Sarayköy Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi (SANAEM)- TAGEM-Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez AE (TGSKMAE) TAGEM-Niğde Patates Araştırma Enstitüsü (NPAE)
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAEK
Proje Yürütücüsü	Doç.Dr. Mahmut Basri HALİTLİGİL
Yardımcı Araştırmacılar	Doç. Dr. Mahmut Basri HALİTLİGİL, Hakan KIŞLAL, Yüksel DURNA, Nejdet BABAHANOGĞLU (SANAEM); Dr. Bülent SÖNMEZ, Muhittin Taygun MERTCAN (TGSKMAE); Hüseyin ONARAN, Murat NAM - Niğde Patates Araştırma Enstitüsü (NPAE) Yard. Doç. Dr. Sema KALE (SDÜ).
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2011
Projenin Bütçesi:	2009: TL 2010: TL 2011: TL

Proje Özeti

Projede, Azot Alımı, Su Kullanımı, Toprak Organik Madde Miktarı ve Toprak Strüktür Stabilitesinin Niğde Koşullarında “Macar Fiğ-Patates-Buğday-Macar Fiğ-Patates” ve “Yonca -Yonca-Patates” Münavebe Sistemlerinde İncelenmesi amaçlanmıştır.

Niğde Patates Araştırma Enstitüsü arazisinde 30 Nisan 2010 günü N₀ (azotlu gübre verilmeyen) ve N₁ (etiketli amonyum sülfat gübresi verilen) 4 tekerrürlü uygulama parsellerine yonca ve patates ekimleri yapılmıştır. N₀ muamelelerinde hem yonca hem de patates bitkilerine amonyum sülfat gübresi tatbik edilmemiştir. N₁ uygulamasında ise yonca bitkisine 2 kg N/da ve patatese bitkisine 20 kg N/da olmak üzere % 2.0 atom excess oranında zenginleştirilmiş ¹⁵N etiketli amonyum sülfat gübresi tatbik edilmiştir.

Vejetasyon dönemi boyunca sulama, ilaçlama ve ot mücadeleleri yapılmıştır ve dönem dönem 0-90 cm toprak suyu nötron prob ve Enviroscan yöntemleri ile belirlenmiştir. 7 Kasım 2010 günü patates hasatı yapılarak parsel verimleri alınmıştır. Hasat sonrası alınan toprak ve patates yumru numunelerinde gerekli diğer analizler yanında ¹⁵N analizleri devam etmektedir.

DİĞER PROJELER
(AB, İl Özel İdaresi vb.)
(Dış kaynaklı)

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ ESKİŞEHİR

Proje Başlığı	Eskişehir Koşullarında Yetiştirilen Domates Bitkisinde Damla Sulama İle Farklı Su Uygulama Oranları ve Damlatıcı Aralıklarının Verim, Kalite, Su Kullanım Randımanı ve Enerji Maliyetine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Eskişehir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	(alfabetik sırayla) BİRKAN Tarım Teknolojileri Sanayi ve Tic. Ltd.Şti.- MERSİN ÇOBANOĞLU Tarım – ANTALYA DOKTOR TARSA Tarım Sanayi ve Ticaret A.Ş. - ANTALYA ESEN Zirai İlaç Ltd. Şti. - ESKİŞEHİR İZTA Tarım Sulama Yapı Tesisat Taahhüt Sanayi ve Ticaret A.Ş. - ANTALYA
Proje Yürütücüsü	Dr. Ertuğrul KARAŞ (Ziraat Y.Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Özgür ATEŞ (Biyolog) Adnan CENGİZ (Ziraat Mühendisi)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2011
Proje Bütçesi	2009: 12270 TL 2010: 2770 TL 2011: 2770 TL
Proje Özeti : Su uygulama oranları 4 ana konu (toplam buharlaşma miktarının A:% 20, B: % 30, C:% 40 ve D:% 50 olan) ve damlatıcı aralıkları 2 alt konulu (a=25 cm ve b=50 cm) 31.2 m²'lik parsellerde 48 bitki ile BT-236 domates çeşidi kullanılarak 3 tekrarlamalı olarak yürütülmüştür. Denemede saf madde olarak 10.41 kg/da azot, 5.53 kg/da fosfor ve 5.05 kg/da potasyum olarak tüm konulara eşit miktar ve dozlarda uygulanmıştır. Yıllık deneme süresince yıllık toplam buharlaşma miktarı 550.9 mm ölçülmüştür. Sulamanın damla yöntemiyle uygulandığı araştırmanın sonuçlarına göre konular arasındaki fark istatistik olarak % 1 düzeyinde önemli çıkarken damlatıcı aralıklarının verim üzerinde herhangi bir etkisi olmamıştır. Ortalama verimler A konusu için 6765 kg/da, B konusu için 8831 kg/da, C konusu için 9349 kg/da ve D konusu için 10702 kg/da elde edilmiştir. Bitki başına verimler 4.11-7.10 kg arasında, su kullanım randımanları 38.04-65.38 kg/m³ arasında değişim göstermiştir. Denemede alınan örneklerde uygulanan sulama suyu konularının domates kalite unsurlarından C vitamini, briks, süzükte ve pürede pH, meyve ağırlığı, meyve eni ve meyve boyu değerleri ölçülmüş, sulama konularının istatistik olarak kalite üzerinde etkisi olmamıştır. Sulama suyu miktarının enerji maliyeti, denemede konuları için hektara verilen sulama suyu miktarları, su uygulama süreleri, motorin ve elektrik cinsinden gerekli enerjinin metraj ve keşifleri hazırlanmıştır.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ ESKİŞEHİR

Proje Başlığı	Eskişehir Koşullarında Aspir Bitkisinin Sulama Dönemlerine Göre Su-Verim İlişkilerinin Belirlenmesi
Proje Lideri	Hasan BOYACI (Zir. Müh.)

Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüleri	Demet UYGAN (Zir. Yük. Müh.) Gönen GÖNÜLTAŞ (Zir. Yük. Müh.) Dr. Hüseyin Camcı (Zir. Yük. Müh.) Zehra AYTAÇ (Zir. Yük. Müh.)
Projeyi Destekleyen Kurum/lar	Mithat Demircan Tarım Ürünleri Ticareti
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2007-31.12.2009
Projenin Toplam Bütçesi	5000 TL
Proje Özeti: Bu araştırma; 2007-2009 yılları arasında aspir bitkisinin dinçer çeşidinin suya duyarlı olduğu dönemleri saptamak, faklı gelişme dönemlerinde görülen su kısıntısının verime etkilerini araştırmak amacıyla Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü deneme arazilerinde yürütülmüştür. Deneme konuları, aspir bitkisinin 3 farklı gelişme dönemine(vegetasyon. çiçeklenme başlangıcı ve dane olum başlangıcı) göre, dönemlerde su atlatılması ve oransal su kısıntısı uygulamaları ile oluşturulmuş, tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekrarlamalı 14 konulu olarak yürütülmüştür. Denemede sonucunda, 2007 yılında sulama suyu miktarı 133-569 mm arasında, 2008 yılında 125-392 mm arasında, 2009 yılında 75-322 mm arasında değişmiştir. Denemenin yürütüldüğü 3 yıllık ortalama sulama suyu miktarı da 111-428 mm arasında değişmiştir. Bitki su tüketimi değerleri, 2007 yılında 233-701 mm arasında, 2008 yılında 209-521 mm arasında, 2009 yılında da 261-551 mm arasında tespit edilmiştir. Denemede sulama suyu ve bitki su tüketim değerlerine göre deneme konularının dane verimleri de 2007 yılında 233-430 kg/da arasında, 2008 yılında 274-532 kg/da arasında ve 2009 yılında ise 281-551 kg/da arasında değiştiği belirlenmiştir. Denemede sulama suyu ve bitki su tüketim değerlerine göre deneme konularının 1000 tane ağırları da, 2007 yılında 45.60-49.83 g/1000 arasında, 2008 yılında 45.47-48.60 g/1000 arasında, 2009 yılında 48-56-50.56 g/1000 arasında değiştiği belirlenmiştir. Denemede bitkinin yetiştirme dönemi süresince konulara göre aspir bitkisinin su kullanım randımanının da, 2007 yılında 0.54-1.00 kg/da-mm arasında, 2008 yılında 0.82-1.31 kg/da-mm arasında ve 2009 yılında 0.72-1.12 kg/da-mm arasında değiştiği belirlenmiştir. Ayrıca, 2007 yılında yağ oranı %26.4-27.3 arasında, 2008 yılında % 27.28-29-67 arasında ve 2009 yılında da % 28.89-30.66 arasında değişen değerler tespit edilmiştir.	

T.C. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı | Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü

TAGEM 2011 Yılı Program Değerlendirme Toplantıları Toprak Yönetimi

21-25 Mart 2011

Mirada Del Mar

ANTALYA

www.tagem.gov.tr

GÜNDEM

I. GENEL AÇILIŞ (TEK SALON)

II. ALT GRUPLARDA PROJELERİN GÖRÜŞÜLMESİ

9. Bir Önceki Gurup Kararlarının Gözden geçirilmesi

10.Devam Eden Projelerin Görüşülmesi

11.Yeni Teklif Projelerinin Görüşülmesi

12.Sonuçlanan projelerin Görüşülmesi

13.TÜBİTAK ve Diğer Kaynaklı Projelerin Görüşülmesi (Bilgi Amaçlı)

14.Gurup Kararları

15.Yeni Gurup Divanının seçilmesi

16.Dilekler

III. GENEL DEĞERLENDİRME ve KAPANIŞ

KATILIMCI LİSTESİ

SIRA NO	ADI SOYADI	KURUMU
1	Bülent SAYAL	TAGEM
2	M.Salih SÖĞÜT	TAGEM
3	Dr.Haydar POLAT	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
4	Kadir KUŞVURAN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TARSUS
5	Günsu ATAĞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TARSUS
6	İsmail ŞEYHANLI	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TARSUS
7	Murat ÇETİN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TARSUS
8	Yusuf TÜLİN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TARSUS
9	Mustafa DEMİR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TOKAT
10	Ö. Faruk NOYAN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TOKAT
11	Sinan KILIÇ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TOKAT
12	Dr.Yusuf IŞIK	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
13	Dr.Çetin PALTA	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
14	Mustafa OKUR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
15	Salih BİTĞİ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
16	Serap ULUTAŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
17	Necati ŞİMŞEKLİ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
18	Feti KİRTİŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
19	Dr.Fevzi AKBAŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
20	Hikmet BİRHAN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
21	Nalan Zeynep YILDIRIM	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
22	Tamer COŞKUN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
23	Mahmut DAŞCI	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
24	Dr. Osman ÖZDEMİR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-SAMSUN
25	Dr. Mehmet Arif ÖZYAZICI	Toprak ve Su Kaynakları AEM-SAMSUN
26	Dr. Gülen ÖZYAZICI	Toprak ve Su Kaynakları AEM-SAMSUN
27	Kürşat ÜNER	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
28	Dr. Nejat ÖZDEN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
29	Kezban ŞAHİN TAYSUN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
30	Nuri Candan	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
31	Vural KARAGÜL	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
32	Mehmet Ali GÜRBÜZ	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları AEM-KIRKLARELİ
33	İlker KURŞUN	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları AEM-KIRKLARELİ
34	Dr. İbrahim GÜÇDEMİR	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
35	Dr. Nesime CEBEL	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
36	Dr. Kadriye KALINBACAK	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
37	Mehmet KEÇECİ	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
38	Dr. Armağan KARABULUT	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
39	Dr. Derya SÜREK	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
40	Dr. Hesna ÖZCAN	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M

41	Dilek KAYA	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
42	Şule KAYA	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
43	Gamze DEPEL	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
44	Dr. Oğuz BAŞKAN	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
45	Filiz TÜRKSEVEN	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
46	Mevlüt YILMAZ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
47	Gülser YALÇIN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
48	Kadriye TAŞPINAR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
49	Serdar TOPRAK	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
50	Özgür ATEŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
51	Volkan ALVEROĞLU	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
52	Ramazan YAVUZ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
53	Dr. A. Gülgün ÖKTEM	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
54	Sibel SÖYLEMEZ	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
55	Abdullah ŞAKAK	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
56	Mehtap SARAÇOĞLU	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
57	Dr. Aişe DELİBORAN	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
58	Hatice KARA	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
59	Nuri ARI	BATEM
60	Halil POLAT	Tarım Federasyonu Genel Sekreteri
61	Doç. Dr. Basri HALİTLİGİL	ATOM Enerjisi
62	Betül KOLAY	Doğu Anadolu Tarımsal A.E.M
63	Ali KOÇ	BATEM
64	Dr. Cevdet ÖZKAN	BATEM
65	Dr. Filiz ÖKTÜREN Asri	BATEM
66	Bekir MARAL	BATEM
67	Erdinç UYSAL	Atatürk Bahçe Kùltürleri M.A.E.M. YALOVA
68	Barış ALBAYRAK	Atatürk Bahçe Kùltürleri M.A.E.M. YALOVA
69	Yrd.Doç. Dr. Mahmut Daşçı	Atatürk.Ünv.Ziraat Fak.
70	Yrd.Doç.Dr.İrfan OĞUZ	GOP Üniv. Ziraat Fak. Toprak B.
71	Doç.Dr.Binali ÇOMAKLI	Atatürk.Ünv.Ziraat Fak.
72	Yrd.Doç.Dr. Selçuk GÖÇMEZ	Adnan Menderes Üniv.Ziraat Fak
73	Prof Dr. Sait GEZGİN	Selçuk Üniv. Ziraat Fak
74	Prof.Dr. İlhami ÜNVER	Ankara Üniversitesi Ziraat Fakùltesi
75	Prof Dr. Gökhan ÇAYCI	Ankara Üniversitesi Ziraat Fakùltesi
76	Yrd.Doç.Dr.Abdulkadir SÜRÜCÜ	Bingöl. Üniv. Zir. Fak. Toprak Böl.
77	Dr.Sadık Yetim	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
78	Nihat ÖLMEZ	TKİ Genel Müd. AR-GE dairesi Bşk
79	Dr. Ayhan AYDIN	Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü
80	Solmaz ANAYURDU	TAGEM
81	Gönül GÜVENDİK	TAGEM
82	Ömer SÖKMEN	UTAEM

DEVAM EDEN PROJELER

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ANKARA

Proje No:	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Topraklarında Sürdürülebilir Fosfor Yönetimi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. İbrahim GÜÇDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa USUL Celal KOCA Metin TAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2004-2010
Projenin Bütçesi:	2010: 3500 YTL 2011:

Proje Özeti:

2009 yılında Konya iline ait toplam 458 adet toprak örneği alınmıştır. Bu örneklerde analizler tamamlanmış ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu araştırma; Konya ili ve ilçelerini temsil edebileceğine inanılan toplam 353 tarım işletmesinde yürütülmüştür. Çalışma kapsamına işletmelerin yapısal durumları, tarımsal girdi kullanım bilinç düzeyleri, ortalamalar ve % ifadelerle ortaya konulmaya çalışılmıştır. Daha sonra üreticilerin fosfor kullanım bilinç düzeyleri ortaya konulmuştur. Üreticilerin fosfor kullanım bilinç düzeyleri ile sosyo-ekonomik özellikleri arasında bir etkileşim olup olmadığını belirlemek için khi-kare (X^2) ve G testi analizleri uygulanmıştır.

Araştırma bölgesi içerisinde üreticilerin fosfor kullanım bilinç düzeyleri tespit edilmiştir. Araştırmada farklı fosfor kullanım bilinç düzeylerine sahip üreticiler sosyo-ekonomik özellikleri açısından karşılaştırılmıştır. Yapılan analizler sonucunda üreticilerin fosfor kullanma bilinç düzeylerinin tarımsal yenilikleri takip etme ve tarımsal girdi kullanım düzeyinden bağımsız olmadığına karar verilmiştir. Bu çalışma ile üreticilerin fosfor kullanım bilinç düzeylerinin genel olarak düşük ve orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yapılacak olan bilinç düzeyinin artırılmasına yönelik olan yayım çalışmalarında, tarımsal yenilikleri takip eden üretici grubunun hedef kitleyi eğitmekte uygun bir araç olacağı kanaatine varılmıştır.

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı	Düşük Tenörlü Kaya Fosfat Yataklarından Pirotik Asitler ile Fosforlu Gübre Üretimi ve Üretilebilecek Gübrelerin Tarımda Kullanılma Olanaklarının Araştırılması.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM, MTA, ETİ MADEN
Proje Yürütücüsü	Mehmet ÇÖTELİ Kimya Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Haydar POLAT TGSKMAE H.İrfan GENCER (ETİMADEN)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2005 - 2008
Projenin Bütçesi:	2009: TL 2010: TL 2011: TL

Proje Özeti

Ülkemizde bulunan ve çeşitli nedenlerle gübre fabrikalarının değerlendirilmeyen atıl durumdaki fosfat yataklarımızın basit üretim teknikleriyle değerlendirilmesi, tarımımıza ve dolayısı ile ekonomimize kazandırılması amacıyla bu çalışma planlanmıştır. Bu amaçla 2006 yılı içerisinde pilot tesis kurularak gübre üretimleri ve analizleri yapılmış olup, analiz sonuçlarına göre uygun görünen gübreler sera denemelerine alınmıştır. Sera denemesi sonuçlandırılmış olup, sera sonuçlarına göre Nitrofosfat yöntemine göre üretilen 8 adet gübre tarla denemelerine alınmıştır. Çeşitli nedenlerle 2010 yılına kadar yapılan tarla denemeleri değerlendirilememiştir.

2010 yılı tarla denemesi sonuçları aşağıda özetlenmiştir.

2010 yılında yukarıda da belirtildiği gibi, Nitrofosfat yöntemine göre üretilen 8 adet gübre denenmiştir. Deneme hasadı yapılmış ve hasat sonucu elde edilen buğday verimleri, bitki fosfor kapsamı ve hasat sonrası topraktaki fosfor kapsamı belirlenmiş ve istatistiksel olarak veriler değerlendirilmiştir.

Yapılan değerlendirmeler sonucu, denemeye alınan yeni gübrelerin, buğday verimlerinin optimum uygulamayla aynı grupta yer aldığı ve kontrole göre önemli oranlarda verim atışı sağladıkları tespit edilmiştir.

Yeni gübre uygulanan parsellerden elde edilen bitki fosfor kapsamı ve hasat sonrası toprak fosfor kapsamlarında da buğday verimine benzer şekilde kontrol uygulamalarına göre istatistikî olarak önemli artışlar gözlenmiştir.

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı	Bazı Toprak Bileşenlerinin Ağır Metal Adsorpsiyonu'na Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Mehmet KEÇECİ
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama-Bitiş tarihi	2008-2010
Projenin Bütçesi:	2009: 6500 YTL 2010:
Proje Özeti: Bu araştırma için farklı toprak özelliklerine sahip (karbonat, seskioksitler, organik madde, pH, KDK) istatistik analizleri için yeterli olabilecek sayıda toprak örnekleri temin edilecektir. Araştırma Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü ile Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü laboratuvarlarında yürütülecektir. Araştırma için temin edilen topraklarda, toprak özelliklerini belirlemek için aşağıda metotları verilen analizler yapıldı. Buna ilave olarak her bir toprağın sekisi oksit karakterizasyonları (Fe, Al) belirlendi. Bu temin edilen topraklarda, denge çözeltileri hazırlandı ve Langmuir ile Freundlich izotermi kullanılarak adsorpsiyon maksimum değerleri bulundu.	

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı	Doku Organ Kültürü Kullanılarak İn Vitro şartlarda <i>Vesiküler Arbusküler</i> Mikorizalardan monokültür üretimi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Songül DALCI
Yardımcı Araştırmacılar	Aynur DİLSİZ: TGSKMAE Dilek KAYA: TGSKMAE Doç. Dr. Khalid Mahmood Khawar BHATTI: A.Ü.Ziraat Fak. Tarla Bitkileri
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2013
Projenin Bütçesi:	2011: 20.500 TL 2012:3.700 TL 2013:36.500 TL
Proje Özeti Ülkemiz topraklarında doğal olarak bulunan faydalı mikoriza mantarlarının saf kültür olarak elde edilmesi ve biyolojik gübre olarak üretilmesi amacı ile in vitro şartlarda mikoriza sporlarından monokültür yapılması bu projenin amacını oluşturmaktadır. Araştırmada Kızılcahamam, Haymana, Beypazarı ilçelerinden alınacak toprak örnekleri ile spor izolasyonu için sera denemesi kurulacaktır. Test bitkisi olarak serada pırasa ve konukçu bitki için havuç tohumları kullanılacaktır. Mikoriza için gerekli olan konukçu bitki dokuları için havuç kökleri kullanılacak ve bu amaçla havuçta saçak kök oluşumu için <i>Agrobacterium rhizogens</i> bakterisi ile aşılama yapılacaktır. Sera denemesi sonucu spor izolasyonu yapılacak ve laboratuvar şartlarında, besiyeri ortamında havuç kökleri ile AM sporu aşılacak ve saf kültür (monokültür) elde edilecektir. Elde edilen saf kültürle saksılarda bitkiye aşılacak ve enfekte edilmiş köklerden DNA izolasyonları yapılarak hangi mikoriza mantar türü olduğu tespit edilecektir. Bu amaçlarla Mayıs ve Haziran 2011’de Kızılcahamam, Beypazarı ve Haymana ilçelerinden toprak örneklemeleri yapılacak ve serada ön deneme kurularak, spor izolasyonları yapılacaktır.	

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Toprakların Karbon Tutulumu ve Sürdürülebilirliği Üzerine Toprak İşleme Tekniklerinin Etkileri
Projenin İngilizce Başlığı	The effect of Different Soil Tillage Technics on Carbon Sequestration and Soil Sustainability
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM, Tarımsal İşletmeler Genel Müdürlüğü (TİGEM) Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü, Tarım Makineleri Bölümü
Proje Yürütücüsü	Dr. Derya SÜREK
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hesna Özcan, Yakup Köşker; Prof. Dr. Ayten Karaca, Yrd. Doç. Dr. Ufuk Türker, Ali Koç, Mustafa Kemal Sarı
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2016
Proje Bütçesi	2011 : TL 2012: TL 2013: TL
Proje Özeti: Bu çalışma ile; Orta Anadolu Bölgesi koşullarında halen yaygın olarak uygulanan 2 farklı ekim nöbetinde (Nadas-Buğday; Baklagil-Buğday) anıza doğrudan ekim tekniklerinin (azaltılmış ve sıfır toprak işleme) toprağın verimliliğinin artırılması ve muhafazasının sağlanması üzerine olan etkileri toprak fiziksel özelliklerindeki değişim ile, diğer taraftan farklı toprak işleme tekniklerinin (geleneksel toprak işleme, sıfır toprak işleme ve azaltılmış toprak işleme) toprağın besin döngüsü ve organik madde potansiyelinde yarattığı etkileri toprak organik madde statüsündeki değişimler bazında (mikrobiyal biyokütle karbonu, toprak solunumu (CO₂ çıkışı) ve organik C) izlenecektir. Alternatif sistemin (anıza doğrudan ekim tekniklerinin) total herbisitler sebebiyle oluşturabileceği düşünülen kirlilik sorunu da total herbisit kalıntı analizi ile belirlenecektir. Ayrıca, günümüz çiftçisinin en çok muzdarip olduğu özellikle yakıt, işgücü ve zaman açısından en ekonomik toprak işleme sistemi ortaya konulacaktır. Projemiz bu yılın sonbaharında başlayacak olup, şu ana kadar ön hazırlıklar yapılmış ve yapılmaya devam ediyor. Deneme alanımızın yerleri belirlenmiş olup, arazi tanımlaması için her iki alanda da (derin ve sıg profi) profil çukuru açılarak toprak örnekleri alınmış ve analizleri halen devam etmektedir. Diğer yandan parselasyon yapılarak önümüzdeki yıl için nadas alanı olacak parsellere buğday (Tosunbey) ekimi yapılmıştır. Baharda baklagil sonrası buğday parselleri için nohut (Gökçe) ekimi yapılacaktır. Sonbaharda ise ekim öncesi başlangıç yılı için toprak örnekleme yapılacaktır.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ERZURUM

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı :	Kimyasal Gübrelemeye Alternatif Olabilecek Bitki Gelişimini Teşvik Edici Bakteri Uygulamalarının Meralarda Verim Ve Diğer Unsurlar Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş :	Toprak ve Su kaynakları Erzurum Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş :	-
Proje Yürütücüsü:	Nalan Zeynep Yıldırım
Yardımcı Araştırmacılar:	Tamer Coşkun Yrd. Doç. Dr.Mahmut Daşçı Prof. Dr. Ramazan Çakmakçı
Başlama-Bitiş Tarihleri:	2010-2014
Projenin Toplam Bütçesi:	2011: 50000 TL 2012: 13000 TL 2013: 13000 TL
Proje Özeti Meralarda verimi artırmanın yöntemlerinden biride gübrelemedir. Uygulanan kimyasal gübrelerin tamamından bitkinin faydalanamaması, oluşan kalıntıların kirliliğine sebep olması çevresel açıdan sorundur. Bu çalışma ile meralarda kimyasal gübreleme ve bitki gelişimini teşvik eden bakterilerin meranın verimi ve kalitesi üzerine etkisi araştırılacaktır. Bu araştırma ile, optimum gübre uygulaması yapılmış, gübre uygulaması yapılmamış veya azaltılmış gübre uygulamaları ile birlikte mikrobiyal gübrelemenin meraların kalite, verim ve mineral kompozisyonu üzerine etkisi ortaya konulacaktır Araştırma yapılacak mera, Erzurum ili Ilıca ilçesine bağlı Ağveren köyünün batısında bulunmaktadır. Deneme, tam şansa bağlı tesadüf blokları deneme desenine göre üç tekerrürlü olarak toplam 66 parselde yürütülecektir. Beş bakteri ırkı uygulaması, bir ticari biyojik gübre uygulaması, dört kontrol; (K1) gübresiz ve bakterisiz, (K2) mineral gübrenin optimum dozu, (K3) mineral gübreden sadece N optimum dozu, (K4) mineral gübreden sadece P optimum dozu, oniki konu; azaltılmış gübre uygulamaları ile birlikte bakteri uygulamaları tesadüfi olarak dağıtılmıştır. 2010 yılında meradan ön verim alınmıştır ve botanik kompozisyon belirlenmiştir.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/KONYA

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı	Farklı Miktarlarda Bor Uygulamalarının Verim ve Toprak Bor Kapsamı Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Ve su Kaynakları Araştırma Enstitüsü KONYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Nihal GÖKSU. Zir. Müh
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Yusuf IŞIK. Zir Yük. Müh.. Naci DEMİRCİ. Zir. Müh. Talip ATÇEKEN. Zir. Yük. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2013
Projenin Toplam Bütçesi	2008:10 800 TL; 2009:7 650 TL; 2010:4 750 TL
Proje Özeti: Bu çalışma, şeker pancarı+buğday+fasulye+ şeker pancarı ve şeker pancarı+buğday+fasulye+ buğday+şeker pancarı olmak üzere iki ayrı ekim nöbetinde ilk yıl bitkisi şeker pancarına uygulanan borun, daha sonraki yıllarda ekim nöbetine giren bitkilerin, bor ihtiyacını karşılayıp karşılayamadığını belirlemek amacıyla yürütülmektedir. Denemeler, kontrol, 0.2, 0.4, 0.6 ve 0.8 kg bor uygulamaları ile 5X5 latin karesi deneme desenine göre çakılı olarak yürütülmektedir. Bor, ekim nöbetinin ilk bitkisi olan şeker pancarına topraktan uygulanmakta, takip eden yıllarda bor uygulaması yapılmamaktadır. Ancak her bitkinin ekiminden önce deneme parsellerinin 0-20, 20-40 derinliklerinden alınan toprak örneklerinde bor takibi yapılmaktadır. İki ayrı alanda yürütülen şeker pancarı denemelerinde 0.2 kg/da B uygulamasın yumru veriminde istatistik anlamda önemli verim artışı sağladığı görülmüştür. Uygulanan B ile verim arasındaki ilişkileri ortaya koymak için yapılan regresyon analiz sonucunda, 0.5- 0.6 kg/da bor üzerinde B uygulamalarının verim artışı sağlamadığı görülmüştür. Ekim nöbetinin ikici bitkisi olarak ekilen buğday verimleri üzerinden yapılan varyans analizi sonucunda, şeker pancarına 0.2 kg/da B uygulamasının buğday verimi ve fertil çiçek sayısında istatistik anlamda önemli artışlara neden olduğu görülmüştür. Uygulanan B ile buğday dane verimi üzerinden yapılan regresyon analiz sonucunda, 0.5 kg/da üzerinde bor uygulamasının buğdayda verim artışı sağlamadığı görülmüştür.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/KONYA

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı	Konya ve Karaman Yöresinde Buğdayın Çinkolu Gübre İsteği ve Lindsay-Norwell Çinko Analiz Metodunun Tarla Denemeleriyle Kalibrasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Ve su Kaynakları Araştırma Enstitüsü KONYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Dr. Yusuf IŞIK. Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Nihal GÖKSU. Zir. Müh. Naci DEMİRCİ. Zir. Müh. Talip ATÇEKEN. Zir. Yük. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2011
Projenin Toplam Bütçesi	2008:43 500 TL; 2009:39 500 TL; 2010:41 00 TL
Proje Özeti: Bu çalışma, Lindsay ve Norwel çinko analiz değerlerine göre toprakların buğday için çinko sağlama güçlerine göre Konya ve Karaman Yöresi'nde kuru şartlarda yetiştirilen buğdaya uygulanması gerekli çinkolu gübre miktarlarını belirlemek maksadıyla yürütülmektedir. 2009 üretim yılında çinko bakımından yetersiz çiftçi tarlalarında ekmeklik (Karahana-99) ve makarnalık (Kızıltan-91) çeşitleri ile kontrol, 1.0, 2.0, 3.0 ve 4.0 kg Zn/da uygulamak suretiyle denemeler kurulmuştur. Meram, Selçuklu ve Sarayönü ilçelerine bağlı köylerde 6 ayrı çiftçi tarlasında yürütülen bu denemeler 2010 yılında hasat edildi ve elde edilen dane verimleri ve toprak analiz sonuçları üzerinden değerlendirmeleri yapıldı. Bu değerlendirmeler sonucunda; gübreli parsellerde gübresiz parsellere göre % 10- %27 arasında değişen verim artışı olduğu görülmüştür. Çinkolu gübre uygulaması, toprağın çinko kapsamı düştükçe verimde meydana gelen % artışlar o oranda yüksek olmuştur. 2010 yılında Selçuklu İlçesi'ne bağlı köylerde dört ayrı çiftçi tarlasında deneme kurulmuştur. Mitscherlich denkleminde yararlanarak yapılacak olan toplu değerlendirme sonucunda, denklemin parametrelerinden, toprak ve gübre çinkosunun etkinlik katsayıları belirlenerek, farklı çinko analiz değeri gösteren topraklarda çinkolu gübre uygulaması ile üründe meydana gelebilecek artışlar ortaya konarak, toprak analiz sonuçlarına göre gübre uygulama programı oluşturulacaktır.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TOKAT

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No:	00320G01
Proje Başlığı	Tokat Kazova'da Sürdürülebilir ve Geleneksel Toprak yönetimi Uygulamalarının toprağın Bazı özelliklerine Etkisinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tokat Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ömer Faruk NOYAN
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa DEMİR , Oğuzhan AYDIN, Mualla AYDIN, Atila ALTINTAŞ, Yrd. Doç. Dr. İrfan OĞUZ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2000- 2050
Proje Bütçesi	2011: 4 000 TL 2012: 3 000 TL 2013: 5 000 TL
Proje Özeti: Bu çalışma, sürdürülebilir ve geleneksel bazı toprak yönetimi uygulamalarının uzun yıllar boyunca toprağın bazı fiziksel ve kimyasal özellikleri ile bitki verimi üzerine olan etkilerini saptamak amacıyla 50 yıl süre ile izlenmesi amacıyla yürütülmektedir. Deneme konularını, farklı iki münavebe sistemi (baklagilli ve baklagilsiz münavebe deseni), farklı iki toprak işleme yöntemi (azaltılmış ve geleneksel toprak işleme yöntemi) ve gübre (optimum NP, çiftlik gübresi ve yeşil gübre) uygulamaları oluşturmaktadır. 2010 yılında; iki farklı münavebe deseninde kurufasulye ve patates yetiştirilmiştir. Elde edilen verimler üzerinden yapılan varyans analiz sonuçlarına göre: kurufasulye denemesinde azotlu gübre uygulamaların verim üzerine etkisi istatistiki olarak önemli olmazken patates denemesinde önemli bulunmuştur. Patates denemesinin optimum NP+Çiftlik gübresi uygulamasından, 2864,5 kg/da ile en yüksek verim elde edilmiştir. Farklı toprak yönetimi uygulamalarının verim üzerine etkisi her iki bitki deseninde de istatistiki anlamda bir fark oluşturmamıştır. Uygulamaların, toprağın özellikleri üzerine etkisini saptamak amacıyla yapılan analiz sonuçlarına göre; çiftlik gübresi uygulanan parsellerde topraktaki yarıyışlı fosfor ve potasyum miktarları diğer konulara göre bir miktar daha yüksek bulunmuştur. Diğer toprak özellikleri üzerine belirgin bir etki tespit edilememiştir.	
Anahtar Kelimeler	Tokat, sürdürülebilir tarım, toprak işleme sistemleri, gübreleme

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı	Destekleyici Bitki Besleme Sisteminde Azaltılmış Azotlu Gübre Uygulamalarının Bitki Verim ve Toprak Özellikleri Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tokat Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tagem
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh Mustafa DEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Zir.Yük.Müh Ö.Faruk NOYAN , Zir.Müh Yrd.Doç.Dr İrfan OĞUZ, Zir.Yük.Müh Sinan Kılıç, Zir.Yük.Müh Sinan Kılıç
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011- 2014
Proje Bütçesi	2011: 22 500 TL 2012: 6 500 TL 2013 7 500TL
Proje Özeti: Bu araştırmanın amacı leonardit kullanımı ile birlikte azaltılmış azotlu gübre miktarlarının belirlenmesi ve leonarditin toprak özellikleri üzerine etkisinin araştırılması üzerinedir. Leonardit içerdiği hümitik asitler yolu ile toprakta bulunan bitki besin maddelerinin yarıyışlılığını artırdığından inorganik gübre kullanımında tutumluluk sağlayıcı özelliktedir. Bu amaçla planlanan araştırma Toprak ve Su Kaynakları Tokat Araştırma Enstitüsü üretim parselinde, Tesadüf Blokları Deneme Desenine göre 3 tekrarlamalı ve çakılı olarak yürütülecektir. Denemede ekim nöbeti; patates, buğday ve mısır bitkileri yer alacak şekilde olacaktır. Deneme Konuları: $E_0 = \text{Optimum NPK}$, $E_1 = 1/5 \text{ N} + \text{Optimum PK} + 200\text{kg/da leonardit}$, $E_2 = 2/5 \text{ N} + \text{Optimum PK} + 200\text{kg/da leonardit}$, $E_3 = 3/5 \text{ N} + \text{Optimum PK} + 200\text{kg/da leonardit}$, $E_4 = 4/5 \text{ N} + \text{Optimum PK} + 200\text{kg/da leonardit}$, $E_5 = 5/5 \text{ N} + \text{Optimum PK} + 200\text{kg/da leonardit}$ Patates ve mısır bitkilerinde damla sulama, buğday bitkisinde yağmurlama sulama yapılacaktır. Azotlu gübre uygulamaları mısır ve patates bitkileri için azotlu gübrenin yarısının ekim veya dikimle diğer yarısının da damla sulama yöntemiyle ile olmak üzere uygulanması planlanmıştır. Buğday bitkisinde azotlu gübre uygulaması ise; uygulanacak azotlu gübrenin yarısının ekimle birlikte diğer yarısının da kardeşlenme dönemi başlangıcı olmak üzere 2 aşamalı olarak verilmesi planlanmıştır. Leonardit ve toprak analiz sonuçlarına göre eksikliği varsa fosforlu ve potasyumlu gübrelerin tamamı patates bitkisi için dikimle birlikte yumru kök bölgesine, mısır bitkisi için ise ekimle birlikte tohumun 3-5 cm altına ve 3-5 cm yanına gelecek şekilde uygulanacaktır. Proje bitiminde yapılacak istatistik analizler yardımı ile leonardit ve azaltılmış azotlu gübre karışımlarının uygun miktarları belirlenecektir.	

**GAP TOPRAK - SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ ŞANLIURFA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Harran Ovası Koşullarında Mikorizanın (<i>G. mossea</i>) ve Farklı Fosfor Dozlarının Biber Bitkisinin Gelişimine ve Verimine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Çukurova Üniversitesi Harran Üniversitesi
Proje Yürütücüsü	Nesibe Devrim ALMACA
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Ayşe Gülgün ÖKTEM Sibel SÖYLEMEZ A.Suat NACAR Ufuk RASTGELDİ Tuba TEKGÜL Prof.Dr. İbrahim ORTAŞ Yrd.Doç.Dr. Ahmet ALMACA
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2014
Proje Bütçesi	2012- 2500 TL 2013 - 2610 TL 2014 – 2750 TL

Proje özeti

Şanlıurfa GAP Toprak-Su kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından çeşitli bitkilerle yapılan fosfor denemelerinden cevap alınmaması, ticari gübreye alternatif olarak bitki yetiriciliğinde mikoriza aşılmasına gidilmesinin sağlanarak toprak sürdürülebilirliğine katkıda bulunulması ve Şanlıurfa'da biber yetiştiriciliğinin önemli düzeyde olması nedeniyle böyle bir çalışmanın yapılmasına karar verilmiştir.

Mikoriza (*G. Mossea*) aşılması ve fosfor uygulamasının Urfa biberinin gelişimi, beslenmesi ve verim unsurlarına etkisinin belirlenmesi amacı ile yürütülecektir. Bu çalışma ile ayrıca mikoriza ile infekte edilmiş fidelerin, başta fosfor olmak üzere gübre tasarrufundaki rolü ekonomik analizler de yapılmak suretiyle belirlenecektir.

Mikorizal inokulasyon olarak *G. mossea* mikoriza çeşidi kullanılacaktır. Söz konusu mikoriza Ortaş ve ark, (1999) tarafından belirlenen yöntemle göre Çukurova Üniversitesinde üretilecektir.

Araştırmada yörede yaygın olarak kullanılan yerli biber çeşidi kullanılacaktır.

Deneme tesadüf bloklarında faktöryel deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak yürütülecektir.

Deneme Konuları

Fosfor Dozları

P₀ : 0 kg P₂O₅ /da
P₁ : 4 kg P₂O₅ /da
P₂ : 8 kg P₂O₅ /da
P₃ : 12 kg P₂O₅ /da
P₄ : 16 kg P₂O₅ /da
P₅ : 20 kg P₂O₅ /da

Mikoriza Uygulamaları

F: Fide döneminde mikoriza uygulaması
FT:Fide + Tarlada mikoriza uygulaması
T: Tarlada mikoriza uygulaması

Olacak şekilde belirlenmiştir.

Bu yıl başlaması düşünülen araştırmada kullanılacak olan (*G. Mossea*) mikoriza türü Çukurova üniversitesi tarafından sağlanacaktı, fakat bazı olumsuzluklardan dolayı mikoriza bu yıl fide dikim dönemine yetiştirilemediğinden dolayı proje 2012 yılında kurulacaktır.

**GAP TOPRAK - SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARASTIRMA ENSTITÜSÜ
ŞANLIURFA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	<i>Harran Ovası Harran Ovası Koşullarında Aspir(Carthusmus tinctorius L) Bitkisinin Azotlu ve Fosforlu Gübre İsteğinin Belirlenmesi</i>
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	
Proje Yürütücüsü	Mehtap SARAÇOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Meral TAŞ Halil HATİPOĞLU Dr.Abdulkadir SÜRÜCÜ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2012
Proje Bütçesi	2010 - 3000 TL 2011 - 3500 TL 2012 - 4000TL
Proje Özeti :Deneme; GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Koruklu-Talat DEMİRÖREN Araştırma İstasyonu ve tatlıca istasyonunda azot ve fosfor olarak iki ayrı deneme şeklinde tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak kurulmuş ve çeşitlerden yöreye en uygun olan Remzibey dikenli çeşidi kullanılmıştır. Sıra üzeri : 8-10 cm Sıra arası: 20 cm olarak alınmıştır. Koruklu ekimi 23.11.2009, Tatlıca ekimi 03.12.2009’da, olmuştur. Koruklu hasadı 6-7-8-9-10.07.2010, Tatlıca hasadı ise 1-2-3-4-5.07.2010 tarihlerinde yapılmıştır. Azot Denemesi Konuları; N0 – Kontrol (gübre uygulanmadı) N4 – 4 kg/da N N8 – 8 kg/da N N12 – 12 kg/da N N16 – 16 kg/da N Fosfor Denemesi Konuları; P0 – Kontrol (gübre uygulanmadı) P3 – 3 kg/da P₂O₅ P6 – 6 kg/da P₂O₅ P9 – 9 kg/da P₂O₅ P12– 12 kg/da P₂O₅	

**GAP TOPRAK - SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
ŞANLIURFA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	TAGEM-BB-060201J01
Proje Başlığı	Harran Ovası Koşullarında Nar (<i>Punica granatum L.</i>) Yetiştirilen Alanlara Uygulanan Farklı Gübre Kaynaklarının Verim ve Toprağın Bazı Özellikleri Üzerine Etkileri.
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Şanlıurfa
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Proje Yürütücüsü	Abdullah ŞAKAK
Yardımcı Araştırmacılar	İ.M.TURANOĞLU- Dr. Sadık YETİM- A.Suat NACAR- Müslüm COŞKUN –Mahmut GAYBERİ- Dr. A. Kadir SÜRÜCÜ- Dr. Ali İKİNCİ
Başlama- Bitiş Tarihleri	2009 – 2015
Proje Bütçesi:	2009: 2737 TL 2010: 2737 TL 2011: 2737 TL
Proje Özeti:	Bölgemizde yoğun olarak yetiştirilmeye başlanan Nar'ın bitkisinin organik olarak yetiştirilme olanakları belirlenerek çiftçilerimizin bu yönde yönlendirilmesi mümkün olacaktır. Organik nar yetiştiriciliğinde kullanılması gerekli olan optimum organik ve yeşil gübre miktarlarının saptanarak daha doğru bir yetiştiriciliğin yapılmasına katkı sağlamış olacaktır. Nar'da optimum azot dozu saptanarak gerekli olan miktardan daha fazla kullanılmasının önüne geçilecektir. Böylece yeraltı sularının kirlenmesi önlenerek çevreye zarar verilmesi engellenmiş olacaktır.. Organik ve yeşil gübrelemenin mineral gübreleme ile karşılaştırılarak, bölgede yoğun olarak yetiştirilmeye başlanan Hicaznar çeşidinin kalite kriterlerine etkisi belirlenerek pazar değeri yüksek, kaliteli narın yetiştirilmesine katkıda bulunulacaktır. Organik gübre ve yeşil gübrenin toprağa kazandırdığı azot miktarına ve toprağın fiziksel ve kimyasal özelliklerine etkisi saptanarak; hem ülke ekonomisine katkıda bulunulacak, hemde organik meyve üretiminin geliştirilmesi sağlanacaktır. Organik gübre ve yeşil gübrenin toprağa kazandırdığı azot miktarına ve toprağın fiziksel ve kimyasal özelliklerine etkisinin araştırılarak sürdürülebilir toprak verimliliğinin devamına katkıda bulunulacaktır. 2010 proje yılında ön verimler alınmıştır.

**GAP TOPRAK - SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARASTIRMA ENSTITÜSÜ
ŞANLIURFA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı	Şanlıurfa Koşullarında Yetiştirilen Zeytinde (Olea europaea L.) Çinko ve Bor Uygulamalarının Verim ve Kalite Üzerine Etkileri
Yürütücü Kuruluş	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Harran Üniversitesi
Proje Yürütücüsü	Sibel SÖYLEMEZ
Yardımcı Araştırmacılar	A.Gülgün ÖKTEM N.Devrim ALMACA Hatice KARA Dr. Ebru SAKAR Prof. Dr. Bekir Erol AK
Proje Başlama- Bitiş Tarihleri	2011-2015
Proje Bütçesi	2011- 7 800 TL, 2012- 7 800 TL, 2013- 7 800 TL
Proje Özeti:	Zeytin ağaçları diğer meyve türlerine oranla olumsuz koşullara daha dayanıklı olmakla beraber verim ve kalite düşmesi gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır. En çok karşılaşılan sorunlar, noksanlıklar ve besin element dengesizlikleri olup, fazlalıklara oldukça az rastlanmaktadır. Besin maddesi noksanlıklarının başlangıcında normal ve sıhhatli gibi görünen ağaçlarda, ileri noksanlık durumlarında yaprak, çiçek, sürgün, gövde ve meyvelerde bariz olumsuzluklar ortaya çıkar. Ülkemiz zeytinliklerinde taban gübrelemesi hariç topraktan gübreleme yapılmamakta ya da az miktarda yapılmaktadır. Bu yüzden yapraktan yapılacak olan gübreleme önem arz etmektedir. Bitkilerin mikro besin element ihtiyaçları makro besin element ihtiyaçları yanında çok az gibi görünse de mutlak gerekli elementler olarak mikro besin elementlerinin önemi gün geçtikçe daha iyi anlaşılmaktadır. Tüm bu olumsuzlukları ortadan kaldırabilmek amacıyla sonbaharda yaprak ve gerekli toprak analizleri yapılarak, zeytin ağacının element noksanlıkları saptanmalıdır. Denemede, Gemlik zeytin çeşidinden oluşan kapama bir zeytin bahçesi kullanılmıştır. Bu amaçla yapılması uygun görülen proje kapsamında denemenin ilk 2 yılında ön verim sonuçları alınacağı belirtilmiştir. Bu yılki çalışmada, gelişme kuvveti birbirine yakın 100 adet ağaçta ön verim sonuçları alınmıştır. Bahçe ile ilgili gerekli gözlem ve bakım işlemleri yapılmaktadır. Bu proje ile yapraktan farklı dozlarda çinko ve bor uygulaması yapılarak, noksanlık sınırında bulunan çinko ve borun bitkinin ihtiyacı olan düzeye ulaşmasıyla uygulamanın zeytinin verim ve kalitesi üzerine etkileri gözlemlenecektir. Çalışma süresince gerekli fenolojik ve pomolojik gözlemler yapılacaktır.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/SAMSUN

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	TAGEM-BB-080205H1
Proje Başlığı	Üretim Sonrası Oluşan Bazı Tarımsal Artıkların Verim ve Toprak Özellikleri Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Betül BAYRAKLI
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Gülen ÖZYAZICI Dr. Osman ÖZDEMİR Doç. Dr. Coşkun GÜLSER Ömür DUYAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2011
Proje Bütçesi	2009: 9.800 TL 2010:9.800 TL 2011:4.500 TL
Proje Özeti	Bu çalışmada Karadeniz bölgesinde tarımsal üretim sonrası organik atık olarak yaygın bulunan fındık zurufu, çeltik kavuzu ve buğday samanının toprakların fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerine etkisi araştırılmaktadır. Araştırma 2007 yılında başlamış olup 2010 yılı içerisinde 2. münavebe periyodunda beyaz baş lahanada hasadının ardından yazlık bitki olarak domates, hem killi (Türbe köyü) hem de tınlı (Ağıllar köyü) toprakta dikilmiş ve hasat işlemleri tamamlanarak verimleri belirlenmiştir. Domates hasadı sonunda elde edilen verimlerle yapılan varyans analizi sonucunda konular arasında istatistiki olarak fark bulunmamıştır. Hasat sonrası alınan toprak örneklerinde fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikler belirlenmiştir. Salıpazarı (Muslubey Köyü), Terme (Sakarlı Kasabası) ve Giresun (Fındık Araş.Enst.)’da kurulan fındık denemelerinde 2010 yılında fındık hasatlarından önce toprak örnekleme yapılmış ve toprakların kimyasal, biyolojik ve fiziksel özellikleri belirlenmiştir. Elde edilen fındık verimleri ile yapılan varyans analizlerinde Terme’de istatistiksel olarak fark çıkmazken, Salıpazarı ve Giresun da (<0.01) istatistiksel olarak fark belirlenmiştir.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/SAMSUN

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	TAGEM-BB-090205H1
Proje Başlığı	Şeker Sanayi Atığı Şlamın Asit Topraklarda Kireçleme Materyali Olarak Kullanım Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Osman ÖZDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Gülen ÖZYAZICI Pınar ÖZER
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2011
Proje Bütçesi	2010:17700 TL 2011: 17700 TL
Proje Özeti Bu çalışmada şeker sanayi artığı şlamın (döner çamuru) asit topraklarda tarım kireci yerine ne kadar kullanılacağı ve toprağın fiziksel, kimyasal yapısında meydana getirebileceği değişikliklerin belirlenmesi amaçlanmıştır. <u>Deneme konuları ;</u> A: Kontrol, B: Kireç ihtiyacı (1.0- K.İ . Tarım kireci), C: Şlam (0.5 –K.İ . Şlam), D: Şlam (1.0 –K.İ . Şlam), E.: Şlam (1.5 –K.İ . Şlam) Araştırma, fındık (1 lokasyon) ve çay (3 lokasyon) topraklarında yürütülmüştür. Toprak analizlerine göre tavsiye edilen azotlu, fosforlu ve potasyumlu gübreler fındık bitkisine Mart ve Haziran aylarında, çay bitkisine kompoze gübrenin tamamı Nisan ayında uygulanmıştır. Fındık denemesinde ise deneme konuları arasında %1 önemlilik düzeyinde fark tespit edilmiş olup, en yüksek kabuklu fındık verimi 117 kg/da ile E konusundan elde edilmiştir. Fındıkta randıman yönünden deneme konuları arasında % 5 düzeyinde önemli fark belirlenmiş olup, en yüksek randıman kireç ihtiyacının 1.5 katı şlam uygulamasında tespit edilmiştir. Çay denemelerinde toplam 3 hasat yapılmıştır. Elde edilen yaş çay verimleri ile yapılan varyans analizi sonucunda Atatürk Çay ve Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü deneme alanı ve İyidere-1 lokasyonlarında konular arasında yaş çay verimi bakımından fark bulunmazken, İyidere-2 lokasyonunda deneme konuları arasında % 5 önemlilik düzeyinde fark bulunmuş olup, en yüksek yaş çay verimi 2922 kg/da ile D konusunda elde edilmiştir.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	TAGEM tarafından doldurulacaktır.		
Proje Başlığı	Bitki Büyümesini Teşvik Eden Fosfor Çözücü Bakterilerin Biyogübre Olarak Kullanım Olanaklarının Araştırılması		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş			
Proje Yürütücüsü	Özgür ATEŞ		
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Ramazan Çakmakçı, Gülser Yalçın, Halil Polat, Kadriye Taşpınar, Mevlüt Yılmaz, Serdar Toprak, Abdullah Altay, Ramazan Yavuz,		
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-1015		
Proje Bütçesi	2010:	2011: 23 700	2012: 4500
Proje Özeti: Projenin amacı toprakta bulunan ve bitki tarafından kullanılamayan fosforun bakteriler yardımıyla bitkilerin kullanabileceği forma dönüştürerek fosforlu gübre kullanımı azaltmaktır. Projede Eskişehir ilinin çeşitli noktalarından alınacak örneğinde ACC (1-aminosiklopropan-1-karboksilat) Deaminaz üreten ve fosfor çözebilen bakteri suşları izole edilecektir. Fosfor çözebilme yeteneği en yüksek olan 10 sus tespit edilerek sera denemeleri kurulacaktır. Sera denemeleri sonucunda en etkin olan 3 sus ile tarla denemeleri kurulacaktır. Tarla ve saksı denemeleri Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Arazisinde ve serasında kurulacaktır. Saksı denemeleri 3 tekerrürlü ve tamamen tesadüfi olarak düzenlenecektir. Tarla denemeleri tesadüf blokları deneme desenine 3 tekerrürlü ve 7 konulu olarak kurulacaktır. Sonuçların değerlendirilmesinde varyans analizi kullanılacaktır.			

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI:Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Eskişehir Sulu Koşullarında Buğday - Şekerpancarı Münavebesinde Fiğın (Ara Bitki) Yeşil Gübre Olarak Kullanılmasının Ve Azaltılmış Azot Dozları Uygulamasının Şekerpancarı Verimine Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Serdar TOPRAK
Yardımcı Araştırmacılar	Halil POLAT - Gülser YALÇIN - Özgür ATEŞ - Mevlüt YILMAZ - Kadriye TAŞPINAR – Abdullah ALTAY
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 -2013
Proje Bütçesi	2011: 15020 TL 2012: 5625 TL 2013: 7065 TL
Proje Özeti:	Bu araştırma buğday-şekerpancarı münavebe sisteminde meydana gelen 8 aylık boş süreyi değerlendirmek, araya bir baklagil bitkisi koyarak toprağın azot içeriğini artırmak, yeşil gübre ve azaltılmış azot dozlarının verim üzerindeki etkilerini saptamak ve kimyasal gübre kullanımını azaltarak toprağın sürdürülebilirliğine katkıda bulunmak amacıyla, Eskişehir-Ankara devlet karayolunun kuzeyinde, Eskişehir ili merkezine 8 km mesafede bulunan merkez istasyonunda yürütülecektir. Deneme yerinin denizden yüksekliği 781 m'dir. Deneme yeri toprakları Allüviyal büyük toprak grubundadır. Araştırmada Macar fiğ çeşidi ve Esperanza şekerpancarı çeşidi kullanılacaktır. Deneme tesadüf blokları deneme deseninde 6 konulu, 3 tekerrürlü ve çakılı olarak yürütülecektir. Araştırmada buğday+şekerpancarı (% 100 Azot-Kontrol), buğday+fiğ+şekerpancarı (0 kg – N /da), buğday+fiğ+şekerpancarı (5 kg –N /da), buğday+fiğ+şekerpancarı (10 kg –N /da), buğday+fiğ+şekerpancarı (15 kg –N /da), buğday+fiğ+şekerpancarı (20 kg –N /da) konuları uygulanacaktır. Buğday ekimleri yapılmıştır.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	TAGEM/BB-100205E01	
Proje Başlığı	Buğday Üretim Alanlarında Daraltılmış Alan Uygulamasının Gübre Tüketimine Etkisi	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Gülser YALÇIN	Ziraat Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Kadriye TAŞPINAR Halil POLAT Hasan BOYACI Ramazan YAVUZ Serdar TOPRAK Özgür ATEŞ Abdullah ALTAY Volkan ALVEROĞLU	Ziraat Yüksek Mühendisi Ziraat Mühendisi Ziraat Mühendisi Biyolog Ziraat Yüksek Mühendisi Biyolog Kimyager Ziraat Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	01 / 11 /2010 ile 31 / 12 /2010 arası	
Proje Bütçesi	2011: 5500 TL 2012: 6000 TL 2013: 7000 TL	

Proje Özeti:

Bu araştırma, sulu buğday üretim alanlarında daraltılmış alan uygulamasının, gübrenin tüketimine ve yetiştiricilik de girdi maliyetlerine olan etkisini karşılaştırmak amacı ile hazırlanmıştır.

Deneme konuları:

- A: Kontrol (normal ekim, tam gübre, tam tohum, ilaçlı mücadele, yağmurlama sulama),
B: 2+0 (Tüm ekici ayaklar açık, normal ekim, tam gübre, tam tohum, ilaçlı mücadele, damla sulama),
C: 2+1 (iki ekici ayak açık bir ekici ayak kapalı, 2/3 gübre, 2/3 tohum, ilaçlı mücadele, damla sulama),
D: 2+2 (iki ekici ayak açık iki ekici ayak kapalı, yarım gübre, yarım tohum, çapalı mücadele, damla sulama)
E: 2+3 (iki ekici ayak açık üç ekici ayak kapalı, 2/5 tohum, 2/5 gübre, çapalı mücadele, damla sulama) olarak kurulmuştur

Araştırmada Odeska buğday çeşidi kullanılmıştır. Enstitü arazisinde tesadüf blokları deneme desenine göre 5 konulu, 3 tekerrürlü olarak kurulmuştur.

Araştırma 2011 yılında başlayacaktır ancak buğday ekim dönemi Ekim ayı olması nedeni ile 2010 yılı döneminde projenin ekimi 01.11.2010 tarihinde buğday ekimleri deneme konularında açıklandığı şekliyle parselasyon yapılmış ve ekimler gerçekleştirilmiştir.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Bursa Yöresinde Azot, Fosfor ve Potasyum Uygulamalarının Kestane Verimi ve Bazı Kalite Özelliklerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Serdar TOPRAK
Yardımcı Araştırmacılar	Gülser YALÇIN - Özgür ATEŞ - Mevlüt YILMAZ - Kadriye TAŞPINAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 -2013
Proje Bütçesi	2011: 25000 TL 2012: 6000 TL 2013: 6000 TL
Proje Özeti: Bu çalışma, Bursa yöresinde kurulu gelişimini tamamlamış 15 yaş ve üzeri Sarı aşılama çeşidi olan kapama kestane bahçelerinde 3 yıl süreyle yürütülecektir. Azot konuları 0 - 0,5 - 1 - 2 kg N/da olarak uygulanacak, eşit olarak tüm ağaçlara 0.75 kg P₂O₅ kg/ağaç ile 1.5 kg K₂O /ağaç gübre verilecek, fosfor denemesinde konuları 0 - 0.25 - 0.50 - 0.75 - 1.0 P₂O₅ kg / ağaç ve eşit olarak tüm ağaçlara 1.5 kg N /ağaç ile 1.5 kg K₂O /ağaç gübre verilecek Potasyum denemesinde konular, 0 - 0,5 - 1,0 - 1,5 - 2.0 kg K₂O/ağaç ve eşit olarak tüm ağaçlara 1,5 kg N /ağaç ile 0,75 kg P₂O₅ / ağaç olarak verilecektir. Deneme tesadüf blokları deneme deseninde, belirtilen konularda ve üç tekrarlamalı olarak kurulacaktır. Denemede her parsel tek ağaçtan oluşacaktır. Gübre uygulamaları Şubat ayının ilk yarısında ağacın iz düşümüne halka şeklinde 30 cm derinliğinde çukurlar açılıp verilerek yapılacaktır ve 2011 yılından itibaren ön verimler alınmaya başlanacaktır.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	TAGEM/BB-TOPRAKSU-090205E01
Proje Başlığı	Eskişehir Sulu Koşullarında Toprak İşlemesiz İkinci Ürün Aspir Yetiştiriciliğinde Azotlu Gübre Uygulamasının Verim Üzerine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü - Eskişehir
Proje Yürütücüsü	Kadriye Taşpınar – Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Halil Polat – Zir. Müh. Gülser Yalçın Zir. Müh. Serdar Toprak – Zir. Yük. Müh. Özgür Ateş - Biyolog
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2013
Proje Bütçesi	2010: 134 162 TL 2011: 6 173 TL 2012: 7 613 TL
Proje Özeti Denemeler Enstitü arazisinde üç deneme halinde ve tesadüf blokları deneme deseninde dört konulu ve üç tekerrürlü olarak kurulmuştur.Deneme konuları 0,3,6,9,12 kg-N/da ‘dır. Fosfor her parselde eşit olarak uygulanmıştır.Ana ürünler macar fiği, kırmızı mercimek ve buğday hasadından sonra toprak örnekleri alınmış ve yukarıda yer alan konulara uygun olarak ikinci ürün aspir (Remzi Bey çeşidi) ekimi gerçekleştirilmiştir. Fosforlu gübre kaynağı olarak TSP ve Azotlu gübre kaynağı olarak Amonyum Sülfat kullanılmıştır. Farklı seviyelerde azotlu gübre uygulamasının fiğ sonrası ekilen ikinci ürün aspir verimine etkisi istatistiki olarak %1 hata seviyesinde önemli bulunmuştur. Verim ortalamalarına yapılan Duncan gruplandırmasında en yüksek aspir verimi F9 konusundan (318,63 kg/da) alınmıştır. En düşük aspir verimi ise F0 (kontrol) konusundan (236,53 kg/da) alınmıştır. Farklı seviyelerde azotlu gübre uygulamasının k.mercimek sonrası ekilen ikinci ürün aspir verimine etkisi istatistiki olarak %1 hata seviyesinde önemli bulunmuştur. Verim ortalamalarına yapılan Duncan gruplandırmasında en yüksek aspir verimi F9 konusundan (161,3 kg/da) alınmıştır. En düşük aspir verimi ise F0 konusu (kontrol) ile (99,63 kg/da) alınmıştır. Buğday sonrası ekilen aspirin daneleri soğuk nedeniyle yeterince dolmamış ve Ekim ayının da aşırı yağışlı olması nedeniyle verim alınamamıştır. Her parselden alınan aspir örnekleride yağ oranı analizleri devam etmektedir. Çıkarılan ekstraktlarda yağ asidi analizleri de yapılacaktır.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TARSUS

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Farklı miktarlarda Vermikest (Solucan Gübresi) Uygulamalarının Çilekte Bazı Toprak Özellikleri, Verim ve Kaliteye Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarsus Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Bionat Biyolojik Naturel Tarım San. Ve Tic.Ltd.Şti./ANTALYA Yaltır Tarım ürünleri San.ve Tic.A.Ş/ADANA Tekeli Plastik/TARSUS
Proje Yürütücüsü	Murat ÇETİN
Yardımcı Araştırmacılar	Zeyni AKTAŞ İsmail ŞEYHANLI Orhan KARA Günsu ALTINDİŞLİ ATAĞ Havva AKÇA Dr. Yeşim BOZKURT ÇOLAK
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2013
Proje Bütçesi	2009-5300TL, 2010-2100TL, 2011-1700TL, 2012-1700TL

Proje Özeti :

Tarımsal üretimde sürdürülebilirlik kavramına vurgu yapan ve organik üretim yöntemlerini teşvik eden yaklaşımların yaygınlaşması sürecinde yer solucanlarının organik atık ve artıkları kısa zamanda yüksek kalitede değerli bir ürüne dönüştürebilme kapasitelerinin anlaşılması, vermikültür (vermiculture) adı verilen yeni bir tarımsal üretim sektörünün doğmasını sağlamıştır.

Ülkemizde sürdürülebilir toprak verimliliği, organik üretim, kimyasal kullanımının riskleri gibi kavramlardaki vurgular bu alanlarda yapılacak araştırma projelerini zorunlu kılmıştır.

Bu projede, çilek bitkisinde kimyasal gübre ve farklı miktarlarda solucan gübresinin toprak özelliklerine, bitki gelişimine etkileri incelenmektedir. Denemeler 4 yıl boyunca aynı alanda (çakılı), her yıl tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekrarlamalı olarak yürütülecektir.

Deneme konuları; gübresiz, kimyasal gübre ve 100 kg/da, 200 kg/da, 300 kg/da solucan gübresi şeklinde olmaktadır.

Çilek bitkisinde bazı analizler, gözlem ve tartımlar yapılmıştır. Toprakta da bazı fiziksel ve kimyasal özelliklere ait analizler yapılmış ve değişimler incelenmiştir.

Denemenin 2. yılıdır. Denemede *Comorosa* çilek fidesi kullanılmaktadır. Deneme tekrar kurulmuş, çilek fidelerinin dikimi tamamlanmıştır.

BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ /ANTALYA

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Antalya Koşullarında Bazı Silajlık Mısır Çeşitlerinin Azotlu Gübre İsteğinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü ANTALYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	ALİ KOÇ
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa SOYSAL NAzmi DİNÇ Mehmet PAMUKÇU Şekip ERDAL Nuri Arı Mehmet Ali ÇELİK YURT
Başlama-Bitiş Tarihleri	
Projenin Toplam Bütçesi	2011:6000 TL 2012:6000 TL 2013:6000 TL
Proje Özeti: Mısır, dünyada insan gıdası ve hayvan yemi olarak kullanılmasının yanında, sanayide yağ, nişasta, şeker, bira ve alkol yapımında kullanılmaktadır. Türkiye’de ise en çok insan ve hayvan beslenmesi ile kağıt sanayinde kullanılmaktadır. Ülkemizde ve yöremizde özellikle son yıllarda hayvan yemi için silajlık mısır üretim alanlarında bir artış söz konusudur. Mısır ekim alanlarının artmasıyla birlikte çok sayıda mısır çeşidi yöremizde ekilmeye başlanmıştır. Yüksek verimlere sahip mısır çeşitleri birbirleri ile yarış halindedir. Buna bağlı olarak üreticiler yüksek verim alabilmek için birbirlerinden çok farklı miktarlarda azotlu gübre kullanmaktadırlar. Projenin hazırlanma nedenleri; Enstitümüzde mısır ıslah çalışmaları ile mısır üretimi ve tohum üretimlerinin yoğun şekilde yapılması, Yeni çeşitlerin geliştirilmiş olması ve bu çeşitlerin tohum üretimlerinde çeşidin gübre gereksiniminin istenmesi, Farklı yörelerde farklı miktarlarda gübre kullanımının olması ve Mısır üreticilerinin gübreleme konusundaki talepleridir. Bu gerekçeler dikkate alınarak mısır tarımında kullanması gereken azotlu gübre miktarını belirlemek amacıyla bu proje hazırlanmıştır. Çalışma, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Aksu Birimi arazisinde yürütülecektir. Bu çalışmada ana konuları BATEM 7252 SİDE, BATEM 7255 ŞAFAK ve BATEM 5455 BURAK mısır çeşitleri, alt konuları ise 7 Farklı Azot miktarı (0 kg/da, 7 Kg/da, 14 Kg/da, 21 Kg/da, 28 kg/da, ve 35 Kg/da) oluşturulacaktır. Deneme tesadüfî bloklarında bölünmüş parseller deneme desenine göre 4 yinelemeli olarak yürütülecektir. Bu çalışmada tüm konulara eşit su uygulamaları ile eşit fosfor ve potasyum uygulanarak Antalya koşullarında silajlık mısır çeşitlerinin azot gereksinimi belirlenerek üretici kişi kurum ve kuruluşların kullanımına sunulacaktır. Projenin başlangıç yılı 2011 dir. 2011 yılında denem desenine göre ekim yapılarak proje başlatılacaktır.	

BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ /ANTALYA

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Örtüaltı Sebze Yetiştiriciliğinde Hızlı Analiz Tekniklerinin Bitkinin Beslenme Durumunun Belirlenmesinde Kullanılma Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü-ANTALYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM Yılmaz İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. ADM Tarım Sanayi Ve Ticaret A.Ş.
Proje Yürütücüsü	Dr. Cevdet Fehmi ÖZKAN
Yardımcı Araştırmacılar	Nuri ARI E.İşıl DEMİRTAŞ Dr. Filiz ÖKTÜREN ASRI Bekir MARAL
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2013
Projenin Toplam Bütçesi	2011: 14 500 TL 2012: 500 TL
Proje Özeti: Bu projenin amacı; serada yetiştirilen bazı sebzelerin azot ve potasyum ile beslenme durumlarını sera içerisinde kolay test teknikleri ile hızlı ve doğru bir şekilde belirlemektir. Bitkilerin petiol özsuyundaki N ve K değerleri hızlı test teknikleri ile belirlenecek, aynı seradan alınan yaprak ve toprak örnekleri laboratuvarında standart metotlarla analiz edilip, sonuçlar karşılaştırılarak hızlı test teknikleri ile elde edilen değerlerin ülkemiz sera koşullarında kullanılabilirliği kontrol edilecektir. Proje 2010 yılında kabul edilmiştir. Ancak Bilim Kurulu tarafından projenin 2011 yılında başlaması önerilmiştir. Bu yüzden 2010 yılında proje ile ilgili bir faaliyette bulunulmamıştır. 2011-2012 üretim döneminde örnekler alınıp proje yürütülecektir.	

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI:

- 1) Toprak kalitesi ve toprak kirliliği (Aşırı ve yanlış gübre kullanımının toprak ve su kaynaklarına etkileri)
- 2) Toprak ve arazi bilgi sistemleri (Toprak kaynakları ve çevre politikalarının oluşturulmasına yönelik veri tabanı oluşturulması)
- 3) Su Kullanım etkinliğinin artırılması (13. Mevcut sulama suyu kaynaklarının AB Müktesebatında (AB2000/EC ve AB2003/0210 belirtilen kriterlere göre incelenmesi)

Proje No:	
Proje Başlığı	Türkiye’de Azotlu Gübre Tüketiminin Akarsu Havzaları Bazında Haritalanması ve Seçilen Bir Havzada ArcSWAT Modeli ile Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğinin Modellenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Armağan KARABULUT
Yardımcı Araştırmacılar	Toprak Yönetimi: Dr. İbrahim GÜÇDEMİR (Ziraat Yük. Müh.) Dr. Haydar POLAT (Ziraat Yük. Müh.) Dr. Hesna ÖZCAN (Ziraat Yük. Müh.) Murat PEKER (Ziraat Yük. Müh.) Su Yönetimi: Dr. Bülent SÖNMEZ (Ziraat Yük. Müh.) Sevinç MADENOĞLU (Ziraat Yük. Müh.) Nuray GÜNEŞ (Ziraat Yük. Müh.) Fatma ÖZKAY (Çevre Yüksek Mühendisi) Kadri AVAG (Ziraat Yük. Müh.) Havza Yönetimi: Dr. Suat AKGÜL (Ziraat Yük. Müh.) Oğuz DEMİRKIRAN (Jeoloji Yük. Müh.) İşbirliği Yapılan Kişi ve Kuruluşlar: Yalçın BAĞSIZ –TKB-KKGM Süleyman DEMİR-TKB-KKGM Dr. Giovanni BIDOLIO- EU-Joint Research Ins.-IES Dr. Faycal BOURAOUİ -EU-Joint Resarch. Ins.-IES Dr. Karl KRIECHENBAUM- Tarım, Orman, Çevre, Su Yön. Bk.-Avusturya Dr. Harald MARENT -Tarım, Orman, Çevre, Su Yön. Bk.-Avusturya Irene ZIERITZ -Çevre Ajansı-Avusturya
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2014
Projenin Bütçesi:	2011: 25.000 2012: 0 2013: 0 2014:0

Proje Özeti

Ülkemizde kullanılabilir su potansiyelinin % 76 oranındaki önemli bir kısmı tarımsal üretimde girdi olarak kullanılmaktadır. Bununla beraber yüzey ve yeraltıları yanlış ve bilinçsiz kullanımlardan ve tarımsal uygulamalardan önemli derece etkilenmekte, kirlenmekte ve nitelikli su azalmaktadır. Bu sorun sadece ülkemizin değil gelişmiş dünya ülkelerinin başlıca tehdidi haline gelmiş ve önlem almak noktasında ülkeleri çeşitli yaptırımlara yönlendirmiştir. Avrupa'da bu yaptırımların başında su ve toprak korunumu ile ilgili direktifler ve bunların üye ülkelerce uygulanmaya alınması gelmektedir. Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülen su çerçeve direktifi, kentsel atık su direktifi ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yürütülen nitrat direktifi bunlardan sadece birkaçıdır. Su ile ilgili direktiflerin gerekleri ise akarsu havza ve alt havzaları esas alınarak yerine getirilmektedir.

Tarımsal kaynaklı toprak ve su kirliliğinin baş sebepleri aşırı gübre tüketimi, erozyon ve pestisit tüketimi olarak öngörülmektedir (ÇOB 2004). Türkiye'de çeşitli kimyasal gübrelerle tarımsal amaçlı kullanılan ortalama saf azot miktarı 1998-2008 yılları arasında 1.325.220 ton'dur (TÜİK, 2009). Dünya gübre tüketimi 2003 yılında saf N, P, K olarak 143.5 milyon tona ulaşmıştır. Dünya genelinde bu miktarın %64'ü gelişmekte olan, %35'i ise gelişmiş ülkeler tarafından kullanılmıştır. Gübrelerin çevre üzerindeki olumsuz etkilerinden dolayı, bazı gelişmiş ülkeler özellikle Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri gübre tüketiminde bazı sınırlamalara gitmektedirler. AB ülkelerinde özellikle su ve nitrat direktifi kapsamındaki gerekliliklerden dolayı 1992 ve 2001 yılları arasında %3'ten %38'e kadar değişen oranlarda gübre tüketiminde azalma görülmüştür (FAO 2005). Türkiye'de hektara uygulanan 1998-2008 yılları arasındaki ortalama saf azot miktarı 57.2 kg, saf fosfor miktarı 18 kg, saf potasyum miktarı 4 kg olup, EU ortalamasının (100.8 kg/ha) altında olmakla beraber Türkiye'deki gübre kullanım dağılımını tam yansıtmamaktadır. Çünkü bazı bölgelerimizde gübre kullanım oranı yüksek iken bazı bölgelerimizde düşük olmaktadır. Bu nedenle alansal gübre kullanım dağılımının belirlenmesi bu genellemeden daha doğru bir yaklaşım olacaktır. Türkiye'de gübre tüketim verileri il bazında toplanmakta, ancak tarım alanlarına yönelik mevcut bir alansal dağılım haritası bulunmamaktadır. Bu nedenle Türkiye gübre tüketimi ve gereksinimi dağılımının, trendinin belirlenmesi ve gübre tüketimi ile gereksinimi açısından değerlendirilerek belirlenecek potansiyel risk ihtiva eden bir akarsu havzasında tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin modellenmesi esaslı bu çalışma toprak ve su kaynaklarının tarımsal kaynaklı kirlilik araştırma çalışmalarına, su ve toprak ile ilgili direktiflerin gereksinimlerine ışık tutması açısından amaçlanmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında Türkiye akarsu havzaları, illeri ve CORINE 2000 arazi kullanımı CBS katmanları temel alınarak CBS ortamında bir yöntem oluşturulacak ve il bazında mevcut (1998–2008) 10 yıllık gübre tüketimi miktarları verileri kullanılarak azotlu gübre tüketim miktarları ve 3 yıllık dönemsel gübre tüketim trendleri havza bazında hesaplanarak, Türkiye'nin 26 akarsu havzası gübre tüketim dağılım haritaları oluşturulacaktır. Bununla beraber aynı yöntemle gübre gereksinim durumu Eyüpoğlu (2002) verileri yardımı ile haritalanacaktır. Çalışma kapsamında AB su ve toprak ile ilgili direktiflerde yer alan ve üye ülkeler tarafından kullanılan bir yöntem Türkiye için oluşturulacaktır. Projenin ikinci aşamasında oluşturulacak olan azotlu gübre tüketimi ve gereksinimi haritaları ışığında potansiyel risk ihtiva eden bir havzada tarımsal kaynaklı nitrat kirlilik modellemesi yapılacaktır. Modelleme CBS tabanlı birçok fiziksel alt katman gerektiren ArcSWAT taşınım modeli ile gerçekleştirilecektir. ArcSWAT (Soil and Water Assessment Tool), arazi yönetim pratiklerinin farklı toprak, arazi kullanımı ve yönetimi koşullarında, su, sediment, toprak üzerindeki uzun sürelerde etkisini tahmin etmek için geliştirilmiş bir havza modelidir (Arnold ve diğ., 1998). ArcSWAT modeli havzalarda su kalitesi modellemede ve kirliliğine karşı eylem planları geliştirmede destek amacıyla kullanılmaktadır. Bu çalışma kapsamında en alt hidrolojik birim bazında modelleme sonuçları doğrultusunda uygun yönetim öneri planları geliştirilecektir.

OPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Kalitesi ve Toprak Kirliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Tuzlu ve alkali toprakların bitki yetiştirilerek ıslahı ve tarıma kazandırılabilme olanaklarının araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma. Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM, Gazi Üniv. Fen Edebiyat Fak. Biyoloji Böl. Botanik Anabilim Dalı
Proje Yürütücüsü	Dr. Aysel M. AĞAR (Zir. Yük. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Sevinç (Uslu) KIRAN (Zir. Yük. Müh.) Prof Dr. Mecit VURAL Prof. Dr. Nezaket ADIGÜZEL
Başlama-Bitiş Tarihleri	2005-2009 (1 yıl uzatma aldı)
Projenin Bütçesi:	2009: 17.815 TL 2010: 17.815 YTL 2011: 17.815 TL

Proje Özeti:

Ülkemizin doğal vegetasyonunda yer alan bazı Halofitik (tuzcul) yem bitkilerinin yetiştirilerek mevcut koşullara uyumları ve tuzlu toprakları ıslah edebilme olanaklarının saptanmasını amaçlayan bu çalışma, Ankara ilinin Gölbaşı İlçesine bağlı Yağlıpınar Köyü sınırlarındaki tuzlu alanda yürütülmektedir. Deneme konuları; A-*Leymus cappadocicus* (Yabani çavdar), B-*Agropyron elongatum* (Yüksek otlak ayrığı), C-*Puccinella* (Çorak otu), D-*Kochia prostrata* (Bozkır otu), E-*Atriplex lentiformis*, F-*Halimione verrucifera* (betne), G-*Artemisia santonicum* (Pelin otu), L-*Camphorosma monspeliaca* (Ezgen), M-*Petrosimonia nigdensis*, N-Kontrol (doğal vegetasyon), O-Arpa, ve bunlardan bazılarının karışımlarından (H-I-J-K) oluşmaktadır.

Hasat edilen bitkilerde tuz ve yağ yakma yapılarak anyon ve katyon analizleri yapılmıştır. Sonuçlara göre; *Halimione verrucifera* en fazla tuz kaldırdığı bunu sırasıyla *Atriplex lentiformis*, *Camphorosma monspeliaca*, Arpa, *Agropyron elongatum*, *Puccinellia* ve *Leymus cappadocicus* ve diğerlerinin izlediği belirlenmiştir. Bitkiler, Na ve Cl' dan sonra en fazla K' u bünyelerine adıkları saptanmıştır.

Hernekadar yukarıda belirtilen sonuçlar elde edilmişse de 2007-2008-2009 yılında hasat edilen bitkiler önce yıkanıyor sonra analize alınıyorlardı. Ancak 2009 yılı grup toplantısında yıkama işleminin yanlış olduğu bitkilerin doğrudan analize alınmaları gerektiği konusunda dikkat çekilmiştir. Bu nedenle 2010 yılında hasat edilen bitkiler yıkanmadan analiz edilmekte oldukları için geçmiş yıllarda elde edilen sonuçlarla karşılaştırılması yapılamayacaktır.

Hasat sonralarında deneme parsellerinden 0-60 cm' lik derinliği temsil etmek üzere 20şer cm lik 3 ayrı derinlikten toprak örnekleri alınarak analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre; Deneme topraklarında bulunan iyonların miktarları; katyonlarda $Na > Mg^{+2} > Ca^{+2}$, anyonlarda $Cl^{-} > SO_4^{+2} > HCO_4$, baskın tuzlar ise, NaCl, $MgSO_4$, Na_2SO_4 olarak sıralanmıştır. Henüz hasat dönemi sonrasında toprak EC değerlerinde fark edilebilir bir değişim saptanmamıştır.

Deneme alanındaki bitkilerin 2010 yılı gelişim döneminde yeterince gelişim göstermedikleri, bir önceki yıl hasat edildikleri gibi kaldıkları gözlemlenmiştir. Bu nedenle 2010 yılında hiçbir bitki hasat edilmemiş ve buna bağlı olarak da toprak örnekleri de alınmamıştır. Dolayısıyla 2010 yılına ait toprak analiz sonucu verilemeyecektir. Ancak sonbaharda biraz canlılık göstermiş olan bitkiler örneklenmiş ve analize alınmışlardır.

Konunun özelliği gereği bu tür çalışmalar uzun solukludur ve sonuç vermesi uzun sürmektedir. Bu nedenle çalışmanın uzatılarak devam etmesi istenecektir.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ / MENEMEN

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Kalitesi ve Toprak Kirliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Salihli ve Turgutlu Ovaları Tarım Arazilerinin Potansiyel Toksik Element ve Bitki Besin Maddesi Kapsamlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Dr. Nejat ÖZDEN - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Yrd. Doç. Dr. Selçuk GÖÇMEZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Z. Lamia BİLİR - Kimya Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008 - 2010
Projenin Toplam Bütçesi	2008: 13150 TL 2009: 8250 TL 2010: 7520 TL
Proje Özeti Salihli ve Turgutlu ovaları Ege Bölgesi'nin tarımsal potansiyele sahip ovalarındandır. Toplam 1800 km² yüz ölçüme sahip iki ilçenin 178235 ha alanında, önem sırasına göre çekirdeksiz kuru üzüm, pamuk, tütün, zeytin ve kiraz yetiştiriciliği yapılmaktadır. Ekonomisi tarım, tarıma dayalı ticaret ve sanayi olan Salihli-Turgutlu ovalarında polikültür tarım yapılmaktadır. Buna bağlı olarak denetimsiz kimyasal gübre kullanımının yaygın olması, özellikle fosfor ve ağır metallerin toprakta birikmesine neden olmaktadır. Bu birikime neden olan unsurların tespiti ile Turgutlu ve Salihli ovaları tarım topraklarının; Verimlilik durumlarının belirlenmesi, Makro ve mikro bitki besin elementi kapsamlarının belirlenmesi, Potansiyel toksik element içeriklerinin belirlenmesi, İncelenecek toprak özelliklerine göre veri tabanının oluşturulması, Her bir toprak parametresi için Jeostatistiksel teknikler (kriging, IDW vb) ile dağılım haritalarının hazırlanması bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır. 2010 yılı itibarıyla, araştırma alanında 2.5 km x 2.5 km grid sistemine göre belirlenen toplam 89 adet noktadan toprak örnekleme yapılmış olup, laboratuvar analizleri devam etmektedir.	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ / SAMSUN

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Kalitesi ve Toprak Kirliliği

Proje No	TAGEM-BB-080202H1
Proje Başlığı	Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi Tarım Topraklarının Bitki Besin Maddesi ve Potansiyel Toksik Element Kapsamlarının Belirlenmesi, Veri Tabanının Oluşturulması ve Haritalanması
Projeyi Yürüten kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM Samsun Valiliği
Proje Yürütücüsü	Dr. Mehmet Arif ÖZYAZICI
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet AYDOĞAN Mehmet DEMİRBAŞ Dr. Betül BAYRAKLI Güler Yasemin ÜSTÜN Emel KESİM Fazilet ŞEKER Doç. Dr. Orhan DENGİZ Öztekin URLA Ediz ÜNAL Dr. Hakan YILDIZ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2010
Proje Bütçesi	2008: 108.308 TL 2009: 42.086 TL 2010: 13.300 TL
Proje Özeti	Bu proje ile, Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi tarım topraklarının tamamını tanımlayacak şekilde; toprakların bitki besin maddesi ve verimlilik durumu ile potansiyel toksik element kapsamlarının belirlenmesi, belirlenen bu toprak özellikleri Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) kapsamında değerlendirilerek güncel toprak veri tabanları oluşturulması ve dağılım haritalarının oluşturulması amaçlanmıştır. Tarım alanlarından 2.5 km x 2.5 km grid sistemine göre toprak örnekleme yapılmış, toprak örnekleri 0-20 cm derinlikten yer koordinatları ölçülerek alınmıştır. Proje kapsamında 2010 yılı itibariyle Samsun, Sinop, Ordu, Rize, Artvin ve Trabzon illerinden toplam 1710 adet toprak örneği alınmıştır. Samsun, Sinop, Rize ve Artvin illerinin toprak örnekleme tamamlanmış olup, sonuçlar bu rapor döneminde sunulmuştur. Alınan 102 toprak örneğinde laboratuvar analizleri devam etmektedir.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ / ESKİŞEHİR

AFA Adı : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak kalitesi ve Toprak Kirliliği

Proje No	TAGEM/BB-070207E01
Proje Başlığı	Eskişehir İlinde Yoğun Tarım Yapılan Alanların Potansiyel Toksik Element ve Bitki Besin Maddesi Kapsamlarının Belirlenmesi
Projenin İngilizce Adı	Determination of Heavy Metal and Crop Nutrients of Extensively Agricultural Productions Areas in Eskişehir
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ESKİŞEHİR
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Mevlüt YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Gülser YALÇIN, Ramazan YAVUZ, Halil POLAT, Kadriye TAŞPINAR, Özgür ATEŞ
Başlama – Bitiş Tarihleri	2008 - 2010
Proje Bütçesi	2008 : 44.705,90 TL 2009: 20.889,90 TL 2010 : 21.089,90
Proje Özet Tanıtımı : Bu araştırma da Eskişehir ilinin, mikro klima özelliğe sahip Sarıcakaya ilçesinin, özellikle Sakarya Nehri kıyısında yer alan ve entansif tarım yapılan topraklarda çeşitli kirletici unsurlarla kirlenmiş tarım alanlarındaki kirlilik düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla ilçe tarım arazilerinden Eylül-Ekim aylarında hasat sonrası 0-30 cm derinlik de GPS vasıtasıyla koordinatlı toprak örnekleri alınmıştır. Alınan bu örnekler üzerinde verimlilik analizleri, Mikro element tayini ve ağır metal analizleri yapılmıştır. Elde edilecek bulgular ilgili birimlere rapor halinde sunulacak ve problemin giderilmesi için alınacak önlemler raporlandırılacaktır.	

**GAP TOPRAK SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak kalitesi ve Toprak Kirliliği

Proje No	
Proje Başlığı	<i>Tuzlu Topraklarda Bazı Yem Bitkileri Yetiştirilerek Islahı ve Tarıma Kazandırılabilme Olanaklarının Araştırılması</i>
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	
Proje Yürütücüsü	Murat TARİNİ
Yardımcı Araştırmacılar	Müslüm COŞKUN (Zir.Yük.Müh) A.Suat NACAR (Zir.Yük.Müh) Dr.Meral ANLAĞAN TAŞ (Zir.Yük.Müh) Nesibe Devrim ALMACA (Zir.Yük.Müh) A.Muhsine AĞAR (GÜMÜŞ) (Zir.Yük.Müh) Doç.Dr.Mehmet ŞİMŞEK (Zir.Yük.Müh) Dr.Celal YÜCEL (Zir.Yük.Müh)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008 – 2012
Proje Bütçesi	2009 - 12800TL 2010 - 3900 TL 2011- 4290TL

Proje Özeti Harran ovasındaki bazı alanlar tuzluluk problemleri içermektedir. Bu araştırmanın amacı mevcut alanların tuzluluk düzeyini azaltan ve yüksek tuzluluk düzeyinde bile yetişen yem bitkilerini belirlemektir.

Bu proje 2008–2012 tarihleri arasında Şanlıurfa Harran ilçesi Resmel feyz köyünde yürütülmektedir. Denemede doğal vejetasyon, Adi Gazal Boynuzu, Yüksek Otlak Ayrığı, Köpekdişi, Rodosotu, *Leymus cappadocicum*, Bozkır Otu ve Çorakotu hepsinde parsel ölçüleri eşit olmak üzere:

Ekimde: 10.0m x 3.00 m = 30.00 m²

Hasatta: 8.80m x 1.80 m = 15.80 m²

Adi gazal boynuzunun sıra arası 20 cm ve her parselde 15 sıralı iken, Bozkır otu için sıra arası 75 cm olmak üzere 4 sıra, Çorak Otu, Yüksek otlak ayrığı, Köpek dişi ve Rodos otunun sıra arası mesafeleri eşit olarak 60 ‘şar cm ve her parsel 5 sıralı olacaktır

5 yıl sürecek olan deneme, tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekerrürlü ve çakılı deneme şeklinde yürütülecektir. Denemenin olası taban suyu yükselmelerinden etkilenmemesi için denemenin çevresinde 2 m derinliğinde hendek kazılarak deneme alanı askıya alınmıştır. Deneme alanının yaklaşık olarak ortasına denk gelecek şekilde taban suyu gözlem kuyuları açılarak taban suyu takibi yapılacaktır. Birbirini kontrol edebilmesi amacıyla; 1-2m aralıklarla 3 adet gözlem kuyusu açılmıştır. Projenin 1.yılı hasat sonuçlarına göre Yüksek Otlak Ayrığı 3753,33 kg/da yeşil ot verimi ile birinci olmuştur. Kuru ot miktarı yönünden 1. sırayı yine Yüksek Otlak Ayrığı 1437kg/da ile almıştır. Bir kg yeşil ot’dan elde edilen kuru ot yönünden de Köpek Dişi Ayrığı 473.62gr. ile 1. olmuştur. *Leymus cappadocicum* ve Bozkır otu (kochia) adaptasyonla ilgili sorun yaşadığı için hasat yapılmamıştır. 2008 yılında deneme alanının yerinin değiştirilmesinden dolayı 2009 yılı adaptasyon 2010 senesi ise projenin 1. yılı olmuştur.

GÜNEYDOĞU ANADOLU TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ DİYARBAKIR

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Kalitesi ve Toprak Kirliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Diyarbakır Koşullarında Leonarditin Buğday Gelişimine ve Toprak Kalitesi Üzerine Olan Etkisinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Güneydoğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü Doç. Dr. Salih AYDEMİR, Yrd. Doç. Dr. A. Rıza ÖZTÜRKMEN (Danışmanlık)
Proje Yürütücüsü	Betül KOLAY
Yardımcı Araştırmacılar	Songül GÜRSOY, Hüsnü AKTAŞ, Nurettin BAYRAM
Başlama-Bitiş Tarihleri	Eylül 2009-Temmuz 2012
Proje Bütçesi	2010: 17000 YTL 2011: 18500 TL 2012:20500 TL
Proje Özeti: Leonarditin 6 farklı dozunun (0, 50, 100, 150, 200 ve 250 kg/da) denendiği bu çalışma tesadüf blokları deneme desenine göre yürütülmüştür. 2009-2010 üretim sezonunda denemenin 1. yıl verileri elde edilerek bu veriler varyans ve regresyon analizleri ile değerlendirilmiştir. Yapılan varyans analizi sonucunda leonarditin verim, protein oranı ve Mini SDS değerleri üzerine etkili olduğu görülmüştür. En yüksek verim ve protein değeri 150 kg/da leonardit dozunda, en yüksek Mini SDS değeri 100 kg/da dozunda elde edilmiştir. Regresyon analizi sonucunda da verim, protein oranı, Mini SDS, bitki boyu, başaklanma öncesi SPAD değeri sonuçları anlamlı bulunmuştur. Toprak özellikleri incelendiğinde leonardit kullanımının penetrasyon direnci üzerinde etkili olduğu, en yüksek penetrasyon direnci değerinin leonardit kullanılmayan parsellerden elde edildiği görülmüştür. 5 Ekim 2011 tarihinde denemenin 2. yıl ekimi yapılmıştır.	

ALATA BAHÇE KÜLTÜRLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

AFA ADI : Doğal Kaynaklar ve Çevre
PROGRAM ADI : Çevre Tosikolojisi ve Pestisitler ile Diğer Tarımsal Kirleticilerin Çevreye Etkisi

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır.		
Proje Başlığı	Bazı Süs Bitkilerinin Bioindikatör Olarak Fitoremediasyonda Kullanılabilirliğinin Araştırılması		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Erdemli-MERSİN		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ç.Ü. Ziraat Fakültesi Peyzaj Bölümü, ADANA Tarsus Belediyesi		
Proje Yürütücüsü	Dr. Ayhan AYDIN		
Yardımcı Araştırmacılar	M. Murat HOCAGİL, Prof. Dr. Zerrin SÖĞÜT, Dr. Elif BOZDOĞAN, Gülden SANDAL ERZURUMLU, Halit BOZ		
Başlama- Bitiş Tarihleri	Ocak 2009-Aralık 2011		
Projenin Toplam Bütçesi:	2009: 13500 TL	2010: 9500 TL	2011: 10500 TL L
Proje Özeti	Bu çalışmada orta refüjlerde kullanılan bazı süs bitkilerinin ağır metallere kaynaklanan kirliliğin izlenmesinde biyoindikatör olarak kullanılması ve fitoremediasyonda kullanılabilirlikleri araştırılacaktır. Bu bitkilerinin kirlenici kaynakları biriktirme ve bu kaynaklara dayanıklılık gösterme yetenekleri de belirlenecektir. Bu bitkilerin kirlilik olan alanlarda kullanımı mümkün olacaktır. Bitki seçimi ve planlama yapılırken kirlenici kaynakları biriktirme ya da bu kaynaklara dayanıklılık gösterme yetenekleri de değerlendirilecektir. Kirlenicilerin temizlenmesinde ekonomik ve ekolojik özelliklere sahip fitoremediasyon yönteminin uygulanması ile çevre kirliliğinin azaltılması da mümkün olacaktır. Dönem Bulguları Çalışma Tarsus Belediyesi sınırları içerisinde kent içi ulaşımını temsil eden 200 m'lik iki orta refüjde (Otogar ve Yenimahalle) yürütülmektedir. Yenimahalle'de orta refüje 20 cm kalınlığında temiz toprak serilerek bitkiler bu temiz toprağa dikilmişlerdir. Bitkilerin kontrol parseli enstitümüzde kurulmuştur. Deneme Tesadüf Blokları Deneme Deseninde, 3 tekerrürlü olacak şekilde kurulmuştur. Mayıs ve Kasım ayında bitki ve toprak örnekleri alınmış ve analiz edilmeye başlanmıştır.		

YENİ TEKLİF PROJELER

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ /ANKARA

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Farklı Ana Materyaller Üzerinde Oluşan Topraklarda Farklı Uygulamaların Bitki Besin Maddelerinin Formları Üzerine Etkisi
Projenin İngilizce Başlığı	The Effects of Different Applications on Nutrient Forms in The Soil Formed on Different Parent Materials.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	A.Ü. Ziraat Fak.Toprak Böl.
Proje Yürütücüsü	Mehmet KEÇECİ
Yardımcı Araştırmacılar	Prof.Dr.Sadık USTA, Behnam DOGLATİ, Dr. Havva S. ŞENDEMİRCİ, Gamze DEPEL, Nuray GÜNEŞ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2017
Proje Bütçesi	2012 : TL 2013: TL 2014: TL
Proje Özeti : Dünyada işlenebilir tarım alanlarının sınırlı olması nedeniyle ortaya çıkan besin açığının, halen tarım yapılan alanlardaki verim artışı ile sağlanması gerektirmektedir. Bu kapsamda birçok ülke toprak verimliliğini korumaya ve geliştirmeye çalışmaktadır. Verimi artırmanın en öneli uygulamalarından biri gübreleme uygulamasıdır. Bitki gelişimi için gerekli olan bitki besin maddelerinin toprakta azalmalarını bilmemiz, bu azalmaların ne kadar olduğunu ve ne zaman bunları gübreleme ile toprağa kazandırmamız gerektiği oldukça önem arz etmektedir. Bilindiği gibi gübreleme ve verilen gübrenin etkinliği bir çok faktöre bağlıdır. Bu faktörlerden biride farklı ana materyal ve iklimlerde oluşan toprak özellikleridir. Farklı iklim ve ana materyallerde üzerinde oluşan toprakların kil tipleri, organik madde miktarları, kireç içerikleri, Fe ve Al-Hidroksit miktarları vb değişiklik göstermektedir. Bu farklılıkların gübreleme üzerine veya uygulanan gübrenin etkinliği üzerine ayrı ayrı etkileri söz konusudur. Buda bitki besin maddelerin topraktaki formları (bitkiler tarafından alınabilirliği, toprakta fiske olma durumları, topraklara kayıpları, kinetik enerjileri) üzerine etkilerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu araştırma ile Türkiye de yaygın olan 4 farklı ana materyal üzerinde oluşan topraklar üzerine Ahır gübresi, leonardit ve humik asit uygulamalarının, topraktaki ve gübre ile ilave edilen bitki besin maddelerinin yukarıda belirtilen farklı formları üzerine etkileri belirlenmeye çalışılacak ve gübreleme programları oluşturulmaya çalışılacaktır.	
<i>r: Ana materyal, bitki besin maddeleri, adsorbsiyon, desorpsiyon, gübreleme</i>	

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ /ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü <i>Rhizobium</i> Koleksiyonunun Geliştirilmesi ve Yeni İzolasyonlarla Zenginleştirilerek Gen Bankası Oluşturulması
Projenin İngilizce Başlığı	Improving TGSKMAE's <i>Rhizobium</i> Collection by Quality Control of Present Isolates and Selection of New Isolates in Order to Establish <i>Rhizobium</i> Gene Bank of the Institute
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Şule KAYA
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Nesime CEBEL
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2015
Proje Bütçesi	2012 : TL 2013: TL 2014: TL
Proje Özeti : Birim alandan daha fazla ürün alınması isteği ile aşırı derecede ve bilinçsizce kimyevi gübre, zirai mücadele ilaçları, büyümeyi düzenleyici maddelerin kullanılması toprak kalitesinin bozulmasına neden olmaktadır. Kimyevi gübrenin bilinçsiz ve aşırı kullanılması sonucu, yeraltı sularında nitrat birikmekte, zirai ilaçların ve hormonların aşırı kullanımı ise ekolojik dengenin bozulmasına ve insan sağlığının olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır. Organik tarımda amaç; sentetik maddelerin yerine, ürün rotasyon sistemleri, ürün artıkları, hayvan gübresi, yeşil gübre ve tarım dışı organik atıkların kullanılmasıdır. Toprak verimliliğinin artırılması amacı ile toprakta bulunan yararlı organizmaların faaliyetlerinin artırılması öngörülmektedir. Toprak verimliliğini artıran ve bitki gelişimine katkıda bulunan bu tip mikroorganizmalar, “biyogübreler” olarak adlandırılıp tarımda mikrobiyal aşı materyallerinin hazırlanmasında kullanılmaktadır. Günümüzde toprak verimliliğini artıran ve bitki gelişimine katkıda bulunduğu belirtilen ancak etkinlikleri ülke koşullarında belirlenmeyen çok çeşitli mikrobiyal kültürler ve aşılama materyalleri piyasada yer almaktadır. Bu nedenle ülkemiz şartlarına uygun, yerel ve denenmiş ürünlerin tercih edilmesiyle ülkemizin doğal mikrobiyal kaynaklarını korumak ve devamını sağlamak amacıyla baklagillere ait etkili yerel izolatların seçilmesi ve TGSKMAE koleksiyonunda yer alan <i>Rhizobium</i> bakterilerinin etkinliğinin kontrol edilmesi, etkinliğini kaybetmiş olanların koleksiyondan çıkarılması ve yeni seçilecek suşlarla yenilenmesi ve gen bankası oluşturmak amacı ile bu çalışma yürütülecektir.	
r: <i>Rhizobium</i> , baklagil, izolasyon , biyogübre	

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ /ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak Kalitesi ve Toprak Kirliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Humik Asidin Toprak Düzenleyicisi Olma Özelliğinden Yararlanılarak Tuzlu ve Alkali Toprakların Tarımda Kullanılma Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü (TGSKMAE)
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ)
Proje Yürütücüsü	Dr. Aysel M. AĞAR (Zir.Yük. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Kadriye KALINBACAK (Zir.Yük. Müh.) Dr. Ahmet AĞAR (Zir.Yük. Müh.) Sevinç MADENOĞLU (Zir. Yük. Müh.) M.Taygun MERTCAN (Zir.Yük. Müh.) M.Hilmi SEÇMEN (Zir. Müh.)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2013
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: TL 2013: TL
Proje Özeti : Günümüze dek klasik olarak, tuzlu toprakların yıkama suyunun kullanılması ile, alkali toprakların ise yıkama suyuna ilaveten ıslah materyallerinin kullanılması ile ıslah edilebildiğini ortaya koyan pek çok çalışma yapılmıştır. Zamanla tarım dışı kalmış tuzlu/alkali toprakların olumsuz etkisini bastırarak bitki büyümesini kolaylaştıran toprak düzenleyicisi materyalleri kullanımları da çalışma konuları arasında yerini almıştır. Ayrıca bu durum doğal kaynakların farklı şekillerde değerlendirmesi anlamında çevresel açıdan önerilen konular olarak da karşımıza çıkmaktadır. Humik asit (HA) ürünlerinin <u>toprak düzenleyicisi</u> olarak kullanılabileceği konusu bunlardan biridir. HA kolloidal maddelerdir ve kil gibi hareket ettikleri katyon tutma kapasitelerinin yüksek olduğu (300me/100g) bildirilmektedir. Bitkilerin gelişiminde doğrudan ve dolaylı olarak önemli rol oynadığı belirtilen HA in toprak tuzluluğunun düşürülmesinde olumlu etki yaptığı, alkali şartlarda iyonları şelatladığı, toprağın su tutma kapasitesini artırdığı, drenajı artırıp havalanmanın iyileştirdiği, toprağın işlenebilirliğini ve agregat stabilitesinde artırdığı bildirilmektedir. Bahsedilen verilerin ışığı altında ve TKİ ile TAGEM arasında yapılmış olan protokol gereği olarak bu çalışma ele alınmaktadır. Çalışmada, toprak düzenleyicisi olarak nitelendirilen humik asidin tarım dışı kalmış tuzlu ve/veya alkali toprakların tarımsal üretimde kullanılabilmesine sağlayabileceği katkıların araştırılması amaçlanmıştır. Denemelerde TKİ tarafından sağlanacak olan Humik asidin uygulama şekli ve zamanına ek olarak toprağın fiziksel yapısında yapabileceği olası iyileştirmeler ortaya konmaya çalışılacaktır. Bu amaçla öncelikle tuzlu, alkali ve tuzlu- alkali topraklarda yürütülmek üzere, bitkili, 3 ayrı sera denemesi kurulacaktır. Tuzlu topraklarda; Sadece yıkama suyu uygulanan konu, kontrol konusu olarak ele alınacak, artan dozlarda kullanılacak humik asit ile de konular oluşturulacaktır. Alkali ve Tuzlu-alkali topraklarda; 2 farklı seviyede yıkama suyu ile birlikte sadece jips (tek doz) uygulanan konular kontrol konusu olacak, humik asidin farklı dozları ve ayrıca bu dozların jips ile birlikte uygulamaları ise konuları oluşturulacaktır. Bütün konularda saksılar tartılarak sulama suyu+yıkama suyu verilecektir. Sızan sular toplanarak drene olan suyun kalitesine de bakılacaktır. Deneme başlangıç ve bitişinde toprak tuzluluğu, toprak fiziksel özellikleri ve bitkisel verim karşılaştırmaları yapılacaktır. Anahtar Kelimeler: Humik asit, Jips, Tuzlu toprak, Alkali toprak, Drenaj suyu, yıkama suyu, Toprak düzenleyici, Toprak su tutma kapasitesi, Agregat stabilitesi, Toprak hacim ağırlığı, Porozite	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ TARSUS

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Adana ve Mersin Çevresindeki Nar ve Zeytin Bahçelerinin Mineral Beslenme Durumlarının Toprak ve Yaprak Analizleriyle Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	TAGEM Tarsus Toprak ve Su kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	TAGEM Çukurova Üniversitesi Toprak Bölümü Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Proje Yürütücüsü	Günsu ALTINDIŞLI ATAĞ
Yardımcı Araştırmacılar	Yusuf TÜLÜN Dr. Yeşim BOZKURT ÇOLAK Yrd. Doç. Dr. Cenap YILMAZ Yrd. Doç. Dr. E. Bülent ERENOĞLU Doç. Dr. Selim EKER Zeyni AKTAŞ, İsmail ŞEYHANLI Orhan KARA, Havva AKÇA
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2014
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012 13200 TL, 2013 12200 TL , 2014 14450 TL
Proje Özeti:	Ülkemiz tarımında meyvecilik önemli bir paya sahiptir. Toplam tarım ve orman alanlarının yaklaşık % 5.5'inde meyvecilik yapılmaktadır. Meyvecilikte ise zeytin ve nar üretimine son yıllarda giderek artan bir oranda önem verilmeye başlanmıştır. 2009 yılı verilerine göre ülkemizin zeytin üretimi 1.290.654 tondur. Bunun 389.120 tonu sofralığa 737.244 tonu da yağlığa ayrılmıştır. Bu miktarlar ile ülkemiz dünya zeytin üretimine yaklaşık % 10 oranında, zeytinyağı üretimine ise % 5 oranında katkıda bulunmuştur. Aynı yıl verilerine göre, Adana ve Mersin çevresindeki toplam 478.388 da alandan 103.785 ton ürün elde edilmiş olup, % 60'ını yağlık zeytinler oluşturmuştur. Nar üretim miktarımız ise yıllara göre değişmekle birlikte son yirmi yıllık dönemde genel bir artış grafiği çizmiştir. Nar ve nar suyuna olan talep artışı sebebiyle, özellikle de son 2 yılda milyonlarca nar fidanı dikildiği bildirilmiştir. Adana ve Mersin çevresinde 2009 yılı verilerine göre toplam 21.218 da alandan 14.671 ton ürün alınmıştır. Zeytin ve nar üretimine olan yoğun ilgi gübre kullanımındaki artışları da beraberinde getirmiştir. Bitkisel üretimde verim ve kalitede artışlar sağlamak ve bunu sürekli kılabilmek için dengeli gübreleme yapılması kaçınılmazdır. Sağlıklı bir gübreleme programının oluşturulabilmesi için öncelikle bitkilerin mineral beslenme durumlarının ortaya konması gerekmektedir. Bu amaçla yapılacak toprak ve yaprak analizleri, bitkilerin mineral beslenme düzeylerinin belirlenmesinde kullanılan en yaygın ve etkin olan yöntemlerdir. Adana ve çevresindeki zeytin ve nar bahçelerinin mineral beslenme düzeyini ortaya koyan kapsamlı bir çalışmanın bugüne kadar yapılmamış olması büyük bir eksikliktir. Bu eksikliği gidermek amacıyla, bu proje çerçevesinde nar ve zeytin bahçelerinin mineral beslenme durumu toprak ve yaprak analizleriyle ortaya konulacaktır. Elde edilecek sonuçlar, bir yandan verim ve kalitede artışlar sağlanmasına katkıda bulunurken, diğer yandan da kontrolsüz gübre kullanımının boyutlarının ortaya konulmasını sağlayacaktır. Bu durum, hem ekonomik kayıpların azaltılmasını sağlayacak hem de tarımın sürdürülebilirliğini olumlu şekilde etkilemiş olacaktır.
Anahtar Kelimeler:	Nar, Zeytin, besin elementleri, yaprak ve toprak analizleri

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ TARSUS

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Mersin ve Çevresinde Örtü Altında Yetiştirilen Sebzelerin Mineral Beslenme Durumlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	TAGEM Tarsus Toprak ve Su kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	TAGEM Çukurova Üniversitesi Toprak Bölümü
Proje Yürütücüsü	Günsu ALTINDIŞLI ATAĞ
Yardımcı Araştırmacılar	Yusuf TULÜN Dr. Yeşim BOZKURT ÇOLAK Yrd. Doç. Dr. E. Bülent ERENOĞLU Doç. Dr. Selim EKER Prof. Dr. Zülküf KAYA Zeyni AKTAŞ İsmail ŞEYHANLI Orhan KARA Havva AKÇA
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2013
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012 13200 TL, 2013 14450 TL
Proje Özeti :	Türkiye, seracılığın yaygın olarak yapıldığı ülkelerden biridir ve sera sebzeciliği başlangıcı son 30-35 yıl kadar öncesine dayanır. Ülkemizde sera işletmelerinin kurulması iklim yönünden en uygun olan Antalya ve Mersin illerinde başlamıştır. Sera işletmeciliğini kısıtlayıcı en büyük etmen, sera içinde bitki gelişmesi için en uygun sıcaklığı sağlamada kullanılan yakıt ile ısıtma sistemi bakım giderleridir. Bu nedenle, ülkemizde sera işletmeciliği kurulabilecek bölgeler Akdeniz, Ege, Marmara, Karadeniz Bölgeleri ile uygun mikro iklimi olan yörelerdir. Mersin ve çevresindeki seracılık faaliyetlerinin son yıllarda önemli oranda artış gösterdiği izlenmektedir. Özellikle de, biber, domates, patlıcan ve hıyar yetiştiriciliğine artan bir önem verilmektedir. Söz konusu sebzelerin toplam üretim miktarının 440.553 ton ile öncelikle plastik seralarda olduğu görülmektedir. Bunu, 61.818 ton ile cam seralar ve 61.098 ton ile de yüksek tüneller izlemektedir. Örtü altında yapılan yetiştiricilikte üreticilerin en çok karşılaştıkları sorunların başında toprak verimliliği ile ilgili sorunlar gelmektedir. Bu bağlamda, örtü altı yetiştiricilikteki yoğun/dengesiz gübreleme konusu verimlilikle doğrudan ilişkili ve bitkisel verim ve kaliteyi de olumsuz yönde etkileyen bir konudur. Üreticilerin özel-kamu analiz laboratuvarlarından aldıkları toprak analiz sonuçları ve belirli dönemlerde üretim alanlarına yaptığımız ziyaretler sırasında bitkilerde beslenme problemlerinin olabileceğini işaret etmektedir. Bu çalışmada, örtü altında yetiştirilen biber, domates, patlıcan ve hıyar bitkilerinin beslenme durumları toprak ve yaprak analizleriyle ortaya konması amaçlanmaktadır. Araştırma alanı, Mersin ve çevresindeki örtü altı tarımı yapılan alanlardan oluşacaktır. Bu amaçla, gayeli örnekleme yöntemi kullanılarak Mersin İlinin seracılık üretim faaliyetinin özelliklerini temsil edebilecek ilçe ve köyler belirlenecektir. Elde edilecek sonuçlar, hem örtü altı üretim yapılan alanlardaki gübre kullanımının boyutları hakkında fikir verecek, hem de toprak özellikleri ve bitki türlerine göre gübreleme önerilerinin şekillenmesine katkılar sağlayacaktır.
Anahtar Kelimeler:	Örtü altı, verimlilik, besin elementleri, sebze...

**AFA ADI
PROGRAM ADI**

Toprak Su Kaynakları ve Çevre
Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Sera Koşullarında Bazaltik Tüf ve Çiftlik Gübresi Uygulamasının Toprak Solarizasyonuna Etkilerinin Araştırılması ve Toprak Sıcaklığının Matematiksel Modellenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	TAGEM Tarsus Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	TAGEM Çukurova Üniversitesi Toprak Bölümü, Çukurova Üniversitesi Bitki Koruma Bölümü Mustafa Kemal Üniversitesi Toprak Bölümü
Proje Yürütücüsü	Yusuf TÜLÜN
Yardımcı Araştırmacılar	Günsu ALTINDIŞLI ATAĞ Prof. Dr. Alhan SARIYEV Prof. Dr. İ.Halil ELEKÇİOĞLU Yrd. Doç. Dr. Kemal DOĞAN Zeyni AKTAŞ, İsmail ŞEYHANLI Havva AKÇA
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2013
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012 20000TL, 2013 12000TL
Proje Özeti: Ülkemizde geçmişi son 30 35 yıl kadar öncesine dayanan seracılık faaliyetleri, iklimsel koşulların uygunluğu nedeniyle Akdeniz bölgesinde özellikle örtü altı tarımın lokomotif olarak nitelendirilebilecek Antalya ve Mersin illerinde yaygın bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Seracılık sayesinde uygun olmayan çevre ve iklim şartları altında yapay koşullar oluşturularak yetiştirme mevsimi dışında da bazı sebze ve meyveler pazarda tüketicilere sunulabilmektedir. Sera ortamında monokültürel uygulamalar ve sıcaklık, nem gibi fiziksel koşullarında uygun olması nedeniyle yetiştirilen bitkiye özgü nematod ve funguslar gibi birçok patojen ve hastalık etmenlerinde artış meydana gelmekte ve bu durum verimde ciddi kayıplara hatta hiç ürün alınamamasına bile yol açabilmektedir. Bu nedenle seralarda zirai mücadele amaçlı yoğun bir şekilde kullanılan kimyasalların çevre ve canlılar açısından zararlı etkileri olabilmektedir. Yaz aylarında toprakların ekili olmadığı dönemlerde şeffaf plastik örtülerle örtülmesi sonucu toprak yüzeyinde oluşan yüksek sıcaklığın da toprağın patojenlerden arındırılmasında etkin olduğu saptanmıştır. Solarizasyon olarak adlandırılan bu işlem diğer dezenfeksiyon yöntemlerine göre daha ekonomik, uygulaması basit ve zararsız, kimyasal yöntemlere alternatif, sürdürülebilirlik ve organik tarım faaliyetleri açısından da oldukça önemli bir uygulama olarak öne çıkmaktadır. Bu projede toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri üzerine olumlu özellikleri olan yaş çiftlik gübresi ve volkanik kökenli bazaltik tüf uygulamasının toprakta ek ısı artışı sağlayacağı var sayılarak, toprak solarizasyonu üzerine etkilerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.	
Anahtar Kelimeler: Toprak solarizasyonu, çiftlik gübresi, bazaltik tüf	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ESKİŞEHİR

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	TAGEM-BB-110205E01
Proje Başlığı	Afyonkarahisar / Sultandağı Yöresinde Farklı Seviyelerde Uygulanan Kalsiyum ve Potasyum Uygulamalarının Kirazın Verim ve Meyve Kalitesine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eskişehir Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Volkan ALVEROĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Gülser YALÇIN, Serdar TOPRAK, Kadriye TAŞPINAR, Abdullah ALTAY
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2012-31.12.2013
Proje Bütçesi	2012: 53700 2013: 3700
Proje Özeti: Bu proje, Afyonkarahisar İli Sultandağı yöresinde farklı seviyelerde uygulanan kalsiyum ve potasyumun kiraz ağaçlarının verim ve meyve kalitesine etkilerini belirlemek için yürütülecektir. Kalsiyum ve potasyum uygulamaları, tesadüf blokları deneme desenine göre dört (4) farklı konuda uygulanacaktır.	
Anahtar Kelimeler: : Kiraz, Kalsiyum Uygulaması, Potasyum Uygulaması, Verim, Meyve Kalitesi	

BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ /ANTALYA

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır
Proje Başlığı	Topraksız Domates Yetiştiriciliğinde Açık ve Kapalı Sistemlerin Verim, Kalite, Su ve Gübre Kullanımına Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Filiz ÖKTÜREN ASRI
Yardımcı Araştırmacılar	E.İşıl DEMİRTAŞ, Dr.Cevdet F.ÖZKAN, Nuri ARI, Bekir MARAL, Dilek GÜVEN, Doç.Dr. Sahriye SÖNMEZ
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.10.2011-01.12.2013
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2011: 11 000 TL 2012: 9000 TL

Proje Özeti

Ülkemizde hızla artarak yayılım gösteren topraksız kültür 327.5 ha alanda uygulanmakta olup, toplam topraksız sera varlığının % 57'sine (187.5 ha alanda, 59 firma) sahip olan Antalya ili bu üretim modelinin merkezi konumundadır. Ortam kültüründe, besin çözeltilisinin yönetimi iki şekilde yapılmaktadır. Bitkilere uygulanan besin çözeltilisinin drene olan kısımlarının dış ortama atılmasıyla yapılan üretim açık sistem; toplanarak tekrar sistemde kullanılması ise kapalı sistem olarak adlandırılmaktadır.

Antalya'da topraksız yetiştiricilik sistemini kullanan işletmelerin tamamına yakını açık sistemi uygulamaktadırlar. Açık sistemin en önemli dezavantajı toprak ve yer altı sularını kirletmesidir. Bu nedenle çevre bilincinin geliştiği ülkelerde kapalı sistem topraksız kültür uygulamaları yaygınlaşmıştır. Çevre kirliliğinin dünyanın en önemli problemlerinden biri olduğu gerçeği ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı zorunluluğundan hareketle, bu çalışmada açık ve kapalı topraksız kültür yetiştirme sistemlerinin 3 farklı domates çeşidinin (Bandita, Amaroso, Dirk) verimi, beslenme durumu ve meyve kalitesi üzerine etkileri ile söz konusu sistemler arasındaki su ve gübre tüketimi farklılıklarının ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu amaçla üç dönemde alınacak yaprak örneklerinde N, P, K, Ca, Mg, Fe, Zn, Mn ve Cu analizleri; 4 ve 6. salkımlardan alınacak meyve örneklerinde renk, titre edilebilir asitlik, vitamin-C, likopen, pH, EC, brix analizleri yapılacaktır. Ayrıca sistemlerde kullanılan su ve bitki besin elementi miktarları arasındaki farklılıkların belirlenebilmesi için aylık olarak alınacak besin ve drenaj çözeltilerinde N, P, K, Ca, Mg, Fe, Zn, Mn, Cu analizleri yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Topraksız kültür, açık sistem, kapalı sistem, Domates, perlit.

BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ /ANTALYA

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı :	Damla Sulama Sistemi İle Uygulanan Farklı Dozlardaki Azotun Washington Navel Portakalında Verim ve Kalite Özellikleri Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü-ANTALYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Bekir MARAL
Yardımcı araştırmacılar	Nuri ARI , Dr.Cevdet Fehmi ÖZKAN, Dr. Filiz ÖKTÜREN ASRI, E.İşıl Demirtaş, Dilek GÜVEN, Hüseyin NAMAL
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2015
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012 : 12.500 TL , 2013 : 3500 TL , 2014 : 4000 TL ,
Proje Özeti : Bitkisel üretimde verim ve kaliteyi etkileyen en önemli faktörlerden biri bitki beslemedir. Azot, verim ve kaliteye olan etkisi yanında, aşırı kullanımı halinde çevreye verdiği zararlar nedeniyle de bitki besin elementleri içerisinde önemli bir yere sahiptir. Portakal ülkemiz yaş meyve ve sebze ihracatında %8.8'lik oranla 4. sırada yer almakta ve toplam portakal üretiminin %79'unu Washington Navel çeşidi oluşturmaktadır (Anonim 2009). Bilindiği üzere, portakal yetiştiriciliğinde aşırı azotlu gübrelemeye bağlı olarak meyve ekşiliği, kalın kabuk, geç renk oluşumu gibi sorunlar görülebilmektedir. Ülkemiz koşullarında, portakal ağaçlarına verilmesi gereken N miktarını belirlemek amacıyla yapılmış, yeterli çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma ile ülkemiz koşullarında yapılan Washington Navel Portakalı üretiminde, damla sulama sistemi ile farklı miktarlarda uygulanan azotun, verim ve kalite üzerine olan etkisi incelenerek, en uygun azot dozu belirlenmeye çalışılacaktır. Deneme 2012-2015 yılları arasında Antalya Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Aksu Biriminde bulunan 13 yaşındaki Washington Navel parselinde yürütülecektir. Tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü kurulacak denemede konular; 0, 0.35, 0.70, 1.05, 1.40 kg N/ağaç olup, gübreler damla sulama sistemi ile uygulanacaktır. Toplam verim tespit edilecek ,uygulamaların bitkilerin beslenme durumuna etkisi yaprak analizleri ile , kalite üzerine etkileri ise meyve örneklerinde, meyve büyüklüğü, ağırlığı, kabuk kalınlığı, dilim sayısı, usare oranı, SÇKM, TEA değerleri saptanarak belirlenecektir.	

BATI AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ /ANTALYA

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Domates Yetiştiriciliğinde TKİ HÜMAS kullanımının Bazı Toprak Özellikleri, Verim ve Kaliteye Etkilerinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-ANTALYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ)
Proje Yürütücüsü	E. Işıl DEMİRTAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Nuri Arı, Dr. Filiz ASRİ, Sinan ZENGİN, Bekir MARAL
Başlama- Bitiş Tarihleri	2011-2013
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2011: 25.000TL 2012:25.000 TL

Proje Özeti

Sebze yetiştiriciliğinde diğer tarım kollarına göre daha fazla kimyasal gübre kullanılmaktadır. Uygulanan kimyasal gübre üretim maliyetini artırırken, aynı zamanda yer altı ve yüzey sularına karışarak insan, bitki ve hayvan sağlığını da tehdit etmektedir. Bu sebeple bitkisel üretimde verimliliğin artırılması, toprakların fiziksel ve kimyasal yapısının iyileştirilmesi, insan sağlığının korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla, Organik Gübrelerin kullanımını yaygınlaştırılmalıdır. Organik gübreler toprağın organik madde miktarını artırmak sureti ile toprağın bazı fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri üzerine olumlu etkileri nedeniyle verim ve kalitenin artışına büyük katkı sağlarlar. Topraktaki organik maddelerin ana içeriği humustur. Hümik asit ise humusun en aktif maddesidir.

Bu çalışmada Türkiye Kömür İşletmelerinin talebi üzerine (TKİ) işletmenin yan ürünlerinden üretilmiş % 12 hümik asit içeren organik gübrenin (HÜMAS) bitkisel üretimde kullanılması olanakları araştırılacaktır. Söz konusu gübre Enstitümüzün sebzecilik biriminde tek ürün yetiştiriciliğinde tesadüf parselleri deneme desenine göre dört tekerrürlü olarak yürütülecektir. Denemede farklı dozlarda (0-2-4-6-8-10 lt/da) uygulanan söz konusu gübrenin domates (örtüaltı ve açıkta) yetiştiriciliğinde bitkinin beslenme durumuna, toprak verimliliğine ve verime olan etkisi araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Organik madde, hümik asit, domates

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ /YALOVA

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Soğanda (<i>Allium cepa</i>) Azot ve Kükürt Uygulamalarının Verim, Beslenme Ve Bazı Kalite Kriterleri Üzerine Etkisinin Araştırılması (Doktora Tezi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü-YALOVA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü GÜBRETAŞ
Proje Yürütücüsü	Uz. Barış ALBAYRAK
Yardımcı Araştırmacılar	Doç Dr. Ö.Lütfü ELMACI (Danışman)
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2013
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2012: 18.000 TL 2013: 16.000 TL 2014: 10.000 TL
Proje Özeti Soğan önemli ürünlerden biridir. Çok uzun zamandan beri pek çok hastalığın tedavisinde ilaç niyetine kullanılmaktadır. Bu özelliği kimyasal yapısındaki kükürtlü bileşiklerden gelir. Soğanın kimyasal yapısı üzerine genetik, çevre ve hasat sonrası faktörler etkilidir. Çevre faktörleri içerisinde kükürt ve azot en önemli role sahip olan etmenlerdir. Bu çalışmanın temel amacı da farklı azot ve kükürt dozlarının tohumdan baş bağlayan soğanın (<i>Allium cepa</i>, L.) verimi, beslenmesi ve bazı kalite kriterleri üzerine etkisini belirlemektir.	
Anahtar Kelimeler: Soğan, Azot, Kükürt, Verim, Kalite	

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ /YALOVA

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Güvey Fenerinde (<i>Physalis peruviana l.</i>) Farklı Azot Dozlarının Verim, Beslenme ve Bazı Kalite Kriterleri Üzerine Etkisinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez araştırma Enstitüsü-YALOVA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	GÜBRETAŞ
Proje Yürütücüsü	Uz. Barış ALBAYRAK
Yardımcı Araştırmacılar	Uz. İbrahim SÖMNEZ, Uz.Aysun ÖZTÜRK
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2013
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2012: 12.000 TL 2013: 8.000 TL
Proje Özeti Güvey fenerinin ülkemizde yetiştiriciliği son dönemlerde artış göstermektedir. Anavatanında çok uzun zamandan beri pek çok hastalığın tedavisinde ilaç niyetine kullanılmaktadır. Güvey feneri meyvesi A, B, ve C vitaminleri ve demir, fosfor, potasyum ve çinko bakımından zengindir. Ayrıca yüksek miktarda fenolik bileşenler ihtiva ettiği için antioksidan aktivitesi yüksektir. Piyasa değeri olan bu yeni ürüne, alternatif ürün arayışında olan üretici talepleri hızla artmaktadır. Ancak bu yeni ürüne ait ülkemizde yapılmış bir gübreleme çalışması yoktur. Bu çalışmanın temel amacı da güvey fenerinde farklı azot dozlarının verim, beslenme ve bazı kalite kriterleri üzerine etkisini belirlemektir.	
Anahtar Kelimeler: Güvey feneri, Azot, Verim, Kalite	

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ /ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak ve Arazi Bilgi Sistemleri

Proje No	
Proje Başlığı	Türkiye Toprakları Karbon İçeriği ve Toprak Verimliliği Özelliklerinin Ulusal Coğrafi Veritabanının Oluşturulması
Projenin İngilizce Başlığı	Constituting of National Geo-Spatial Database for Soil Carbon Content and Soil Fertility Properties of Turkey's Soils
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Dr. Bülent SÖNMEZ
Yardımcı Araştırmacılar	CBS ve UA Bilgi Yönetimi Bölümü Toprak Yönetimi Bölümü Su Yönetimi Bölümü Havza Yönetimi Bölümü Yatırım Yönetimi Bölümü
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2017
Proje Bütçesi	2012 : TL 2013: TL 2014: TL

Proje Özeti :

Toprakların doğal verim gücü sınırlı olmakla beraber birçok faktöre bağlı olarak değişim göstermektedir. Ülkenin bitkisel üretim deseninin oluşturulmasında bilinmesi gerekli en önemli faktörlerden biri de bölge toprakların verimlilik potansiyelidir. Türkiye topraklarının verimlilik durumu hakkında ilk önemli çalışma Köyışleri ve Kooperatifler Bakanlığı Topraksu Genel Müdürlüğü Toprak Etütleri ve Haritalama Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülmüş olan Türkiye Toprakları Verimlilik Envanteri Projesi (TOVEP) olmuştur. Bu çalışma toprak verimliliği ile ilgili birçok konuda alt veri olarak günümüze dek kullanılmıştır. Daha sonra Eyüpoğlu (1999) TOVEP'i esas alarak Türkiye toprakları verimlilik durumunu bölgesel olarak ele almış ve toprak verimliliği ve gübreleme hakkında önemli istatistikî bilgiler sunmuştur. Bu çalışmanın ardından Eyüpoğlu (2002) TOVEP ve DİE verilerini kullanarak Türkiye gübre gereksinimini bölgeler bazında belirlemiştir. Bu önemli birbirinin devamı olan üç çalışmadan elde edilen veriler birçok uygulama ve araştırma projesinde etkin bir şekilde kullanılmış ve halihazırda kullanılmaktadır. Son olarak Güçdemir ve ark. (2006) verimlilik ve gübreleme ile ilgili birçok çalışmanın ışığında "Türkiye Gübre ve Gübreleme Rehberi" ni oluşturarak bitki türüne göre bölgesel gübreleme uygulamalarına önemli bir katkı sağlamıştır. Bu rehber halen farklı bölgelerde farklı ürün türlerine göre gerekli olan gübre türü ve miktarının belirlenmesinde toprak analizleri ile birlikte etkin olarak kullanılmaktadır. Ancak bu çalışmaların ardından Türkiye tarım topraklarının verimlilik durumunu gösteren güncel ulusal bir çalışma ve özellikle coğrafi bir veritabanı oluşturulmamıştır. İklim değişimi ; karbon çevrimi, azot çevrimi ve hidrolojik çevrim içindeki her bir bileşeni farklı ölçülerde etkileyen ve bu etkilerin sonucundan da etkilenen bir dönüşümdür. Toprak ise her çevrimin kapsadığı ortak bir bileşendir. Bu nedenle toprak bünyesinde meydana gelen değişimler de zincirin bir halkası olarak söz konusu çevrimleri etkilemektedir. Toprağın ölçülebilen fiziksel ve kimyasal özelliklerinin coğrafi olarak bilinmesi gerek tarım uygulamaları, gerek çevre değerlendirmeleri ve kirlilik kontrolü,

gerekse kırsal kalkınma yönetimleri olsun önemli bilimsel bir alt veri sağlar. Türkiye tarım toprakları verimliliğinin coğrafi dağılımının eksikliği göz önünde bulundurularak, Türkiye üst tarım topraklarının (0–30 cm) toprak özellikleri ve bitki besin elementlerinin coğrafi veritabanının oluşturulması bu çalışmada hedeflerden biri olmuştur. Türkiye tarım topraklarının toprak özellikleri ve bitki besin elementlerinin veritabanının oluşturulması ve haritalandırılması çiftçilerimize, arazi kullanım planlamalarına, toprak temelinde yapılan araştırma çalışmalarında eksik olan önemli bir ön bilgiyi sağlayabilecektir. Detaylı bölgesel kırsal kalkınma çalışmalarının başlangıç planlama aşamasında önemli bir altlık olarak kullanılabilecektir. Biyoçeşitlilik araştırmalarında önemli bir alt bilgi olarak kullanılabilecektir.

Türkiye, iklim değişikliği sürecinde hassas kuşaklardan biri olan Avrupa Akdeniz Kuşağı'nda yer alması nedeni ile ciddi oranda iklim değişikliği etkilerinin tehdidi altındadır. Türkiye'nin Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında 2007 yılında hazırladığı Birinci Ulusal Bildirim, mevcut iklim değişikliği etkilerini ; artan yaz sıcaklık değerleri, batı illerinde kış yağışlarının azalması, yüzey sularının yok olması ve kalitesinin bozulması, artan kuraklıklar, toprak kaybı, kıyı erozyonu ve seller olarak kaydetmektedir (UNDP, 2010). Bu etkilerden topraktan karbon salınımı iklim değişikliği ile direk ilişkili olup önemli bir yer tutumaktadır. Ancak topraklarda farklı etkileşimler altında farklı oranlarda karbon salınımı meydana gelir. Bu ise spesifik çok yönlü araştırmalarla değerlendirilir. Ancak her tür çalışma için başlangıç koşulunun bilinmesi gerektirir. Projenin ikinci önemli amacı olarak Türkiye toprakları karbon içeriği belirlenip coğrafi veritabanı oluşturulacaktır.

Bu proje ile tarımsal uygulamalar, çevre korunumu, iklim değişikliğine adaptasyon eylem planlamalarında önemli coğrafi alt bilgiler son kullanıcılara sağlanmış olacaktır.

: Toprak karbon içeriği, toprak verimliliği, CBS, coğrafi veritabanı

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ /ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak ve Arazi Bilgi Sistemleri

Proje No	
Proje Başlığı	Samsun İlinde Marjinal Tarım Alanlarında Erozyon Kontrolü, Alternatif Ürün Yetiştiriciliği ve Erozyona Duyarlı Marjinal Tarım Arazilerinin CBS ve UA Kullanılarak Belirlenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Erosion Control at Marginal Agricultural Land, Alternative Crop Production and Determination of Erosion Sensitive Marginal Agricultural Land by Using GIS and RS in the Samsun Province
Projeyi Yürüten Kuruluşlar	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Samsun 19 Mayıs Üniversitesi- Ziraat Fakültesi Gelemen Orman Fidanlığı
Proje Yürütücüsü	Filiz TÜRKSEVEN VELİOĞLU(TGSKME)
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Sevinç USLU KIRAN (TGSKME) Dr. Armağan KARABULUT (TGSKME) Ayşe EREN(TSKAE Samsun) Kadriye DEMİR (Gelemen Orman Fidanlığı) Doç.Dr. Orhan DENGİZ (19 Mayıs Ün. Zir. Fak Toprak Böl.) Doç.Dr. Aysun PEKŞEN(19 Mayıs Ün. Zir. Fak Bah. Bit. Böl.)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2015
Proje Bütçesi	2012 : TL 2013: TL 2014: TL
Proje Özeti:	Dünyada geniş yayılım alanı gösteren ve erozyonu kontrolünde kullanılan <i>Vetiveria zizanioides</i> (L.) Nash bitkisinin Samsun ilindeki erozyona duyarlı arazilerde perde, şerit, teras veya yüzey akış filtre materyali olarak kullanımı ve etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. İlk aşamada Samsun ilinde marjinal tarım alanları CBS ve UA teknikleri ile belirlenecektir. Marjinal tarım arazisi, mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazileri dışında kalan, toprak ve topografik sınırlamalar nedeniyle üzerinde sadece geleneksel toprak işlemeli tarımın yapıldığı arazileri temsil etmektedir. Özellikle Karadeniz bölgesinde marjinal tarım arazileri morfolojik yapıları ve toprak özellikleri itibarıyla erozyona ve toprak kaymasına oldukça duyarlı olabilmektedir. Topografik yapısı gereği bölge halkının tarım amaçlı kullandığı bu alanlarda erozyonu azaltmak ve alternatif gelir sağlayacak uygulamaların yapılması önemlidir. Bu nedenle Karadeniz bölgesinde tarımda kullanılan marjinal arazileri temsil edebilecek bir arazide <i>Vetiveria zizanioides</i> (L.) Nash bitkisiyle erozyonu azaltmak amacıyla yukarıda belirtilen tedbirlerden uygun olanı alınarak, araziden daha fazla gelir elde etmek amacıyla alternatif ürün yetiştirilecektir. Alternatif ürün, yörede yetiştirilen tarımsal ürüne alternatif olabilecek sebze, yem bitkisi ve tıbbi aromatik bitkilerden toprak ve iklime uyum sağlayabilecek olan türlerden seçilecektir.

Vetiveria zizanioides (L.) Nash bitkisinin erozyon kontrolü amacıyla kullanımı, erozyon kontrolünün çiftçiye benimsetilmesi ve çiftçinin üretimi önerilecek olan yeni ürünlerden katma değer elde etmesine çalışılacaktır. Yöntemin uygulanmasına ve yöre halkının, önerilecek alternatif ürünlere karşı tepkisi belirlenecektir. Erozyon tedbiri alınan deneme arazisinde, şeritler arasında ekonomik geliri yüksek ve yüzey kaplayıcılığı fazla olan tek ve çok yıllık bitkiler yetiştirilerek toprak korunumu maksimum seviyeye çıkartılmaya çalışılarak hem toprağın sürdürülebilirliği hem de verimliliğin artırılması hedeflenmiştir. Verilere göre tarım yapılan ve tarıma açılmış alanlar için erozyon korumalı alternatif bir yetiştiricilik sistemi önerilecektir. Arazide erozyon kontrolü ile suyun toprağa sızması artırılarak toprak su içeriğinin artırılmasına, sediment kaybı azaltılarak topraktaki bitki besin maddelerinin korunumuna ve dolaylı olarak toprağın ticari gübre ihtiyacının azalmasına katkı sağlanacaktır. Projede; yer kirazı tek yıllık bitki olarak yetiştirilecektir. Bitkinin isteğine göre sulama, gübreleme, budama, gibi kültürel işlemler zamanında yapılarak bitkiden optimum ürün alınmaya çalışılacaktır. Bitki gelişimi, verim, meyve kalitesi; fenolojik, pomolojik ve bitkisel gözlem ve ölçümlerle izlenecektir. Son aşamada erozyon kontrolü ve alternatif ürünlerin yetiştirilmesine yönelik senaryolar üretilerek alternatif gelir maliyeti belirlenecektir. Mevcut uygulamalar ile proje kapsamındaki uygulamalar karşılaştırılarak yetiştiriciler üzerindeki olası etkileşimleri yerel anket çalışmaları ile belirlenerek olası soyo-ekonomik etkisi ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu çalışmayla birlikte projenin yayım çalışması da yapılacaktır.

†: Erozyon, Alternatif Ürün, UA, CBS

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak ve Arazi Bilgi Sistemleri

Proje No	.
Proje Başlığı	ÜLKESEL COĞRAFI TOPRAK VERİ TABANI OLUŞTURULMASI, ANKARA-BEYPAZARI, AYAŞ ÖRNEK ALAN ÇALIŞMASI
Projeyi Yürüten Kuruluş	TGSKMAE
Proje Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Mustafa USUL
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Çetin ARCAK, Doç. Dr. Oğuz BAŞKAN, Mehmet KEÇECİ, Hicrettin CEBEL, Dr. Armağan KARABULUT, Sevinç MADENOĞLU, Füsün SARISAMUR
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2014
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 60 000 TL. 2013: 30 000TL. 2014:30 000 TL.

Proje Özeti:

Ülkemizin toprak ve su kaynaklarının kullanımı ve yönetimi ile ilgili problemlerin çözülmesi, yeni verilerin üretilmesi ve sonradan oluşan değişimlerin izlenebilmesini sağlayacak güncel Toprak ve Su Kaynakları veri tabanı oluşturmakla mümkündür. Avrupa Birliği uyum sürecinde olan Türkiye'nin başta toprak olmak üzere, doğal kaynakları ile ilgili güncel veriler hazırlamak ve ölçekli Avrupa Coğrafi Toprak Veri tabanına entegre olarak, toprak kaynaklarımız ile ilgili ulusal ve uluslararası düzeyde bilgi alışverişini sağlayacak altlıkları ve veri tabanlarını oluşturma doğrultusunda Türkiye Genel Toprak Haritası ve Raporunun FAO - UNESCO ve Toprak Taksonomisine göre güncelleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, tarımsal açıdan potansiyel öneme sahip alanların belirlenerek bu alanların seri bazında, 1:25 000 ölçekli detaylı coğrafi toprak veri tabanı oluşturulması, ülkemizin kalkınmasına yönelik Kalkınma Planlarının hazırlanmasında ve kırsal alana yönelik planlama çalışmalarında temel oluşturacak, ulusal toprak kaynakları ve hizmet haritalarının hazırlanması önem arz etmektedir.

Bu doğrultuda, ülkesel bir toprak veri tabanı oluşturulması için Ankara-Beypazarı ve Ayaş ilçelerinde yöntemin test edileceği bir çalışma planlanmıştır. Yöntemin uygulanacağı toprak etüt ve haritalama çalışmasında haritalama ünitesi olarak toprak serileri ve önemli fazları kullanılacaktır. Farklı ana materyal üzerinde yayılım gösteren farklı toprakların belirlenmesi amacıyla hava fotoğrafları ve uydu görüntüleri, sayısal jeolojik ve yükselti verileri (DEM) ile birlikte yorumlanarak olası fizyografik üniteler ve toprak sınırları belirlenecek ve 1/25 000 ölçekli Foto Yorum-Taslak Toprak Haritası oluşturulacaktır. Uydu görüntüleri denetimsiz sınıflandırma sistemine göre CORINE metodolojisi dikkate alınarak taslak arazi kullanım ve arazi örtü haritaları üretilecektir. Taslak toprak ve arazi örtü haritasına göre arazide açılacak muhtemel toprak profil yerlerinin coğrafi koordinatları belirlenerek arazide GPS ile tespit edilecektir.

Her bir farklı toprakları temsil eden toprak profilleri açılarak Soil Survey Staff 1993 ve FAO 1990' a göre tanımlamaları yapılacaktır. Laboratuvar analizleri için her bir horizondan toprak örnekleri alınacak ve toprak haritalama lejantı için gerekli bilgiler toplanacaktır. Toprak örnekleri uluslararası standart fiziksel, kimyasal ve biyolojik (ISO ve Soil Survey Laboratory Methods Manual, 1996) yöntemlere göre analiz edilecektir. Topraklar, Toprak Taksonomisi Soil Taxonomy (1999), WRB (World Reference Base for Soil Resources, 2001) ve FAO (1990)'a göre sınıflandırılacak ve toprak haritalama lejantı hazırlanacaktır. Değerlendirilen verilere göre ikinci "Taslak Toprak Haritası" oluşturulacaktır.

Taslak toprak haritalarına son şekillerinin verilebilmesi için ekipler halinde toprak sınırları arazide kesinleştirilecek ve harita sembolleri belirlenecektir. Çalışma sonucu oluşturulan haritalar sayısallaştırılacak, arazi bilgi formu kapsamında hazırlanan tüm veriler veri tabanına girilerek, gerekli sorgulama ve harita üretimleri için kaydedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Coğrafi Toprak Veri Tabanı, Toprak Taksonomisi, Sayısal Arazi Modeli (DEM), CORİNE

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/MENEMEN

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak ve Arazi Bilgi Sistemleri

Proje No	
Proje Başlığı	Bakırçay Havzasında Coğrafi Bilgi Sistemi Tekniği ile Tarımsal Arazi Kullanım Planlarının Oluşturulması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü
Proje Yürütücüsü	Dr. Nejat ÖZDEN - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Yusuf KURUCU - Ziraat Yüksek Mühendisi Doç. Dr. Mustafa BOLCA - Ziraat Yüksek Mühendisi Süleyman ŞEN - Ziraat Yüksek Mühendisi Z. Lamia BİLİR - Kimya Mühendisi Lütfullah ARUĞASLAN - Jeoloji Mühendisi Dr. M. Tolga ESETLİLİ - Ziraat Yüksek Mühendisi Dr. Fulsen ÖZEN - Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2014
Projenin Toplam Bütçesi	2011: 22000 TL 2012: 19000 TL 2013: 9000 TL 2014: 1000 TL
Proje Özeti Doğada yenilenemeyen temel kaynaklar arasında yer alan, canlılar için mutlak gerekli yaşam ögesi ve besin ortamı olan toprakların sistemli bir şekilde incelenmesi, sürdürülebilir arazi kullanım planlamaları için oldukça önemlidir. Bugün tüm dünyada tarımsal üretime açılacak alanların son sınırına ulaşılmış durumdadır. Geriye dönüşümü mümkün olmayan ve doğanın en önemli fiziksel, kimyasal ve biyolojik aktivitelerini içeren toprağın yörenin ekolojik yapısına uygun, sosyo-ekonomik gereksinimleri karşılayabilecek, aynı zamanda sürdürülebilir bir şekilde kullanımını sağlayabilecek tarımsal arazi kullanım planlama modellerinin oluşturulması, bu amaçla araştırma ve çalışmalara öncelik verilmesi, ülkemizde zorunlu bir hal almıştır. Bu bağlamda, doğal kaynaklarla ilgili detaylı ve güncel verilerden oluşturulan, yeni teknoloji ve yöntemlerle sistemli bir şekilde geliştirilebilen veya güncellenebilen veri tabanlarının oluşturulması, temel aşamalar olarak projelerde yer almaktadır. Bu çalışmada, Bakırçay Havzası topraklarının fiziksel, kimyasal ve morfojenetik özelliklerini içeren seri bazında toprak haritaları yapılacaktır. Araştırmada, yüksek çözünürlüklü uydu görüntüleri ve kadastral veriler temel kartoğrafik materyalleri oluşturacaktır. Bu bağlamda arazilerin tarımsal kullanıma uygunluk sınıfları, iklim özellikleri, üreticilerin sosyo-ekonomik koşulları ile mevcut tarımsal ürün desenleri ve bunlara alternatif oluşturabilecek diğer tarımsal ürünler belirlenip coğrafi bilgi sistemi içerisinde katman mantığına göre bir veri tabanı oluşturulacaktır. Araştırma sonucunda, parsel düzeyinde ürün deseni planlamasına olanak sağlayabilecek bir model önerisi geliştirilecektir.	

SONUÇLANAN PROJELER

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ANKARA

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Çeşitli Organik Materyallerde Bazı Humik Asit Analiz Yöntemlerinin Karşılaştırılarak Uygun Yöntemlerin Seçimi
Projenin İngilizce Başlığı	The Selection of Suitable Methods By Comparison Humic Acid Analysis Methods in Commercial Organic Fertilizers
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar:	TAGEM
Proje Yürütücüsü:	Dr. Kadriye KALINBACAK
Başlama ve Bitiş Tarihleri:	2005-2010
Projenin Toplam Bütçesi:	4000 TL

Proje Özeti: Organik materyallerdeki humik asit analizlerinde her ülkede göre farklı yöntemler kullanılmaktadır. Çeşitli organik kaynaklardan elde edilen humik asit gübrelerinde humik asit içeriğinin belirlenmesinde kullanılan yöntemlerin uygunluğunun belirlenmesi bu konuda çıkacak problemlerin giderilmesinde önemli yer tutmaktadır. Organik Gübrelerin piyasaya arzı, denetimi ve kontrolü Tarım Bakanlığı tarafından Organik Gübre Yönetmeliği çerçevesinde yapılmaktadır. Şu anda yönetmelikte Sert Kömürlerde humik asit analizine dayalı TSE 5896 sayılı yöntem kullanılmaktadır.

Bu çalışma ile organik materyallerdeki humik asit içerikleri çeşitli yöntemlerle belirlenerek en uygun yöntem ya da yöntemler seçilmeye çalışılmıştır. Uygun yöntem belirlendikten sonra Organik Gübre Yönetmeliğine önerilmesi planlanmıştır. Projede gravimetrik, titrimetrik ve kolorimetrik olmak üzere üç ana grup altında 9 adet yöntem ile çalışılmıştır. Projede 23 adet katı ve 20 adet sıvı formda olmak üzere 43 adet gübre örneğinde humik asit analizleri yapılmıştır. Materyallerde humik asit içeriklerinin belirlenmesinde 9 adet analiz yöntemi kullanılmıştır. Proje konusu olan 9 yöntem ile organik materyallerin analizleriyle oluşan etiket değerleri arasında t testi yapılmış ve istatistiksel olarak önemli farklılıklar bulunmuştur. Humik Asit özelliğinde olan (pH 4-7) örneklerin analiz sonuçlarına göre $BaCl_2$ ve HCl yöntemleri etiket değerleri ve birbirleriyle uyumu yüksek bulunmuştur. Humik asit tuzları olan (pH9-14) örneklerin istatistik analizlerine göre, etiket değerleriyle ve birbirleriyle uyumlu bulunmamıştır. Uyumluluğu yüksek bu yöntemlerle, halen yönetmelikteki yöntem (TSE) ve yaygın kullanımda olan yöntem(CDFA) seçilerek standart materyaller çok tekrarlamalı analize alınmıştır. Humik asit ve humik asit tuzu(Humat) içeren üç adet standart materyalde seçilen bazı yöntemlerle çoklu tekrarlamalı analizler yapılmış ve bu sonuçlara göre yöntem seçimi yapılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Humik Asit Analizi, Leonardit, Organik Gübre, TSE, CDFA, $BaCl_2$, HCl

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No	
Proje Başlığı	Çukurova’da Flüviyal Bir Tarım Arazisinde Bazı Toprak Verimlilik Özelliklerinin Jeostatistiksel Modellemesi
Projenin İngilizce Başlığı	Geostatistical Modelling of Selected Soil Fertility Parameters in a Aluvial Agricultural Land in Çukurova
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar:	A.Ü.Z.F. Toprak ABD
Proje Yürütücüsü:	Dr. Armağan KARABULUT
Yardımcı Araştırmacılar:	Prof. Dr. İlhami ÜNVER
Başlama ve Bitiş Tarihleri:	2006-2010
Projenin Toplam Bütçesi:	3333 TL

Proje Özeti: Toprak örtüsü çok geniş alanları kapsar ve özellikleri hakkında bilgi, örnekleme yolu ile sağlanır. Toprak özelliklerindeki mekânsal değişkenlik, farklı mekânsal ölçeklerde, farklı süreçlerin etkileşiminden kaynaklansa da, birbirinden farklı veya benzer özellikte olabilmektedir. Sonuç olarak toprak özelliklerindeki mekânsal değişkenlik, birçok farklı ölçekte ve çözünürlükte, milimetreden birkaç kilometreye kadar değişim gösterebilir. Tarım alanlarında toprak verimlilik özelliklerinin mekânsal değişkenliğinin bilinmesi, optimum bir işletimle verimliliğin geliştirilmesi açısından önemlidir. Bu araştırma Çukurova’da her yıl mısır ekimi yapılan bir tarım arazisinde, 38 ha’lık bir çiftçi tarlasında gerçekleştirilmiştir. On bir toprak özelliği [toplam N (tN) (mg kg^{-1}), alınabilir P (aP) (mg kg^{-1}), alınabilir K (aK) (mg kg^{-1}), OM (%), EC (dS m^{-1}), pH, KDK (cmol kg^{-1}), kum (%), silt (%), kil (%), CaCO_3 (%)] için yapılan bu araştırma üç bölümden oluşmaktadır: Birinci bölümde toprak özelliklerinin farklı aralıklarda (12,5, 25, 50, 100 m) yapılmış örneklemeleri kullanılarak mekânsal bağımlılık yapıları belirlenmiştir. İkinci yıl ekim ve gübreleme öncesi dönemi için aynı örnekleme sistemi ile alınmış olan toprak örnekleri ile tN, aP, aK, OM ve EC’nin jeostatistiksel modellemelerinin doğrulanması yapılmıştır. Çalışılan arazide aP izotrop bir yapı gösterirken diğer toprak özellikleri yöne bağlı farklı azimut açılarında anizotropik bir yapı sergilemişlerdir. EC ilk yıl I. dönem tam kontrolsüz etki varyansı göstermiş, ancak ikinci yıl yöne bağlı anizotropik bir yapı sergilemiştir. Mekânsal bağımlılık en yüksek kil ve KDK’da görülürken en düşük aP ve pH’da görülmüştür. En yüksek yapısal uzaklık majör 576m, minör 468 m ile OM’de, en düşük yapısal uzaklık ise majör 245 m, minor 180 m ile siltde görülmüştür. İkinci bölümde dinamik toprak özelliklerinin (tN, aP, aK, OM, EC) farklı örnekleme dönemlerindeki mekânsal değişimleri (mekânsal-zamansal) irdelenmiş ve değişim oranları belirlenmiştir. Toprak özelliklerinden özellikle aK, tN, ve OM’de krigleme mekansal dağılım yapılarının tüm tarımsal uygulamalara ve diğer dış etkenlere rağmen korunduğu görülmüştür. Tarımsal uygulamalar, bazı toprak özelliklerinin krigleme mekansal yapılarında, bitki gelişim sürecinde önemli değişiklikler oluştururken, ekim öncesi ve hasat sonrası örnekleme dönemlerinin mekansal dağılım yapılarında önemli benzerlikler görülmüştür. Üçüncü bölümde ise çok değişkenli (multivariate) mekansal analizler yardımı ile toprak özelliklerinin birbirleri ile olan ilişkileri incelenmiştir. Kil aK, OM, tN, KDK ve kum bir araya gelerek, temel bileşen analizinde toprak verimliliği bileşeni olarak adlandırılan 1. bileşeni oluşturmuş ve aynı toprak özellikleri grubu birinci bileşen varyans faktör değerlerinin yüzeyi ile benzer krigleme mekansal dağılım yapısı göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Jeostatistik, Yarıvaryogram, Alansal Bağımlılık, Toprak Verimlilik Özellikleri, Mekânsal-Zamansal Değişkenlik, Çok Değişkenli Mekânsal Analiz, Temel Bileşen Analizi

**GAP TOPRAK - SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARASTIRMA
ENSTITÜSÜ/ŞANLIURFA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı	Şanlıurfa İli Topraklarının Bitki Besin Maddesi, Ağır Metal Ve Potansiyel Toksik Element Kapsamlarının Belirlenmesi
Proje İngilizce Başlığı	Determination Scope of potantial toxic, heavy metals and plant nutrients elements in soil of Sanliurfa province
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Şanlıurfa
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	
Proje Yürütücüsü	Mehtap SARAÇOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Meral TAŞ İslim KOŞAR Hatice KARA Dr.Sadık YETİM Dr.Abdulkadir SÜRÜCÜ Murat AYDOĞDU
Başlama- Bitiş Tarihleri	2007-2009
Proje Toplam Bütçesi:	9600 TL
Proje Özeti: Bu çalışmanın 3 yılı sonunda Şanlıurfa' ya bağlı olan Harran (108), Bozova (64), Hilvan (89), Halfeti (46), Birecik (94), Akçakale (125), Suruç (93), Ceylanpınar (34), Siverek (224) ve Viranşehir (190) olmak üzere toplam 10 ilçesinden alınan toplam 1067 numune araştırmanın materyalini oluşturmuştur. Her bir örnekleme noktasında, örnek alınacak arazinin büyüklüğü, toprak ve topografik yapısı göz önüne alınarak 8-10 örnek alınıp paçal numune haline getirilmiş ve analiz edilmiştir. Ayrıca toprak örneği alınan yerlerin yer koordinatları Yer Konumlama Cihazı (GPS) ile belirlenmiştir. Her ilçe için alınan koordinatlar ile harita oluşturulmuştur. Bu alınan toprak örneklerinde su ile doymuşluk (%), pH, tuz (%), CaCO₃ (%), organik madde (%), P₂O₅ (kg/da), K₂O (kg/da), kum (%), kil(%), silt(%), bitkiye yararlı olan mikro elementlerden Fe (ppm), Cu (ppm), Zn (ppm) ve Mn (ppm) değerlerine ve ağır metallerden ise Fe, Cu, Zn, Mn, Ni, Cd, Cr, Pb ve Co değerlerine bakılmıştır.	
Anahtar Kelimeler:	

**GAP TOPRAK - SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARASTIRMA
ENSTITÜSÜ/ŞANLIURFA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre
PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	
Proje Başlığı	Şanlıurfa Yöresinde Yetiştirilen Mercimeğin Çinko ve Bor İsteğinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Toprak - Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Harran Üniversitesi, TİGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Ayşe Gülgün ÖKTEM
Yardımcı Araştırmacılar	Müslüm COŞKUN, N. Devrim ALMACA, Dr. Abdulkadir SÜRÜCÜ, Sibel SÖYLEMEZ, Prof. Dr. Abdullah ÖKTEM, Tuba TEKGÜL, Dr. Sadık YETİM
Başlama- Bitiş Tarihleri	2006-2009
Proje Bütçesi	Toplam bütçe 19 364.00 YTL

Proje Özeti:

Bu çalışma, Şanlıurfa Yöresi'nde, Bor ve Çinko eksikliği görülen alanlarda, mercimeğin çinko ve bor isteğinin saptanması amacıyla Ceylanpınar-TİGEM ve Koruklu Araştırma İstasyonu'nda olmak üzere iki lokasyonda yürütülmüştür. Bitkisel materyal olarak, Yerli Kırmızı çeşidi ve Fırat-87 kırmızı mercimek çeşitleri kullanılmıştır.

Buğdayda Borun bakiye etkisini belirlemek için Bor uygulaması yapılan denemelerde, Sarıçanak-98 makarnalık buğday çeşidinin ekimleri yapılmıştır.

Denemede öngörülen uygulamalara göre çinko kaynağı olarak Çinko sülfat, bor kaynağı olarak boraks kullanılmıştır. Araştırma çinko ve bor için birbirinden bağımsız iki ayrı deneme halinde yürütülmüştür.

Çinko Dozları : Zn Bor Dozları B
:

Zn0- 0 kg/da Zn
Zn1- 1 kg/da Zn
Zn2- 2 kg/da Zn
Zn3- 3 kg/da Zn
Zn4- 4 kg/da Zn

B0- 0 kg/da B
B1- 0,1 kg/da B
B2- 0,2 kg/da B
B3- 0,3 kg/da B
B4- 0,4 kg/da B

Bor denemelerinde mercimek+ buğday ekim nöbeti sistemi uygulanmıştır. Bor uygulanan denemelerde bir sonraki yıl hiçbir uygulama yapılmadan buğday ekimleri yapılmıştır.

Bor ve çinko dozları, ekimden önce toprağa uygulandıktan sonra ekimler gerçekleştirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Şanlıurfa, mercimek, bor, çinko, verim, kalite

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/TOKAT

(ARA SONUÇ)

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak Verimliliği

Proje No:	00320G01
Proje Başlığı	Tokat Kazova’da Sürdürülebilir ve Geleneksel Toprak yönetimi Uygulamalarının toprağın Bazı özelliklerine Etkisinin Belirlenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tokat Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ömer Faruk NOYAN
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa DEMİR , Oğuzhan AYDIN, Mualla AYDIN, Atilla ALTINTAŞ, Dr. Kenan ÇAĞATAY, Yrd. Doç. Dr. İrfan OĞUZ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2000- 2050
Projenin Toplam Bütçesi	32 000 TL
Proje Özeti:	Bu çalışma ile, Tokat Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü arazisinde 2000–2050 yılları arasında yürütülecek olan projenin 3 münavebe dönemini kapsayan 9 yıllık sonuçlarını değerlendirilmektedir. Tarım topraklarının, makineleşme ve aşırı girdi kullanımı ile yakın gelecekte olası bazı olumsuzlukları belirleyebilmek amacıyla yürütülen bu projede, farklı toprak yönetimi uygulamaları ele alınarak incelenmiştir. Bu amaçla ekim nöbetinde baklagil olan ve baklagil olmayan iki farklı deneme planlanmıştır. Bu denemelerin her birinde ana konuları toprak işleme konuları, alt konuları ise kimyasal gübreler ile farklı gübre kaynaklarının birlikte kullanımlarıdır. Ana konular, azaltılmış ve geleneksel toprak işleme, alt konular ise optimum NP, optimum NP+Çiftlik gübresi ve optimum NP+Yeşil gübreleme konularından oluşmuştur. Elde edilen verim değerleri ve incelenen toprak özellikleri bakımından bu dönemde elde edilen sonuçlar incelendiğinde toprak işleme sistemleri arasında istatistiki olarak bir fark tespit edilememiştir. Alt konular ise yıllar itibarı ile farklılık göstermiş olup patates denemelerinde bir yıl b₁ konusu, şekerpancarında baklagilli ve baklagilsiz denemede birer yıl b₁ konusu, buğdayda bir yıl baklagilsiz denemede b₂ konusu istatistiki olarak önemli bulunmuştur. Kurufasulye verimlerinde bir fark tespit edilememiştir. Toprak özellikleri bakımından çiftlik gübresi uygulanan parsellerinin alınabilir P₂O₅ ve K₂O ve çinko kapsamlarında artış tespit edilmiştir.
Anahtar Kelimeler	Tokat, sürdürülebilir tarım, toprak işleme sistemleri, gübreleme

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/SAMSUN

AFA ADI : Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI : Toprak Verimliliği

Proje No	TAGEM-BB-080205H2
Proje Başlığı	İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında Sebze Tarımında Azotlu Gübre Miktarları ve Gıdya Uygulamalarının Verim ve Toprak Özelliklerine Etkisi
Projenin İngilizce Başlığı	The Inside Good Agricultural Practices in Vegetable on the us Fertilizer Amounts and Gytja Doses on Yield and Soils Properties
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Gülen ÖZYAZICI
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Osman ÖZDEMİR Dr. Mehmet Arif ÖZYAZICI Dr. Betül BAYRAKLI Güler Yasemin ÜSTÜN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2010
Proje Toplam Bütçesi	63320 TL

Proje Özeti

Domates, kırmızı baş lahana, biber ve ıspanak bitkilerinde 3 yıl süre ile yürütülen çalışmada verimler tespit edilmiş, meyvelerde ve yaprakta nitrat analizi, hasat sonrası alınan toprak örneklerinde ise bazı kimyasal ve biyolojik analizler yapılmıştır.

Domates, çarliston biber ve ıspanakta verim üzerine her üç yılda da azotlu gübre miktarları, gıdya dozları ile azot x gıdya interaksyonun etkisi %1 seviyesinde önemli bulunmuştur. Domateste farklı seviyelerdeki azotlu gübre miktarları ve gıdya uygulamalarında en yüksek meyve verimi her üç yılda da N₂G₃ konusunda belirlenmiş, en düşük verim ise kontrol konusunda saptanmıştır. En yüksek verimi sağlayan azot seviyesi 212 kg/da gıdya varlığında 9.49 N olarak hesaplanmıştır. Çarliston biberde ise en yüksek verim N₃G₂ konusunda belirlenmiş olup, yapılan regresyon analiz sonucuna göre en yüksek verimi sağlayan azot seviyesi 203 kg/da gıdya varlığında 15.95 kg N olarak belirlenmiştir. Ispanakta her üç yılda da en yüksek verim N₂G₂ konusunda bulunmuş olup, en yüksek verimi sağlayan azot seviyesi 225 kg/da gıdya varlığında 12.65 N olarak hesaplanmıştır.

Kırmızı baş lahanada verim üzerine azotlu gübre miktarları ve gıdya dozlarının etkisi üç yılda da %1 önemlilik seviyesinde, azot x gıdya interaksyonu ilk 2 yıl %1 seviyesinde, 3.yılda ise %5 seviyesinde önemli bulunmuştur. Denemenin 1. ve 3. yıllarında en yüksek baş verimi N₃G₂ konusunda belirlenirken, 2. yılda N₂G₃ konusunda tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gıdya, azotlu gübre, kırmızı baş lahana, domates, ıspanak, biber, iyi tarım uygulamaları

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

AFA ADI: Toprak Su Kaynakları ve Çevre

PROGRAM ADI: Toprak ve Arazi Bilgi Sistemleri

Proje No	
Proje Başlığı	Altınova Tarım İşletmesinde Toprak Kalite Parametreleri İndeksine Göre Arazi Bilgi Sisteminin Oluşturulması
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	TAGEM, Ankara Üniversitesi Ziraat Fak. Toprak Böl.
Proje Yürütücüsü:	Mustafa USUL
Yardımcı Araştırmacılar:	Doç. Dr. İlhami BAYRAMIN (A.Ü. Ziraat Fak. Toprak Böl.)
Başlama ve Bitiş Tarihleri:	2008-2009
Projenin Toplam Bütçesi:	19.665, TL

Proje Özeti:

Bu çalışma Altınova Tarım İşletmesi'nin 29.585 ha'lık Aridisol, Vertisol ve Entisol toprak ordolarından oluşan tarım arazilerinde yürütülmüştür. Paremetrik Metot (Karekök Metodu) ile değerlendirilen alanın Arazi Uygunluk Sınıfları % 17,8'i S1, % 69,9'u S2 ve %12,3'ü S3 olarak tespit edilmiştir. SPOT uydu görüntüsü, 1, 2 ve 3. bantları ile LANDSAT uydu görüntüsünün 3, 4 ve 5. bantları kullanılarak NDVI değerleri elde edilmiştir. Spot 2 görüntüsü NDVI değerleri ile verim miktarları arasında ilişki 0,70 korelasyon ve 0,5 olasılık düzeyinde (1,73306863753026E-07), LANDSAT 7 uydu görüntüsü NDVI değerleri ile verim arasındaki 0,58 korelasyon ve 0,5 olasılık düzeyinde (0,000268083892799473), önemli ve pozitif yönde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Bu durum NDVI değerleri dikkate alınarak, buğday veriminin tahmin edilebileceğini göstermektedir. SPOT 2 uydu görüntüsü NIR Spektral yansıma değerleri ile verim miktarları arasında ilişki incelenmiş, sonuçta 0,53 korelasyon ve 0,5 olasılık (0,000642531004553565) düzeyinde, önemli ve pozitif yönde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. AKI ile 71 parselin 20 yıllık ortalama verimleri arasındaki ilişki incelenmiş ve ilişki 0,05 seviyesinde önemli bulunmuştur (P= 0,000**(P<0.01)). Bu ilişkinin regresyon formülü; *"Buğday Ortalama Verim (kg/da) = 130 + 1,46 AKI"* olarak tespit edilmiştir. SPOT 2 uydu görüntüsünün farklı yansıma değerleri (NDVI, VIR, NIR, GREEN) ile AKI ve verim arasındaki ilişkiler istatistikî olarak incelenmiş ve ilişki 0,05 seviyesinde önemli bulunmuştur (P= 0,000**(P<0.01)). Bu ilişkinin regresyon formülü; *"Verim kg/da = 65 - 0,715 AKI - 29 NDVI + 2,26 NIR - 2,46 VIR - 0,22 GREEN"* olarak tespit edilmiştir. Yukarıda verilen yansıma değerleri ve AKI'nın verim üzerine etkilerini tespit için stepwise analizi yapılmıştır. Stepwise analizi 3 aşamada gerçekleşmiş ve 0,05 seviyesinde VIR (P=0,000), NIR (P=0,001) ve AKI (P=0,033) değerleri ile verim arasındaki ilişki önemli bulunmuştur. LANDSAT 7 uydu görüntüsünden elde edilen NDVI yansıma değerleri, AKI ve verim arasındaki ilişki 0,05 seviyesinde önemli bulunmuştur (P= 0,001**(P<0.01)). Bu ilişkinin regresyon formülü; *"Verim kg/da = 95,8 + 105 NDVI + 2,42 AKI"* olarak tespit edilmiştir. NDVI

yansıma değerleri AKI ve verim arasındaki ilişki stepwise analizi ile de incelenmiştir. Stepwise analizi 1 aşamada tamamlanmıştır. Burada ise AKI değeri ile verim arasındaki ilişki önemli bulunmuştur ($P=0,000$). Verim ile toplam yağış ve buğday gelişme dönemleri arasındaki yağışın ilişkisi de incelenmiş; buna göre toplam yağış ile verim arasındaki ilişki önemli bulunmuştur ($P= 0,000$). Bu ilişkinin regresyon formülü; “*verim kg/da = 161 + 0,149 TOPY*” olarak tespit edilmiştir. Yine verim ile Ekim (EY), Kasım (KY), Aralık (AY), Ocak (OY), Şubat (ŞY), Mart (MartY), Nisan (NY), Mayıs (MY) ve Haziran (HY) aylarına ait aylık yağış arasındaki ilişki incelenmiş ve burada da 0,05 seviyesinde ilişki önemli bulunmuştur ($P=0,000$). Bu ilişkinin regresyon formülü; “*Verim kg/da = 106 + 0,826 EY + 0,207 KY - 0,128 AY + 1,10 OY - 0,216 ŞY - 0,354 MartY + 1,12 NY + 0,166 MY + 0,328 HY*” olarak tespit edilmiştir. Yine burada da tüm parsellerin 20 yıllık verimleri ile buğday yetiştirme periyodunda aylık yağışlar arasında stepwise analizi yapılmıştır. Analiz 5 aşamada tamamlanmıştır. Burada Nisan, Ekim, Ocak, Mart ve Kasım yağışlarının verim ile ilişkilerinin 0, 05 seviyesinde önemli oldukları tespit edilmiştir.

TÜBİTAK VE DİĞER KAYNAKLI PROJELER

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ANKARA

TÜBİTAK 1007 Projesi

Proje Başlığı	Ulusal Mera Kullanım ve Yönetim Projesi
Proje Lideri	Arife AVAĞ
Projeyi Yürüten Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüleri	TGSKMAE_Hicrettin CEBEL- Doç.Dr. Oğuz BAŞKAN- Mehmet KEÇECİ- Gamze DEPEL
Başlama-Bitiş Tarihleri	2007-2010
Projenin Toplam Bütçesi	2.326.750 TL
Proje Özeti : 2010 yılı projenin son yılı olup, bu yıl içinde ülkenin altı farklı çalışma bölgesindeki meralardan alınan 585 adet toprak Enstitümüze gönderilmiştir. Şimdiye kadar Enstitümüze farklı homojen alanlardan gelen toprak sayısı 3438 adet olmuştur. Toprakların analizlerinin yapılmasına devam edilmektedir. Her bir toprak örneğinde Fiziksel ve Kimyasal analiz sayısı olarak 12 adet yapılmaktadır. Bu analiz sonuçları ile mera alanlarındaki toprakların erozyona duyarlılıkları ile elverişli NEM durumları, Tuzluluk, pH, Organik Madde, Potasyum, Fosfor v.b analizler yapılmış olup, bu analiz sonuçları ile Homojen alanlarda belirlenen MERA DURUM sınıfı arasındaki ilişkiler araştırılıp, buna göre MERA ISLAH çalışmalarındaki hedefler belirlenecektir.	
Anahtar Kelimeler : Mera Durum Sınıfı- Erodibilite- Tuzluluk – Fosfor-Potasyum	

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

TÜBİTAK 1001 PROJESİ

Proje No	TOVAG 1070443
Proje Başlığı	Kızılırmak ve Yeşilirmak Deltası Çeltik Üretim Alanlarının CBS Yardımıyla Arazi Uygunluk Sınıflarının Belirlenmesi ve Modellenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Determination of Land Suitability Classes and Modelling of Rice Cultivation Areas Using GIS in Kızılırmak and Yeşilirmak Deltas
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü
Projeyi Destekleyen Kuruluş(lar)	Çankırı Orman Fakültesi Toprak Gübre ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüsü	Doç.Dr. Orhan Dengiz
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Oğuz Başkan Dr. Hesna Özcan
Başlama-Bitiş Tarihleri	2007-2010 Eylül
Proje Toplam Bütçesi	103.572 TL

Proje Özeti

Çeltik üretimi için uygun ekolojiye sahip Türkiye, pirinç ithalatçısı konumundadır. Sulama alanlarının yetersizliği, sınırlı ekim alanları, küçük ve parçalı araziler ve üretim maliyetinin yüksekliği bunun sebepleri arasında belirtilebilir. Çeltik yetiştiriciliğinde kullanılan topraklara ait detaylı veri ve haritaların olmaması da çeltik üretiminin dolayısıyla üretimin azlığına sebep olan bir diğer unsurdur. Coğrafi bilgi sisteminde veri tabanı oluşturarak geliştirilen model yardımıyla çeltik tarımının yapılabileceği en uygun alanların doğru bir şekilde belirlenmesi, Türkiye çeltik üretiminin artırılmasında baş vurulacak en uygun yoldur. Bu model özellikle çeltik yetiştiriciliğinin yoğun olarak yapıldığı ülkelerde kullanılırken, Türkiye’de bu yöntemin kullanıldığı çalışma henüz bulunmamaktadır. Bu nedenle yapılmakta olan bu çalışma ile Türkiye koşullarına uygun model geliştirilerek, bu konuda bulunan ilgili boşluğu doldurulmaya çalışılmaktadır. Modelin geçerliliğinin tam olarak ortaya konulabilmesi için model yardımıyla belirlenen farklı uygunluk sınıflarına sahip alanlarda 2 yıl sürecek arazi denemelerinin ilki 2009 yılı içerisinde yapılmıştır. Ayrıca 2010 yılı içerisinde çeltik yetiştiriciliğine uygunluk açısından oluşturulan 3 farklı sınıf arazide çeltik yetiştiriciliğinin maliyet unsurları ve brüt gelirleri hesaplanmış ve karşılaştırılmıştır.

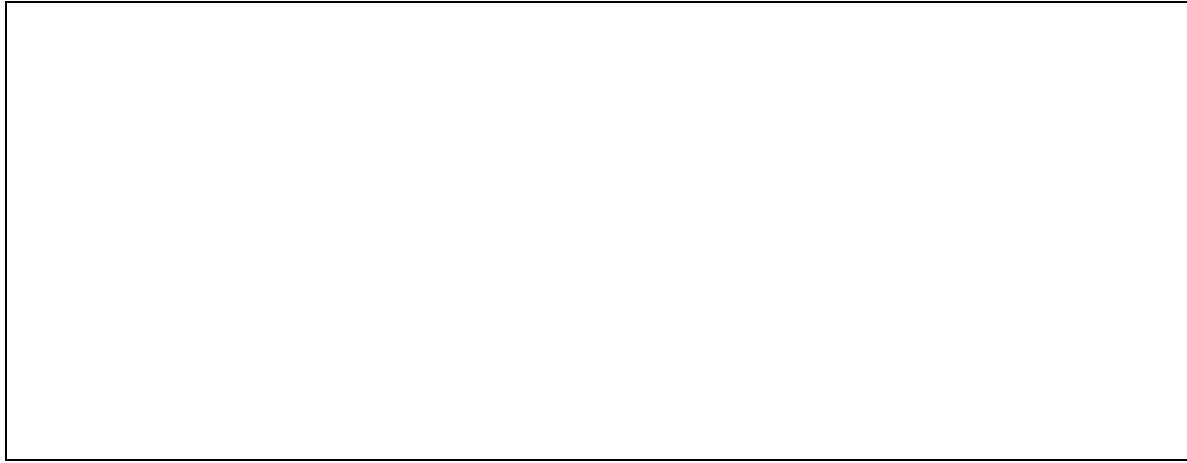
Ülkemizde çeltik üretiminin en fazla yapıldığı bölgelerden olan Kızılırmak ve Yeşil ırmak Havzalarında yer alan Samsun ilinin Bafra, Çarşamba ve Çorum ilinin Osmancık ilçeleri ile iç kesimlerde yer alan Çankırı-Kızılırmak ilçesinde pilot bölge olarak seçilen aluviyal alanlarda gerçekleştirilmekte olan bu çalışmanın yapılmış ve yapılacak olan aşamaları şekilde özetlenebilir; Aluviyal araziler üzerinde oluşmuş farklı özelliklere sahip toprakların belirlenmesi, morfometrik esaslara dayandırılarak sınıflandırılmaları ve haritalarları yapılmıştır,

Çeltik yetiştiriciliği için uygun alanların geliştirilen model yardımıyla arazi uygunluk haritaları oluşturulmuş,

Model yardımıyla belirlenen alanların tarla denemelerinin ilk yılı tamamlanmış ikinci deneme 2010 yılında kurulmuştur.

Çeltik atıklarının kompostlama yoluyla tekrar toprağa kazandırılması yönelik çalışma sonuçlandırılmıştır. Uygun olmayan arazide yapılan çeltik yetiştiriciliğinin oluşturduğu ekonomik kayba yönelik çalışma 2010 yılında tamamlanmıştır.

Sonuç raporu mart 2011 tarihinde teslim edilecektir.

**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA**

TÜBİTAK COST PROJESİ

Proje Başlığı	Yeniçağa Gölü'nün Ötrofikasyonuna Neden Olan Fosfor Kaynaklarının ve Kritik Kaynak Alanların Kütle Dengesi ve Fosfor Endeksi Yöntemleriyle Belirlenmesi
Proje Lideri	Yrd.Doç.Dr. Kerem GÜNGÖR
Projeyi Yürüten Kuruluş	Abant İzzet Baysal Üniversitesi- Mühendislik Mimarlık Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü Gököy Kampüsü 14280 BOLU
Proje Yürütücüleri	TGSKMAE-Dr. Suat AKGÜL- Hicrettin CEBEL- Doç.Dr. Oğuz BAŞKAN
Projeyi Destekleyen Kurum/lar	AB- COST-TÜBİTAK
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2013
Projenin Toplam Bütçesi:	412 380 00 TL
Proje Özeti:	Ötrofikasyona maruz kalan birçok gölde sınırlayıcı besin maddesinin fosfor (P) olduğu bildirilmiştir. Ötrofik bir gölün su kalitesinin iyileştirilmesi için göldeki fosforun hangi ana kaynaklardan geldiğinin, bu kaynaklardan oluşan yükün zamansal değişiminin bilinmesi gerekmektedir. Projenin amaçları: (a) Sığ ötrofik bir gölün (Yeniçağa Gölü) maruz kaldığı P yükünün kaynaklara göre dağılımının, (b) göl havzasında karasal yayılı P yüküne neden olan kritik kaynak alanların belirlenmesidir. Projemizin birinci iş paketinde gölün dış ve iç P yükü, göl suyunun P içeriği, ve gölden çıkan P yükü belirlenerek kütle dengesi yaklaşımı ile gölün P bütçesi çıkarılacaktır. Dış P yükü, gölü besleyen akarsulardan, atmosferik çökeltmeden, ve atıksu terfi istasyonlarından göle yapılan deşarjlardan kaynaklanan P girdilerinin izlenmesi yolu ile belirlenecektir. Atmosferik P çökeltmesi göl kenarına kurulacak yaş-kuru çökeltme örnekleyicisi ile ölçülecektir. Gölden çıkan P yükünün saptanması için mansaptaki dere, göl içerisindeki fosforun belirlenmesi için de yüzey suyunda izleme çalışmaları yapılacaktır. İç P yükü dolaylı yoldan göl suyunun P içeriği, dış P ve gölden çıkan P yükleri kullanılarak hesaplanacaktır. Göl dip sedimanının iç P yüküne katkısı da saha örnekleri üzerinde laboratuvarında gerçekleştirilecek deneyler ile tahmin edilecektir. İzleme

çalışmaları kapsamında, kaynakların ve göl suyunun ayda en az bir kez örneklenmesi, su örneklerinde **ortofostat**, **toplam çözünmüş P**, ve **toplam P** tayinleri yapılacaktır. Dip sedimanına en az bir kez kor örneklemesi uygulanacaktır. Projemizin ikinci iş paketinde Yeniçağa Gölü havzasındaki kritik kaynak alanların belirlenmesi için Pennsylvania (ABD) P endeksi örnek alınarak bir P endeksi geliştirilecektir. Örnek endekste P kaynak ve taşınım etkenleri çalışma havzasının koşullarına uyarlanacaktır. Endeksin geliştirilmesinde ve uygulanmasında yoğunlukla coğrafi bilgi sistemlerinden (CBS) yararlanılacaktır. İlk aşamada P kaybı yüksek olabilecek alanlar bitki yarayışlı P derişimi, yüzey sularına yakınlık kriterleri kullanılarak belirlenecektir. Erozyon, yüzey akışı, toprağa sızma potansiyellerinin tahmininde sırasıyla üniversal toprak kaybı denkleminde (USLE), ABD Toprak Koruma Hizmetleri (SCS) eğri numarasından, toprak bünyesinden yararlanılacaktır. Fosfor endeksi sonuçlarının doğruluğu alt havzaların ortalama endeks değeri ile buralardaki akarsularda birinci iş paketi kapsamında ölçülen P yükünün karşılaştırılması yoluyla değerlendirilecektir.

DİĞER PROJELER
(AB, İl Özel İdaresi vb.)
(Dış kaynaklı)

TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA

Proje Başlığı	TR2007/IB/EN/01 Capacity Strengthening and Support of Implementation of Nitrate Directive in Turkey
Proje Lideri	Dr. Ömer Faruk MUTLU
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarım ve Köyşleri Bakanlığı – Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüleri	Dr. Armağan KARABULUT, Dr. Kadriye KALINBACAK, Dr. Hesna ÖCZAN TGSKMAE
Projeyi Destekleyen Kurum/lar	AB-TAGEM-TGSMAE-TÜGEM-ÇEVRE BK-STK
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2014
Projenin Toplam Bütçesi:	Overall cost; 6.765.000 € EU Contribution; 5.823.750 €

Proje Özeti:

AB Uyum sürecinde su direktifi ve atık su direktifi ile ilişkili olan nitrat direktifinin Türkiye koşullarında uygulanmasına yönelik olan bu proje üç aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşama eşleştirme sürecidir. Bu süreçte AB nitrat direktifi yasalarının Türkiye koşullarında uygulanabilirliği farklı kurum uzmanlarınca tartışılmış ve bir mevzuat oluşturulmuştur. Bu mevzuat yerel yönetimlerle paylaşılmış ve birçok kurumun yer aldığı bir dizi eğitim programları yapılmıştır. Projenin uygulama kısmında ise Ulusal bir nitrat

ölçüm ağı oluşturulmuştur. CBS ortamında yerlitsuyu ve yüzey sularını kapsayacak ölçüm noktaları belirlenmiştir. Bu ölçüm noktalarından aylık nitrat ölçümlerine başlanmıştır. İl kontrol müdürlüklerinden gelen ölçüm noktaları koordinatları Enstitümüz CBS ve UA Bilgi Yönetimi bölümünce kontrol edilmiş ve hatalar giderilmiştir. Gözlem noktalarındaki değerler farklı tematik haritalarla bindirilmiş ve raporlama örneği oluşturulmuştur. Ülkesel sonuçların belirli bir formatta raporlanıp AB'ye sunulması için raporlama eğitim çalışması yapılmıştır.

Projenin ikinci ayağı olan teknik asistanlık kısmında Enstitümüz CBS ve UA Bilgi Yönetimi bölümü nitrat ölçümleri coğrafi veritabanının oluşturulması ve tematik haritalarının üretilmesi aşamasında yer almaktadır. Bu çalışmaların yapılabilmesi için ArcGIS 10 yazılımı proje kapsamında alınmıştır. Teknik asistanlık bölümünde ölçüm ağının bir merkezle entegrasyonu ve il kontrol müdürlüklerinden sürekli veri akışının oluşturulması otomasyonu sağlanacaktır. Daha sonra bu veriler CBS ortamında değerlendirilerek raporlama yapılacaktır.

Proje kapsamında il kontrol müdürlüklerindeki geliştirilen laboratuvar olanaklarına ilave olarak gezici 6 adet laboratuvar kurulmaktadır.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ MENEMEN

Proje Başlığı	Linyit Tozunun Zeytin (<i>Olea europaea</i> L.) Yetiştiriciliğinde Kullanılma Olasılığının Araştırılması
Proje Lideri	Doç. Dr. Mehmet Ali DEMİRAL - Ziraat Yüksek Mühendisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü
Proje Yürütücüleri	Yrd. Doç. Dr. Selçuk GÖÇMEZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Kürşat ÜNER - Ziraat Yüksek Mühendisi Arş. Gör. Mustafa Ali KAPTAN - Ziraat Yüksek Mühendisi Alev KARAGÖZLER - Kimyager Arş. Gör. Murat UYGUN – Kimyager
Projeyi Destekleyen Kurum/lar	Adnan Menderes Üniversitesi Fen Edebiyat Fak. Kimya Böl. Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Aydın Linyit Madencilik ve Ticaret A.Ş.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008 - 2010
Projenin Toplam Bütçesi	15000 TL

Proje Özeti

Bu çalışmanın amacı; Aydın yöresinde “açık ocak sistemi” ile işletilen linyit sahalarının rehabilitasyonu amacıyla kurulan zeytin plantasyonlarında linyit sanayi yan ürünü olarak açığa çıkan “toz linyitin” kullanılma olasılığının araştırılmasıdır. Araştırma; Aydın Linyit İşletmeleri rehabilitasyon sahasında 6x6 m aralıkla dikilmiş, damla sulama sistemi ile sulanan 6 yaşındaki “Gemlik” çeşidi fidanlardan oluşan zeytin bahçesinde iki yıl boyunca yürütülmektedir.

Linyit tozu kontrol parseli haricinde ağaç başına 5 kg, 10 kg, 15 kg, 20 kg ve 25 kg olarak uygulanmıştır. Deneme, 6 tekerrürlü, toplam 36 ağaçtan oluşmaktadır. Deneme öncesi toprağın durumunu belirlemek üzere iki farklı derinlikten toprak örneği alınmış ve fiziksel-kimyasal analizler yapılmıştır. Linyit tozu 2008 yılından başlamak üzere iki yıl boyunca (2008 ve 2009) her yıl nisan ayında belirtilen dozlarda toprağa karıştırılarak uygulanmıştır. Uygulamanın toprak ve bitki üzerindeki etkisini belirlemek üzere toprakta kimyasal, mikrobiyolojik ve biyokimyasal, bitkide ise kimyasal ve biyokimyasal analizler yapılmıştır. Kimyasal ve biyokimyasal analizler için her yıl aralık ayında yaprak ve toprak örnekleme yapılmıştır. Topraktaki mikrobiyolojik ve biyokimyasal değişimleri belirlemek amacıyla denemeye linyit tozu uygulamasını takip eden 1., 3., 6., 9., 12., 18., ve 24. aylarında 0-20 cm derinlikten toprak örnekleme yapılmıştır. Toprakların analizleri bitmiş olup sonuç raporu yazım aşamasındadır. Sonuçlar varyans analizi kullanılarak istatistiki olarak değerlendirilecektir.

Çalışmadan elde edilecek sonuçlarla;

Endüstriyel bir atık olan linyit tozunun tarımsal değeri olup olmadığı belirlenecek,
Eğer tarımsal bir değeri varsa zeytin yetiştiriciliğinde kullanılması önerilebilecek miktar belirlenecek,

İlgili atıkların toprak mikroorganizmaları üzerine olacak etkileri belirlenecek,

İlgili atıkların bitki besleme ve gübreleme açısından topraklara olan/olabilecek etkileri belirlenecektir.

**GAP TOPRAK - SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARASTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje Başlığı	GAP Bölgesi Tarım Alanlarında Alsil'in Bitkisel Üretimde Kullanılması Olanaklarının Araştırılması
Proje Lideri	Abdullah Suat NACAR
Yürütücü Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	SİNOR AŞ.
Proje Yürütücüleri	Nesibe Devrim ALMACA Dr. Ayşe Gülgün ÖKTEM Müslüm COŞKUN Mehtap SARAÇOĞLU Abdullah ŞAKAK
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2011 (1 yıl)
Projenin Toplam Bütçesi	36.000 TL
Proje Özeti: Sinor A.Ş. tarafından ithal edilerek ruhsatlandırılan ALSİL isimli toprak düzenleyicinin bitkisel üretimde kullanılması olanaklarının araştırılması amacıyla GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Arş. Ens. ait deneme alanlarında pamuk, kırmızı mercimek, buğday ve II. Ürün Mısır bitkilerinde farklı miktarlarda uygulamalar yapılacaktır.	

Proje Başlığı	GAP Bölgesi Tarım Alanlarında TKİ Tarafından Üretilen Tki- Hümas Ve TKİ Leonardit Ürünlerinin Bitkisel Üretimde Kullanılması Olanaklarının Araştırılması
Proje Lideri	Abdullah Suat NACAR
Yürütücü Kuruluş	GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	GAP BKİ TKİ
Proje Yürütücüleri	Nesibe Devrim ALMACA Dr. Ayşe Gülgün ÖKTEM Sibel SÖYLEMEZ Abdullah ŞAKAK
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2011 (2 yıl)
Projenin Toplam Bütçesi	125.000 TL
Proje Özeti: TKİ tarafından üretilerek ruhsatlandırılan sıvı K- hümat ürünlerinin bitkisel üretimde kullanılması olanaklarının araştırılması amacıyla GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Arş. Ens. ait deneme alanlarında pamuk, kırmızı mercimek, buğday ve Antepfıstığı bitkilerinde farklı miktarlarda uygulamalar yapılmıştır.	
Anahtar Kelimeler:	

**GAP TOPRAK - SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARASTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ŞANLIURFA**

Proje Başlığı	Harran Ovası Tuzluluk Haritasının Oluşturulması ve Tuzlulaşmanın Bitkisel Verim Kayıplarına Etkisinin Tahmini
Proje Lideri	Prof. Dr. M. Ali ÇULLU
Yürütücü Kuruluş	Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi)
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Gap Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı destekli GAP Toprak Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü,
Proje Yürütücüleri	Murat Aydoğdu
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2010 (2 yıl)
Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti: Son yıllarda Harran ovasındaki tuzlulaşmanın gerçek boyutunun bilinmemesi etki çözüm yollarının bulunmasını etkilemektedir. Bu proje çalışmasında ovanın en son güncel tuzluluk haritası oluşturulup, ve sayısal uydu görüntüleri yardımıyla belirlenen arazi kullanım çeşitleriyle ilişkilendirilerek tuzluluğa bağlı verim kayıpları tahmin edilmiştir. Tuzluluk haritasının CBS ortamında analiz edilmesi sonucunda 2000 yılında toplam 11 430 ha olan tuzlu alanlar 10 yıl içinde yaklaşık %55 artarak 2009 yılında 17 767 ha ulaştığı belirlenmiştir.	
Anahtar Kelimeler:	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ ESKİŞEHİR

Proje Başlığı	Farklı bitki sıklığı ile potasyum uygulamasının şeker pancarının verim ve kalitesine etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Eskişehir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	(alfabetik sırayla) Eurodrip Damla Sulama Sistemleri Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.- BURSA KWS Türk Tarım Tic. A.Ş.- ESKİŞEHİR
Proje Yürütücüsü	Dr. Ertuğrul KARAŞ (Ziraat Y.Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Özgür ATEŞ (Biyolog) Adnan CENGİZ (Ziraat Mühendisi) Dr. Mahmut POLAT (Makina Yüksek Mühendisi) Aytuğ SOFUOĞLU (Ziraat Mühendisi- KWS Türk)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2012
Proje Bütçesi	2010: 1519 TL 2011: 1519 TL 2012: 1519 TL
Proje Özeti: Projede ana konular bitki sıklığı (7000, 9000 (kontrol), 11000 ve 13000 adet/da) ve potasyum dozları (0-6-12 kg/da) ise alt konu şeklinde ve dört tekrarlamalı olarak yürütülmüştür. Toprak analiz sonuçlarına göre mevcut elverişli fosfor durumu (8.2 kg/da) dikkate alınarak ekim öncesi 10 kg/da 20-20-0 kompoze gübresi uygulanarak toprak frezesi ile toprağa karıştırılmıştır. Böylece fosfor miktarı toprakta önerilen 10 kg/da'a tamamlanırken ekimle birlikte 2 kg/da azot verilmiştir. Her bir sulama ile saf 2 kg azot/da olmak üzere 11 sulamada toplam 22 kg azot daha uygulanarak, azot dozu 24 kg/da'a tamamlanmıştır. Potasyum uygulamaları ilk sulama ile birlikte potasyum nitrat (13-0-52) gübresi damla yöntemiyle parsellere 8 uygulamada verilmiştir. 15 Haziran 2010'da başlayan sulama ve gübreleme programı 13 Eylül 2010'da sona ermiştir. Araştırmada 11 sulamada toplam 550 mm sulama suyu uygulanmıştır. Parsellerin hasadı 1 Kasım'da yapılmış, Şeker pancarı verim arasındaki varyans analiz sonuçlarına göre bitki sıklığı ve uygulanan potasyum dozları % 1 düzeyinde verime etkisi olmuştur. Denemede alınan örneklerde uygulanan potasyum dozlarının şeker pancarının polar oranı üzerindeki etkisi olmamıştır.	

T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı | Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü

TAGEM 2011 Yılı Program Değerlendirme Toplantıları Tarım Ekonomisi

21-25 Mart 2011
Mirada Del Mar
ANTALYA

www.tagem.gov.tr

GÜNDEM

I. GENEL AÇILIŞ (TEK SALON)

II. ALT GRUPLARDA PROJELERİN GÖRÜŞÜLMESİ

17. Bir Önceki Gurup Kararlarının Gözden geçirilmesi

18. Devam Eden Projelerin Görüşülmesi

19. Yeni Teklif Projelerinin Görüşülmesi

20. Sonuçlanan projelerin Görüşülmesi

21. TÜBİTAK ve Diğer Kaynaklı Projelerin Görüşülmesi (Bilgi Amaçlı)

22. Gurup Kararları

23. Yeni Gurup Divanının seçilmesi

24. Dilekler

III. GENEL DEĞERLENDİRME ve KAPANIŞ

KATILIMCI LİSTESİ

SIRA NO	ADI SOYADI	KURUMU
1	Dr. A. Ahmet YÜCER	TAGEM
2	İskender UÇAR	TAGEM
3	Hilal AR	TAGEM
4	Metin TAN	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
5	Nazan İLGİNOĞLU	Toprak Gübre ve Su Kaynakları M.A.E.M
6	Tali MONİS	GAP Toprak-su ve tarımsal A.E.M
7	Cemal ÇÖKEL	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TARSUS
8	Zeyni AKTAŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TARSUS
9	Atila ALTINTAŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TOKAT
10	Dr. Gülçin ALTINTAŞ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-TOKAT
11	D.Ali ÇARKACI	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
12	Osman ÖLMEZ	Toprak ve Su Kaynakları AEM-KONYA
13	Okan DEMİR	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ERZURUM
14	Nejla TOPÇU	Toprak ve Su Kaynakları AEM-SAMSUN
15	Mehmet AYDOĞAN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-SAMSUN
16	Faruk METİNOĞLU	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
17	H.Ali ADSAN	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
18	Nurten ŞENOCAK	Toprak ve Su Kaynakları AEM-MENEMEN
19	Dr. Erol ÖZKAN	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları AEM-KIRKLARELİ
20	Başak AYDIN	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları AEM-KIRKLARELİ
21	Mahmut POLAT	Toprak ve Su Kaynakları AEM-ESKİŞEHİR
22	Tali MONİS	GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal A.E.M
23	Ahmet ASLAN	Malatya Meyvecilik Arşt.Enst.
24	Sevinç KARABAK	TARM
25	Rahmi TAŞCI	TARM
26	Dr. M. Emin ERGÜN	Atatürk Bahçe Kùltürleri M.A.E.M. YALOVA
27	Mustafa ÖZTÜRK	Atatürk Bahçe Kùltürleri M.A.E.M. YALOVA
28	Dr. Filiz PEZİKOĞLU	Atatürk Bahçe Kùltürleri M.A.E.M. YALOVA
29	Salih KUMRU	BATEM
30	Betül SAYIN	BATEM
31	Nejmettin KAYA	BATEM
32	Dr. Selçuk KARABAT	Manisa Bağcılık Araş.Ens.
33	Dr. Hülya UYSAL	Manisa Bağcılık Araş.Ens.
34	Yüksel SAVAŞ	Manisa Bağcılık Araş.Ens.
35	Murat KÜÇÜKÇONGAR	Bahri Dağdaş
36	Mustafa KAN	Bahri Dağdaş
37	Fatma Pınar ÖZTÜRK	Eğirdir BKAE
38	Dilek KARAMÜRSEL	Eğirdir BKAE
39	Meltem EMRE	Eğirdir BKAE
40	Mehmet Ali KİRACI	Tekirdağ Bağcılık A.E.M
41	Ahmet Yulaııcı	Karadeniz Tarımsal A.E.M/Samsun
42	Selcan AKKOYUN	Çukurova Tarımsal A.E.M

43	Dr. Hilal YILMAZ	Çukurova Tarımsal A.E.M
44	Mustafa ÇALIŞKAN	Antepfıstığı A.E.M
45	Serhan CANDEMİR	Kahramanmaraş Tarımsal A.E.M
46	F.Belkıs ESİMEK	Kahramanmaraş Tarımsal A.E.M
47	Halil ESİMEK	Kahramanmaraş Tarımsal A.E.M
48	Yasemin KİRAZ	Sakarya Tarımsal A.E.M.
49	Mehmet Emin BİLGİLİ	Çukurova Tarımsal Araştırma Enstitüsü
50	Erdal SIRAY	Fındık A.E.M
51	Ramazan AKMAN	Fındık A.E.M
52	Berrin ŞAHİN	Erbeyli İncir A.E.M.
53	Mine HASDEMİR	Ekonomi A.E.M
54	Dr. Kemalettin TAŞDAN	Ekonomi A.E.M
55	Umut GÜL	Ekonomi A.E.M
56	Zeliha YASAN ATASEVEN	Ekonomi A.E.M
57	Şevket KALANLAR	Ekonomi A.E.M
58	Deniz DÖNMEZ	Ekonomi A.E.M
59	Nazire YÜREKLİ YÜKSEL	Ekonomi A.E.M
60	Dr. Arif SEMERCİ	Trakya Tarımsal A.E.M
61	Doç. Dr. Murat SAYILI	GOP Ün. Ziraat Fak. Tarım Ekonomisi B.
62	Prof. Dr. Vedat CEYHAN	19. Mayıs Ün. Ziraat Fak.
63	Prof.Dr. Burhan ÖZKAN	Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi
64	Prof.Dr. Gamze SANER	E.Ü. Ziraat fak. Tarım Ekonomisi Böl
65	Prof. Dr. Ela ATIŞ	E.Ü. Ziraat fak. Tarım Ekonomisi Böl
66	Yrd. Doç. Dr. Erkan AKTAŞ	Mersin Ün. İktisadi İdari Bilimler Fak
67	PROF.DR.Cennet OĞUZ	Selçuk Ün. Ziraat Fak
68	Prof. Dr. Ali KOÇ	Akdeniz Üniversitesi İktisat Fakültesi
69	Doç. Dr. Selim ÇAĞATAY	Akdeniz Üniversitesi İktisat Fakültesi
70	Osman SedatSUBAŞI	Alata Bahçe Kùltürleri A.E.M.
71	Yrd.Doç.Dr.Tufan BAL	SD Ün.Ziraat Fak
72	Yrd.Doç.Dr.Ahmet ŞAHİN	Sütçüimam Ün. Ziraat Fak.
73	Celal CEVHER	TARM
74	Metin CAN	SGB
75	Fatma ÖZTÜRK	Zeytincilik A.E.M. Bornova/İZMİR
76	Melik AYTAÇ	TAGEM
77	Doç. Dr. İlkay DELLAL	Ankara Ün. Ziraat Fak.
78	Hüseyin ERGUN	Konya Ticaret Borsası
79	Emel DEMİRÖZ	Konya Ticaret Borsası

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)**TOPRAK GÜBRE VE SU KAYNAKLARI MERKEZ ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ/ANKARA****AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve
Ekonomik Analizler**

Proje No	
Proje Başlığı	Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması Projesi (ÇATAK) Uygulama Alanında Üreticilerin Sosyo-Ekonomik Yapısındaki Değişimler ve Projenin Etkinliğinin Saptanması
Projeyi Yürüten Kuruluş	TGSKMAE
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TÜGEM
Proje Yürütücüsü	Nazan İlginoğlu Zir. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Hakan Anaç Zir. Yük. Müh. Metin Tan Zir. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2010
Projenin Bütçesi:	2009: 7500 TL 2010: 7000 TL
Proje Özeti	Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Korunması projesi Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na Kırşehir'de Seyfe Gölü çevresi, Isparta'da Eğirdir-Kovada Gölü Kanal bölgesi, Konya'da Ereğli Sazlığı ve Kayseri'de Sultan Sazlığı'nda olmak üzere 4 pilot bölgede toplam 5.000 ha alanda 3285 üretici üzerinde uygulanması amaçlanmıştır Bu çalışmada, Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması (ÇATAK) Projesinin hedeflerine ulaşip ulaşmadığı; hedefler doğrultusunda bölgedeki üreticilerin projeyi benimseme durumu; proje bölgesinde ve aynı özelliklere sahip proje kapsamı dışındaki alanlarda üreticilerin sosyo-ekonomik yapısı, gelir düzeyleri ve aradaki farklılıklar belirlenmeye çalışılacaktır. Bu amaçlarla; Kırşehir ilinde 70 anket, Kayseri ilinde 99 anket ve Konya ilinde 77 anket ve Isparta ilinde 59 anket olmak üzere toplamda 305 anket yapılarak anket çalışması bitirilmiştir. Elde edilen verilerin döküm ve değerlendirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Proje No	
Proje Başlığı	Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo-Ekonomik Açıdan İncelenmesi (Ankara İli Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	TGSKMAE
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TÜGEM
Proje Yürütücüsü	Metin Tan Zir. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Nazan İlginoğlu Zir. Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2010
Projenin Bütçesi:	2009: 5400 TL. 2010: 3150 TL
Proje Özeti Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo-Ekonomik Açıdan İncelenmesi amacıyla üreticiler; Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olmayan dolayısıyla desteklemelerden yararlanmayan, ÇKS de kayıtlı olan ve sadece Kimyevi Gübre Desteği alan ve Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteklerinin her ikisinden de yararlananlar olmak üzere üç grupta değerlendirilmiştir. Küme(salkım) yöntemi ile yapılan örnekleme sonucunda Ankara Tarım Master Planında belirtilen 5 alt bölgeden tarım potansiyeli yönünden o bölgeleri temsil edebilen Ayaş, Kalecik, Kazan, Polatlı ve Sincan ilçeleri seçilmiş ve her ilçeden 27 üretici olmak üzere toplam 135 üretici ile çalışılmıştır. Anket sonucu elde edilen veriler arasındaki ilişkiler X^2, G testi analizi yardımı ile incelenmiştir. Ayrıca veriler simetrik olarak normalleştirilmiş uyum analizi yapılarak ve yüzdeler ile açıklanmaya çalışılmıştır. Destekleme alan iki grup üreticilerin % 50 den fazlası 150 dekardan büyük araziyi işlemekte, ÇKS kaydı olmayan dolayısıyla desteklemelerden yararlanamayan üreticilerin % 33,3'ünün 0-50 dekar % 46,7 sinin 50-150 dekar işletme genişliği bulunmaktadır. Yalnız gübre desteği alan üreticilerin %53,4'ü ile her iki desteği birden alanların % 57,8'i 25 bin TL nin üzerinde bitkisel üretim değerine sahip iken, ÇKS kaydı olmayıp desteklemelerden yararlanamayan işletmelerin % 86,7 sinin 25 bin TL nin altında bitkisel üretim değeri vardır. Üreticilerin % 97,8 i gübre desteğini gübre kullanımından önce almadıklarını ve gübre kullanımından önce bu desteğin verilmesini istediklerini, %98,9 u zamanında verilmediği için bu desteği gübre alımında kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Gübre desteği alanların % 82,2 si bu desteği aldıktan sonra kullandıkları gübre miktarında değişiklik olmadığını söylemişlerdir. Kimyevi gübre desteği alan üreticiler ile hiç destekleme almayanların % 90 ın üzerinde tahlil yaptırmadıkları görülmüştür. Gübre desteği alanların % 71,4 ü 50 dekar ve üstü parseli olmadığı için toprak tahlili yaptırmadıklarını, ÇKS kaydı olmayıp destekleme alamayanların % 76,7 si ihtiyaç duymadıkları için yaptırmadıklarını söylemişlerdir. Ayrıca; toprak tahlili yaptıranların % 78 i ile tüm üreticilerin %90,4 ünün kendi tecrübelerine göre gübreleme yaptıkları anlaşılmıştır.	

TARLA BİTKİLERİ MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ-ANKARA

AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları
PROGRAM ADI : Toprak ve Su kaynaklarının Geliştirilmesine
 Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler

Proje No	
Proje Başlığı	Islah Edilmiş Mera Alanlarının Sürdürülebilir Kullanımına Etki Eden Sosyo-Ekonomik Faktörlerin Araştırılması (Ankara, Kayseri ve Konya illeri örneği). Doktora Tezi.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (TARM) - ANKARA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü (AÜZF)
Proje Yürütücüsü	Celal CEVHER
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Hasan TATLIDİL
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2011 – 31.10.2012 (22 Ay)
Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti: Çiftçilerin içinde bulundukları sosyo ekonomik koşulların belirlenmesi, kırsal alanda sürdürülebilir çevre, kırsal tarım, mera alanları ve doğal mirasın korunmasına yönelik girişimlerde belirleyici olmaktadır. Sürdürülebilir tarım ve yaşam için göz önünde bulundurulması gereken doğal kaynakların en önemli olanları çayır-mera, yaylak ve otlaklardır. Bu alanların sürdürülebilir kullanımı, toprak erozyonunu önleme ve kaba yem kaynağının karşılanması bakımından önemlidir. Bu kadar öneme sahip olmalarına rağmen meralar yeterince korunamamışlardır. Önemli bir kısmı yüzey topraklarını bir daha yenilenemez oranda kaybetmişlerdir. Diğer önemli bir olumsuzluk ise meraların başka amaçlar için kullanılmasıdır. Bu olumsuzlukları önlemek için, 1998 yılında mera kanunu çıkartılmıştır. Bu kanun çerçevesinde, illerde mera ıslah çalışmaları yürütülmektedir. Bir yöntem veya teknolojinin benimsetilmesindeki başarı, hedef kitlenin özelliklerinin bilinmesine bağlıdır. Bundan dolayı, mera ıslah çalışması yapılan alanlarda çiftçilerin sosyo ekonomik koşullarının ele alınması gerekir. Köyün ortak malı olan meraların sürdürülebilir kullanımının sağlanması sadece hayvansal üretim yapan çiftçilerin değil, köyde yaşayan diğer bireylerinde yaşam koşullarının dikkate alınması gerekmektedir. Bu çalışma ile farklı illerde ıslah çalışması tamamlanmış meraların mevcut kullanımı ve köyde yaşayan bireylerin sosyal ve ekonomik koşullarının bu kullanım şekli üzerindeki etkileri saptanacaktır. Yapılan ıslah çalışmalarının bölge ve ülke ekonomisine olan katkılarının ortaya konması da bu araştırmanın bir diğer çıktısı olacaktır.	

GAP TOPRAK-SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler**

Proje No.																			
Proje Başlığı	GAP Bölgesi'nde Organik Tarımın Benimsenmesini Etkileyen Sosyo - Ekonomik Faktörler																		
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü																		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü																		
Proje Yürütücüsü	Tali MONİS - Ziraat Mühendisi																		
Yardımcı Araştırmacılar	<table> <tr> <td>Ahmet ÇIKMAN</td><td>Ziraat Y.Mühendisi</td></tr> <tr> <td>Şeyda İPEKÇİOĞLU</td><td>Ziraat Y.Mühendisi</td></tr> <tr> <td>İ.Halil ÇETİNER</td><td>Ziraat Y.Mühendisi</td></tr> <tr> <td>A.Suat NACAR</td><td>Ziraat Y.Mühendisi</td></tr> <tr> <td>Müslüm COŞKUN</td><td>Ziraat Y.Mühendisi</td></tr> <tr> <td>Pro.Dr.Gamze SANER</td><td>Ziraat Y.Mühendisi</td></tr> <tr> <td>Prof.Dr.Ela ATIŞ</td><td>Ziraat Y.Mühendisi</td></tr> <tr> <td>Dr.Zerrin PEKTAŞ</td><td>Ziraat Y.Mühendisi</td></tr> <tr> <td>Yasemin VURARAK</td><td>Ziraat Y. Mühendisi</td></tr> </table>	Ahmet ÇIKMAN	Ziraat Y.Mühendisi	Şeyda İPEKÇİOĞLU	Ziraat Y.Mühendisi	İ.Halil ÇETİNER	Ziraat Y.Mühendisi	A.Suat NACAR	Ziraat Y.Mühendisi	Müslüm COŞKUN	Ziraat Y.Mühendisi	Pro.Dr.Gamze SANER	Ziraat Y.Mühendisi	Prof.Dr.Ela ATIŞ	Ziraat Y.Mühendisi	Dr.Zerrin PEKTAŞ	Ziraat Y.Mühendisi	Yasemin VURARAK	Ziraat Y. Mühendisi
Ahmet ÇIKMAN	Ziraat Y.Mühendisi																		
Şeyda İPEKÇİOĞLU	Ziraat Y.Mühendisi																		
İ.Halil ÇETİNER	Ziraat Y.Mühendisi																		
A.Suat NACAR	Ziraat Y.Mühendisi																		
Müslüm COŞKUN	Ziraat Y.Mühendisi																		
Pro.Dr.Gamze SANER	Ziraat Y.Mühendisi																		
Prof.Dr.Ela ATIŞ	Ziraat Y.Mühendisi																		
Dr.Zerrin PEKTAŞ	Ziraat Y.Mühendisi																		
Yasemin VURARAK	Ziraat Y. Mühendisi																		
Başlama – Bitiş Tarihleri	2009-2011 (3 yıl)																		
Proje Bütçesi	2009: 12000 TL, 2010: 5000 TL 2011: 5000 TL																		
Proje Özeti	GAP Bölgesinde; Şanlıurfa'da 64, Gaziantep'te 82, Diyarbakır'da 74, Adıyaman'da 36, Mardin'de 26 üretici olmak üzere toplam 282 üretici tarafından organik tarım üretimi yapılmaktadır (TİM-2009). Araştırmada populasyon içinden, amaca uygun kümeyi temsil edici olup olmadığını kararlaştırmada belirli yargı ve maksat güdümlerle yapılan bir örnekleme yöntemi olan "Gayeli Örnekleme Yöntemi" kullanılmıştır (Güneş ve Arıkan 1988). Örnek sayısı belirlenirken; -Her ilde organik tarım yapan üretici sayısının % 50'si ile olmak üzere toplam 141 organik tarım üreticisi, - Aynı çevreden olmak üzere organik tarım yapmayan 141 üretici ile - 13 organik tarım firması ile anket çalışması yapılmıştır. 2009 kayıtlarına göre GAP Bölgesi illeri olan Batman, Kilis, Siirt ve Şırnak İllerinde organik tarım üretimi yapılmamaktadır. Araştırma kapsamında yer alan işletmelerdeki üreticiler için doldurulan anket formları tek tek incelenecek, gerekli kontrol, tamamlama ve düzenleme işlemleri yapıldıktan sonra, veri tabanı oluşturulmuştur.																		

Proje No.	
Proje Başlığı	Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo-Ekonomik Açıdan İncelenmesi (Şanlıurfa İli Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüsü	Tali MONİS - Ziraat Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Şeyda İPEKÇİOĞLU Ziraat Y.Mühendisi Ahmet ÇIKMAN Ziraat Y.Mühendisi Prof.Dr.Gamze SANER Ziraat Y.Mühendisi Yard.Doç.Dr.Figen ÇUKUR Ziraat Y.Mühendisi
Başlama – Bitiş Tarihleri	2009-2010 (2 yıl)
Proje Bütçesi	2009: 5400 TL., 2010: 3150 TL.
Proje Özeti	Araştırmada salkım örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İlçe ve köyler bölgedeki dağılım ve tarımsal potansiyel dikkate alınarak amaçlı olarak, işletmeler tesadüfi olarak belirlenmiştir. Şanlıurfa İl Tarım Müdürlüğü Master Planında belirtildiği üzere Şanlıurfa İlinde oluşturulmuş üç alt bölgeden birer ilçe, her ilçeden üçer köy ve her köyden ; -Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olmayan dolayısıyla desteklemelerden yararlanmayan çiftçiler -ÇKS’de kayıtlı olan ve sadece Kimyevi gübre desteği alan çiftçiler -Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteklerinin her ikisinden de yararlanan çiftçiler olmak üzere üç gruba ayrılmış ve her grup için beş’er anket olmak üzere toplamda 135 anket yapılmıştır. Araştırma kapsamında yer alan işletmelerdeki üreticiler için doldurulan anket formları tek tek incelenecek, gerekli kontrol, tamamlama ve düzenleme işlemleri yapıldıktan sonra, veri tabanı oluşturulmuştur.

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ KONYA**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler**

Alt Proje No	TAGEM-BB-080208F2
Alt Proje Başlığı	Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo-Ekonomik Açıdan İncelenmesi (Konya İli Örneği)
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Konya Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	
Alt Proje Yürütücüsü	Durmuş Ali ÇARKACI - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Sedat YOKUŞ- Ziraat Yüksek Mühendisi Yrd.Doç.Dr. Ufuk KARADAVUT - Ziraat Yüksek Mühendisi Osman ÖLMEZ - Ziraat Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009 - 2010
Alt Projenin Toplam Bütçesi	2009: 6 900 TL 2010: 6 900 TL

Proje Özeti

Bu çalışma Konya İli Meram, Karatay, Selçuklu, Çumra, Ilgın, Tuzlukçu, Karapınar, Seydişehir ve Akşehir ilçelerinde yürütülmüştür.

Projede, çiftçi kayıt sisteminde kayıtlı olmayan dolayısıyla desteklemelerden yararlanmayan, ÇKS de kayıtlı olan ve sadece Kimyevi Gübre Desteği alan, Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteklerinin her ikisinden de yararlanan çiftçilerin toprak tahlilinin gerekliliği konusundaki görüşleri bilinç düzeyleri ve gübre uygulama alışkanlıklarının tespiti,

Gübre ve Toprak Tahlil Desteğinin çiftçiler tarafından nasıl algılandığı, desteklerin ödenme zamanı ve şekli konusundaki görüşleri, toprak Tahlili Desteğinin Toprak Tahlili yaptırılmasını teşvik edip etmeme durumu, gübre desteği alan üreticilerin bu desteği gübre uygulamalarında kullanıp kullanmadığının belirlenmesi,

Bu desteklemelerden yararlanamayanların yararlanamama nedenleri (ÇKS ye kayıttaki mevzuat engelleri vb.) ile devlet desteklerinin verilmiş şekilleri ve konuyla ilgili sorunları tespiti,

Gübre desteğinin belli şartlarda tahlil yaptırma durumuna göre verilmesinin tahlil yaptırma durumuna etkisi ve her üç grubun sosyo-ekonomik açıdan karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Çalışma kapsamındaki konularımız olan;

Üreticilerin sosyo-ekonomik yapı özellikleri,

Üreticilerin desteklemelerden yararlanma durumları ve destekleme ile ilgili görüşleri,

Üreticilerin toprak tahlili bilinç düzeyleri belirlenmiştir.

Proje No	
Proje Başlığı	Tarımsal Girdi Kullanımında Konya Yöresi Çiftçilerinin Çevre Duyarlılıklarının Belirlenmesi. (Çumra ve Karatay Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü. KONYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Osman ÖLMEZ Ziraat Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Durmuş Ali ÇARKACI Ziraat Yüksek Mühendisi Sedat YOKUŞ Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009 – 2011
Proje Bütçesi	2009: 5 900 TL 2010: 3 700 TL 2011: 950 TL
Proje Özet Tanıtımı: Öngörülen bu proje ile Konya ilinde; • Üreticilerin; su kaynakları, kimyasal ilaç, gübre ve hayvansal atıkların kullanım durumlarının tespit edilerek çevre duyarlılığının belirlenmesi, • Üreticilerin çevre anlayışı ile sosyo-ekonomik faktörlerin ilişkilendirilmesi, • Bölgedeki tarımsal çevre politikalarıyla ilgili önceliklerin saptanması ve önerilerin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Proje 2009 yılında uygulamaya konulmuştur. Projede hedeflenen amaçlara ulaşmanın birinci basamağını oluşturan çiftçi verilerini elde etmek için; tabakalı örnekleme metodu ile belirlenen ve tesadüfî olarak seçilen işletmeler ile bire bir görüşmeler yoluyla anket çalışmalarına başlanılmış; 2010 yılına ait çalışma takviminde verilen birinci altı aylık programa göre anket çalışmaları tamamlanmıştır. Projeye ilgili saha çalışmasının ürünü olan anketlerdeki veriler önce döküm tablolarına aktarılmıştır. Aktarılan verilerin değerlendirilmesi aşamasında, analiz yöntemi olarak, MINITAB 12V istatistik paket programında Khi-kare testi, G testi ve Çoklu regresyon analiz yöntemi uygulanarak projede hedeflenen amaçlara ulaşabilmek için gerekli olan istatistikî analizler belirlenen program dâhilinde yapılmaktadır.	

MENEMEN TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler**

Alt Proje No	
Alt Proje Başlığı	Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo - Ekonomik Açıdan İncelenmesi (İzmir İli Örneği)
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	E.Ü. Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Alt Proje Yürütücüsü	Faruk METİNOĞLU - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	H. Ali ADSAN - Ziraat Yüksek Mühendisi Prof. Dr. Ferruh IŞIN - Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009 – 2010
Alt Projenin Toplam Bütçesi	2009: 2 300 TL 2010: 2 300 TL

Proje Özeti

Gübrelemenin doğru bir şekilde yapılabilmesi için toprak tahliline dayandırılması zorunludur. Bu konudaki tarımsal politikalar ve destekleme uygulamalarının belirlenmesinde kullanılmak üzere bu çalışma yapılmıştır. Araştırmada salkım örnekleme yöntemi dikkate alınarak İzmir ilinde dört alt bölgeden birer ilçe; her ilçeden üçer köy ve her köyden yalnız gübre desteği alan, gübre ve toprak tahlili desteği alan ve hiç destekleme almayan üreticilerin bulunduğu 3 gruptan üçer üretici olmak üzere 9 üretici ile anket yapılmıştır. Seçilen ilçeler; Bergama, Menderes, Menemen ve Ödemiş'tir. Toplamda il genelinde 108 üretici ile çalışılmıştır. İlçe ve köylerin belirlenmesinde bölgeyi temsil etmesi hususu göz önünde bulundurulmuştur.

Çalışma kapsamında ele alınan işletmelerde üreticilere göre; tarım işletmelerinin sosyo-ekonomik ve yapısal özellikleri, üreticilerin sosyal katılım ve çevresel ilişki düzeyi, kitle haberleşme araçlarının kullanım düzeyi, tarımsal yenilikleri benimseme düzeyi, tarımsal kuruluşlarla ilişki düzeyleri, ortalamalar ve % ifadelerle ortaya konulmaya çalışılmıştır. Daha sonra üreticilerin toprak tahlili bilinç düzeyleri ortaya konulmuştur. Yalnız kimyevi gübre, gübre ve toprak tahlili desteği alan ve hiç destek almayan 3 grup ile söz konusu bilinç düzeyleri ve sosyo-ekonomik faktörler arasında bir etkileşim olup olmadığını belirlemek için istatistiksel analizler yapılmıştır.

KARADENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ-SAMSUN**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler**

Proje No	
Proje Başlığı	Türkiye’de Yetiştirilen Önemli Bitkisel Ürünlerin Üretim Tekniği ile İlgili Yayım Kuruluşlarına Yansıyan Problemlerin Tespiti
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü-SAMSUN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ahmet YULAFCI - Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü-SAMSUN
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet Ali Kiracı -Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Yrd. Doç. Dr. Ferit Çobanoğlu - Mustafa Kemal Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü Yrd. Doç. Dr. Bekir Demirtaş - Mustafa Kemal Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.Ocak.2009 31.Aralık.2012
Proje Bütçesi	2010: TL 2011: TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Bu çalışma ile Türkiye’de yetiştirilen belli başlı bitkisel ürünlerin yetiştirilmesi esnasında karşılaşılan problemlerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. 2009 yılında 76 il’e bağlı 374 ilçeden gelen anketler önce kendi içinde bağlı oldukları 76 il bazında, iller ise 9 adet tarım bölgesi bazında birleştirilmiştir. Tarım Bölgeleri ise Türkiye çapında birleştirilmiştir. 2010 yılında ankette yer alan ürünlerden buğdaya ait veriler dönem bulguları olarak gelişme raporunda yer almıştır. Bu bulgulardan bazıları şunlardır: Buğdayda sertifikalı tohumluk kullanım oranı %50’nin altındadır. Buğday ekiminde Türkiye genelinde işletmelerin yaklaşık %30’unda mibzer kullanılmamaktadır. Buğdayda ülke genelinde %9,39 oranında azotlu, %15,64 oranında fosforlu gübre hiç kullanılmamaktadır. Üreticilerin %46’sı toprak tahlili yaptırmamaktadır. Ülke genelinde yağışlar ekim alanlarının %49’unda sulama ihtiyacı bulunmakta, yağışlar ihtiyacı karşılamamaktadır. Buğday hastalıkları içerisinde en önemli yeri sarı pas hastalığı, zararlıları içerisinde ise süne işgal etmektedir. Buğday toprak işleme ile ilgili problemlerin başında sürekli aynı derinlikte sürümünden kaynaklanan pulluk tabanı oluşumu gelmektedir. Buğdayda hasatla ilgili problemler içinde “makinelı hasattaki dane kayıplarına karşı üreticinin duyarlı olmaması” birinci sırada yer almaktadır. 2011 yılında ankette yer alan diğer ürünlerle ilgili analiz ve değerlendirmelere devam edilecektir.	

SAMSUN TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler**

Proje No	TAGEM-BB-090208H2
Proje Başlığı	Kırsal Göçün Tarımsal Sürdürülebilirliğe Etkileri (Samsun ve Sinop Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Bayram AY
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Gülen ÖZYAZICI, Mehmet AYDOĞAN, Prof.Dr. Vedat CEYHAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2010-31.12.2012
Projenin Toplam Bütçesi	2010: 20.350 TL 2011: 11.800 TL 2012: 12.900 TL
Proje Özeti	Bu araştırma, kırsal göçün nedenlerini ve tarımsal sürdürülebilirliğe olan etkilerini tespit etmek amacıyla planlanmıştır. Araştırma, Karadeniz Bölgesinde göç veren illerden Samsun ve Sinop'un çok göç veren 4'er ilçesinde yürütülmüş, 93 köyde 182 çiftçi ile yüz yüze anket yapılmıştır. İşletmelerin sürdürülebilirlik indeksi 0.24 ile 0.72 arasında hesaplanmıştır. İşletmelerin ekonomik sürdürülebilirlik indeksi 1.58, sosyal sürdürülebilirlik indeksi 3.25, çevre açısından sürdürülebilirlik indeksi 1.54, teknik sürdürülebilirlik indeksi 1.66 olarak tespit edilmiştir. İnceleme alanında toplam sürdürülebilirlik oranı 40.15'tir. Yapılan X² ve G testi sonucunda sürdürülebilirlik ile işletme büyüklüğü, parsel sayısı, tarım dışı faaliyet ve gayri safi üretim değeri arasında bağımlılık bulunmuştur. Göçün sürdürülebilirliğe etkisi Tobit model ile belirlenmiş olup, haneden göç eden kişi sayısı, işletme nüfusu, işletmede nüfus başına düşen saf hasıla ve tarımsal üretimin gelirdeki payı sürdürülebilirliği negatif yönde etkilediği tespit edilmiştir. Yönetici profili, işletme arazisi büyüklüğü, dekara düşen işletme sermayesi, nüfusa düşen arazi büyüklüğü, tarım dışı faaliyet ve göç edenlerle maddi ilişki ise sürdürülebilirliğe pozitif yönde etki etmektedir.

Proje No	TAGEM-BB-090208H1
Proje Başlığı	Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo-Ekonomik Açıdan İncelenmesi (Samsun İli Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Nejla TOPÇU
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Gülen ÖZYAZICI Doç. Dr. Mehmet BOZOĞLU
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010 - 2011
Proje Bütçesi	2010: 15.700 TL 2011: 12.650 TL
Proje Özeti Araştırmada çiftçiler; Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olmayan dolayısıyla desteklemelerden yararlanmayan, ÇKS’de kayıtlı olan ve sadece Kimyevi Gübre Desteği alan, Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteklerinin her ikisinden de yararlananlar olmak üzere 3 grupta değerlendirilmiştir. Küme (salkım) yöntemi ile yapılan örnekleme sonucunda Samsun İli Tarım Master Planında belirtilen 3 alt bölgeden tarım potansiyeli yönünden bölgeleri temsil edebilen I. Alt bölgeden; Bafra, Çarşamba, Terme, II. Alt bölgeden; Ladik, Vezirköprü İlçeleri III. Alt bölgeden, Salıpazarı ilçeleri seçilmiş ve her ilçeden de 4 köy, her grup için 3’er çiftçi belirlenerek toplamda 216 anket yapılmıştır. Anket sonucu elde edilen veriler arasındaki ilişkiler X^2, G testi analizi yardımı ile incelenmiştir. Ayrıca veriler simetrik olarak normalleştirilmiş uyum analizi yapılarak ve yüzdeler ile açıklanmaya çalışılmıştır. Yapılan X^2, G testi analiz sonuçlarına göre destekleme gruplarının (Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olmayan dolayısıyla desteklemelerden yararlanmayan, ÇKS’de kayıtlı olan ve sadece Kimyevi Gübre Desteği alan, Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteklerinin her ikisinden de yararlanan çiftçiler); yaş, eğitim, işletme genişliği, arazi mülk durumu, Bitkisel üretim değeri, sosyal katılım ve çevre ilişki düzeyi ve toprak tahlili gerekliliği bilinç düzeyinden bağımsız olmadığı görülmüştür.	

**ATATÜRK TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ**

AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları

PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler

Proje No	TAGEM-BB-080209L1
Proje Adı	Sulama İşletmeciliğini Üstlenen Organizasyonların Etkinlik ve Verimliliklerinin Belirlenmesi
Yürütücü Kuruluş	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluşlar	- Namık Kemal Üniversitesi Tekirdağ Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü - ÇOMÜ Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümü
Başlama – Bitiş Tarihleri	2008 - 2010
Proje Bütçesi	2008: 25300,00 YTL 2009: 11850,00 TL 2010: 10400TL
Proje Lideri	Dr. Erol ÖZKAN – Ziraat Yüksek Mühendisi
Proje Yürütücüleri	Dr. Erol ÖZKAN Uzman Başak AYDIN Arş. Gör. Dr. Harun HURMA Yrd. Doç. Dr. Erkan AKTAŞ Doç. Dr. Ömer AZABAĞAOĞLU Yrd. Doç. Dr. Gülen ÖZDEMİR

Proje Özeti

Ülkemizde artan sulama alanlarına paralel olarak, sulama işletmeciliğine yönelik sorunlar da artmış ve sulamadan beklenen yararların gerçekleşmesi düşük kalmıştır. Bu durum izlenen politikalarla birleşince, sulamanın ve bu bağlamda sulama işletmeciliğinin daha verimli ve daha ekonomik hale getirilmesi amacı ile devletin sulama işletmeciliğinden çekilmesi gündeme gelmiştir. Günümüzde sulama işletmeciliği genellikle sulama birlikleri, sulama kooperatifleri, belediyeler veya köy tüzel kişilikleri tarafından yürütülmektedir.

Bu proje sonuçlandığında; sulama işletmeciliğinin sulama kooperatiflerine, sulama birliklerine, belediyelere veya köy tüzel kişiliklerine devredilmesinin tarımsal sulama sorunları ve sulamadan kaynaklanan çevre sorunları üzerindeki olumlu veya olumsuz etkilerinin belirlenmesi sağlanmış olacaktır. Bu amaçla, Trakya bölgesi ve Çanakkale ilindeki sulama sahalarında yer alan tüm yerleşimlerden belirli yöntemlerle belirlenen üreticilere ve sulama işletmelerinin yöneticilerine yönelik olarak anketler uygulanmaktadır. 2010 yılı sonuna kadar sulama kooperatifleri tarafından işletilen sulamalarda 407, sulama birlikleri tarafından işletilen sulamalarda 95, belediyeler ve köy tüzel kişilikleri tarafından işletilen sulamalarda 139 olmak üzere, toplam 656 adet üretici anketi tamamlanmıştır. Ayrıca toplam olarak 95adet de yönetici anketi de tamamlanmıştır. Sulama tesisleri bağlamında ise, sulama kooperatiflerince işletilen 53, sulama birliklerince işletilen 6, belediyeler veya köy tüzel

kişiliklerince işletilen 37 olmak üzere toplam 96 sulama tesisinde anketler tamamlanmıştır. Halen anket çalışmaları devam etmektedir. Anketlerin çözümlenmesi ve uygun sayısal yöntemler kullanılarak değerlendirilmesi sonucunda, proje amaçlarına ulaşılması hedeflenmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçların uygulamaya aktararak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, DSİ Genel Müdürlüğü, İl Özel İdareleri vb. gibi kuruluşlar ile bu alandaki örgütlenmelere ulaştırılması sağlanacaktır. Bu sayede sulama işletmeciliği konusunda politika yapıcı kurum ve kuruluşlar ile STÖ'lere yol gösterici veriler ulaştırılmış, bu alanda doğru ve etkin politikaların oluşturularak ülkenin doğal kaynaklarının daha akılcı kullanılmasına katkıda bulunulmuş olacaktır.

Proje No	TAGEM-BB-090208L2
Proje Başlığı	Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo Ekonomik Açından İncelenmesi (Kırklareli İli Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş	TÜGEM
Proje Yürütücüsü	Başak AYDIN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Erol ÖZKAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2010
Proje Bütçesi	2009: 4300 TL 2010: 2300 TL

Proje Özeti

Doğru, dengeli ve etkin gübrelemenin üretim kalitesi ve artışına olumlu etkisinin yanı sıra çevresel faktörler ve ekonomiye olan katkıları da son yıllarda yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur. Bu durum toprak tahliline bağlı olarak gübreleme yapılmasını zorunlu hale getirmektedir. Bu konudaki Tarımsal Politikalar özellikle destekleme uygulamaları proje ile birlikte geniş olarak ele alınmıştır. Projede öncelikle gübreleme uygulamalarındaki kriterler sebepleriyle araştırılmış, Kırklareli ilçe ve köylerinde toprak tahlili yaptırma durumu incelenmiştir. Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo-Ekonomik Açından İncelenmesi amacıyla üreticiler; Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olmayan dolayısıyla desteklemelerden yararlanmayan, ÇKS de kayıtlı olan ve sadece Kimyevi Gübre Desteği alan ve Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteklerinin her ikisinden de yararlananlar olmak üzere üç grupta değerlendirilmiştir. Küme(salkım) yöntemi ile yapılan örnekleme sonucunda Kırklareli iline bağlı üç ilçe (Merkez, Lüleburgaz, Vize) ve bu üç ilçeye bağlı üçer köyden toplam 135 üretici ile çalışılmıştır.

Bu desteklemelerin etkilerinin incelenmesi açısından destekleme öncesi yapılan gübreleme uygulamaları ile destekleme sonrası gübreleme uygulamaları karşılaştırılmıştır. Destekleme alan ve almayan çiftçilerin gübreleme alışkanlıkları karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Böylelikle destekleme ödemelerinin çiftçilerin gübre alışkanlıklarını değiştirmedeki etkisi ile bilinçli ve doğru gübrelemeye olan katkısı belirlenmiştir. Anket sonucu elde edilen veriler arasındaki ilişkiler X^2 , G testi analizi yardımı ile incelenmiştir. Ayrıca veriler simetrik olarak normalleştirilmiş uyum analizi yapılarak ve yüzdeler ile açıklanmaya çalışılmıştır.

TOKAT TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSİTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler**

Proje No	
Proje Başlığı	Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo-Ekonomik Açıdan İncelenmesi (Tokat İli Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tokat Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Ensititüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Dr. Gülçin ALTINTAŞ Zir.Yük.Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Atila ALTINTAŞ Zir.Yük.Müh. Hilal BEKTAŞ Zir.Yük.Müh.
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2010
Projenin Bütçesi:	2009: 6400 TL. 2010: 6150 TL
Proje Özeti Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteğinin Sosyo-Ekonomik Açıdan İncelenmesi amacıyla üreticiler; Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olmayan dolayısıyla desteklemelerden yararlanmayan, ÇKS de kayıtlı olan ve sadece Kimyevi Gübre Desteği alan ve Kimyevi Gübre ve Toprak Tahlili Desteklerinin her ikisinden de yararlananlar olmak üzere üç grupta değerlendirilmiştir. Küme(salkım) yöntemi ile yapılan örnekleme sonucunda Tokat Tarım Master Planında belirtilen 5 alt bölgeden Almus, Niksar, Sulusaray, Turhal, Zile ilçeleri seçilmiş, her ilçeden 3 köy, her köyden 27 üretici olmak üzere toplam 135 üretici ile çalışılmıştır. Anket sonucu elde edilen veriler arasındaki ilişkiler X^2, G testi analizi yardımı ile incelenmiştir. Ayrıca veriler simetrik olarak normalleştirilmiş uyum analizi yapılarak ve yüzdeler ile açıklanmaya çalışılmıştır. Kimyevi gübre desteği alan üreticilerin %48,89'unun, her iki desteği alan üreticilerin %42,22'sinin işletme genişliği 51-150 dekar arasında olup desteklemelerden yararlanamayan üreticilerin %71,11'inin işletme genişliği 0-50 dekar arasındadır. Kimyevi gübre desteği alanların %46,67'sinin, gübre ve tahlil desteği alanların %42,22'sinin bitkisel üretim değeri 5-25 bin TL aralığındadır. ÇKS kaydı olmayıp desteklemelerden yararlanamayanların %57,78'i 5 bin TL nin altında bitkisel üretim değerine sahiptir. Üreticilerin %97,78'i gübre desteğini gübre kullanımından önce almadıklarını ve gübre kullanımından önce bu desteğin verilmesini istediklerini, %94,32'si zamanında verilmediği için bu desteği gübre alımında kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Gübre desteği alanların %81,11'i bu desteği aldıktan sonra kullandıkları gübre miktarında değişiklik olmadığını belirtmişlerdir. Kimyevi gübre desteği alan üreticilerin %73,33'ünün, hiç destekleme almayanların % 95,56'sın toprak tahlili yaptırmadıkları görülmüştür. Gübre desteği alanların ve destekleme alamayanların yaklaşık %40'ı ihtiyaç duymadıkları için toprak tahlili yaptırmadıklarını belirtmişlerdir.	
Anahtar Kelimeler: Kimyevi Gübre Desteği, Toprak Tahlili Desteği, Sosyo-Ekonomik Yapı, Tokat	

KONYA TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Topluluklar için Mali Modeller**

Alt Proje No	TAGEM-BB-100210F2
Alt Proje Başlığı	Konya İlinde Bitkisel Ürün Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Konya Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	
Alt Proje Yürütücüsü	Durmuş Ali ÇARKACI - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Çetin PALTA Ziraat Yüksek Mühendisi Sedat YOKUŞ - Ziraat Yüksek Mühendisi Osman ÖLMEZ - Ziraat Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2012
Alt Projenin Toplam Bütçesi	2011: 11 100 TL 2012: 8 700 TL
Proje Özeti Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afetler sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Dolayısıyla bu tür risklerle karşılaşma ihtimaline karşı en iyi çözüm tarım sigortası olmaktadır. Bu çalışmada araştırma sahası olarak Konya ili seçilmiştir. Bu ilde bitkisel üretimde birçok risk ve belirsizlikler mevcuttur. Özellikle, doğal afetlerin üreticilerin üretim, verim ve dolayısıyla gelirleri üzerine birçok olumsuz etkileri bulunmaktadır. Çalışmanın materyalini birincil ve ikincil kaynaklardan derlenen veriler oluşturacaktır. Birincil veriler yapılacak anketlerdir. Bunlar araştırma sahasındaki en önemli ürünler bazında gerçekleştirilecektir. Araştırmanın ikincil kaynaklarını ise ulusal ve uluslararası alanda yapılmış benzer çalışmalar ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşların kayıtları oluşturacaktır. Bu çalışma ile Konya ilinin ekonomisi içerisinde önemli yer tutan ürünlerin yetiştiriciliğini yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptırmama ve yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır.	

**ATATÜRK TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ**

AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları
PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal
Alandaki Toplumlar için Mali Modeller

Alt Proje No	TAGEM-BB-110210L4
Alt Proje Başlığı	Trakya Bölgesinde Bitkisel Üretimde Tarım Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş/lar	Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Alt Proje Yürütücüsü	Dr. Erol ÖZKAN - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Uzman Başak AYDIN - Endüstri Yüksek Mühendisi Mehmet Ali KİRACI – Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2012
Alt Projenin Toplam Bütçesi	2011: 13 350 TL 2012: 11 850 TL

Proje Özeti

Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afetler sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Dolayısıyla bu tür risklerle karşılaşma ihtimaline karşı en iyi çözüm tarım sigortası olmaktadır.

Bu çalışmada araştırma sahası olarak Trakya bölgesi illeri ve Çanakkale seçilmiştir. Bu illerde bitkisel üretimde birçok risk ve belirsizlikler mevcuttur. Özellikle, doğal afetlerin üreticilerin üretim, verim ve dolayısıyla gelirleri üzerine birçok olumsuz etkileri bulunmaktadır.

Çalışmanın materyalini birincil ve ikincil kaynaklardan derlenen veriler oluşturacaktır. Birincil veriler yapılacak anketlerdir. Bunlar araştırma sahasındaki en önemli ürünler olan buğday, ayçiçeği, çeltik ve bağ üretimi yapan işletmelerde gerçekleştirilecektir. Araştırmanın ikincil kaynaklarını ise ulusal ve uluslararası alanda yapılmış benzer çalışmalar ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşların kayıtları oluşturacaktır.

Bu çalışma ile Kırklareli, Edirne, Tekirdağ ve Çanakkale illerinin ekonomisi içerisinde önemli yer tutan buğday, ayçiçeği, çeltik ve bağ yetiştiriciliği yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptırmama ve yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır.

Proje No	TAGEM-BB-100210L2
Proje Başlığı	Trakya Bölgesinde Buğday, Ayçiçeği, Mısır ve Çeltik Üretimi Yapan Tarım İşletmelerinin Yapısal Özellikleri, Ekonomik Analizi ve Etkinliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluş	Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüsü	Uzman Başak AYDIN
Yardımcı Araştırmacılar	Yrd. Doç. Dr. Gökhan UNAKITAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011-2013
Proje Bütçesi	2011: 15000 TL 2012: 10550 TL 2013: 10450 TL
Proje Özeti	Bu araştırma ile Trakya Bölgesinde buğday (kuruda), ayçiçeği (yağlık), çeltik ve mısır (dane) üretimi yapan çiftçilerin sosyo demografik özellikleri saptanacaktır. Ayrıca, bu dört ürünün fiziki üretim girdileri belirlenecektir. Tarım işletmelerinin ekonomik analizi yapılarak, üretim faaliyetleri için optimum girdi kullanımı saptanacaktır. Ölçeğe sabit ve ölçeğe değişken getirili veri zarflama yöntemiyle işletmelerin etkinlik seviyeleri de tespit edilecektir. Daha sonraki aşamada ise çok değişkenli istatistiki sayısal analiz yöntemlerinden uygun olanları kullanılmak suretiyle etkinlik üzerine etkisi olduğu düşünülen bazı sosyo ekonomik faktörlerin önemlilik dereceleri de belirlenecektir. Projenin ilk yılıdır. Çalışmada toplam 517 üreticiyle anket çalışması yapılacaktır. Bu üreticilerin 166 adedi buğday, 166 adedi ayçiçeği, 95 adedi çeltik, 90 adedi mısır üreticisidir.

ÇUKUROVA TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ – ADANA
AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları
PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal
Alandaki Toplumlar için Mali Modeller

Alt Proje No	
Alt Proje Başlığı	Adana İlinde Bitkisel Ürün Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Çukurova Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - ADANA
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	
Alt Proje Yürütücüsü	M. Emin BİLGİLİ - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hilal YILMAZ - Ziraat Yüksek Mühendisi Yasemin VURARAK - Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2012
Alt Projenin Toplam Bütçesi	2011: 8.150 TL 2012: 8.350 TL
Proje Özeti Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afet sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Tarımsal üretimdeki özellikle doğal afet zararlarını gidermeye yönelik tedbirlerin başında tarım sigortası gelmektedir. 2006 yılından itibaren “Tarım Sigortası Kanunu” ile çiftçilerin ödeyeceği doğal afet sigorta priminin %50’si devlet desteği kapsamındadır. Bu bağlamda, bazı üreticilerin tarım sigortası yaptırmalarına karşın, bazılarının ise bu konuda kararsız oldukları görülmektedir. Özellikle bitkisel üretimde doğal afet zararlarının tespiti ve bu zararların karşılanma şeklinin belirlenmesi önemlidir. Bu çalışma ile; Adana’da il ekonomisi içerisinde önemli yer tutan ürünlerin yetiştiriciliğini yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptırmama ve yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır.	

MENEMEN TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Toplumlar için Mali Modeller**

Alt Proje No	
Alt Proje Başlığı	İzmir ve Manisa İllerinde Bitkisel Ürün ve Sera Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Menemen Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	E.Ü. Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü
Alt Proje Yürütücüsü	Faruk METİNOĞLU - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	H. Ali ADSAN - Ziraat Yüksek Mühendisi Prof. Dr. Ferruh IŞIN - Ziraat Yüksek Mühendisi Dr. Selçuk KARABAT - Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2012
Alt Projenin Toplam Bütçesi	2011: 16 350 TL 2012: 11 100 TL

Proje Özeti

Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afetler sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Dolayısıyla bu tür risklerle karşılaşma ihtimaline karşı en iyi çözüm tarım sigortası olmaktadır.

Bu çalışmada araştırma sahası olarak İzmir ve Manisa illeri seçilmiştir. Bu illerde bitkisel üretimde birçok risk ve belirsizlikler mevcuttur. Özellikle, doğal afetlerin üreticilerin üretim, verim ve dolayısıyla gelirleri üzerine birçok olumsuz etkileri bulunmaktadır.

Çalışmanın materyalini birincil ve ikincil kaynaklardan derlenen veriler oluşturacaktır. Birincil veriler yapılacak anketlerdir. Bunlar araştırma sahasındaki en önemli ürünler bazında gerçekleştirilecektir. Araştırmanın ikincil kaynaklarını ise ulusal ve uluslararası alanda yapılmış benzer çalışmalar ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşların kayıtları oluşturacaktır. Seçilen iller ve iller açısından belirlenen ürünler aşağıda verilmiştir:

- İzmir ilinde; pamuk ve örtüaltı,
- Manisa ilinde; bağ

Bu çalışma ile İzmir ve Manisa illerinin ekonomisi içerisinde önemli yer tutan ürünlerin yetiştiriciliğini yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır.

MALATYA MEYVECİLİK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Topluluklar için Mali Modeller**

Alt Proje No	
Alt Proje Başlığı	Malatya İlinde Bitkisel Üretimde Tarım Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Malatya Meyvecilik Araştırma Enstitüsü
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	
Alt Proje Yürütücüsü	Ahmet ASLAN
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet ÇALIŞKAN – Talip YİĞİT- Selçuk AVCI
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2012
Alt Projenin Toplam Bütçesi	----

Proje Özeti

Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afetler sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Dolayısıyla bu tür risklerle karşılaşma ihtimaline karşı en iyi çözüm tarım sigortası olmaktadır.

Bu çalışmada araştırma sahası olarak Malatya ili seçilmiştir. Malatya ilinde bitkisel üretimde birçok risk ve belirsizlikler mevcuttur. Özellikle, doğal afetlerin üreticilerin üretim, verim ve dolayısıyla gelirleri üzerine birçok olumsuz etkileri bulunmaktadır. Çalışmanın materyalini birincil ve ikincil kaynaklardan derlenen veriler oluşturacaktır. Birincil veriler yapılacak anketlerdir. Bunlar araştırma sahasındaki en önemli ürünler bazında gerçekleştirilecektir. Araştırmanın ikincil kaynaklarını ise ulusal ve uluslararası alanda yapılmış benzer çalışmalar ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşların kayıtları oluşturacaktır. Bu çalışma ile Malatya ilinin ekonomisi içerisinde önemli yer tutan ürünlerin yetiştiriciliğini yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptırmama ve yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır.

TEKİRDAĞ BAĞCILIK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Topluluklar için Mali Modeller**

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Bağcılık İşletmelerinde Ürün Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri(Tekirdağ, Edirne, Kırklareli ve Çanakkale Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet Ali KİRACI
Yardımcı Araştırmacılar	• Mehmet Ali KİRACI (Zir. Yük. Müh.-TBAE) (Proje Lideri) • Turgay KIRAN (Zir. Yük. Müh.-TBAE) • Serkan AYDIN (Zir. Yük. Müh.-TBAE) • Erhan SOLAK (Zir. Müh.-TBAE)
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2011- 31.12.2012 (24 Ay)
Projenin Toplam Bütçesi:	2011: 13.650 TL 2012: 14.150 TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Bağcılık, ülkemiz topraklarında uzun yıllardır yapılan önemli bir tarımsal faaliyettir. Asma bitkisi sürgünleri, yaprakları ve meyvesi(salkım, tane) ile yetiştiriciliğinin birçok döneminde don, dolu, rüzgâr, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afetlerin sonucu olarak önemli miktar ve kalite kayıpları ile karşı karşıyadır. Bu tür risklerle karşılaşma ihtimaline karşı en iyi çözüm tarım sigortası olmaktadır. Bağcılık işletmelerinin tarım sigortasına yaklaşımlarının ve mevcut sigorta uygulamalarının değerlendirilmesi sigortalamanın yaygınlaşması ve tarım sigortasına yönelik politikaların oluşturulması açısından önemlidir.. Bu amaçla yapılacak çalışma Tekirdağ, Edirne, Kırklareli ve Çanakkale illerinde yürütülecektir. Çalışmanın materyalini birincil ve ikincil kaynaklardan derlenen veriler oluşturacaktır. Birincil veriler, bağcılık yapan işletmelerle yapılan anketlerden elde edilecektir. Araştırmanın ikincil kaynaklarını ise ulusal ve uluslararası alanda yapılmış benzer çalışmalar ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşların kayıtları oluşturacaktır. 2011 yılında başlayacak bu çalışma ile; Tekirdağ, Edirne, Kırklareli ve Çanakkale illerinde üzüm yetiştiriciliği yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır.	

SAKARYA TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Topluluklar için Mali Modeller**

Alt Proje No	
Alt Proje Başlığı	Sakarya İlinde Bitkisel Ürün Ve Sera Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar Ve Çözüm Önerileri
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Sakarya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	
Alt Proje Yürütücüsü	Yasemin KİRAZ - Ziraat Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2012
Alt Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afetler sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Dolayısıyla bu tür risklerle karşılaşma ihtimaline karşı en iyi çözüm tarım sigortası olmaktadır. Bu çalışmada araştırma sahası olarak Sakarya ili seçilmiştir. Bu illerde bitkisel üretimde birçok risk ve belirsizlikler mevcuttur. Özellikle, doğal afetlerin üreticilerin üretim, verim ve dolayısıyla gelirleri üzerine birçok olumsuz etkileri bulunmaktadır. Çalışmanın materyalini birincil ve ikincil kaynaklardan derlenen veriler oluşturacaktır. Birincil veriler yapılacak anketlerdir. Bunlar araştırma sahasındaki en önemli ürünler bazında gerçekleştirilecektir. Araştırmanın ikincil kaynaklarını ise ulusal ve uluslararası alanda yapılmış benzer çalışmalar ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşların kayıtları oluşturacaktır. Bu çalışma ile Sakarya ekonomisi içerisinde önemli yer tutan ürünlerin yetiştiriciliğini yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptırmama ve yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır.	

SAMSUN TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal
Alandaki Toplamlar için Mali Modeller**

Proje No	TAGEM-BB-090210H1
Proje Başlığı	Samsun İli Meyve Üreticilerinin Tarım Sigortalarına Eğilimlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Nejla TOPÇU
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Gülen ÖZYAZICI Mehmet AYDOĞAN Prof. Dr. Vedat CEYHAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010 - 2011
Proje Bütçesi	2010: 8.750 TL 2011: 8.750TL
Proje Özeti	Araştırmada, Samsun İli meyve üreticilerinin (fındık, şeftali, elma, kivi) tarım sigortası konusunda bilgi düzeylerini belirlenmesi, tarım sigortası yaptırma eğilimleri ve bu eğilimlerinde etkili olan faktörleri ortaya konması ve üreticilerin tarım sigortası kanunu kapsamında beklenti ve isteklerinin neler olduğunun belirlenmesi amacıyla 14402 adet tarım işletmesinden basit tesadüfi örnekleme metoduna göre ortalama izin verilen hata miktarı %10 olup %90 güven aralığında 164 örnek hacmi belirlenmiştir. Araştırmada şu ana kadar 57 anket yapılmış olup, çalışmalar devam etmektedir.

TARSUS TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Topluluklar için Mali Modeller**

Proje No	
Proje Başlığı	Tarsus Yöresi Dağlık Alanlarındaki Çiftçilerin Gelirlerini Tıbbi-Aromatik Bitki Üretimi ile Arttırma Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarsus Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Çukurova Üniversitesi Tarım Ekonomisi Yüksek Lisans Tezi
Proje Yürütücüsü	Cemal ÇÖKEL
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2011
Proje Bütçesi	2010: 2500 TL 2011: 1200 TL
Proje Özeti Kırsal ekonominin, hızla değişen pazarlarda rekabet gücü kazanabilmesi ve gelirlerinin artması için, tarımsal verimliliği sağlamanın yanında karşılaştırmalı üstünlüklerinin olduğu alanlarda, yerel ayırt edici özellikler belirlenerek geliştirilmelidir. Bu anlamda sahip olduğu varlıkları, yenilikçi yöresel ürünlere dönüştürmesi, üretimini pazar koşullarına yönlendirmesi, yerel bilgi, beceri ve kaynakların sürdürülebilir kullanımı yoluyla, yerel koşullara uygun tarımsal üretimin çeşitlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu proje ile Tarsus yöresi dağlık alanlarda, Tıbbi ve Aromatik Bitki (TAB) üretimi ile çiftçi gelirlerinin arttırılmasının mümkün olup olamayacağı araştırılacaktır. Yörede TAB'ların doğal olarak yetişmesine, bölgede yapılan kültüre alma ve adaptasyon çalışmalarının başarılı olmasına ve pazar potansiyelinin var olduğu düşünülmesine rağmen bu ürünlerin bölgede yeteri kadar yetiştirilmemesinin nedenleri araştırılarak var olan kısıt ve engeller tespit edilecek ve çözüm önerileri geliştirilecektir. Ayrıca TAB ticaret sektörünün SWOT analizi yöntemi ile irdelenerek güçlü ve zayıf yönleri ile var olan tehditler ve fırsatlarla sektörün durumu ortaya konulacaktır. Araştırmanın ana materyalini, Tarsus yöresi dağlık alanlarda bulunan çiftçilerden anket yoluyla toplanan veriler ve Tıbbi ve Aromatik bitki ticaretinde yer alan araçlar (yerel tüccar, toplayıcı tüccar ve sanayiciler) ile yapılan görüşmelerden elde edilen bilgiler oluşturacaktır. Proje analiz aşamasındadır.	
Anahtar Kelimeler: Tarsus, Kırsal kalkınma, Tıbbi ve Aromatik Bitki, SWOT	

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ / TOKAT**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Toplumlar için Mali Modeller**

Proje No	
Proje Başlığı	Türkiye'de Bitkisel Ürün ve Sera Sigortaları Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Projenin İngilizce Başlığı	Approaches, Problems and Solutions of Farmers to the Insurance Applications for Crop Product and Greenhouse in Turkey
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü / Tokat
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Atila ALTINTAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Gülçin ALTINTAŞ Doç. Dr. Murat SAYILI
Başlama-Bitiş Tarihleri	1 Ocak 2011 – 31 Aralık 2013
Proje Bütçesi	2011: -
Proje Özeti Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afet sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Tarımsal üretimdeki özellikle doğal afet zararlarını gidermeye yönelik tedbirlerin başında tarım sigortası gelmektedir. 2006 yılından itibaren Tarım Sigortası Kanunu ile çiftçilerin ödeyeceği doğal afet sigorta priminin %50'si devlet desteği kapsamındadır. Bu bağlamda, bazı üreticilerin tarım sigortası yaptırmalarına karşın, bazılarının ise bu konuda kararsız oldukları görülmektedir. Özellikle bitkisel üretimde doğal afet zararlarının tespiti ve bu zararların karşılanma şeklinin belirlenmesi önemlidir. Bu çalışma; Türkiye’de Tokat, Amasya, Adana, Ankara, Çorum, Kayseri, Antalya, Ordu, Giresun, Trabzon, Isparta, İzmir, Manisa, Kırklareli, Edirne, Tekirdağ, Çanakkale, Konya, Malatya, Mersin, Sakarya, Yalova ve Bursa illerinde yürütülecektir. İl ekonomisi içerisinde önemli yer tutan bitkisel ürünler (tarla bitkileri, sebze, meyve ve örtü altı) seçilerek, üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptırmama ve yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır. Ayrıca, ürünler bazında anket verilerine dayalı risk haritaları oluşturulmaya çalışılacaktır. Proje 2011 yılında başladığından dolayı henüz veri elde edilememiştir.	
Anahtar Kelimeler: Bitkisel Üretim, Tarım Sigortası, Çiftçi Eğilimi, Ürün Risk Haritası, Türkiye	

Alt Proje No	
Alt Proje Başlığı	Karadeniz - İç Anadolu Geçit Kuşağında Bitkisel Ürün ve Sera Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Tokat Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	
Alt Proje Yürütücüsü	Atila ALTINTAŞ - Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Gülçin ALINTAŞ - Ziraat Yüksek Mühendisi Doç. Dr. Murat SAYILI - Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2012
Projenin Toplam Bütçesi	2011: 17 000 TL 2012: 6 700 TL
Proje Özeti Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afet sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Tarımsal üretimdeki özellikle doğal afet zararlarını gidermeye yönelik tedbirlerin başında tarım sigortası gelmektedir. 2006 yılından itibaren “Tarım Sigortası Kanunu” ile çiftçilerin ödeyeceği doğal afet sigorta priminin %50’si devlet desteği kapsamındadır. Bu bağlamda, bazı üreticilerin tarım sigortası yaptırmalarına karşın, bazılarının ise bu konuda kararsız oldukları görülmektedir. Özellikle bitkisel üretimde doğal afet zararlarının tespiti ve bu zararların karşılanma şeklinin belirlenmesi önemlidir. Bu çalışma ile; Karadeniz - İç Anadolu Geçit Kuşağında bulunan Tokat ve Amasya’da il ekonomisi içerisinde önemli yer tutan ürünlerin yetiştiriciliğini yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptıрма ve yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır. Proje 2011 yılında başladığından dolayı henüz veri elde edilememiştir.	
Anahtar Kelimeler: Bitkisel Üretim, Tarım Sigortası, Çiftçi Eğilimi, Karadeniz - İç Anadolu Geçit Kuşağı	

TARLA BİTKİLERİ MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ-ANKARA**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Toplumlar için Mali Modeller**

Alt Proje No	TAGEM-BB-100210
Alt Proje Başlığı	Ankara, Çorum ve Kayseri İllerinde Bitkisel Ürün Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü-ANKARA
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	
Alt Proje Yürütücüsü	Sevinç KARABAK - Ziraat Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Prof..Dr.Bülent GÜLÇUBUK Öğretim Görevlisi (Ankara Üniversitesi) Neriman ÖZKAN Yüksek Ev Ekonomisti Çiğdem BOZDEMİR Ziraat Yüksek Mühendisi Rahmi TAŞCI Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2011 - 2012
Alt Projenin Toplam Bütçesi	2011: TL 2012: TL
Proje Özeti Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afetler sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Dolayısıyla bu tür risklerle karşılaşma ihtimaline karşı en iyi çözüm tarım sigortası olmaktadır. Bu çalışmada araştırma sahası olarak Ankara, Çorum ve Kayseri illeri seçilmiştir. Bu illerde bitkisel üretimde birçok risk ve belirsizlikler mevcuttur. Özellikle, doğal afetlerin üreticilerin üretim, verim ve dolayısıyla gelirleri üzerine birçok olumsuz etkileri bulunmaktadır. Çalışmanın materyalini birincil ve ikincil kaynaklardan derlenen veriler oluşturacaktır. Birincil veriler yapılacak anketlerdir. Bunlar araştırma sahasındaki en önemli ürünler bazında gerçekleştirilecektir. Araştırmanın ikincil kaynaklarını ise ulusal ve uluslararası alanda yapılmış benzer çalışmalar ve konuyla ilgili kurum ve kuruluşların kayıtları oluşturacaktır. Bu çalışma ile Ankara, Çorum ve Kayseri illerinin ekonomisi içerisinde önemli yer tutan ürünlerin yetiştiriciliğini yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulacaktır.	

ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ, YALOVA
AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları
PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal
Alandaki Toplumlar için Mali Modeller

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Yalova ve Bursa İllerinde Bitkisel Ürün ve Sera Sigortası Uygulamalarına Yönelik Çiftçilerin Yaklaşımı, Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Alt Proje)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, Yalova
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Filiz PEZİKOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	M. Emin ERGUN, Mustafa ÖZTÜRK, Mine UÇAR
Başlama- Bitiş Tarihleri	01 Ocak 2011 – 31 Aralık 2012
Projenin Toplam Bütçesi:	2011: 22 300TL 2012: 13 300 TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Tarımsal üretim birçok risk ve belirsizlikler ile karşı karşıyadır. Özellikle don, dolu, yangın, sel, kuraklık ve heyelan gibi doğal afet sonucu tarımsal üretim önemli miktarlarda zarar görebilmektedir. Tarımsal üretimdeki risklere karşı gerek toplumsal ve gerekse kişisel önlemler (düşük risk taşıyan üretim faaliyetini seçme, girişimleri çeşitlendirme, pazar bilgilerini sağlama, satışların yıl içerisinde yayılması, sözleşmeli üretim yapmak, tarım sigortası yaptırmak gibi) alınabilmektedir. Tarımsal üretimdeki özellikle doğal afet zararlarını gidermeye yönelik tedbirlerin başında tarım sigortası gelmektedir. 2006 yılından itibaren “Tarım Sigortası Kanunu” ile çiftçilerin ödeyeceği doğal afet sigorta priminin %50’si devlet desteği kapsamındadır. Bu bağlamda, bazı üreticilerin tarım sigortası yaptırmalarına karşın, bazılarının ise bu konuda kararsız oldukları görülmektedir. Özellikle bitkisel üretimde doğal afet zararlarının tespiti ve bu zararların karşılanma şeklinin belirlenmesi önemlidir. Bu çalışma ile; Yalova ve Bursa illeri ekonomisi içerisinde önemli yer tutan ürünlerin yetiştiriciliğini yapan üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumları, tarım sigortasına yönelik eğilimleri, sigorta yaptıрма ve yaptırmama nedenleri, karşılaşılan sorunlar ve bunlara yönelik çözüm önerileri ortaya konulmaya çalışılacaktır.	

KAHRAMANMARAŞ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Topluluklar için Mali Modeller**

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Kahramanmaraş'ta Tarla Ürünleri Üreten Tarım İşletmelerinin Ekonomik Analizi ve Seçilmiş Bazı Tarla Ürünleri İçin Normatif Arz Fonksiyonlarının Tahmini
Projeyi Yürüten Kuruluş	Kahramanmaraş Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücü	Zir. Yük. Müh. Serhan CANDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Kemalettin TAŞDAN Dr. Rukiye KARA Zir. Yük. Müh. Osman KAYNAK Zir. Müh. Erdem ERTÜRK Zir. Yük. Müh. Remzi UĞUR
Başlama ve Bitiş Tarihleri	Ocak 2011 – Aralık 2012
Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Türkiye tarla ürünleri için tarıma elverişli alanların sınırına ulaşmıştır. Bu yüzden, gelecekte tarla ürünleri arzındaki gelişme, yüksek verimli tohumların adaptasyonuna, daha iyi üretim teknikleri yoluyla verimlerdeki artışlara, sulanabilir alanların genişlemesine, nadas alanlarının azaltılmasına ve arz fazlası meydana getiren diğer ürünlerin ekim alanlarının azaltılmasına bağlıdır. Proje ile Kahramanmaraş merkez ve ilçelerinde yoğun ekim alanına sahip tarla bitkileri üretimini yapan işletmelerin ekonomik analizi yapılacak ve seçilmiş bazı tarla ürünleri için normatif arz fonksiyonları tahmin edilecektir. Kahramanmaraş'ta üretimi yapılan seçilmiş bazı tarla ürünleri için normatif arz fonksiyonlarının tahmin edilmesinde “değişken fiyatlı programlama” tekniğinden yararlanılacaktır.	

EĞİRDİR BAHÇE KÜLTÜRLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI: Meyve-Bağ****PROGRAM ADI: Meyve-Bağ Sektöründe Sosyo-Ekonomik Araştırmalar**

Proje No	
Proje Başlığı	Türkiye'de Kiraz Yetiştiriciliği Konusunda Yapılan Ar-Ge Çalışmalarının Etki Değerlemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	
Proje Yürütücüsü	F.Pınar ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Dilek KARAMÜRSEL, Ahmet YULAFÇI, Meltem EMRE, H. Cumhur SARISU, İsa EREN, R. Ali EMRE
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2008 - 31.12.2010
Projenin Toplam Bütçesi	10.000 TL 2008: 5.000 TL 2009: 5.000 TL
Proje Özeti: Bu çalışma ile Isparta, Afyon, Konya, Amasya, Manisa ve İzmir illerinde kiraz üretiminde yeniliklerin nasıl ve hangi kanallar ile yayılıp benimsendiği, kiraz konusunda yapılan, uygulamaya aktarılan araştırma sonuçlarının etkilerinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Isparta, Afyon, Konya, Amasya, Manisa ve İzmir illerindeki kiraz üreticilerinden seçilmiş bir grup, bu illerde Tarım İl ve İlçe Müdürlüğü'nde yayımcı olarak çalışan elemanlar, kiraz konusunda daha önce çalışmış ve çalışan araştırmacılar ile yapılan anketler sonucunda elde edilen veriler değerlendirilmiştir. İşletmelerden anket yöntemi ile elde edilen veriler, Microsoft Excel® programına aktarılmıştır. Kiraz yetiştiriciliği ile ilgili yeniliklerin yayılmasını ve benimsenmesini ortaya koymak amacıyla öncelikle yenilikler belirlenmiş ve her yeniliğe "bir" puan verilmiştir. Bu puanlama indeks haline getirildikten sonra bütün üreticiler aldıkları puanlara göre "yüksek düzeyde yenilikçiler" ve "düşük düzeyde yenilikçiler" olmak üzere iki alt gruba ayrılmıştır. Veriler, işletmelerin geneline ve yüksek/düşük düzeyde yenilikçilik gruplarına göre analiz edilerek şekil ve çizelgeler oluşturulmuş, yenilikler ve araştırma sonuçlarını uygulayan ve uygulamayan işletmelerin birbirinden farklı olup olmadığı tek yönlü varyans ve brüt marj analizleriyle belirlenmiştir.	

ALATA BAHÇE KÜLTÜRLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI: Meyve-Bağ****PROGRAM ADI: Meyve-Bağ Sektöründe Sosyo-Ekonomik Araştırmalar**

Proje No:	
Proje Başlığı	Türkiye’ de Muz Üretim Dalının Ekonomik Analizi, Üretim ve Pazarlama Yapısı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ç.Ü Zir. Fak. Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüsü	Osman Sedat SUBAŞI
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Faruk EMEKSİZ, Baran YAŞAR, Arzu SEÇER
Başlama- Bitiş Tarihleri	Aralık 2009 – Aralık 2011
Projenin Toplam Bütçesi:	2010: 5500.TL 2011: 4500 TL

Proje Özeti (200 kelimayı geçmeyecek şekilde)

Bu çalışmanın amacı serada ve açık alanda muz yetiştiriciliğinin üretim maliyetlerini ve gelirleri ile muzun ülkemizde üretim ve pazarlama yapısını belirlemektir. Her iki sistemde de ekonomik analiz ile sabit ve değişken masraflar, üretim maliyetleri, brüt kar ve net kar değerleri ortaya konulacaktır. Pazarlama organizasyonunun etkinlik analizinde ise; pazarlama hizmetlerinin yerine getirilişi, rekabet, pazarın saydamlığı ve brüt marj gibi temel kriterler değerlendirilecektir. Muz sektörü Swot Analiz tekniği ile güçlü ve zayıf yönleri ile geleceğe yönelik fırsat ve tehditler belirlenecektir.

Bu çalışma ile Türkiye’de muz üretiminin ekonomik analizi, üretim ve pazarlama yapısı hakkında bilgi sağlanacaktır. Muz sektörünün sahip olduğu sorunlar ortaya konularak sunulacak çözüm önerileri ile bu sektörün gelişmesine katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Bu gelişme ile beraber sektörün ülke ekonomisine katkısının artması beklenmektedir. Ayrıca muz üretimine ve üreticiye yönelik sorunların çözümüne kaynak oluşturacak verilerin ortaya konulması önem teşkil etmektedir.

AFA ADI :
PROGRAM ADI :

Proje No:	
Proje Başlığı	Türkiye’ de Tarımsal Araştırma Geliştirme Yayım Politikaları ve Tarımsal Büyüme İlişkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ç.Ü Zir. Fak. Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüsü	Osman Sedat SUBAŞI
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Necat ÖREN
Başlama- Bitiş Tarihleri	Ocak 2011 – Aralık 2012
Projenin Toplam Bütçesi:	2011.....TL 2012.....TL

Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde)

Dünya da ve Türkiye’ de tarım politikaları uygulamaları, genel eğilimler ve organizasyon yapıları değerlendirilecektir. Tarımsal araştırma ve yayım politikaları, ar-ge ve yayım organizasyon yapısı, uygulamalar ile bu kapsamda sağlanan destekler açısından Türkiye’ nin durumu değerlendirilecek ve sektöre sağlanan destekler içerisinde Ar-Ge ve yayım desteklerinin toplam destekler içerisindeki yeri ve gelişimi açısından Türkiye’ nin konumu irdelenecektir.

Araştırmaların getirisi hesaplanırken birçok sorunla karşılaşılacaktır: kamu yatırımları, özel sektör ve yayımın katkılarının, diğer bölgelerde ve ülkelerde yapılan yatırımların sağladığı yararların ayrıştırılması, yapılan yatırımlarla faydaların elde edilmesi arasında geçmesi gereken sürenin belirlenmesi, yeniliklerin sağlık ve çevre üzerindeki etkilerinin araştırılması bu sorunlardan en önemli olanların birkaçıdır

Bu çalışmada, Türkiye’de tarımsal araştırma sisteminin gelişimi incelenecek, Türk tarımında tarımsal verimlilik endeksleri oluşturulacak ve oluşturulacak bu endeksler, girdi kullanım düzeyindeki gelişmeler ve teknolojik gelişmenin diğer göstergeleri ile araştırma yatırımları arasındaki ilişki ortaya konarak Türkiye tarımsal araştırma sisteminin ekonomik bir değerlendirmesi yapılacaktır.

BAĞCILIK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ-MANİSA
AFA ADI: Meyve-Bağ
PROGRAM ADI: Meyve-Bağ Sektöründe Sosyo-Ekonomik Araştırmalar

Proje No:	
Proje Başlığı	Ege, Marmara ve Akdeniz Bölgeleri Bağcılık İşletmelerinde Yeniliklerin ve Araştırma Sonuçlarının Benimsenme Düzeyleri ve Etki Değerlemeleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-MANİSA
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Selçuk KARABAT
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hülya UYSAL, M. Ali KIRACI, Dr. Filiz PEZİKOĞLU, O. Sedat SUBAŞI, Sacit İNAN, Yüksel SAVAŞ
Başlama- Bitiş Tarihleri	2010-2012
Projenin Toplam Bütçesi	2010: 10.000 TL 2011: 8.000 TL (18.000)
Proje Özet Tanıtımı (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Dünya bağcılığında alan açısından 4. sırada bulunan Türkiye, 4.000.063 ton üzüm üretimi ile 68.952.793 tonluk dünya üzüm üretimi içerisinde 6. sırada (%5,80) yer almaktadır (FAO, 2007). Türkiye’de üretilen üzümün %40’ı kurutmalık, %35’i sofralık, %2,5-3’ü ise şaraplık olarak değerlendirilmektedir. Geri kalanı da geleneksel ürünlerin üretiminde kullanılmaktadır. Türkiye’de bağcılık üzerine araştırmaları Manisa ve Tekirdağ’da Bağcılık Araştırma Enstitüleri, Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü, üniversitelerin Ziraat Fakültelerine bağlı Bahçe Bitkileri Bölümleri yoğun olarak sürdürmektedir. Bunların yanı sıra bazı araştırma enstitülerinin bağ-bahçe bölümleri, üniversitelerin Ziraat Fakültelerinin bazı bölümleri de bağcılık üzerine araştırma faaliyetlerini sürdürmektedir. Yürütülen bu AR-GE çalışmalarının ne şekilde ve hangi kanallar vasıtasıyla yayıldığı ve üreticilerin yürüttüğü faaliyetlerine nasıl etki ettiğinin belirlenmesine gerek vardır. Bu çalışmada kamu alanında araştırma çalışmaları sürdüren enstitülerin bağcılık konusunda 1980 yılından bu yana yaptıkları araştırmaların neler olduğu ve ne gibi sonuçlar alındığı ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bu çalışmanın amaçlarını kısaca başlıklar halinde verecek olursak; 1- Ege (Manisa, İzmir, Denizli) ve Marmara (Tekirdağ, Bursa, Çanakkale) Bölgelerinde bağcılık alanında yeniliklerin ve araştırma sonuçlarının nasıl ve hangi kanallar vasıtası ile yayılıp benimsendiğinin ortaya konulması, 2- Bağcılık konusunda yürütülen ve uygulamaya aktarılan araştırma sonuçlarının etkilerini ölçülmesi, 3- Araştırma sonuçları ve yenililerin benimsenmesinde üreticilerin hangi özelliklerinin etkili olduğunun belirlenmesi, 4- Araştırma kapsamında ele alınacak bağcılık işletmelerinde uygulanan üretim teknikleri konusunda güncel birinci elden bilgilerin elde edilmesi 5- Türkiye’de bağcılık alanında yapılan araştırma çalışmalarının bir envanterinin çıkarılması şeklinde özetlenebilir. Proje programı çerçevesinde 2010 yılında hedef kitleye yönelik olarak üretici, araştırmacı ve yayımcılarla ayrı ayrı anketler yapılmış, önümüzdeki süreçte değerlendirmeler ve yazıma geçilecektir.	

Proje No:	
Proje Başlığı	Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Türkiye Şaraplık Üzüm Üretimine Rekabet Gücü Kazandıracak Teknik ve Ekonomik Uygulamaların Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-MANİSA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hülya UYSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Selçuk KARABAT Mehmet Ali KİRACI Dr. Fadime ATEŞ Dr. Yıldız DİLLİ Prof. Dr. Gamze SANER Prof. Dr. Ela ATIŞ Yrd. Doç. Dr. Sevtap GÜMÜŞ Yrd. Doç. Dr. Adem YAĞCI
Başlama- Bitiş Tarihleri	Ocak 2010 - Aralık 2012
Projenin Toplam Bütçesi:	2010: 28.900 TL 2011: 16.000 TL 2012: 8.250 TL (53.150 TL)
Proje Özeti Türkiye'nin uygun ekolojilere sahip kıraç alanlarında şaraplık üzüm çeşitlerinin üretilmesine yönelik önemli bir potansiyeli vardır. Ancak şaraplık üzüm üretimi yıllar içerisinde ihmal edilmiştir. Oysa üzümün değerlendirilme şekilleri içerisinde şarap en yüksek katma değere sahip olan üründür. Dünyada bağcılıkla uğraşan diğer ülkelerde şarap konusuna büyük önem verilmekte, AB'de de ortak piyasa kapsamında korunan sektörlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye AB'ne üyelik sürecinde 2003 ulusal programı ile AB şarap ortak piyasa düzenine uyumu taahhüt etmiş bulunmaktadır. Bu kapsamda sektörün şarap ortak piyasa düzenine uyumlu hale getirilebilmesi için birtakım hukuki ve idari çalışmaların yapılması, şaraplık üzüm üretiminin kaliteli şarap üretimine uygun hale getirilerek Türkiye şarapçılığının rekabet gücünün artırılması gerekmektedir. Bu kapsamda hem hazırlanacak olan mevzuata katkı sağlayacak verileri toplamak hem de sektörün sorunlarını belirleyerek rekabet gücü kazandırabilecek uygulamaları ortaya koymak hedeflenmektedir. Bu araştırmada; Fransa'da başlatılan ve şarapçılıkla uğraşan diğer ülkelerin de kendi koşullarına göre belirledikleri kalite şaraplık üzüm üretimlerine yönelik bir sınıflandırmanın Türkiye koşullarındaki uygulanabilirliğinin belirlenmesi esas amaçtır. Ayrıca Türkiye'nin AB'ye uyumunda şaraplık üzümün üretiminden pazarlamasına kadar karşılaşılan sorunların belirlenmesi ve rekabet gücü kazandırabilecek, yöreye uygun, pazar talebi ile uyumlu kaliteli şaraplık üzüm çeşitleri ile üretim yöntemlerinin ortaya konulması da amaçlanmaktadır. Çalışmanın ana materyalini; Tekirdağ, Çanakkale, İzmir, Denizli, Ankara, Tokat, Nevşehir, Kilis, Elazığ, Diyarbakır illerinde yoğun bağ alanlarının bulunduğu yörelerdeki üreticilerden anket yoluyla elde edilen veriler oluşturacaktır. Bu kapsamda gayeli örnekleme yöntemi ile her ilden 40 üretici ile görüşülmektedir. 2010 yılı içerisinde anket formları hazırlanmış ve anket çalışmalarına başlanılmıştır. Tekirdağ, Çanakkale, İzmir, Denizli, Diyarbakır, illerinde anketler tamamlanmıştır.	

AFA ADI : Sebzeler ve Süs Bitkileri
PROGRAM ADI : Sebzeler ve Süs Bitkilerinde Sosyo-Ekonomik Araştırmalar

**ATATÜRK BAHÇE KÜLTÜRLERİ MERKEZ ARAşTIRMA ENSTİTÜSÜ –
YALOVA**

Proje No:	
Proje Başlığı	Yalova İli Kesme iek üreticilerinin üretim ve Girdi Kullanım Kararları zerine Bir Araştırma (Doktora Tez Projesi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü - Yalova
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Çiftlikköy Ziraat Odası
Proje Yürütücüsü	Mustafa ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama- Bitiş Tarihleri	Eylül 2010 – Ağustos 2012
Projenin Toplam Bütçesi:	2010: 7300 TL 2011: 8300 TL

Proje zeti:

Ekonomik alanda işletme yönetiminin karşılaştığı en büyük sorun karar verme aşamasıdır. Üreticiler, retim faaliyetlerinin çeşitli aşamalarında sayısız kararlar vermek durumunda kalmaktadır. Üreticilerin vermiş olduğu kararlar üretim şekillerini etkileyerek üreticilerin gelirleri üzerinde etkili olmaktadır.

Bu alışma ile Yalova ili kesme iek üreticilerinin işletmelerinde hangi kesme iek türlerine niçin yer verdikleri belirlenerek, üretim aşamasında girdi kullanımında etkili olan faktörler ortaya konulacak, üreticilerin daha rasyonel kararlar alarak, üretim faktörlerini daha verimli kullanmaları suretiyle gelirlerini artırabilmeleri sağlanacaktır.

AFA ADI : Sert Kabuklu Meyveler
PROGRAM ADI : Sert Kabuklu Meyvelerde Sosyo-ekonomik Araştırmalar

FINDIK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ - GİRESUN

Proje No	
Proje Başlığı	Giresun İlinde Fındık Yetiştiren İşletmelerin Ekonomik Analizi, Üretim ve Pazarlama Sorunlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Fındık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - Giresun
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Gaziosmanpaşa Ün. Ziraat Fak. Tarım Ekonomisi Böl. – Tokat İl Tarım Müdürlüğü – Giresun
Proje Yürütücüsü	Erdal SIRAY
Yardımcı Araştırmacılar	Fatih ÖZDEMİR, Ömür DUYAR, Halil EROL
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2010 – 31.12.2012
Projenin Toplam Bütçesi	2010: 10.200,00 TL 2011: 7.700,00 TL 2012: 7.700,00 TL
Projenin Özeti: Araştırmada; geniş bir fındık üretim alanını oluşturan ve en kaliteli fındık üretiminin yapıldığı Giresun ilinde, fındık yetiştiren işletmelerin ekonomik analizinin yapılması, bu işletmelerde fındık üretim maliyetinin bilimsel açıdan saptanması, yörede fındık üretim ve pazarlama sorunlarının tespiti ve bunlara ilişkin çözüm önerilerinin ortaya konulması planlanmaktadır. Bu çalışmanın amaçları şunlardır; • İşletmelerin yapısal özellikleri, nüfus, işgücü ve eğitim durumu, sermaye bileşimi, arazi kullanım durumu, bitkisel ve hayvansal üretimi ortaya koymak, • Brüt marj analiz tekniği kullanılarak işletmelerin üretim dalları itibarıyla faaliyet sonuçlarını ortaya koymak, • İşletmelerin bir bütün olarak yıllık faaliyet sonuçlarından brüt hasıla, işletme masrafları, net hasıla, tarımsal gelir, harcanabilir tarımsal gelir ve toplam aile gelirini hesap etmek, • Üretim ve pazarlama sorunlarının tespiti ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri ortaya koymak. Proje kapsamında 2010 yılı içerisinde literatür çalışmaları yapılmış ve araştırma bölgesi (Giresun ilinin fındık yetiştiriciliği yapılan 13 ilçesi) hakkında veriler toparlanmıştır. Elde edilen veriler ışığında gayeli örnekleme yöntemi ile örnekleme populasyonu belirlendikten sonra, işletmelerin arazi büyüklüğü dikkate alınarak hesaplanan varyasyon katsayısına göre (%74,5) basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmış, hesaplama sonucunda 149 örnekleme hacmi bulunmuştur. Projenin ikinci yılında (2011); Giresun İli'nde fındık yetiştiriciliği yapılan 13 ilçedeki fındık yetiştiren 149 adet işletmede anket çalışmaları yapılacaktır. Projenin üçüncü yılında (2012) ise yapılan anketlerin dökümü ve analizi yapılarak rapor edilmesi planlanmaktadır.	

Proje No:	
Proje Başlığı	Türkiye’de Fındık Yetiştiriciliği Konusunda Yapılan AR-GE Çalışmalarının Etki Değerlemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Fındık Araştırma Enstitüsü - Giresun
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Gazi Osmanpaşa Üniversitesi Tarım Ekonomisi Bölümü - Tokat
Proje Yürütücüsü	Ramazan AKMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Erdal SIRAY, H.Esin SAVRAN, Ömür DUYAR, Doç.Dr. Murat SAYILI
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2010-31.12.2012
Projenin Toplam Bütçesi:	2010: 36.500 TL 2011: 9.000 TL 2012: 9.000 TL
Proje Özeti:	Bu çalışma ile Türkiye’de fındık üretiminde yeniliklerin nasıl ve hangi kanallar ile yayılıp benimsendiği ve fındık konusunda yapılan ve uygulamaya aktarılan araştırma ve yayım sonuçlarının etkilerinin ölçülmesi hedeflenmiştir. Proje ile fındık üretimi ile ilgili olarak Ar-Ge' ye ayrılan kaynakların etkin kullanılıp kullanılmadığı, ekonomiye katkısının ortaya konulması ve ortaya çıkan etkinin kaynaklarının tanımlanması amaçlanmıştır. Elde edilecek verilerin analizinde, brüt kar, iç karlılık oranı, fayda/masraf oranı gibi ekonomik analizler ile regresyon analizi ve logit modelleme gibi ekonometrik yöntemler kullanılacaktır. Projede, fındık üretimi konusunda yapılmış projeler kapsamında, ortaya çıkan bilgi ve teknolojinin üreticiler tarafından dikkate alınıp alınmadığı, Ar-Ge çalışmalarının hedef kitleye ulaşımında izlediği yol ve bu yolda bulunan aktörlerin payı ile yaratılan katma değer içinde Ar-Ge çalışmalarının payı belirlenmeye çalışılacaktır. 2010 yılı içerisinde gayeli örnekleme metodu ile seçilen Artvin (Borçka, Arhavi, Hopa), Rize (Fındıklı, Ardeşen, Pazar), Trabzon (Akçaabat, Arsin, Vakfikebir), Giresun (Bulancak, Görele, Yağlıdere), Ordu (Gölköy, Ulubey, Ünye), Samsun (Çarşamba, Terme, Ayvacık), Sinop (Ayancık, Türkeli, Erfelek), Kastamonu (Bozkurt, İnebolu, Cide), Zonguldak (Alaplı, Karadeniz Ereğli, Merkez), Bartın (Amasra, Kurucasıle, Merkez), Düzce (Akçakoca, Yığılca, Merkez), Sakarya (Kocaali, Karasu, Hendek), Kocaeli (Kandıra, İzmit, Gölcük) illerinde programa uygun olarak her ilçede seçilen 3’er adet köyde 5’er adet çiftçiyle sayı eşit olmak kaydıyla yüz yüze anket çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca yayımcı olarak görev yapan teknik elemanlarla tamsayım metodu ile anket çalışmaları tamamlanmıştır. 2011 yılı içerisinde anketlerden elde edilen veriler istatistik programlarında değerlendirilip yorumlanacaktır.
Anahtar Kelimeler:	<i>Fındık, Yeniliklerin Yayılması, Etki Değerleme, Ar-Ge</i>

Alt Proje No	
Alt Proje Başlığı	Doğu Karadeniz Bölgesinde Fındık Üretiminde Ortaya Çıkabilecek Risklere Karşı Üreticilerin Tarım Sigortasına Yönelik Eğilimlerinin Tespiti
Alt Projeyi Yürüten Kuruluş	Fındık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - Giresun
Alt Projeyi Destekleyen Kuruluş	Gaziosmanpaşa Ün. Ziraat Fak. T. Ekonomisi Böl. – Tokat İl Tarım Müdürlüğü – Giresun İl Tarım Müdürlüğü – Ordu İl Tarım Müdürlüğü – Trabzon
Alt Proje Yürütücüsü	Erdal SIRAY
Yardımcı Araştırmacılar	Doç. Dr. Murat SAYILI, Fatih ÖZDEMİR, Ahmet GÖĞÜS
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2011 – 31.12.2012
Alt Projenin Toplam Bütçesi	Enstitü imkânları ile yürütülmektedir.
Projenin Özeti: Türkiye’de fındığın kalite, üretim alanı ve miktarı açısından en fazla yetiştirildiği yer eski üretim bölgesidir (Ordu, Giresun ve Trabzon). Bu illerde 2008 yılı rakamlarıyla sırasıyla 89 240, 65 658 ve 56 000 adet çiftçi fındık üretimi ile uğraşmakta, fındık üretim alanı 198 000, 106 000 ve 58 000 ha ve fındık üretim miktarı ise 215 200, 133 500 ve 80 100 ton olarak gerçekleşmiştir. Fındık üretimi; Merkezler dahil Ordu ilinde 19 ilçede (tüm ilçeler), Giresun ilinde 13 ilçede ve Trabzon ilinde 18 ilçede (tüm ilçeler) yapılmaktadır. Fındık, bu bölgedeki üreticilerin en önemli geçim kaynağı durumundadır. Ancak bazı yıllar fındık üretiminde karşılaşılan risk ve belirsizlikler sonucu ürünün verim, fiyat ve gelirinde önemli dalgalanmalar meydana gelebilmektedir. Bu da üreticinin geleceğe güvenle bakmasını ve dolayısıyla gelecek ile ilgili planlamalarında doğru kararlar almasını engelleyebilmektedir. Bu nedenle özellikle doğal afetlere karşı tarım sigortası yaptırmak en önemli çözüm olarak görülmektedir. Tarım sigortası yaptıran üretici kendini daha güvende hissetmektedir. Bu çalışmanın amacı; belirlenen illerde fındık üretiminde üreticilerin tarım sigortasından haberdar olma durumlarının ve tarım sigortası yaptırmaya yönelik eğilimlerinin tespiti, tarım sigortası yaptırma ve yaptırmama nedenlerinin saptanması, uygulamada karşılaşılan sorunların belirlenmesi ve bunlara ilişkin çözüm önerilerinin ortaya konmasıdır. Çalışmada kullanılacak veriler, bölgede fındık üretimin yapıldığı ilçelerde uygun örnekleme yöntemi sonucu belirlenen sayıda üretici ile bizzat araştırmacılar tarafından yüzyüze görüşmek suretiyle anket yapılması sonucu elde edilecektir. Projenin ilk yılında (2011); örnekleme çalışmaları ve anket formlarının hazırlanması, devamında anket çalışması yapılarak, yılı içinde bitirilmesi planlanmaktadır. Projenin ikinci yılında (2012); anketlerin dökümü ve analizi yapıldıktan sonra rapor edilecektir.	

AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları
PROGRAM ADI : Tahıllarda Teknoloji Transferi Ve Sosyo-Ekonomik Araştırmalar

BAHRİ DAĞDAŞ ULUSLAR ARASI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/KONYA

Proje No	TAGEM/TA/10/01/004
Proje Başlığı	Orta Anadolu ve Batı Geçit Bölgesinde Buğday Çeşitlerinin Yaygınlığının İzlenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Monitoring of Wheat Varieties Widespread in Middle Anatolian and in the Intersection Zone of West Region in Turkey
Projeyi Yürüten Kuruluş	BDUTAE, TARM, ATAE
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Konya Ticaret Borsası
Proje Yürütücüsü	Murat KÜÇÜKÇONGAR (BDUTAE)
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa KAN (BDUTAEM), Sevinç KARABAK (TARM),Necmettin BOLAT (ATAE), Emel ÖZER (BDUTAEM), Aysun GÖÇMEN (BDUTAEM), Seydi AYDOĞAN (BDUTAEM), Erkan ULUDAĞ (BDUTAEM),Yakup KARAMAN (ATAE), Oğuzcan ULUCAN (ATAE), Soner YÜKSEL (ATAE), Ramis DAYIOĞLU (ATAE),Suat ÖZDEMİR (ATAE), Yaşar KARADUMAN (ATAE) Neriman ÖZKAN (TARM), Çiğdem BOZDEMİR (TARM),Rahmi TAŞCI (TARM), Dr.Ayten SALANTUR (TARM), Bayram ÖZDEMİR (TARM) N.Tülin ÖZDEREN (TARM), Kazım KARACA (TARM)
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.06.2010-31.05.2013
Proje Bütçesi	2010: 60.000 TL, 2011:70.000 TL, 2012 : 70.000 TL

Proje Özeti: Türkiye ekolojik yapı itibarıyla, Dünyada buğday üreten önemli ülkelerden birisidir. Geniş bir üretici kitlesince (yaklaşık 3 milyon tarım işletmesi tarafından) üretilen buğday büyük ölçüde yurt içinde tüketilmektedir. Halkın beslenmesinde önemli bir yeri olan un ve un mamulleri günlük kalori ihtiyacının %60'ını karşılamaktadır. Türkiye'de kişi başına 160 kg/yıl dolaylarında olan buğday, 400 g/gün dolaylarında ekmek, 5 kg/yıl makarna, 4.5 kg/yıl bisküvi tüketilmektedir. Bu sonuçlar Türkiye'de buğdayın ne kadar önemli bir madde olduğunu açıkça göstermektedir.

Üretici yeni geliştirilen ve piyasaya sunulan yeni çeşitleri takip etmeye çalışmakta ve mevcut çeşitlerden daha kaliteli ve özellikle verim potansiyeli yüksek olan çeşitlere doğru yönelmektedir. Bunun yanı sıra üretici istekleri ile sanayicinin istekleri bazı durumlarda birbirleri ile uyuşmamakta, sanayide kalite ön plana çıkarken üreticide verim ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle gerek sanayicini gerekse üreticinin isteklerini karşılayabilme adına ıslah çalışmalarında kalite ve verim ıslahının birincil amaçlarını oluşturmaktadır. Geliştirilen her bir çeşidin piyasada kendine yer bulabilmesi ve üretim için tercih edilmesinde etkili birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörler günün siyasi koşullarına ve karar alıcıların vermiş oldukları kararlara bağlı oluşan tarım politikaları ile yıldan yıla değişebilmektedir. Bu nedenle yapılan çalışmaların uygulamadaki başarısı her ne kadar ıslah edilen materyale bağlı olsa da bunun yanında pazar koşulları ve üretici davranışları tercihin oluşmasında ve fiyatın belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle materyali ıslah etmek kadar takip etmekte önemli ve günün değişen şartlarına ayak uydurmak için piyasayı iyi takip etmeli ve üretici şartlarında geliştirilen materyallerin durumları gözlenmelidir. Böylece olumsuzluklara müdahalede daha erkenci davranılmış olunur ve hataların tekrarrünü önlemede daha bilinçli hareket edilmiş olunacaktır.

Bu çalışma ile **Konya, Karaman, Aksaray, Niğde, Ankara, Yozgat, Sivas, Eskişehir, Kütahya, Afyon** illerinde üretici şartlarında yetiştirilen buğday çeşitlerinin ekim alanı, üretim miktarlarının tespiti, buğday fiziki girdi kullanımının belirlenmesi ve her yıl çeşitler bazında bu ürünlerin üretiminin ve fiyatlarının takibi ve bölgesel bazda sadece buğdayda kalite analizlerinin yapılarak çeşit bazında kalitelerin belirlenmesi ve buğdayın kullanıldığı sanayide (un, makarna, bisküvi, yem sanayi) ve tohum bayilerindeki durumlarının tespiti amaçlanmıştır. Böylece bölgesel bazda çeşit izleme veri tabanı oluşturularak yıllar bazında geliştirilen çeşitlerin hem üretici şartlarında hem de piyasada durumları hakkında bilgi edinilerek yapılacak çalışmalara istatistiki veri tabanı sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ekmeklik buğday, makarnalık buğday, un sanayi, tohum bayi, kısmi bütçe analizi

AFA ADI : Doğal Kaynaklar ve Çevre
PROGRAM ADI : Çevre Toksikolojisi ve Pestisit ile Diğer Tarımsal Kirleticilerin Çevreye Etkisi

Proje No:	
Proje Başlığı	Erzurum'da bitkisel üretimde kimyasal girdi kullanımı, çevre duyarlılığı ve çevre bilincinin sosyo-ekonomik açıdan belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	DATAE
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Sibel KADIOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Sibel KADIOĞLU Dr. Köksal Karataş Dr.Canan Kaya Dr.Sadrettin Yüksel Dr. Abdurrahman Kara
Başlama- Bitiş Tarihleri	Ocak 2011- Aralık 2012
Projenin Toplam Bütçesi:	2011:8.000 TL 2012: 6.000 TL
Proje Özeti İnsanoğlu var olduğu günden bu yana yaşamak için beslenmek, beslenmek içinde bitki veya hayvan yetiştirmek zorunda kalmıştır. Beslenmek amacıyla yapmış olduğu bütün çalışmalarda sorumsuzca davranmış kısa zamanda kaynakların verimsizleşmesine ve elden çıkmasına neden olmuştur. Bir yandan hızla yükselen nüfus popülasyonu ve diğer yandan beslenme kaynaklarının sonu gelmeyecekmiş gibi sorumsuzca kullanımı insanları birim alandan daha fazla verim sağlamak amacıyla yoğun kimyasal girdi kullanımına yöneltmiştir. Yoğun kimyasal girdi kullanımı hem çevre hem de insan sağlığını tehdit etmeye başlamıştır. Tehditlerin çığ gibi büyüdüğünü ve doğal kaynakların yerine konulmasının mümkün olmadığını çok geç anlayan insanoğlu tehditlere dur demek için çevre duyarlılığı ve çevre bilincini ancak son yıllarda filizlendirmeye başlamıştır. Tüm bu çevre koruma çalışmalarında ilimiz kırsalının olumlu ya da olumsuz katılımını tespit etmek, ortaya çıkan sonuçlara bağlı olarak öncelikle eğitim konusunda daha sonra tarımsal politikaların ve stratejilerin belirlenmesinde çözüm ve önerilerin oluşturulmasında yardımcı olmak araştırmamızın özünü oluşturmaktadır.	

YENİ TEKLİF PROJELER

KARADENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ-SAMSUN

AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları

PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesinde Kırsal Göçün Sebepleri ve Tarıma Etkileri (Doktora Tez Projesi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü-SAMSUN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ahmet YULAFCI - Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü-SAMSUN
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.Ocak 2012 31.Aralık 2013
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2011: 22.350 TL 2012:13.000 TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Bu araştırma, Karadeniz Bölgesinde kırsal göçün sebepleri ve tarıma etkilerini tespit etmek amacıyla planlanmıştır. Araştırma, Karadeniz Bölgesinde yer alan illerden Artvin, Rize, Gümüşhane, Bayburt, Trabzon, Giresun, Ordu, Samsun, Sinop, Kastamonu, Bartın, Karabük ve Zonguldak olmak üzere toplam 13 ilde yürütülecektir. Gerekli veriler bu illerde yer alan ilçelerin köylerinden anket yoluyla toplanacak ayrıca daha önce yapılmış araştırma sonuçları ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının çalışmalarından yararlanılacaktır. Yapılan bu proje; Türkiye’de en fazla göç veren bölgelerden biri olan Karadeniz Bölgesi ile ilgili bu konuda mevcut olan veri ihtiyacının giderilmesinde önemli bir boşluğu dolduracaktır.	
Anahtar Kelimeler: Karadeniz Bölgesi, göç, tarım, köy, nüfus	

SAMSUN TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler**

Proje No	TAGEM-BB-110209H1
Proje Başlığı (Adı)	Samsun İlinde Üreticilerin İyi Tarım Uygulamalarına Yaklaşımı ve Uygulamaların Ekonomik Analizi
Projenin İngilizce Adı	The Approaches of the farmers to good agricultural practices and economic analysis of the applications.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluşlar	--
Proje Yürütücüsü	Nejla TOPÇU
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Gülen ÖZYAZICI
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2014
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 10.000 TL 2013: 10.000 TL 2014:10.000 TL

Proje Özeti

Çağımızın gerektirdiği tempolu yaşamla birlikte, artan gelir düzeyi ve eğitim seviyesi, güvenli gıda tüketiminin de önemini arttırmıştır. Tüketiciler direk tükettikleri tarımsal ürünler başta olmak üzere, satın aldıkları tüm gıda ürünlerinin güvenliğinden emin olmak ister hale gelmiştir. Bu bilinçle, gerek doğrudan tarımsal ürünlerin, gerekse işlenmiş gıdaların güvenle üretildiğinin garantisini tüketicilere sunabilmek için, birtakım sistemler ve standartların oluşturulması ihtiyacı kaçınılmaz olmuştur. FAO tarafından, “tarımsal üretim sisteminin sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlık ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirmek için uygulanması gereken işlemler olarak tanımlanan İyi Tarım Uygulamaları (İTU) konusundaki gelişmeler sayesinde başta meyve-sebze üretimimiz olmak üzere, tarımsal üretimimizin tamamı ve ihracatımız iç ve dış pazarda rekabet şansını yakalayacaktır. Dış pazara güvenli ürün sunulurken, ülkemiz insanının da sağlıklı ve güvenilir ürün tüketmeleri böylece sağlanacaktır.

Araştırma projesi kapsamında, bölgede iyi tarım yapan üreticiler ile konvansiyonel tarım yapan üreticilerin işletme yapıları belirlenecek, verimlilik, maliyet ve karlılık durumları tespit edilecek, yetiştirme teknikleri incelenerek, iyi tarım ürünleri üretimi ve ticaretinin geliştirilme olanakları değerlendirilecektir. Ayrıca yörede üreticilerin iyi tarım uygulamalarına yaklaşımları da ortaya konacaktır. Çiftçilerin iyi tarım uygulamaları eğilimi uygun istatistiki yöntemlerle belirlenecektir. Bu bağlamda yöresel bazda konvansiyonel ve iyi tarım uygulamaları (İTU) karşılaştırılmasından elde edilecek olan sonuçlar üreticilere yol gösterici olacaktır.

**ATATÜRK TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ**

AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları

PROGRAM ADI : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik Sosyal ve Ekonomik Analizler

Proje No	
Proje Başlığı (Adı)	Trakya Bölgesinde Üreticilerin İyi Tarım Uygulamalarına Yaklaşımı ve Uygulamaların Ekonomik Analizi
Projenin İngilizce Adı	The Approaches of the Farmers To Good Agricultural Practices in Thrace Region and Economic Analysis of the Applications.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluşlar	Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüsü	Uzman Başak AYDIN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Erol ÖZKAN, Araş. Gör. Dr. Harun HURMA, Araş. Gör. Dr. Celal DEMİRKOL
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2014
Proje Bütçesi	2012: 20000 TL 2013: 20000 TL 2014:15000 TL

Proje Özet Tanıtımı

Çağımızın gerektirdiği tempolu yaşamla birlikte, artan gelir düzeyi ve eğitim seviyesi, güvenli gıda tüketiminin de önemini artırmıştır. Tüketiciler direk tükettikleri tarımsal ürünler başta olmak üzere, satın aldıkları tüm gıda ürünlerinin güvenliğinden emin olmak ister hale gelmiştir. Bu bilinçle, gerek doğrudan tarımsal ürünlerin, gerekse işlenmiş gıdaların güvenle üretildiğinin garantisini tüketicilere sunabilmek için, birtakım sistemler ve standartların oluşturulması ihtiyacı kaçınılmaz olmuştur. FAO tarafından, “tarımsal üretim sisteminin sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlık ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirmek için uygulanması gereken işlemler olarak tanımlanan İyi Tarım Uygulamaları (İTU) konusundaki gelişmeler sayesinde başta meyve-sebze üretimimiz olmak üzere, tarımsal üretimimizin tamamı ve ihracatımız iç ve dış pazarda rekabet şansını yakalayacaktır. Dış pazara güvenli ürün sunulurken, ülkemiz insanının da sağlıklı ve güvenilir ürün tüketmeleri böylece sağlanacaktır.

Araştırma projesi kapsamında, bölgede iyi tarım yapan üreticiler ile konvansiyonel tarım yapan üreticilerin işletme yapıları belirlenecek, verimlilik, maliyet ve karlılık durumları tespit edilecek, yetiştirme teknikleri incelenerek, iyi tarım ürünleri üretimi ve ticaretinin geliştirilme olanakları değerlendirilecektir. Ayrıca yörede üreticilerin iyi tarım uygulamalarına yaklaşımları da ortaya konacaktır. Çiftçilerin iyi tarım uygulamaları eğilimi uygun istatistiki yöntemlerle belirlenecektir. Bu bağlamda yöresel bazda konvansiyonel ve iyi tarım uygulamaları (İTU) karşılaştırılmasından elde edilecek olan sonuçlar üreticilere yol gösterici olacaktır.

Anahtar kelimeler: İyi tarım uygulamaları, Trakya Bölgesi

Proje No	
Proje Başlığı (Adı)	Üreticilerin İyi Tarım Uygulamalarına Yaklaşımı ve Uygulamaların Ekonomik Analizi
Projenin İngilizce Adı	The Approaches of the Farmers To Good Agricultural Practices and Economic Analysis of the Applications.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Koordinatör Kuruluş	Atatürk Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği Yapılan Kuruluşlar	Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüsü	Uzman Başak AYDIN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Erol ÖZKAN, Araş. Gör. Dr. Harun HURMA, Araş. Gör. Dr. Celal DEMİRKOL
Proje Koordinatörü	Uzman Başak AYDIN
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2014
Proje Bütçesi	
Proje Özeti Çağımızın gerektirdiği tempolu yaşamla birlikte, artan gelir düzeyi ve eğitim seviyesi, güvenli gıda tüketiminin de önemini arttırmıştır. Tüketiciler direk tükettikleri tarımsal ürünler başta olmak üzere, satın aldıkları tüm gıda ürünlerinin güvenliğinden emin olmak ister hale gelmiştir. Bu bilinçle, gerek doğrudan tarımsal ürünlerin, gerekse işlenmiş gıdaların güvenle üretildiğinin garantisini tüketicilere sunabilmek için, birtakım sistemler ve standartların oluşturulması ihtiyacı kaçınılmaz olmuştur. FAO tarafından, “tarımsal üretim sisteminin sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlık ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirmek için uygulanması gereken işlemler olarak tanımlanan İyi Tarım Uygulamaları (İTU) konusundaki gelişmeler sayesinde başta meyve-sebze üretimimiz olmak üzere, tarımsal üretimimizin tamamı ve ihracatımız iç ve dış pazarda rekabet şansını yakalayacaktır. Dış pazara güvenli ürün sunulurken, ülkemiz insanının da sağlıklı ve güvenilir ürün tüketmeleri böylece sağlanacaktır. Araştırma projesi kapsamında, bölgede iyi tarım yapan üreticiler ile konvansiyonel tarım yapan üreticilerin işletme yapıları belirlenecek, verimlilik, maliyet ve karlılık durumları tespit edilecek, yetiştirme teknikleri incelenerek, iyi tarım ürünleri üretimi ve ticaretinin geliştirilme olanakları değerlendirilecektir. Üreticilerin iyi tarım uygulamalarına yaklaşımları da ortaya konacaktır. Çiftçilerin iyi tarım uygulamaları eğilimi uygun istatistiki yöntemlerle belirlenecektir. Bu bağlamda konvansiyonel ve iyi tarım uygulamaları (İTU) karşılaştırılmasından elde edilecek olan sonuçlar üreticilere yol gösterici olacaktır. Anahtar kelimeler: İyi tarım uygulamaları, Trakya Bölgesi	

ERBEYLİ İNCİR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ**AFA ADI: Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI: Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Toplumlar İçin Mali Modeller**

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	<u>BÖLÜM A</u> Bazı Kurutulmuş Ürünlerde(Kuru İncir ve Kırmızı Biber) Aflatoksin Riskini Azaltmaya Yönelik Uygulama ve Düzenlemelerin Ekonomik Etkilerinin Belirlenmesi <u>BÖLÜM B</u> <u>1.Alt Proje :</u> Kuru İncirin Depolama ve İşleme Aşamasında Aflatoksin Riskini Azaltmaya Yönelik Uygulama ve Düzenlemelerin Ekonomik Etkilerinin Belirlenmesi <u>2. Alt proje :</u> Kırmızı Biberin Depolama ve İşleme Aşamasında Aflatoksin Riskini Azaltmaya Yönelik Uygulama ve Düzenlemelerin Ekonomik Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Kahramanmaraş Tarımsal Araştırma Enstitüsü ADÜ Ziraat Fak. Tarım Ekonomisi Blm.
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Berrin ŞAHİN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. İlknur KÖSOĞLU, Zir. Yük. Müh. Birgül ERTAN, Zir. Yük. Müh. Ramazan KONAK ,Zir. Müh. Hilmi KOCATAŞ, Zir. Yük. Müh. Mehmet GÜLCE, Yrd. Doç. Dr. Ferit ÇOBANOĞLU, Zir. Yük. Müh. F.Belkıs ESİMEK, Zir. Yük. Müh. Serhan CANDEMİR, Gıda Yük.Müh. Halil ESİMEK
Başlama- Bitiş Tarihleri	Başlama tarihi: 01.01.2012 Bitiş tarihi: 31.12.2013
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2012 16,000 TL 2013 34,000 TL
Proje Özeti	Besin ve besin hammaddelerinde hasat, işleme ve sonrasında küf gelişimi sonucu ortaya çıkan en önemli ve en korkulan mikotoksinlerden birinin aflatoksin olduğunu bilinmektedir. Aflatoksin, bu küflerin salgıladığı bir çeşit toksin olarak ortaya çıkar. Aflatoksinin; İnsanlarda ve hayvanlarda, karaciğer bozukluğu, kanser, sakat doğum, kanamalar vb sağlık problemlerine yol açabildiği çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur.. Aflatoksinlerin en çok bulunduğu meyvelerin başında kurutulmuş meyveler (incir, kırmızı biber, antep fıstığı, vb), tahıllar, salamura edilmemiş peynirler, yağlı tohumlar gelir. Aflatoksinin insan sağlığına olumsuz etkilerinin ortaya çıkmasıyla Avrupa Birliğinin çeşitli ürünlerde maksimum aflatoksin limitlerini belirlemesi, Türkiye açısından ihracatta çeşitli zorluklara sebep olmaktadır. Hemen hemen her yıl aflatoksin limitlerini aştığı için bazı ürünlerimiz geri dönmekte bu da, hem ekonomik kayıplara hem de dünya pazarında prestij ve güven kaybına yol açmaktadır. Ayrıca aflatoksin riski taşıyan ürünlerin üretim, işleme ve depolama aşamasında, aflatoksin oranını düşürmek yada arttırmamak için çeşitli uygulamalar ve çalışmalar yapılmakta, bu da fazladan bir maliyeti beraberinde getirmektedir. Bu projenin amacı; aflatoksinin sorun olduğu kurutulmuş ürünlerden kuru incir ve kırmızı biberde aflatoksin sorununun ekonomik açıdan incelenerek, mali boyutunun ortaya konmasıdır.
Anahtar Kelimeler:	<i>kur incir, kırmızı biber, aflatoksin, AB, aflatoksin limiti</i>

KAHRAMANMARAŞ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ**AFA ADI: Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI: Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Toplumlar İçin Mali Modeller**

Proje No:	TAGEM tarafından doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Kahramanmaraş Kırmızı Biber İşletmelerinde Depolama ve İşleme Aşamasında Aflatoksin Riskini Azaltmaya Yönelik Uygulamaların Tespiti
Projeyi Yürüten Kuruluş	Kahramanmaraş Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücü	Zir. Yük. Müh. F. Belkıs ESİMEK
Yardımcı Araştırmacılar	Zir. Yük. Müh. Serhan CANDEMİR Gıda Yük. Müh. Halil ESİMEK Yrd. Doç. Dr. Ferit ÇOBANOĞLU
Başlama ve Bitiş Tarihleri	Ocak 2012 – Aralık 2013
Projenin Toplam Bütçesi	2012: 11.000 TL, 2013: 14.000 TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Kırmızı biber hem yurt içindeki tüketimi hem de yurt dışına ihraç edilmesinden dolayı önemli tarımsal bir üründür. Ülkemiz için böylesine önem taşıyan kırmızı biberde, üretimde karşılaşılan kayıpların, bozulmaların ve üretim kalitesinin artırılması için çeşitli önlemlerin alınması gereklidir. Kırmızı biber sıcak iklimlerde yetişmekte olup, meyveleri kurutulduktan sonra çeşitli amaçlarla tüketilmektedir. Bu proje ile; aracı/depolar ve işletmelerle ilgili özellikle aflatoksin açısından bir envanter çalışması yapılarak var olan durum ortaya konacak; Aracı/depolar ve işletmelerin aflatoksin riskini azaltmak için yaptıkları uygulamalar belirlenecektir.	

BAĞCILIK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ-MANİSA**AFA ADI: Meyve-Bağ****PROGRAM ADI: Meyve-Bağ Sektöründe Sosyo-Ekonomik Araştırmalar**

Proje No:	
Proje Başlığı	Türkiye Asma Fidanı Üretiminin Teknik ve Ekonomik Yönden Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-MANİSA
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Yüksel SAVAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Selçuk KARABAT
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012–2013 (24 Ay)
Projenin Toplam Bütçesi	2012: 12.000 TL 2013: 6.000 TL (18.000)
Proje Özet Tanıtımı Dünya bağcılığında alan açısından 479.000 ha bağ alanı ile 4. sırada bulunan Türkiye, 4.264.720 ton üzüm üretimi ile 66.935.199 tonluk dünya üzüm üretimi içerisinde 6. sırada (%6,37) ve 890 kg/da üzüm verimi ile de verim sıralamasında 36. sıradadır. (FAO, 2009). Bir bağın ekonomik ömrünün 40 yıl olduğu bilgisinden hareketle yapılacak hesapla sadece mevcut bağ alanlarının yenilenmesi için yıllık 20 milyon fidana ihtiyaç varken mevcut üretim bunun çok altındadır. Pazar talepleri doğrultusunda geliştirilen verimli ve kaliteli yeni çeşitlerin yaygınlaşması ve bağların yenilenmesi için yeterli fidan arzı bulunmamaktadır. Bağcılığımızın sürdürülebilir ve rekabet edebilir geleceği kaliteli ve yeterli asma fidanı üretimine bağlıdır ve mevcut fidan üretiminin %95'den fazlası özel sektör eliyle gerçekleşmektedir. Fidan üretimi yapılan işletmelerin teknik ve ekonomik alt yapıları, kapasiteleri, tedarik faaliyetleri, pazarlama sistemleri v.b konularda elimizde yeterli bilgi bulunmamaktadır. Bu araştırma ile, asma fidanı üreticilerinin mevcut durumu ortaya konacak, sorunlar ve çözüm önerileri belirlenecektir. Bu amaçla asma fidanı üretiminin yapıldığı Manisa, Denizli, Bursa, Bilecik, Tokat ve Adıyaman illerinde Tarım Bakanlığı kontrolünde üretim yapan asma fidanı üreticilerinden anket yolu ile toplanan veriler bilgisayar ortamında istatistiksel analizlere tabi tutulacaktır. Ayrıca bu konuda yayınlanmış her türlü rapor, istatistik bilgi ve belgeden de yararlanılacaktır. Proje yürütücüsünün Yüksek Lisans Tezini de içerecek bu çalışma için toplam 18000 TL bütçe öngörülmektedir.	

TARIMSAL EKONOMİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI: Meyve-Bağ****PROGRAM ADI: Meyve-Bağ Sektöründe Sosyo-Ekonomik Araştırmalar**

Proje No:	
Proje Başlığı	Çay Politikalarının Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Kadın İşgücü Kullanımına Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Zeliha YASAN ATASEVEN
Yardımcı Araştırmacılar	Üniversite Personeli Yardımcı Araştırmacı ve Danışmanlar Proje Danışmanı: Prof.Dr.Bülent GÜLÇUBUK Araştırmacı: Dr. Yener ATASEVEN Enstitü Yardımcı Araştırmacıları Dr. Gonca GÜL YAVUZ, Şevket KALANLAR, Umut GÜL, Deniz DÖNMEZ, Berrin TAŞKAYA TOP, Zarife Nihal GÜLAÇ Fatmagül CANİK
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012 Ocak-2013 Ağustos
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2012: 36.500 TL 2013: - TL.
Proje Özeti Onbinlerce kişinin uğraştığı yaş çay tarımı ve sanayi, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin kalkınmasında, bölge halkının refah seviyesinin yükseltilmesinde, bölge dışına göçün azaltılmasında ve istihdam yaratılmasında önemli bir yer edinmiştir. Çay, üretim ve işleme ile birlikte binlerce ailenin temel uğraşı alanıdır. Bu aileler içinde kadınlar ayrı bir önem taşımaktadır. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde kırsal alandaki kadın için, üretim ve ev işlerinin birlikte yapılması, eğitim düzeyinin ve toplumsal statüsünün düşüklüğü, örgütlenmenin sağlanamaması, kendisinin kullanabileceği ücretli çalışma olanaklarının bulunmaması önemli sorunlar olarak ortaya çıkmaktadır. Çay tarımı ile uğraşan üreticiler genel olarak küçük aile işletmeciliği yapısına sahiptir. Budama ve hasat dönemlerinde erkeklerden çok, kadın işgücüne daha çok rastlanılmaktadır. Çünkü bu dönemlerde erkekler çayın nakliyesi, fabrikalarda işlenmesi veya tarım dışı diğer işlerde çalıştıklarından, kadın özellikle emek yoğun işgücü olarak daha fazla ön plana çıkmaktadır. Türkiye'de çay konusunda uygulanan politikalar, kanun ve yönetmeliklerle Türkiye çay politikası belirli bir düzeye gelmiş, belirli ölçülerde çay üreticisini, sanayicisini ve çay piyasasını düzenlemiştir. Fakat bu politikaların çayda özellikle kadın işgücü kullanımı etkisi konusunda çalışma bulunmamaktadır. Proje kapsamında çayda kadın işgücünün toplumsal yapılarının ortaya çıkarılması, bunun sosyo-ekonomik açıdan incelenmesi ve çay politikalarındaki değişimlere karşı üreticilerin ve özellikle kadın işgücünün davranış ve yönelimlerinin araştırılması amaçlanmaktadır.	
Anahtar Kelimeler: Doğu Karadeniz Bölgesi, çay, çay politikaları, kadın, kadın işgücü	

AFA ADI :
PROGRAM ADI : Tarım Ekonomisi Programı

Proje No:	
Proje Başlığı	Ege ve Akdeniz Bölgelerinde Buğday, Mısır, Pamuk, Elma, Zeytin ve Domateste İyi Tarım Uygulamaları ile Geleneksel Tarım Uygulamaları Arasındaki Maliyet Farklılıklarının Belirlenmesi Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	TARIMSAL EKONOMİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Deniz DÖNMEZ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Zerrin ÇİVİ ÖZKAN, Seyit Ahmet ÇELİKER, Umut GÜL, Alkan DEMİR, Eda AYGÖREN, Ayten ZAN SANCAK, İlkay UÇUM, Dr.Hasan ARISOY, Dr.Yener ATASEVEN, Oğuzhan FAKILI
Başlama- Bitiş Tarihleri	Şubat 2012 –Mayıs 2013
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2012:36.000 TL 2013:.....TL. 2014:.....TL
Proje Özeti Tarım sektöründe üretim maliyetlerinin hesaplanması; sadece tarım işletmelerinin kendi karar mekanizmalarına sağlayacağı fayda ile sınırlı kalmayıp, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının destekleme ve fiyat politikalarına dayanak teşkil edecek veri tabanının oluşturulmasına da hizmet etmektedir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının da iyi tarım uygulamaları konusunda yeni destekleme politikaları ve kararları alabilmeleri için, iyi tarım uygulamaları neticesinde sertifikalandırılmış ürünlere ilişkin doğru verilere ihtiyacı vardır. Bu verilerden birisi de üretim maliyetleridir. Bu politikaların belirlenebilmesi için öncelikli olarak, üreticinin ürününü sattığı ana kadar maliyetteki girdi, işçilik gibi masraf unsurlarının bulunması, iyi tarım uygulamalarının geleneksel tarımdan farkının ve ürün maliyetlerini nasıl etkilediğinin ortaya konulması gerekmektedir. İyi tarım uygulamaları hem ürün hem de üretim bölgesi olarak çok geniş bir dağılıma sahiptir. Bu nedenle bu proje ile Akdeniz ve Ege Bölgesinde iyi tarım uygulaması yapan işletmelerin ürettikleri buğday, mısır, pamuk, elma, zeytin, domates ürünlerinin maliyetleri ile maliyette etkili unsurlar belirlenecek, geleneksel tarım teknikleriyle karşılaştırıldığında ne tür farklılıklar olduğu tespit edilecek ve ekonomik etkinlikleri saptanacaktır. Elde edilen bilgiler Tarım ve Köyişleri Bakanlığının destekleme politikalarının belirlenmesinde veri kaynağı ve yöntemsel - bölgesel farklılıkların tespitinde kullanılabilir. Bu çalışma ile İyi tarım uygulamaları ile üretim yapan işletmelerin maliyetlerinin tespiti için bir başlangıç noktası oluşturacaktır.	
Anahtar Kelimeler: Ürün Maliyetleri, İyi Tarım, Geleneksel(konvansiyonel) Tarım	

AFA ADI:**PROGRAM ADI:** Tarım Ekonomisi Programı

Proje No:	
Proje Başlığı	Tarımsal Destekleme Politikası Kapsamında Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modelinin Tarla Bitkileri Üretim Desenindeki Etkilerinin ve Ulusal Ekonomiye Katkılarının Analizi, Üreticilerin Modele Verdiği Tepkilerin Belirlenmesi Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TÜGEM- Tarım Havzaları ve Arazi Değerlendirme Daire Başkanlığı
Proje Yürütücüsü	Şevket KALANLAR (Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü)
Yardımcı Araştırmacılar	TEAE Personeli (1) Berrin Taşkaya TOP, (2) Zeliha YASAN ATASEVEN, (3) Zarife Nihal GÜLAÇ, (4) Hüsnü EGE, (5) Alkan DEMİR, (6) Nazire YÜREKLİ YÜKSEL TÜGEM- Tarım Havzaları ve Arazi Değerlendirme Daire Başkanlığı Personeli (1) Levent SAKA (2) Metin KAVAK (3) Emine YEŞİLYURT (4) Gülşen ÖZTÜRK (5) Çiğdem K. TOKÇAM Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Personeli (1) Prof. Dr. Hasan TATLIDİL, (2) Prof. Dr. Emine OLHAN, (3) Dr. Yener ATASEVEN, (4) Dr. Özdal KÖKSAL
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012 Ocak (2011-Haziran-2012 Ocak Ön Hazırlık Çalışmaları) 2014 Aralık
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2011:0 TL 2012: 67 TL 2013: 37 TL. 2014: 56 TL
Proje Özeti	Havza modelinin oluşturulmasında, iklim, toprak, topoğrafya, nüfus, hayvancılık, dış ticaret ve benzeri konularda 527 milyon 782 bin 613 veri değerlendirilmiş, Bakanlık ve TÜİK verileri yanında, üniversiteler ile FAO, DTÖ, OECD gibi uluslararası kuruluşların ürettiği veriler de kullanılmıştır. Modelde iklim, toprak, topoğrafya verileri 2 bin 500 metre karelik birim alana yayılarak bitki ekolojik istekleri ile ilişkilendirilmiştir. Türkiye genelinde iklim değerleri dikkate alındığında 32, topoğrafya dikkate alındığında binin üzerinde, toprak verileri dikkate alındığında yine binin üzerinde, iklim-topoğrafya ve toprak verileri dikkate alındığında ise 190 tarım havzası belirlenmiştir. Belirlenen 190 tarım havzası, ürün desenleri, yönetilebilirlik ve benzer ekoloji gibi kriterler dikkate alınarak 30 havzaya indirilmiştir. Çalışma kapsamında 16, 17, 22 no'lu havzalar ele alınacaktır. 16 no'lu havzada Manisa, İzmir, Denizli, Aydın, 17 no'lu havzada ise, Edirne, Kırklareli, Tekirdağ, 22 no'lu havzada Şanlıurfa, Adıyaman, Mardin ileri olmak üzere toplamda 10 il çalışma kapsamında değerlendirilecektir. Bu proje ile Bakanlığımız politikalarının etkinliği izlenecektir. Projede havza modelinin oluşturacağı olumlu ve olumsuz etkilerin izlenmesi, üreticilerin verdiği olumlu ve olumsuz tepkilerin belirlenmesi ve Modelin işlerliğinin artırılması ile bitkisel üretimde meydana gelen değişimlerin ekonomik açıdan değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.
Anahtar Kelimeler:	Tarım Politikaları, Tarım Havzaları, Tarımsal Destekleme Politikaları, Tarımsal Ekonomi, Ürün Deseni

AFA ADI: SEBZELER VE SÜS BİTKİLERİ
PROGRAM ADI: Sebze ve Süs Bitkilerinde Sosyo-ekonomik
Araştırmalar

Proje No:	
Proje Başlığı	Isparta'da Organik Gülyağı Üretimini Geliştirme Ve Yaygınlaştırma Olanaklarının İncelenmesi, Gül, Gülyağı Ve Gül Konkreti'nin Ekonomiye Katkısının İncelenmesi, Tanıtım - Pazarlama Ve Üreticilerin Üretim-Maliyet, Sorunlarının Analizi Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Gül ve Gül Ürünleri Araştırma ve Uygulama Merkezi Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta
Proje Yürütücüsü	Nazire YÜREKLİ YÜKSEL(Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü)
Yardımcı Araştırmacılar	Berrin Taşkaya TOP (TEAE) Şevket KALANLAR (TEAE) Zarife Nihal GÜLAÇ (TEAE) Fatmagül CANİK (TEAE) Eda AYGÖREN (TEAE) Alkan Demir (TEAE) Sabri ERBAŞ (Gül ve Gül Ürünleri Araştırma ve Uygulama Merkezi)
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012 Ocak 2013 Haziran
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2011: 0 TL 2012: 14 TL 2013: 6 TL. 2014: 0 TL
Proje Özeti Dünya gülyağı üretiminin ortalama yarısını Türkiye karşılamakta olup; Türkiye'de yağgülü üretiminin % 90'ı Isparta'da üretilmektedir. Türkiye'de yaklaşık 8200 çiftçi ailesi yağ gülü yetiştirmekte olup, Isparta'da 7070 çiftçi ailesi az veya çok gül üretimi yapmaktadır. Isparta'da gül üretim alanlarının toplam tarım alanı içerisindeki payı % 0,5-1 arasında olmasına rağmen ekonomik olarak Isparta ilinin önde gelen tarım ürünlerinden biridir. Gül; Isparta ili ile birlikte anılması, birim alandan elde edilen gelir, istihdam ve de tamamı ihraç edilen ürünler olmasından dolayı ekonomide ayrıcalıklı bir yere sahiptir. Bu projenin temel amaçları; Isparta'da Organik Gülyağı Üretimini Geliştirme ve Yaygınlaştırma Olanaklarının İncelenmesi başta olmak üzere zira Gül, Gülyağı ve Gül Konkreti'nin Ekonomiye Katkısının İncelenmesi, Tanıtım-Pazarlama ve Üreticilerin Üretim-Maliyet, Sorunlarının belirlenmesidir. Organik gülyağı üretimini geliştirme ve yaygınlaştırma olanaklarının incelenmesinde amaç organik gül yağının ihracat açısından daha kıymetli olmasıdır. Dünyada organik ürünlere talep giderek artmaktadır. Bu bağlamda gül üretiminin Isparta Ekonomisine katkısının belirlenmesi ve üreticilerin karşı karşıya kaldıkları problemleri tespit ederek alınabilecek önlemler araştırılacaktır. Projenin başta Bakanlığımız için daha sonra da sektörde yer alan kuruluşlar, sektör ile ilgili karar alma organları, konu ile ilgili çalışanlar ve bölgedeki üreticiler için faydalı olabileceği düşünülmektedir.	
Anahtar Kelimeler: Organik Gülyağı, Gül yağı, Gül Konkreti, Maliyet, Pazarlama,	

ÇUKUROVA TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ – ADANA

AFA ADI : Büyükbaş Hayvancılık
PROGRAM ADI : Sosyo –Ekonomik Araştırmalar

Proje No	
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Bölgesinde Süt Sığırcılığı İşletmelerinin Sosyo-Ekonomik Yapısı, Sorunları ve Çözüm Önerileri Socio-Economic Structure of Dairy Farms in East Mediterranean Region, Problems and Solution Suggestions
Projeyi Yürüten Kuruluş	Çukurova Tarımsal Araştırma Enstitüsü – ADANA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-Süleyman Demirel Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü - Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hilal YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	M.Emin BİLGİLİ. Yrd.Doç.Dr. Mevlüt GÜL Dr. Numan KILIÇALP Dr. Hatice HIZLI Arş.Gör. Oğuz PARLAKAY Yasemin VURARAK
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2014
Proje Bütçesi	2012: 6.800 TL. 2013: 10.700 TL. 2014 2.600 TL.
Proje Özeti	Ülkelerin tarımsal kalkınmasında hayvancılık sektörü önemli rol üstlenen sektörlerden birisidir. Zira, hayvancılık sadece üretmiş olduğu ürünler itibariyle değil, yarattığı katma değer ve istihdam olanakları bakımından da tarımın diğer alt sektörlerine göre oldukça önem verilmesi gereken bir sektördür. Hayvancılık bir taraftan kendi üretim faaliyetlerini sürdürürken, diğer taraftan da kendi üretimleri için yem bitkileri üretimi gibi ihtiyaç duyulan girdi üretimini de yönlendirmekte ve teşvik etmektedir. -Süt sığırcılığı işletmelerinin sosyo-ekonomik özelliklerinin ortaya konulması, -Birim süt maliyetinin hesaplanması ve işletme ölçekleri ile karşılaştırılması, -Süt sığırcılığı faaliyet kolunun karlılık durumunun ortaya konulması, -Süt sığırcılığı işletmelerinin teknik etkinliklerinin belirlenmesi, -Süt satış ve pazarlama yapılarının irdelenmesi, -Örgütlenme yapılarının belirlenmesi, -Üreticilerin bu faaliyet kolunda karşılaştıkları sorunların tespit edilerek, bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi, hedeflenmektedir. Anahtar Kelimeler: Süt Sığırcılığı, Süt Maliyeti, Etkinlik

ALATA BAHÇE KÜLTÜRLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ**AFA ADI: Kanatlı Küçük Evcil Hayvancılık****PROGRAM ADI: Sosyo Ekonomik Araştırmalar**

Proje No:	
Proje Başlığı	Akdeniz Bölgesinde Arıcılık İşletmelerinin Teknik ve Ekonomik Yapısının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Çukurova Üniversitesi Tarım Ekonomisi Bölümü İl Arı Yetiştiricileri Birlikleri (Akdeniz Bölgesi)
Proje Yürütücüsü	Cahit ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	O.Sedat SUBAŞI, Prof. Dr. Necat ÖREN, Yrd. Doç.Dr. Tuna ALEMDAR, Arzu SEÇER
Başlama- Bitiş Tarihleri	Ocak 2012 – Ocak 2014
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2011:.....TL 2012:15.000 TL 2013:5.000 TL. 2014:.....TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Proje ile Türkiye’de arıcılık faaliyetinin mevcut durumu ve gelecekteki gelişimi incelenerek, bölgede faaliyet gösteren üreticiler açısından öneri ve tavsiyelerin geliştirilmesi ve gerekli kişi, kurum ve kuruluşlara iletilmesi sağlanacaktır. Arıcılık faaliyetinin bölge için sosyo- ekonomik açıdan öneminin ortaya konulması sağlanacaktır. Arıcılık üretim faaliyetinin birim maliyetleri tespit edilerek, üreticilerin yaşam standardı ve gelir düzeyleri için önem arz eden geleceğe dönük öneri ve stratejilerin ortaya konulması sağlanacaktır. Arıcılık faaliyeti için bölgedeki etkinlik düzeyinin tespit edilmesiyle, kaynak kullanım etkinsizliğine neden olan faktörler bölgedeki arıcılık faaliyetinin geleceği açısından son derece önemli olup, çalışma ile bu faktörler ortaya konularak ve çözüm önerilerinin bulunması sağlanacaktır. Çalışma ile bölgede kayıtlı arıcılık işletmeleri ve dışarıdan konaklama amacı ile gelen işletmelerin mevcut teknik ve ekonomik yapıları incelenecek, bölgenin potansiyeli ve sorunları ortaya konulup etkili çözüm yolları ve stratejileri geliştirilmeye çalışılacaktır.	
Anahtar Kelimeler: Arıcılık, Ekonomik Analiz, Maliyet	

ERBEYLİ İNCİR ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ**AFA ADI: Kanathı Küçük Evcil Hayvancılık****PROGRAM ADI: Sosyo Ekonomik Araştırmalar**

Proje No:	
Proje Başlığı	Organik Olarak Yetiştirilen Etlik Piliçlerin Protein İhtiyaçlarının Belirlenmesi ve İhtiyacın Pamuk Tohumu Küspesinden Karşılanma Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	İzmir İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü TÜBİTAK- MAM Gıda Enstitüsü Akasya Tarım - İZMİR
Proje Yürütücüsü	Kamil KÜÇÜKYILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Doç.Dr. Mehmet BOZKURT, Abdullah Uğur ÇATLI, Mustafa ÇINAR Sabri TOPBAŞ, Erol BİNTAŞ, Dr. Çiğdem YAMANER, Dr. Banu BAHAR, Mertcan DEMİRCİOĞLU
Başlama- Bitiş Tarihleri	Ocak 2012 - Aralık 2013
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2012:22.500 TL 2013:14.500 TL
Proje Özeti Organik etlik piliç yetiştiriciliğinde en önemli sorun, organik yem hammaddesi, özellikle protein yemleri sorunudur. Dünyada son yıllarda organik etlik piliçlerin beslenmesinde kullanılmak üzere alternatif protein kaynakları ile ilgili arayışlar sürmektedir. Organik etlik piliç üretiminde bütün masraflar içinde yem maliyeti konvansiyonel sistemden daha yüksektir. Maliyetlerin düşürülmesi için başta yemin alternatif kaynaklardan, daha düşük fiyatlara ve sürdürülebilir şekilde temin edilmesi gerekir. Bu proje Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü Tavukçuluk Şubesinde 2 deneme olarak yürütülecektir. Birinci denemede 3 farklı yem protein düzeyinin yavaş gelişen etlik piliçlerin performansı ve et kalitesi üzerine etkileri incelenerek, piliçlerin protein ihtiyaçlarını karşılayabilecek en uygun düzey belirlenecektir. İkinci denemede organik etlik piliç yemine organik pamuk tohumu küspesi (PTK) katılmasının verim ve kalite üzerine etkileri araştırılacaktır. Bu amaçla soya küspesi yerine % 25, % 50 ve % 75 düzeyinde pamuk tohumu küspesi ikame edilecektir. Bu proje ile öncelikle organik olarak yetiştirmede yavaş gelişen etlik piliçlerin protein ihtiyacı ve bu ihtiyacın ne kadarının PTK' dan sağlanabileceği belirlenecektir. Yem protein düzeyi ve kesim yaşı ile lezzet arasındaki ilişkiler ortaya konmaya çalışılacaktır. Proje sonuçlarının endüstriye aktarımının kolay ve sürdürülebilir olacağı öngörülmektedir. Mevcut durumda ülkemizde organik pamuk yetiştiricilerinin yan bir ürünü olan ve büyük bir kısmı konvansiyonel olarak değerlendirilen çığitten üretilen PTK ve organik pamuk yağı organik olarak değerlendirilmiş olacaktır. PTK kullanımı ile organik etlik piliç rasyon maliyetinde ve dolayısıyla organik piliç etinde ucuzlama sağlanabilecektir.	
Anahtar Kelimeler: Organik, etlik piliç, yem protein düzeyi, pamuk tohumu küspesi, performans, kalite	

SONUÇLANAN PROJELER

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ TOKAT

AFA ADI: Toprak ve Su Kaynakları

Program Adı : Toprak ve Su Kaynaklarının Geliştirilmesine Yönelik

Sosyo - Ekonomik Analizler

Proje No	
Proje Başlığı	Amasya İli Merkez İlçe Meyvecilik İşletmelerinin Yapısal Özellikleri, Yatırım Analizi Ve Karlılıklarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tokat Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüsü	Oğuzhan AYDIN Zir.Yük.Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Prof.Dr. Yaşar AKÇAY
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008-2009
Projenin Toplam Bütçesi	11.000 TL.
Proje Özeti	Amasya İli Merkez İlçede var olan meyvecilik işletmelerinin yapısal özelliklerinin belirlenmesi, üretim dönemi faaliyet sonuçlarının ortaya konulması, meyvecilik üretim dalı ile ona alternatif üretim dallarının karşılaştırmalı analizini yaparak karar aşamasındaki üreticilere yön verilmesi ve meyvecilik üretim dalının yatırım analizlerini yaparak bu üretim dalının karlılığını belirlemek amacıyla İli meyvecilik alanında ön plana çıkaran ; tam alan (kapama) Elma,Kiraz ve Şeftali üretimi yapan 32 adet köyden %95 güven sınırı aralığında ve %5 hata payı esas alınarak belirlenen toplam 217 işletmeden anket yoluyla elde edilen veriler kullanılmıştır. İncelenen işletmelerin ; Sosyo-Ekonomik Yapıları, Üretim Dallarının Tam Maliyet Analizi ve Nispi Karlılıkları ve Yatırım Analizi ortaya konulmuştur.
Anahtar Kelimeler:	Elma,Şeftali,Kiraz,İşletme Analizi,Yatırım Analizi,Karlılık,Duyarlılık Analizi

AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları
PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Toplumlar İçin Mali Modeller

Proje No	TAGEM-BB-070210G1
Proje Başlığı	Sivas İlinde Yetiştirilen Bazı Tarım Ürünlerinin Üretim Girdi ve Maliyetlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Tokat Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Atila ALTINTAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Gülçin ALTINTAŞ H. Bahadır ARSLANKURT Cengiz SOLMAZ
Başlama- Bitiş Tarihleri	2007-2009
Proje Toplam Bütçesi	19 400 TL
Proje Özeti Bu araştırma; Sivas İlinde yetiştirilen buğday, arpa, yonca, nohut, fiğ, çavdar, korunga, şekerpancarı ve triticalenin üretim sürecinde kullanılan girdilerin miktarlarını ve söz konusu ürünlere ait üretim maliyetlerini belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Araştırmanın ana materyalini; amaçlı örnekleme yöntemiyle belirlenen işletmelerden, anket yöntemleriyle elde edilen birincil derecede veriler oluşturmaktadır. İşletme masraflarının saptanmasında, tek ürün bütçe analiz yöntemi, üretim masraflarının belirlenmesinde, alternatif maliyet unsuru, değerlendirmelerde; yüzdeler ve tartılı ortalama gibi istatistiklerden yararlanılmıştır. Sivas ilinde yetiştirilen araştırma konusu ürünlere ait üretim girdileri ve 2010 yılı fiyatlarıyla maliyetleri çizelgeler halinde sunulmuştur.	
Anahtar Kelimeler: Sivas, Üretim Girdileri, Maliyet	

**GAP TOPRAK-SU KAYNAKLARI VE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRLÜĞÜ**

AFA ADI: Toprak ve Su Kaynakları

**PROGRAM ADI: Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki
Toplumlar İçin Mali Modeller**

Proje No													
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Tarım Sigortasının Uygulanabilirliği (Şanlıurfa, Diyarbakır ve Adıyaman örneği)												
Projenin İngilizce başlığı	Applicability of the Southeastern Anatolia Region Agricultural Insurance (Sanliurfa, Diyarbakir and Adiyaman instance)												
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü												
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi												
Proje Yürütücüsü	Şeyda İPEKÇİOĞLU - Ziraat Y. Mühendisi												
Yardımcı Araştırmacılar	<table> <tr> <td>Tali MONİS</td><td>Ziraat Mühendisi</td></tr> <tr> <td>Yasemin VURARAK</td><td>Ziraat Y. Mühendisi</td></tr> <tr> <td>Prof. Dr. Bahri KARLI</td><td>Ziraat Y. Mühendisi</td></tr> <tr> <td>Pro.Dr.Gamze SANER</td><td>Ziraat Y.Mühendisi Ege Üniv.</td></tr> <tr> <td>Ahmet ÇIKMAN</td><td>Ziraat Y. Mühendisi</td></tr> <tr> <td>İ.Halil ÇETİNER</td><td>Ziraat Y.Mühendisi</td></tr> </table>	Tali MONİS	Ziraat Mühendisi	Yasemin VURARAK	Ziraat Y. Mühendisi	Prof. Dr. Bahri KARLI	Ziraat Y. Mühendisi	Pro.Dr.Gamze SANER	Ziraat Y.Mühendisi Ege Üniv.	Ahmet ÇIKMAN	Ziraat Y. Mühendisi	İ.Halil ÇETİNER	Ziraat Y.Mühendisi
Tali MONİS	Ziraat Mühendisi												
Yasemin VURARAK	Ziraat Y. Mühendisi												
Prof. Dr. Bahri KARLI	Ziraat Y. Mühendisi												
Pro.Dr.Gamze SANER	Ziraat Y.Mühendisi Ege Üniv.												
Ahmet ÇIKMAN	Ziraat Y. Mühendisi												
İ.Halil ÇETİNER	Ziraat Y.Mühendisi												
Başlama-Bitiş Tarihleri	2007-2009 (3 yıl)												
Proje Toplam Bütçesi	7725 TL												
Proje özeti Projenin dört temel amacı vardır. Bunlar; 1. Üreticilerin Tarım Sigortası konusunda bilgi düzeylerinin belirlenmesi 2. Üreticilerin 2005 yılında çıkarılan Tarım Sigortaları Kanunundan haberdar olma durumlarının belirlenerek, yenilikleri benimsemeye ki tutum ve davranışlarının ortaya konulması 3. Üreticilerin Tarım Sigortası yaptırmama nedenlerinin belirlenmesi 4. Tarım Sigortası yaptıran üreticilerin en fazla hangi üründe veya neye karşı sigorta yaptırdıklarının saptanması.													
Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa, Tarım Sigortası, Tarımsal Zarar													

TARSUS TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI : Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki Toplumlar için Mali Modeller**

Proje No	
Proje Başlığı	Çukurova’da Yetiştirilen Bazı Tarım Ürünlerinin (Semizotu, Ayçiçeği, Kolza) Üretim Girdi Ve Maliyetlerinin Hesaplanması (Tarsus-Ceyhan Örneği)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarsus Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	M. Emin BİLGİLİ – Zir. Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	İsmet DANYELİ – Zir. Yüksek Mühendisi Cengiz SAĞLAM – Zir. Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2007 - 2010
Proje Bütçesi	
Proje Özeti : Yörede son yıllarda üretimde hızlı bir gelişme gösteren ayçiçeği ve kolza bitkilerinin Çukobirlik kontrolünde çiftçilere ekim için hizmet sunması neticesinde; bu iki bitki dikkate alınmıştır. Bunların dışında, yöredeki semizotunun yıllar itibariyle üretimi değişse de yaklaşık olarak TÜİK’nun (2000-2005) 5 yılın verilerine göre ülkemizin %50-70’lık bir ihtiyacını karşıladığı tespit edilmiştir. Projeye konu olan yöredeki bitkiler üzerinde aşağıdaki amaçlar doğrultusunda 2007-2009 yılları arasında bir araştırma yürütülmüştür. Çukurova’da, kuru koşullarda yağlık ayçiçeği ve kolza ayrıca sulu koşullarda üretilen semizotunun tarım ürünlerinin birim maliyetlerini saptamak, Üretim girdilerinin üretime katılma miktar ve payları ile üreticinin üretim tekniğini ortaya koymak, Tarımsal alt yapı yatırım projelerinin ekonomik analizleri için gerekli verileri sağlamak, Destekleme fiyatlarının saptanmasında yararlanabilecek ölçütler bulmak, Tarımsal üretim planlaması çalışmalarına kaynak olabilecek bazı değerleri belirlemek Bu çalışma, sulu koşullarda semizotu, kuru koşullarda ayçiçeği ve kolzanın dekara ortalama üretim girdileri ve maliyetlerini saptamak amacıyla 2007-2009 yılları arasında (semizotu 56, ayçiçeği 84 ve kolzanın 76) 216 işletme parselinde yürütülmüştür. Veri sağlamada “kayıt ve anket tekniği”, işletme masraflarının saptanmasında “tek ürün bütçe analiz yöntemi”, üretim masraflarının saptanmasında ise “alternatif maliyet” esas alınmıştır. Yılların aritmetik ortalaması alınarak yapılan toplu analiz sonuçlarına göre semizotu üretimi için 143,30 saat insan işgücü, 5,31 saat makine işgücü harcandığı ve 1 kg tohum, 7 kg N, 13,75 kg P₂O₅, 0,125 gr. fungusit ve 0,125 gr herbisit ilaç kullanıldığı; ayçiçeği 2,63 saat insan işgücü, 2,31 saat makine işgücü harcandığı ve 0,5 kg tohum, 3 kg N, kullanıldığı; kolza için 2,01 saat insan işgücü, 1,61 saat makine işgücü harcandığı ve 0,5 kg tohum, 6 kg N, 7 kg P₂O₅, 0,12 gr. fungusit ve 0,15 gr herbisit ilaç kullanıldığı hesaplanmıştır. Verimler semizotunda 4350 kg/da, ayçiçeğinde 250 ve kolzada 255 kg/da olarak bulunmuştur. Semizotunun diğer ürünlere nazaran, emek ve sermaye yoğun bir üretim olduğu dikkat çekmektedir.	

SAMSUN TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI :Toprak ve Su Kaynakları****PROGRAM ADI :Tarımsal Yatırımlarda Girdi Optimizasyonu ve Kırsal Alandaki
Toplumlar İçin Mali Modeller**

Proje No	TAGEM-BB-060210H1
Proje Başlığı	Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesinde Kivinin Üretim Girdi Maliyetlerinin Belirlenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Determination of Production Input and Costs of Kiwifruit in The Middle and East Black-Sea Region
Projeyi Yürüten Kuruluş	Samsun Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Gülen ÖZYAZICI
Yardımcı Araştırmacılar	Nejla TOPÇU
Başlama-Bitiş Tarihleri	2006-2010
Proje Toplam Bütçesi	14720 TL
Proje Özeti Bu çalışmada Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize’de illerinin yoğun kivi üretimi yapılan ilçelerinde üzerinde kivi üretimi yapan gönüllü işletmelerle çalışılmıştır. İşletmeler, bakım ve hasat dönemi olmak üzere iki kez ziyaret edilerek anket çalışması yapılmıştır. Kivi çok yıllık bir ürün olduğundan, fiziki girdi kullanımı tesis ve üretim dönemlerine göre ayrı ayrı tespit edilmiştir. İşletmelerde genellikle 2 yaşlı fidan kullanıldığından, dikimden 3 yıl sonra kivi bahçeleri verim aşamasına gelmektedir. Bu bakımdan kivi bahçesinin tesis süresi 3 yıl ve ekonomik ömür süresi de 30 yıl olarak dikkate alınmıştır.	
Anahtar kelimeler: Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi, kivi, üretim girdileri, maliyet	

ALATA BAHÇE KÜLTÜRLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ**AFA ADI : Sebzeler ve Süs Bitkileri****PROGRAM ADI : Sebzeler ve Süs Bitkileri Sektöründe Sosyo-Ekonomik Araştırmalar**

Proje No	
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Bölgesi Dış Mekan Süs Bitkileri Sektörünün Analizi ve Dışsatım Olanaklarının Geliştirilmesi
Projenin İngilizce Başlığı	<i>Analysis of East Mediterranean Region Outdoor Ornamental Plant Sector and Development Opportunity For Foreign Trade</i>
Projeyi Yürüten Kuruluş	Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	Ç.Ü Zir. Fak. Tarım Ekonomisi Bölümü Ç.Ü Zir. Fak. Peyzaj Mimarlığı Bölümü
Proje Yürütücüsü	Osman Sedat SUBAŞI
Yardımcı Araştırmacılar	M. Murat HOCAGİL, Baran YAŞAR, Aysel GÜZELMANSUR
Başlama- Bitiş Tarihleri	Aralık 2008 – Aralık 2010
Projenin Toplam Bütçesi	TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Bu çalışma Doğu Akdeniz bölgesi içinde yer alan Adana, Mersin, Hatay ve Osmaniye illerindeki 48 adet dış mekân süs bitkileri işletmesi temel alınarak; üretim yapısı, eğitim, finansman, örgütlenme, pazarlama yapıları değerlendirilerek iç ve dışsatım olanakları belirlenmeye çalışılmıştır. Bölgede en çok üretimi yapılan 10 adet dış mekân süs bitkisi belirlenmiş ve bu bitkilerin üretiminde kullanılan üretim materyalleri, girdiler ve yetiştirme teknikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bölgedeki dış mekân süs bitkileri sektörünün güçlü ve zayıf yönleri ile tehdit ve fırsatlar belirlenmiş ve elde edilen veriler doğrultusunda bölgenin SWOT analizi yapılmıştır. SWOT analizi neticesinde SOR (Strategic Orientation) analizi ile SWOT sonuçları değerlendirilmiş; Bölgede sektörün gelişimine yönelik bir stratejinin temellerini oluşturan bir önerme yapılmaya çalışılmıştır. Üretim noktasında ise Ege ve Marmara bölgelerine kıyasla üretim miktarları daha düşük kalmıştır. İşletmeler özellikle boylu ağaç ve bazı çalı gruplarını yoğun olarak diğer bölgelerden temin etmektedirler. Bölgede genellikle aile işletmeciliği şeklinde işletmelerin yanı sıra dış ticarete yönelmiş büyük ölçekli işletmelerin de olduğu ve sektörün resmi istatistik verilerinin çok daha üzerinde üretim ve ticaret potansiyeline sahip olduğu belirlenmiştir.	
Anahtar Kelimeler: Dış Mekân Süs Bitkileri, İç ve Dışsatım Olanakları, SWOT ve SOR Analizi	

EĞİRDİR BAHÇE KÜLTÜRLERİ ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ**AFA ADI : Meyve - Bağ****PROGRAM ADI : Meyve – Bağ Sektöründe Sosyo-Ekonomik Araştırmalar**

Proje No	.
Proje Başlığı	Isparta İli Eğirdir İlçesinde Elma Üreten Tarım İşletmelerinin AB Muhasebe Veri Ağı (FADN) Sistemine Göre Sınıflandırılması ve Değerlendirilmesi (Yüksek Lisans Tezi)
Projenin İngilizce Başlığı	The Classification And Evaluation Of Apple Farms According To Fadn In Eğirdir, Isparta
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eğirdir Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	Yrd. Doç. Dr. Yusuf ÇELİK Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüsü	Meltem EMRE Ziraat Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama - Bitiş Tarihleri	2010-2012
Projenin Toplam Bütçesi	15.000 TL

Proje Özeti:

Bu araştırma, Isparta ili Eğirdir ilçesinde elma yetiştiriciliği yapan tarım işletmelerinin AB Tarım İşletmeleri Muhasebe Veri Ağı Sistemine (FADN) göre ekonomik büyüklük gruplarını belirlemiş ve ekonomik büyüklük grupları itibarıyla standart faaliyet sonuçlarını ortaya koymuştur. Çalışmanın ana materyalini, basit tesadüfî örnekleme yöntemine göre belirlenen 71 elma üreten işletmeyle yapılan anket çalışması sonucu elde edilen veriler oluşturmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre, incelenen işletmelerin ortalama ekonomik büyüklükleri 2,39 ile 53,39 ESU arasında değişiklik göstermekte olup işletmeler ortalaması 19,40 ESU olarak bulunmuştur. Ekonomik büyüklük gruplarında brüt işletme karı 4.847,83 TL ile 104.423,92 TL arasında değişim göstermektedir. Toplam üretim değeri içinde brüt karın payı ekonomik büyüklük gruplarında % 34,27 ile % 71,18 arasında değişmekte olup, işletmeler ortalaması bu oran % 67,18 olarak bulunmuştur. Toplam gelirden olduğu gibi brüt işletme karı da ekonomik büyüklük gruplarına paralel olarak artış göstermiştir. İşletme net katma değerinin toplam üretim değeri içerisindeki payı % 10,35 ile % 61,38 arasında değişmekte ve işletmeler ortalaması % 51,72 olarak bulunmuştur. İşletme başarı ölçütlerinden bir diğeri olan net işletme aile gelirinin toplam üretim değeri içindeki payı % - 9,25 ile % 44,04 arasında değişmekte olup, işletmeler ortalaması bu oranın % 36,07 olduğu tespit edilmiştir. 2-4 ESU büyüklük grubundaki işletmelerde net aile işletme geliri negatif bulunmuştur. İncelenen işletmelerde ekonomik büyüklük gruplarına paralel karlılığın arttığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler : FADN (Tarım Muhasebesi Veri Ağı), Elma İşletmeleri, Ekonomik Büyüklük Sınıfı, Eğirdir.

AFA ADI : Meyve - Bağ

PROGRAM ADI : Meyve – Bağ Sektöründe Sosyo-Ekonomik Araştırmalar

Proje No	
Proje Başlığı	Türkiye'de Erik Yetiştiriciliği Konusunda Yapılan Ar-Ge Çalışmalarının Etki Değerlemesi
Projenin İngilizce Başlığı	Impact Assessment of Research and Improvement Studies About Plum Groving
Projeyi Yürüten Kuruluş	Eğirdir Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	
Proje Yürütücüsü	Dilek KARAMÜRSEL
Yardımcı Araştırmacılar	F.Pınar ÖZTÜRK, H. Sedat SUBAŞI, Meltem EMRE, Ö.Faruk KARAMÜRSEL, İsa EREN, Yusuf ARAS
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2008 - 31.12.2010
Projenin Toplam Bütçesi	10.000 TL
Proje Özeti: Bu çalışma ile Mersin, Bursa ve Afyon illerinde erik üretiminde yeniliklerin nasıl ve hangi kanallar ile yayılıp benimsendiği ve erik konusunda yapılan, uygulamaya aktarılan araştırma sonuçlarının etkilerinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla Mersin, Bursa ve Afyon illerindeki erik üreticilerinden seçilmiş bir grup, bu illerde Tarım İl ve İlçe Müdürlüğü'nde yayımcı olarak çalışan elemanlar, erik konusunda daha önce çalışmış ve çalışan araştırmacılar ile yapılan anketler sonucunda elde edilen veriler değerlendirilmiştir. İşletmelerden anket yöntemi ile elde edilen veriler, Microsoft Excel® programına aktarılmıştır. Erik yetiştiriciliği ile ilgili yeniliklerin yayılmasını ve benimsenmesini ortaya koymak amacıyla öncelikle yenilikler belirlenmiş ve her yeniliğe "bir" puan verilmiştir. Bu puanlama indeks haline getirildikten sonra bütün üreticiler aldıkları puanlara göre "yüksek düzeyde yenilikçiler" ve "düşük düzeyde yenilikçiler" olmak üzere iki alt gruba ayrılmıştır. Veriler, işletmelerin geneline ve yüksek/düşük düzeyde yenilikçilik gruplarına göre analiz edilerek şekil ve çizelgeler oluşturulmuş, yenilikler ve araştırma sonuçlarını uygulayan ve uygulamayan işletmelerin birbirinden farklı olup olmadığı tek yönlü varyans ve brüt marj analizleriyle belirlenmiştir.	
Anahtar Kelimeler:	

ZEYTİNCİLİK ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ-İZMİR**AFA ADI : Meyve - Bağ****PROGRAM ADI : Meyve – Bağ Sektöründe Sosyo-Ekonomik Araştırmalar**

Proje No	
Proje Başlığı	İzmir ve Manisa illerinde Zeytin ve Zeytin Fidanı Yetiştiren İşletmelerde Yeniliklerin ve AR-GE Çalışmalarının Benimsenme Düzeyleri ve Etki Değerlendirmeleri
Projenin İngilizce Başlığı	Acceptance Level and Impact Assessment of Novelties and Research Outcomes at the Olive and Olive Novelties Enterprises In İzmir and Manisa Provinces
Projeyi Yürüten Kuruluş	Zeytincilik Araştırma Enstitüsü-İZMİR
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	E.Ü. Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüsü	Fatma Öztürk Zir. Yük. Müh.
Yardımcı Araştırmacılar	Mine Yalçın Zir. Yük. Müh., Erdem Tusu Tekniker
Proje No	
Başlama-Bitiş tarihleri	01. 01. 2008 - 31. 12. 2010
Projenin Toplam Bütçesi	11 500 TL
Dünya zeytin ağaç varlığının %98'i Akdeniz ülkelerinde yoğunlaşmakta ve dane zeytin üretimi yaklaşık 17 milyon ton civarında gerçekleşmektedir. İspanya (%30,1), İtalya (%22,3), Yunanistan (% 14,5), ve Türkiye (%8,9) önemli üretici ülkeler arasında olup, Türkiye üretim hacmi açısından dördüncü sırada yer almaktadır. Türkiye dane zeytin üretimi 2009 yılı itibarıyla 1 291 000 ton civarında gerçekleşmiştir. Bu çalışma, Türkiye zeytin üretiminin %26'sını karşılayan İzmir ve Manisa illerinde zeytin yetiştiriciliği konusunda yapılan araştırmaların ve yeniliklerin nasıl ve hangi kanallar ile yayılıp benimsendiğini saptamaya ve zeytin konusunda yapılan ve uygulamaya aktarılan araştırma sonuçlarının etkilerini ölçmeye yöneliktir. Akhisar, Bayındır ve Bergama ilçelerinde bulunan 2859 adet zeytin işletmesinden tabakalı tesadüfî örnekleme yöntemiyle seçilen 374 işletmeyle ve zeytin fidanı yetiştiren 14 işletme ile yapılan anketler araştırmanın verilerini oluşturmuştur. İşletmecilerin zeytin yetiştiriciliği deneyimi ve eğitim düzeyi bakımından yenilikçilik düzeyleri arasında fark önemli bulunmuştur. Toplam işlenen arazi ve zeytin alanı yenilikçilik düzeyinin belirlenmesinde etkilidir. İşletmelerde. Brüt üretim değeri açısından yenilikçilik düzeyleri arasında önemli farklar bulunmuştur. Yıl içinde yayım elemanı ile görüşme sıklığında yenilikçilik düzeyi etkili bulunmuştur. Yenilikleri benimsemede çeşit seçimi, fidan dikim mesafesi ve gübre dozları konularında yerel kaynaklar, yaprak ve toprak analizi, zirai mücadele bilgileri ve sulama tekniği konularında kozmopolit kaynaklar etkili bulunmuştur. Oluşturulan gruplar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı Chi kare testi ile araştırılmıştır. Yeniliği ve araştırma sonuçlarını uygulayan işletmeler ile uygulamayan işletmelerin dekara brüt marjı hesaplanmış ve Z testiyle aralarındaki farkın önemli olduğu bulunmuştur. Yeniliği ve araştırma sonucunu uygulayan işletmeler için dekara brüt marj 562 TL olarak bulunmuş, uygulamayan işletmelerde ise 266 TL olduğu tespit edilmiştir. Fidan yetiştiren işletmelerin zeytin işletmelerine göre daha profesyonel çalıştıkları ve yapılan yenilikçilik indeksinde işletmelerin tamamının araştırma ve yenilikleri benimseyip, uyguladıkları belirlenmiştir.	
Anahtar Kelimeler: Zeytin, Zeytin Fidanı, Yenilik, Etki Değerleme, AR-GE	

BİLGİ AMACIYLA SUNULAN PROJELER**TÜBİTAK 1002 (110 O 024)****TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ/ KONYA**

Proje Başlığı	Konya Ovası Sulaması sahasında bazı toprak özelliklerinin değişiminin belirlenmesi ve haritalanmasında jeostatistik tahmin ve simulasyon metotlarının karşılaştırılması
Proje Lideri	Dr. Fevzi Akbaş
Projeyi Yürüten Kuruluş	TSKAE Konya
Proje Yürütücüleri	Dr. Hakan Yıldız, Salih Bitgi, Süleyman Arslan
Başlama-Bitiş Tarihleri	1.05.2010 – 1.05.2011
Projenin Toplam Bütçesi	23.650 TL
Proje Özeti Detaylı toprak haritaları tarımsal amaçlı kullanıcılar için temel kaynaktır. Ancak, ülkemizde işlenebilir arazi varlığımızın sadece % 6.7'lik kısmında detaylı toprak etütleri bitirilebilmiştir. Bu durum kullanıcılar için bilgi sıkıntısı doğurmaktadır. Bu çalışmada yaklaşık 21.000 ha alanda bazı toprak özelliklerinin değişimin belirlenmesi, haritalanması ve toprak veri tabanı üretimi yapılacaktır. Toprak özelliklerine ait haritalarının hazırlanmasında son yıllarda yaygın olarak kullanılan jeostatistiksel yöntemlerden kriging tekniğine ilaveten simulasyon teknikleri de kullanılacaktır. Çalışmanın amacı toprak özelliklerinin haritalanmasında kriging ve simulasyon tekniklerini kullanarak üretilen haritalardaki farklılıkları ortaya koymaktır. Kriging teknikleri ile üretilen haritalarda lokal detayların kaybolması ve sonuçların yuvarlatılması sonucu arazi kullanımı ile ilgili yanlış yorumlamalara yol açabilmektedir. Simulasyon teknikleri bu anlamda arazideki doğal değişkenlik desenini ortaya koyma ve yorumlamada kriging metotlarına göre daha avantajlı olduğu düşünülmektedir. Konya Ovası Sulaması kapsamında yer alan KOS 4 ve KOS 7 sahaları çalışma alanı olarak belirlenmiş olup alan Konya şehir merkezinin 50 km güneydoğusunda yer almaktadır. Örnekleme iki aşamada gerçekleştirilecektir. Öncelikle çalışma alanı 1000 m'lik kare gridlere ayrılacak ve karelerin köşelerinden yaklaşık 210 noktadan örnek alınacaktır. Buna ilave olarak kısa mesafe değişkenliğini modellemek için 200 m'lik ve 500 m'lik (toplam 132) mesafelerde de örnekleme yapılacaktır. Toplam 342 noktadan 0-20 cm ve 20-40 cm olmak üzere 2 derinlikten 684 adet bozulmuş toprak örneği alınacaktır. Örneklerde her iki derinlikte: tekstür (kil, silt, kum), organik madde, kireç, pH, EC, ve yüzey toprakta elverişli fosfor, toplam azot, bor, DTPA da ekstrakte edilebilir Fe, Mn, Zn, Cu, değişebilir Ca, Mg, K, Na analizleri yapılacaktır. Tanımsal veri analizi sonrası jeostatistik teknikler kullanılarak öncelikle toprak özellikleri ordinary kriging yöntemi ile haritalanacaktır. Ardışık gauss simulasyonu (Sequential Gaussian Simulation) yöntemi kullanılarak simulasyon haritaları üretilecek elde edilen haritalardan değişimler yorumlanacaktır. Karar alma açısından kriging ve simulasyon yöntemi arasındaki farklılıklar ortaya konulacaktır.	
Anahtar Kelimeler: jeostatistik yöntemler, kriging, simulasyon, ardışık gauss simulasyonu, toprak veri tabanı	

PROGRAM ADI : TÜBİTAK 1002 Hızlı Destek

Proje No	110O489
Projenin Adı	Bitkisel Üretimde Çiftçilerin Girdi Kullanım Kararlarının ve Bilinç Düzeylerinin Analizi: Trakya Bölgesi Örneği
Proje Lideri	Yrd. Doç. Dr. Gökhan UNAKITAN
Projeyi Yürüten Kuruluş	Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüleri	Uzman Başak AYDIN, Doç. Dr. Ömer AZABAĞAOĞLU, Araş. Gör. Dr. Harun HURMA, Araş. Gör. Dr. Celal DEMİRKOL
Başlama-Bitiş Tarihleri	2010-2011
Projenin Toplam Bütçesi	11645 TL
Proje Özeti Trakya bölgesi, tarımsal üretimde yoğun girdi kullanımının olduğu bir bölgedir. Bölgede yoğun olarak buğday, ayçiçeği, sulu alanlarda çeltik ve son yıllarda kanola üretimi yapılmaktadır. Trakya bölgesindeki çiftçiler kazandıkları deneyimler sayesinde bu ürünlerin üretiminde belli bir başarıya ulaşmışlardır. Ancak girdi kullanımında hangi kriterlere yada hangi kaynaklara danışarak hareket ettikleri bilinmemektedir. Üretimde, çiftçiler tarafından doğru bilinen ancak yanlış uygulamalara rastlamak mümkündür. Bu nedenle girdi kullanımındaki karar süreçlerindeki önceliklerinin belirlenmesi ve çiftçilere optimum girdi kullanımı hakkında tecrübe kazandırılması doğrudan çiftçi gelirleri üzerinde etkili olacaktır. Çalışmada üç önemli tarımsal girdi olan hibrit tohum, gübre ve pestisit üzerinde durulacaktır. Çiftçilerin girdi kullanımındaki karar süreçlerinin incelenmesinin yanısıra girdi kullanımı konusunda bilinçli olup olmadıkları ve bilinç düzeylerini etkileyen faktörler de ortaya koyulacaktır. Çiftçilerin karar süreçlerinin analizi analitik hiyerarşi süreci (AHP), bilinç düzeylerinin analizi ise yapılsa eşitlik modeli (YEM) ile incelenecektir. Tarım sektörüne yönelik bu iki analizin kullanıldığı çalışmalar çok sınırlı sayıdadır. Çiftçilerin bilinç düzeylerini etkileyen faktörlerin modellenmesine yönelik bir çalışmaya ise rastlanmamıştır. Bu özelliği ile çalışma bir ilk niteliğindedir. Çalışmanın bir diğer amacı ise, anket yapılan köylerde görüşülen çiftçilere ve yakınlarına optimum girdi kullanımı, toprak tahlili, bilinçli gübreleme ve ilaç kullanımı konusunda bilgiler vermek ve 2000 adet el ilanını bu köylerde dağıtmaktır. Proje sonucunda bölge çiftçisinin girdi kullanımı hakkındaki bilgi düzeyi arttığı takdirde çiftçi gelirlerinde olumlu etkiler beklenmektedir. Çiftçi gelirlerindeki artış sayesinde bölge ekonomisine de katkı sağlanmış olacaktır. Aşırı gübreleme ve ilaçlama önlenemediği takdirde yurtdışına bağlı olduğumuz bu girdilerin ithalatında azalma olacaktır. Yine aşırı gübreleme ve ilaçlama önlenemediği takdirde su kaynaklarındaki kimyasal kirlenme önlenerek ve toprakların sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Çalışma saha çalışmasına dayanmakta olup, Trakya bölgesindeki üç ilde (Edirne, Tekirdağ, Kırklareli) yapılacaktır. Bu üç ilde toplam 83045 kayıtlı çiftçi faaliyet göstermektedir. Yapılan örnekleme sonucunda rastgele seçilen 382 çiftçi ile anket uygulaması yapılacaktır. Çalışma kapsamında 100-125 köy arasında köy ziyaret edilecektir.	

Proje Başlığı	Antalya’da Sulama Organizasyonlarının Etkinliği Ve Üretici Katılımının Değerlendirilmesi
Proje Lideri	Ziraat Yük. Müh. Betül SAYIN
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü /ANTALYA Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüleri	Zir. Müh. Mehmet Ali Çelikyurt Yrd. Doç. Dr. Süleyman Karaman Prof. Dr. İbrahim Yılmaz
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2011
Projenin Toplam Bütçesi	52.795 TL
Proje Özeti Araştırma projesi kapsamında, Antalya’da sulama işletmeciliğinin mevcut durumu ile sulama şebekelerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunu devralan sulama birlikleri, belediyeler ve köy tüzel kişilikleri ile sulama kooperatiflerinin çalışma esasları, fiziksel, kurumsal ve ekonomik etkinlikleri, işletme ve bakım faaliyetleri, çiftçi ile ilişkileri, sulama suyu ücretlerinin belirlenmesi ve düzenli tahsilatı, birlik ve kooperatiflerin teknik, idari ve finansal sorunlarını belirlemenin yanında, sulama işletmeciliğinin daha etkin kılınması için alınması gereken önlemler saptanması yer almaktadır. Ayrıca bu organizasyonlara üye üreticilerin uyguladığı sulama yöntemleri ve su kullanım alışkanlıkları, sulu tarım ve sulama işletmeciliği ile ilgili sorunları, sulama yönetimine katılım düzeylerinin belirlenmesi, sulama birlikleri ile ilişkileri, sisteme ilişkin görüşleri, memnuniyet durumları ve üreticilerin sistemin iyileştirilmesine ilişkin önerileri incelemek de araştırmanın kapsamındadır. Araştırma kapsamında anket formları hazırlanmış ve belirlenen sahada ve seçilen sayıda örneğe uygulanmıştır. Anket formlarından yararlanılarak elde edilen bilgilerin SPSS istatistik programı kullanılarak bilgisayar ortamına girişi tamamlanmış olup verilerin analizi ve yorumlanmasına devam edilmektedir. Ayrıca organizasyonların göreceli etkinliklerini belirlemek amacıyla doğrusal programlama tabanlı bir yöntem olarak tanımlanan veri zarflama analizi çalışması yapılmıştır. Veri zarflama analizinde DEAP paket programı kullanılmıştır. Bu analizde kullanılan veriler, sulama organizasyonları tarafından yıllık olarak DSİ’ne bildirilen izleme ve değerlendirme raporlarından sağlanmıştır. Üretim sürecine nedensel olarak bağlı ve birbiriyle direk ilişkisi olan girdi ve çıktıların seçimine özen gösterilmiştir.	
Anahtar Kelimeler: Sulama yönetimi, su kullanıcısı, sulama organizasyonu, veri zarflama analizi, etkinlik, Antalya	

Proje Başlığı	Antalya’da Sulama Organizasyonlarının Etkinliği Ve Üretici Katılımının Değerlendirilmesi
Proje Lideri	Ziraat Yük. Müh. Betül SAYIN

Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü /ANTALYA Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü
Proje Yürütücüleri	Zir. Müh. Mehmet Ali Çelikyurt Yrd. Doç. Dr. Süleyman Karaman Prof. Dr. İbrahim Yılmaz
Başlama-Bitiş Tarihleri	2009-2011
Projenin Toplam Bütçesi	52.795 TL
Proje Özeti Araştırma projesi kapsamında, Antalya’da sulama işletmeciliğinin mevcut durumu ile sulama şebekelerinin işletme, bakım ve yönetim sorumluluğunu devralan sulama birlikleri, belediyeler ve köy tüzel kişilikleri ile sulama kooperatiflerinin çalışma esasları, fiziksel, kurumsal ve ekonomik etkinlikleri, işletme ve bakım faaliyetleri, çiftçi ile ilişkileri, sulama suyu ücretlerinin belirlenmesi ve düzenli tahsilatı, birlik ve kooperatiflerin teknik, idari ve finansal sorunlarını belirlemenin yanında, sulama işletmeciliğinin daha etkin kılınması için alınması gereken önlemler saptanması yer almaktadır. Ayrıca bu organizasyonlara üye üreticilerin uyguladığı sulama yöntemleri ve su kullanım alışkanlıkları, sulu tarım ve sulama işletmeciliği ile ilgili sorunları, sulama yönetimine katılım düzeylerinin belirlenmesi, sulama birlikleri ile ilişkileri, sisteme ilişkin görüşleri, memnuniyet durumları ve üreticilerin sistemin iyileştirilmesine ilişkin önerileri incelemek de araştırmanın kapsamındadır. Araştırma kapsamında anket formları hazırlanmış ve belirlenen sahada ve seçilen sayıda örneğe uygulanmıştır. Anket formlarından yararlanılarak elde edilen bilgilerin SPSS istatistik programı kullanılarak bilgisayar ortamına girişi tamamlanmış olup verilerin analizi ve yorumlanmasına devam edilmektedir. Ayrıca organizasyonların göreceli etkinliklerini belirlemek amacıyla doğrusal programlama tabanlı bir yöntem olarak tanımlanan veri zarflama analizi çalışması yapılmıştır. Veri zarflama analizinde DEAP paket programı kullanılmıştır. Bu analizde kullanılan veriler, sulama organizasyonları tarafından yıllık olarak DSİ’ne bildirilen izleme ve değerlendirme raporlarından sağlanmıştır. Üretim sürecine nedensel olarak bağlı ve birbiriyle direk ilişkisi olan girdi ve çıktıların seçimine özen gösterilmiştir.	
Anahtar Kelimeler: Sulama yönetimi, su kullanıcısı, sulama organizasyonu, veri zarflama analizi, etkinlik, Antalya	

Proje Başlığı	(Ana Proje: Türkiye Ceviz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi) TÜBİTAK-KAMAG 106G152 İş Paketi 2. Türkiye’de Cevizin Üretim ve Pazarlamasının Ekonomik Yönden Değerlendirilmesi
Proje Lideri	Yaşar AKÇA
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, Yalova
Proje Yürütücùleri	Filiz PEZİKOĞLU, Mustafa ÖZTÜRK, İsmail TOSUN
Başlama-Bitiş Tarihleri	01 Şubat 2008 – 01 Şubat 2011
Projenin Toplam Bütçesi	13 000 TL
Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde) Türkiye’de ceviz üretimi konusunda bir durum tespitine ihtiyaç bulunduğu çeşitli kaynaklarda belirtilmektedir. Projenin amacı, Ceviz üretiminde sektörün mevcut altyapı ve sorunlarını belirleyerek, sektörün gelişme trendini ortaya koymak ve sürdürülebilir bir gelişme öngörüsünde bulunmaktır. Bu çalışma ile ceviz yetiştiriciliğinde faaliyet gösteren, çiftçiler, fidan üreticileri, ceviz pazarlama aktörleri ve araştırmacıların yararlanabileceğı verilerin toplanması ve değerlendirilmesi ile sektöre yatırım yapmak isteyenler için önemli bir kaynak oluşturabileceğı düşünülmüştür. Çalışma kapsamında üretici anketi yapılacak illerin belirlenebilmesi amacıyla 81 İl Tarım Müdürlüklerinden veriler istenmiş, toplam 60 tanesinden yanıt gelmiştir. İl verileri ile ceviz yetiştiriciliğı konusunda çalışan uzmanlardan (5 kişi) elde edilen veriler karşılaştırılarak kapama ceviz bahçesi konusunda en önemli bulunan ilk beş il üretici anketi kapsamında çalışılmıştır (Balıkesir, Çorum, Denizli, Edirne ve Kahramanmaraş). Toplam 135 üretici anketi yapılmıştır. Çalışma kapsamında ayrıca hedeflenen 21 Ticaret Borsasından 1 tanesi ile yüzyüze görüşülmüş, 7’sinden anketler posta yolu ile, 12’sinden elektronik ortamda yer alan ceviz ticaretine ait bilgiler elde edilmiştir. Anket kapsamında değerlendirilen ceviz yetiştiriciliğinde faaliyet gösteren üreticilerin %97.8’i çiftçi, %2.2’si farklı sektörlerde faaliyet gösteren kişilerden oluşmaktadır. Ortalama işletmeci yaşı 55, eğitim durumu 6 yıl ve ceviz üretim deneyimi 18 yıl olarak tespit edilmiştir. İşletmeler genelinde toplam arazi 70 dekar iken, bu arazi içinde ceviz yetiştiriciliğine ayrılan alan 27 dekar olarak belirlenmiştir. Ceviz yetiştiriciliğinin tercihinde en önemli etken arazi ve iklim koşullarının uygun olması olarak tespit edilmiştir. Yine ceviz yetiştiriciliğı için işletmede vazgeçilen ürünler içinde tahıl/endüstri bitkileri grubu en önemli paya sahiptir.	
Anahtar Kelimeler: Ceviz, Üretim, Pazarlama, Türkiye	

ARAŞTIRMA PROJESİ GELİŞME RAPORU (DIŞ KAYNAKLI, TOPLU SONUÇ)

TOPRAK VE SU KAYNAKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ –ESKİŞEHİR

Proje No	TAGEM-BB- 080210E01
Proje Başlığı	Eskişehir İlinde Yetiştirilen Arpa, Buğday, Şeker Pancarı, Mısır, Yeşil Mercimek, Nohut, Domates, Kuru Fasulye, Haşhaş, Kanola, Kuru Soğan, Ayçiçeği ve Aspirin Üretim Girdi Maliyetleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak ve Su Kaynakları Araştırma Enstitüsü -Eskişehir
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ziraat Odası Başkanlığı- Eskişehir
Proje Yürütücüsü	Dr. Mahmut POLAT (Makine Yük. Müh.,TSKAE- Eskişehir)
Yardımcı Araştırmacılar	Erhan TÜRKSEVEN (Ziraat Mühendisi). Ertuğrul KARACIER (Ziraat Müh., Ziraat Odası, Eskişehir)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2008–2010 (Üç Yıl)
Proje Bütçesi	11175 TL+KDV
Proje Özeti ve Gelişimi: Proje, Eskişehir Ziraat Odasının desteğiyle 2008 Yılında, ▪ Eskişehir İlinde yetiştirilen 13 ürün (arpa, buğday, şeker pancarı, mısır, yeşil mercimek, nohut, domates, kuru fasulye, haşhaş, kanola, kuru soğan, ayçiçeği ve aspir) ait üretim girdi maliyetlerini saptamak, ▪ Üretim girdilerinin üretime katılma miktar ve payları ile üreticinin üretim tekniğini ortaya koymak, ▪ Tarımsal alt yapı yatırım projelerinin ekonomik analizleri için gerekli verileri sağlamak, ▪ Destekleme fiyatlarının saptanmasında yararlanabilecek ölçütler bulmak, ▪ Tarımsal üretim planlaması çalışmalarına kaynak olabilecek bazı değerleri belirlemek amacıyla başlayarak, 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla sona ermiştir. Ziraat Odası tarafından “Kayıt ve Anket Yöntemi” sonucu elde edilen veriler kullanılmıştır. İşletme masraflarının saptanmasında tek ürün bütçe analiz yöntemi, üretim masraflarının belirlenmesinde alternatif maliyet unsuru, değerlendirmelerde yüzdeler ve tartılı aritmetik ortalama gibi istatistiklerden yararlanılmıştır. Projede belirtilen bazı amaçlar için KHAAP 199-912 no. Projede bulunan eşitliklerden faydalanılmıştır. Proje amaçlarına ulaşmış olup halen toplu sonucu hazırlanmaktadır.	